

Sp. 173. Tillaga til þingsályktunar [81. mál]

um aðild Íslands að GATT og Genfarbókun.

(Lagt fyrir Alþingi á 88. löggjafarþingi, 1967.)

Alþingi ályktar að heimila ríkisstjórninni, að gerast fyrir Íslands hönd aðili að Hinu almenna samkomulagi um tolla og viðskipti, þ. e. General Agreement on Tariffs and Trade, og bókun þeirri við Hið almenna samkomulag, sem gerð var 30. júní 1967, og kennd er við Genf (Geneva Protocol).

G r e i n a r g e r ð .

1. Inngangsorð.

Á árum seinni heimsstyrjaldarinnar var hafinn undirbúningur að viðtækri alþjóðasamvinnu á sviði efnahags- og viðskiptamála að ófriði loknum. Viðræður voru hafnar, sem leiddu til Bretton Woods samninganna árið 1944, en með þeim voru stofnaðir Alþjóðagjaldeyrissjóður og Alþjóðabankinn, sem sérstofnanir innan hinna fyrirhuguðu Sameinuðu þjóða. Ætlunin var, að þriðja stofnunin, nátengd þessum tveim innan vébanda Sameinuðu þjóðanna, skyldi sett á stofn á sviði viðskiptamála, Alþjóðaviðskiptastofnunin („International Trade Organization“). Sú samningsgerð reyndist langdregin, enda flókin og yfirgripsmikil, og lá stofnskrá Alþjóðaviðskiptastofnunarinnar (hinn svonefndi Havana-sáttmáli) ekki fyrir fullgerð fyrr en árið 1948.

Lönd þau, sem unnu að samningsgerðinni um Alþjóðaviðskiptastofnunina, ákváðu að hefja jafnhliða henni viðræður um lækun tolla og minnkun viðskiptatálmana á grundvelli samkomulags, sem hugsað var, að gildi til bráðabirgða áður en hin fyrirhugaða stofnun tæki til starfa. Viðræður þessar fóru fram í Genf árið 1947 og var Hið almenna samkomulag um tolla og viðskipti („General Agreement on Tariffs and Trade“ eða GATT) niðurstaða þeirra. Var samningurinn undirritaður hinn 30. október 1947 og öðlaðist gildi 1. janúar 1948. Að samningsgerðinni stóðu 23 lönd. Í október 1967 höfðu 74 lönd öðlzt fulla aðild að GATT, 3 lönd (þ. á m. Ísland) bráðabirgðaaðild og 9 lönd önnur tengsl. (Sjá fylgiskjal I.)

Eftir að Havana-sáttmálinn hafði verið undirritaður, varð ljóst, að Bandaríkjaþing var ófúst til að staðfesta hana. Án þátttöku Bandaríkjanna gat Alþjóðaviðskiptastofnunin ekki komizt á legg og árið 1950 voru fyrirætlanir um hana lagðar á hilluna. Af þessum sökum hefur GATT, sem einungis var ætlað að vera bráðabirgðasamkomulag, verið síðan 1948 aðalvettvangurinn fyrir viðræður um tollamál á breiðum alþjóðlegum grundvelli. Eftir fyrstu tollaviðræðurnar árið 1947 beitti GATT sér fyrir samningum aðildarríkjanna um tollalækkanir fyrst í Annecy í Frakklandi árið 1949, síðan í Torquay í Englandi árið 1951 og í Genf árið 1956, aftur þar 1960—62 („Dillon-viðræðurnar“) og nú síðast einnig í Genf árin 1964—1967 („Kennedy-viðræðurnar“).

Á aðalfundi GATT haustið 1954 var ákveðið, að samkomulagið skyldi endurskoðað. Kom þetta til af því, að nú var ljóst, að um var að ræða annað og meira en bráðabirgðaráðstöfun, og því æskilegt að bæta við nýjum ákvæðum og breyta þeim upphaflegu. Þessi endurskoðun var framkvæmd árin 1954—55. Kom verulegur hluti hins endurskoðaða samkomulags til framkvæmda árið 1957 og síðar. Ekki var þó svo um öll hin fyrirhuguðu nýmæli, m. a. það, að sett skyldi á laggirnar stofnun, sem átti að heita „Organisation for Trade-Cooperation“ og sjá um framkvæmd samkomulagsins. Í tæknilegum skilningi er GATT því öllu fremur samkomulagsgerð en alþjóðastofnun, þó í reynd virðist það skipta litlu máli.

Á ráðherrafundi GATT árið 1963 var ákveðið, að bæta þyrfti við og endurskoða ákvæði hins almenna samkomulags varðandi þróunarlöndin sérstaklega, þannig að unnt væri að stuðla að aukningu viðskipta og efnahagslegra framfara þeirra landa. Náðist samkomulag um ýmis sérákvæði vegna þróunarlandanna og gekk það í gildi í júní 1966.

2. Aðalatriði hins almenna samkomulags.

Tilgangur GATT er að stuðla að auknum milliríkjavíðskiptum með lækkuðum tolla og afnámi viðskiptahafta. Í grein GATT samkomulagsins, sem fylgir í heild hér á eftir í íslenzkri þýðingu, hefur að geyma almennt ákvæði um að beztu kjör skuli gilda í viðskiptum milli aðildarríkjanna. Þetta ákvæði, sem er víðtækt, nær t. d. til allra tolla, bæði þeirra, sem um hefur samizt, og nefndir eru ívilnartollar, svo og annarra tolla. 3. gr. fjallar um innlenda skatta og kveður á um, að innfluttar vörur skuli í þeim efnunum njóta sömu meðferðar og innlend framleiðsla.

Í fyrstu tollaviðræðunum náðist samkomulag um s. k. bindingar á lækkuðum eða gildandi tollum á grundvelli beztu kjara meðal viðsemjanda. Þessar svonefndu tollabindingar eru þó ekki óhagkanlegar eða óafturkallanlegar. Samkvæmt ákvæðum 19. gr. má segja upp umsaminni tollaívilnun, ef innlendum framleiðendum stafar alvarleg hættu af auknum innflutningi. Samkvæmt 28. gr. gilda tollabindingarnar 3 ár í senn. Að þeim tíma liðnum má segja umsaminni bindingu upp og skal þá leitast við að veita bætur með öðrum ívilnunum. Náist ekki samningar um það, má segja umsaminni bindingu upp einhliða. Þetta eru nefndar „open season“ uppsagnir og mátti framkvæma þær á þriggja ára fresti frá og með 1. janúar 1958. Síðasta þriggja ára tímabilið hófst því 1. janúar 1967. Auk þess má leita uppsagnar umsaminnar ívilnunar hvenær sem er innan þriggja ára tímabilsins skv. ákvæðum 28. gr. 4. t. svonefndir „waivers“. Uppsagnir á umsömdum ívilnunum eru algengar í GATT. Er t. d. ekki fágætt að samið sé um tímabundna einhliða uppsögn og hún síðan framlengd. Má fullyrða, að tollabindingarákvæðin í GATT séu mjög sveigjanleg með hinum ýmsu heimildum um uppsögn eða undanþágu.

Önnur ákvæði í hinu almenna samkomulagi en ofangreind, er verulegu máli skipta, hafa það að markmiði, að samningsaðilar gripri ekki til annarra viðskiptaaðgerða, sem gætu spillt að einhverju eða öllu leyti fyrir umsömdum tollaívilnunum. Ef samningsaðilar hefðu algjörlega frjálssar hendur á öðrum sviðum, er ljóst, að raunverulegt gildi tollaívilnana gæti verið vafasamt.

Í samræmi við þetta eru ákvæði 11. gr. um, að óheimilt sé að hafa höft á milliríkjavíðskiptum, hvort heldur er með kvótum, leyfum eða á annan hátt. Þessi regla er þó háð ýmsum undantekningum, sem varla eru þýðingarminni en sjálf aðalreglan. Í 11. gr. er tekið fram, að undanþágur frá hinu almenna banni gegn höftum eru af ýmsum ástæðum, en aðalundanþáguákvæðið er að finna í 12. gr. Með þeirri grein er heimilað að beita höftum, sé það nauðsynlegt vegna greiðslujafnaðarins eða gjaldeyrisstöðunnar. Skytt er að framkvæma árlega athugun á höftum, sem leyfð eru af þessum ástæðum. Sé höftum beitt í samræmi við ákvæði 12. gr. (eða 18. gr. B hvað snertir þróunarlöndin), heimilar 14. gr. enn fremur undan-

Þágur frá reglunni um, að ekki skuli viðhöfð mismunun í 13. gr. Er tekið fram, að slíkar undanþágur séu heimilaðar í samræmi við sambærilegar undanþágur um greiðsluviðskipti, skv. stofnskrá Alþjóðgjaldeyrissjóðsins. Lætur Alþjóðgjaldeyrissjóðurinn GATT í té álit á því, hvort gjaldeyrissástand viðkomandi lands réttlæti beitingu hafta í samræmi við ofangreind ákvæði.

Hvað þessi ákvæði snertir, er rétt að taka fram, að Ísland hefur þegar reynslu af framkvæmd þeirra. Samkvæmt ákvæðum bráðabirgðaaðildarsamnings Íslands að GATT frá 5. marz 1964, sem síðar verður vikið að, féllst Ísland á að virða þessi sem önnur ákvæði GATT. Í maí 1965 og nóvember 1966 var stefna og framkvæmd Íslands í málum varðandi utanríkisviðskipti, og þá sérstaklega hvað snerti viðskiptahöft, tekin til meðferðar í nefnd, sem um þau mál fjallar innan GATT. Var niðurstaðan sú, að viðskiptastefnan almennt, þar með talin innflutningshöft voru talin fyllilega réttlætanleg með tilliti til ákvæða Hins almenna samkomulags, enda hafði Alþjóðgjaldeyrissjóðurinn komið að sömu niðurstöðu um gildandi gjaldeyrishöft.

Þessar kvaðir GATT gefa því ekki tilefni til sérstakra athugasemda, enda má minna á, að Ísland hafði samskonar skuldbindingar á sínum tíma gagnvart Efnahagssamvinnustofnun Evrópu (OEEC). Á þeim tíma, meðan sú stofnun fékk miklu ágengt um afnám hafta á viðskiptum, var mikill meirihluti viðskipta Íslands háður höftum, og voru fullnægjandi undanþáguákvæði fyrir því. Þá eru í 16. gr. og 17. gr. ákvæði um opinbera styrki og ríkiseinkasölur.

Af öðrum ákvæðum ber að geta greinanna 4—20, sem nefndar eru tæknilegu greinarnar. Hafa þær að geyma almennar reglur um frjálsan framhaldsflutning, undirboðstolla, tollverð vara, tollafgreiðslu, upprunamerkingar o. fl. Þessi ákvæði stangast ekki á við íslenskar lagasetningar og eru t. d. ákvæði tollalaganna frá 1963 um undirboðs- og jöfnunartolla samin eftir ákvæðum GATT).

19.—21. gr. fjalla um neyðarráðstafanir, almennar undanþágur og undanþágur af öryggisástæðum. Í greinum 22 og 23 eru ákvæði um samráð o. fl., en í 24. gr. undanþáguákvæði frá beztu-kjara meðferð fyrir tollabandalög og friverzlunarsvæði. Um tollabandalag er það skilyrði sett samkvæmt 24. gr. 5. tl. a), að tollunin samkvæmt hinum nýju tollum aðildarríkja tollabandalags skuli ekki vera yfirleitt eða í heild hærri en þeir tollar, sem áður giltu. Sé um að ræða tollahekkun frá fyrri bindingum er gert ráð fyrir, að hún sé bætt með tollalækkun annarra vöruflokka. Ytri tollur Efnahagsbandalags Evrópu var t. d. á sínum tíma ræddur í GATT með tilliti til þessara ákvæða og var túlkun þessarar greinar þá mjög umdeild. Auk ofangreindra skilyrða, sem tollabandalagi ber að uppfylla, er þess að geta, að því og friverzlunarsvæði er ætlað að ná til „verulegs hluta allra viðskipta“ þeirra ríkja, sem að því standa, sbr. 24. gr. 8. tl.

Loks eru í 28. gr. og viðauka við þá grein ákvæði um tollaviðræður. Aðrar greinar fjalla um ýmis framkvæmdaratriði, sameiginlegar ráðstafanir (25. gr.), úrsögn (31. gr.), aðild nýrra ríkja (33. gr.) o. fl. Í hinum nýju greinum (35.—38.), sem áður er vikið að og settar voru vegna þróunarlandanna, er m. a. kveðið á um, að af þeim löndum verði ekki vænt gagnkvæmi í viðskiptasamningum.

3. Um starfsemi GATT fyrir Kennedy-viðræðurnar.

Þó að erfitt sé að meta árangur marghliða tollaviðræðna, er það almennt viðurkennt, að GATT-viðræðurnar í Genf 1947, í Annecy 1949 og í Torquay 1950—51 hafi leitt til allverulegra tollalækkana. Með GATT var fundin ný leið til frjálsari heimsviðskipta, þar sem allir aðilarnir öðluðust aðgang að þeim ívilnunum, sem veittar voru á tvíhliða grundvelli. Þetta stuðlaði mjög að jákvæðum árangri. Meira um vert var þó sjálfsagt það, að Bandaríkjamönnum var kleift, samkvæmt þá-gildandi lagaheimildum („Reciprocal Trade Agreements Act“) að gegna forystu-hlutverki í GATT. Þær ívilnanir, sem Evrópulöndin gátu veitt, munu ekki hafa

verið sambærilegar til að koma til móts við tollalækkanir Bandaríkjanna. Á fyrstu árunum eftir stríðið notuðu Vestur-Evrópulöndin öll gjaldeyrishöft í rikum mæli (vegna hinnar veiku gjaldeyrisaðstöðu) í samræmi við ákvæði Hins almenna samkomulags, og höftin gerðu að litlu tollaívilnanirnar. Bandaríkjamenn litu þetta hins vegar mildu auga, bæði vegna þess, að iðnaði þeirra var lítil hætta búin af innflutningi frá Evrópu á þeim tíma, og eins vegna þess, að eitt aðalmarkmið þeirra í utanríkismálum var að stuðla að endurreisn Evrópuríkjanna. En árangurinn í tollaviðræðum GATT, sem fyrstu árin eftir stríðið var verulegur, minnkaði þegar frá leið, þegar höfuðáherzlan var lögð á afnám viðskiptahafta á vegum Efnahagssamvinnustofnunar Evrópu.

OEEC setti sér það markmið að koma á frjálsari viðskiptum milli aðildarríkjanna (það voru þá V.-Evrópulönd, en ekki Bandaríkin og Kanada, sem nú eiga einnig aðild að OECD, arftaka þeirrar stofnunar). Innan OEEC var ákveðið að vinna að frjálsari viðskiptum með afnámi viðskiptahafta, en láta GATT um minnkun tollverndar. Tollar voru á þessum árum miklu þýðingarminni en innflutningshöftin, sem mikilli útbreiðslu höfðu náð síðan á kreppeárunum, og eru yfirleitt miklu skaðlegri viðskiptatálmun en tollar. Önnur ástæða fyrir stefnunni, sem OEEC markaði, voru beztu-kjara ákvæði GATT um tollameðferð, sem áður er vikið að. Samkvæmt ákvæðum Alþjóðagjaldeyrissjóðsins og GATT var, svo sem bent hefur verið á, heimilt undir vissum kringumstæðum að beita viðskiptahöftum, sem fela í sér mismunun. Með þessu móti gat OEEC beitt sér fyrir afnámi viðskiptahafta innan Vestur-Evrópu, án þess að brjóta í bága við gerðar alþjóðasamþykktir. Með samþykkt OEEC árið 1950 um, að framkvæmd skyldi 50% „liberalisering“ og síðar frekari aðgerðir á því sviði, beindist athyglin í vaxandi mæli að tollum og lækkun þeirra.

Við afnám haftanna meðal OEEC-landanna komu áhrif tollanna skýrar í ljós vegna þess, að sum þessara landa, þ. e. Holland, Belgía, Sviss, Danmörk, Noregur og Svíþjóð, voru lágtollalönd, en önnur lönd, sér í lagi Frakkland og Ítalía, hátollalönd. Eftir því, sem lengra gekk í afnámi haftanna, hlutu lágtollalöndin að verða að miklu leyti án verndar, en hátollalöndin að njóta, að öðru óbreyttu, áfram sinnar verndar. Í tollaviðræðum í GATT höfðu lágtollalöndin mjög lélega samningsaðstöðu, því þau höfðu bundið sína tolla gegn lækkun af hálfu hátollalöndanna, sem hátollalöndin vildu líta á, að ekki væru fullnægjandi mótívilnanir. Rætt var um, að OEEC beitti sér eftir 1950 fyrir jöfnun tolla innan Evrópu, en sú tillaga hlaut lítinn hljómgrunn, enda hefði þurft undanþágu frá GATT-ákvæðunum.

Innan GATT komu fram tillögur til úrlausnar þessum vandamálum, en voru þó ekki samþykktar. Var það í fyrsta lagi tillaga Benelux-landanna um einhliða tollalækkanir hátollalöndanna og í annan stað hin öllu merkari tillaga Frakka frá 1951. Tillaga Frakka var í aðalatriðum sú, að öll aðildarríki GATT lækkuðu tolla sína í stigum og eftir ákveðnum reglum um 30% á þremur árum. Ástæðurnar fyrir því, að ekki náðist meiri árangur með að lækka tolla í GATT, eru einkum tvær. Í fyrsta lagi var það, að Bandaríkjamenn gegndu ekki því hlutverki, sem þeir einir gátu þá innt af hendi um forystu í tollalækkunum. Heimildirnar, sem Bandaríkjaþing veitti til tollalækkana sky. Trade Agreements Act, voru ónógar og auk þess háðar viðtækum fyrirvörum. Í annan stað verður að teljast, að ýmsir erfiðleikar séu á að framkvæma nána efnahagssamvinnu á alheimsgrundvelli eins og starfsemi GATT og einnig IMF byggist á. Eins og reynslan hefur sýnt, var slíkt auðveldara innan takmarkaðra landssvæða. Því er það, að þegar OEEC hafði að mestu leyti náð tilsettu marki, afnámi hafta á verzlun- og greiðsluviðskiptum, snúa Evrópulöndin sér að því að leitast við að leysa tollavandamál sín á milli. Það gerðu þau með stofnun Kola- og stálbandalagsins og síðan Efnahagsbandalags Evrópu, með viðræðum um fríverzlunarsvæði OEEC-ríkjanna 1957—58, með stofnun EFTA og síðar með viðræðum um aðild eða aukaaðild að Efnahags-

bandalagi Evrópu. Sú saga verður ekki nánar rakin hér, en að sjálfsögðu hafa viðræður þessar haft viðtækari markmið en það að leysa tollavandamál. Hér verður aðeins staðhæft, að tilraunir til stofnunar tollfrjálsra viðskipta innan Evrópu eru ekki hvað sízt afleiðing af þróun samstarfsins í OEEC og í GATT frá stríðslokum. Þá er það og staðreynd, að tilkoma Efnahagsbandalagsins markar tímamót fyrir GATT.

Fullyrða má, að í viðskiptalegum skilningi sé stofnun Efnahagsbandalags Evrópu einn af stórvíðburðum seinni tíma. Þegar árið 1958, er Rómarsamningurinn gekk í gildi, hófust umræður um Efnahagsbandalagið í GATT, en svo sem að framan greinir verður tollabandalag að samræmast ákvæðum 24. gr. í Hinu almenna samkomulagi. Hér verða ekki rakin þau tæknilegu atriði, sem um er að ræða í slíkum viðræðum, en eitt þeirra er endurskoðun tolla, sem bundnir voru af hinum einstöku ríkjum, en hækka vegna hins sameiginlega tolls og hugsanlegra bóta („compensations“) af þeim sökum. Jafnhliða því, að þessar viðræður við Efnahagsbandalagið hófust í GATT árið 1958, gerðu Bandaríkin aðildarríkjunum tilboð um almennar tollaviðræður, sem kallaðar voru Dillon-viðræðurnar, eftir þáverandi varautanríkisráðherra Bandaríkjanna. Heimild til þeirra veitti Bandaríkjaþing aðallega út frá þeirri forsendu, að nauðsynlegt væri að fá lækkun á hinum væntanlega sameiginlega toll Efnahagsbandalagsins. Átti að stefna að 20% lækkun á hinum væntanlega sameiginlega tolli Efnahagsbandalagsins á iðnaðarvörum gegn tilsvarendi lækkun af hálfu annarra. (Allar s. k. G-listavörur Efnahagsbandalagsins og þar með langflestar sjávarafurðir voru undanþegnar samningum.)

Þessar GATT-viðræður drögust mjög á langinn og lauk ekki fyrr en 1962. Að því er „compensations“-viðræðurnar snertir, var árangurinn í stuttu máli sá, að tilboð sex-veldanna reyndust yfirleitt mjög ófullnægjandi. Aðalþætti Dillon-viðræðnanna lauk með undirritun bráðabirgðasamkomulags Bandaríkjanna og Efnahagsbandalagsins í janúar 1962, en það fól í sér 20% lækkun á hinum væntanlega tolli Efnahagsbandalagsins. Af hálfu Bandaríkjamanna var fallið á að lækka þar á móti ýmsa tolla iðnaðarvarnings, og voru þær lækkanir yfirleitt nálægt 20%. Auk þess gerði Efnahagsbandalagið bráðabirgðasamkomulag við ýmis önnur lönd um tollalækkanir gegn 20% lækkun hins væntanlega sameiginlega tolls.

4. Kennedy-viðræðurnar.

Kennedy-viðræðurnar, sem lauk þann 15. maí s. l., eru víðtækasta viðskipta-samningsgerð, sem efnt hefur verið til. Í heild voru þær árangursríkar. Og þótti þeim mun meira koma til, þar sem um langt skeið fyrir samningslok leit út fyrir, að viðræðurnar færu alveg út um þúfur. (Sjá fylgiskjal II.)

Frumkvæðið að þessum samningum áttu Bandaríkjamenn, eftir að Bandaríkjaþing hefði árið 1962 að tilhlutan Kennedy forseta samþykkt löggjöf, sem nefnist „Trade Expansion Act“. Með þessari lagasetningu var ríkisstjórninni heimilað að lækka bandaríska tolla um allt að 50% í samningum við önnur ríki um gagnkvæmar tollalækkanir. Þá var heimilað að fella alveg niður tolla á vörum, ef viðskipti þeirra á milli næðu til 80% alheimsviðskipta. Framkvæmd þessa ákvæðis hefði í raun þýtt fríverzlun með iðnaðarvörur hjá Bandaríkjunum og Efnahagsbandalaginu, ef Bretland hefði gerzt aðili að bandalaginu, eins og þá voru horfur á. Þegar það mál varð úr sögunni með lokum fyrri aðildarviðræðna Breta, var um leið vonlaust, að GATT-samningar gætu leitt til slíks árangurs. Eitt heimildar-ákvæði Trade Expansion Act var, að afnema mætti að fullu tolla, sem væru 5% eða lægri.

Formleg ákvörðun um Kennedy-viðræðurnar var tekin á ráðherrafundi GATT í maí 1963. Var þá ákveðið, að markmið viðræðnanna skyldi vera fjórþætt:

1. Stefnt skyldi að 50% tollalækkun á iðnaðarvörum.
2. Dregið skyldi verulega úr öðrum viðskiptahömlum.
3. Tollaviðræðurnar skyldu að verulegu leyti ná til landbúnaðarvara.
4. Þróunarlöndin skyldu njóta góðs af samningum tollaviðræðnanna, án þess að þess yrði krafizt, að þau létu jafnmikið á móti.

Samkvæmt þessari ákvörðun ráðherra fundar GATT skyldi höfuðreglan vera sú, að sérhvert iðnaðarríki, sem tæki þátt í viðræðunum, byði 50% jafna lækkun allra tolla og undantekningar þar frá skyldu eins fáar og frekast væri unnt. Undanþágur skyldu því aðeins heimilar, ef sérstakar ástæður réttlættu þær, efnahagslegar, tæknilegar, lagalegar eða annars eðlis. Hins vegar skyldu þátttökuríkin hafa fullan rétt til þess að draga tilboð sitt til baka, ef jöfnuði væri ekki náð á annan hátt miðað við tilboð annarra.

Í sambandi við landbúnaðarafurðir var ákveðið að stefna að því að tryggja þeim jafnan aðgang að heimsmarkaðnum. Bandaríkin lýstu því yfir þegar í upphafi viðræðnanna, að samkomulag um kornviðskiptin væri algert skilyrði fyrir farsælum lyktum Kennedy-viðræðnanna. Þegar Kennedy-viðræðurnar hófust, kom Gatt á fót nefnd til þess að fjalla um kornviðskipti, og síðar voru skipaðar nefndir til þess að fjalla um kjöt- og mjólkurafurðir.

Kennedy-viðræðurnar hófust formlega með ráðherra fundi í Genf 4. maí 1964. Bandarísku heimildarlögin giltu til 30. júní 1967, og voru Kennedy-viðræðunum sett þau tímatakmörk að vera lokið fyrir þann tíma.

Enda þótt ráðgert hefði verið að hafa tollaviðræðurnar eins einfaldar og frekast væri kleift, m. a. með því að hafa lækkanir tolla jafnar og eftir sjálfkrafa reglum, risu þegar í upphafi viðræðnanna mörg vandamál, sem áttu eftir að gera þær flóknar og vandasamar. Eitt fyrsta vandamálið átti rætur sínar að rekja til mishæðar tolla hinna ýmsu landa. Tollar í Efnahagsbandalagi Evrópu voru t. d. jafnari að hæð en tollar í Bretlandi og sérstaklega Bandaríkjunum. Var það sjónarmið Efnahagsbandalagsins, að 50% lækkanir á meðalháum tollum bandalagsins mundi hafa í för með sér meiri hag fyrir Bandaríkin en 50% lækkun Bandaríkjanna á mjög háum tollum hefði í för með sér fyrir Efnahagsbandalagið.

Annað vandamál, sem einnig kom upp snemma í viðræðunum, var í sambandi við viðskiptin með landbúnaðarafurðir. Bandaríkin lögðu mikla áherzlu á, að Kennedy-viðræðurnar tækju til landbúnaðarafurða. En Efnahagsbandalag Evrópu hafði ekki mótað stefnu sína í landbúnaðarmálum og taldi sig því ekki geta lagt fram tilboð um tollalækkanir eða afnám viðskiptahafta á þeim afurðum, fyrr en stefnan lægi fyrir. Tafði þetta allar tollaviðræðurnar og varð þess valdandi, að ekki komst verulegur skriður á þær fyrr en haustið 1966. Hið sama gildi um sjávarafurðir, svo sem síðar kemur fram.

Fyrstu tillögurnar í Kennedy-viðræðunum voru lagðar fram í nóvember 1965. Voru þá lagðir fram svonefndir undanþágulistar fyrir iðnaðarvörur, þ. e. listar yfir þær vörur, sem þátttökuríkin vildu ekki láta 50% tollalækkanirnar ná til. Í september 1965 var lagt fram tilboð um viðskipti með ýmsar lítt mikilvægar landbúnaðarafurðir og hitabeltisafurðir. En aðallandbúnaðartilboðið var ekki lagt fram fyrr en í ágúst 1966, eftir að Efnahagsbandalagið hafði mótað stefnu sína í landbúnaðarmálum að verulegu leyti.

Undanþágulistarnir, sem lagðir voru fram í nóvember 1964, gerðu ekki ráð fyrir miklum undanþágum. Lengsti listinn var frá Japan, en sá næstlengsti frá Efnahagsbandalaginu. Tók sá síðarnefndi til 21% af innflutningi bandalagsins. Þó bauð Efnahagsbandalagið nokkrar tollalækkanir á verulegum hluta þar af. Hin smærri EFTA-ríki, eins og Danmörk, Noregur og Svíþjóð lögðu ekki fram neina undanþágulista, en áskildu sér rétt til þess að draga hluta tilboða sinna til baka, ef það reyndist nauðsynlegt til að ná gagnkvæmni.

Tilboðin varðandi viðskiptin með landbúnaðarafurðir voru mjög takmörkuð,

jafnvel á hinum þýðingarminni afurðum. Norðurlöndin (önnur en Ísland) lögðu fram sérstakt tilboð um viðskiptin með hitabeltisafurðir, sem var hið mikilvægasta fyrir þróunarlöndin. Nokkur önnur iðnaðarlönd fylgdu fordæmi þeirra.

Samningarnir um iðnaðarvörur fóru að lokum þannig fram, að fjallað var um hvern vörflokk fyrir sig, og ekki náðist samkomulag um, að fyrir allar skyldu gilda sömu jöfnu lækkanirnar. Fjallað var sérstaklega um vefnaðarvöru úr baðmull, járn og stálvörur, svo og efnaiðnaðarvörur. Efnahagsbandalagið gerði það að skilyrði fyrir tollalækkunum á baðmullarvefnaðarvörum, að gildandi samkomulag um viðskipti með þær vörur yrði framlengt. Í sambandi við járn- og stálviðskipti var stefnt að því að samræma tolla helztu framleiðslulandanna. Í sambandi við viðskiptin með efnaiðnaðarvörur reis sérstakt vandamál, þar eð í Bandaríkjunum var það að verulegu leyti svo, að tollur á efnavörum var ekki lagður á cif-verð þeirra, heldur var söluverð innanlands lagt til grundvallar við tollútreikninginn (American Selling Price-system).

Í þeim þætti Kennedy-viðræðnanna, sem fjallaði um viðskiptahömlur aðrar en tolla, var m. a. rætt um undirboð. Var fjallað um reglur um setningu undirboðstolla, og samkomulag náðist, sem tryggja á sams konar túlkun á undirboðsviðskiptum og samræmdar aðgerðir til þess að sporna gegn þeim.

Í því skyni að koma til móts við útflutningshagsmuni þróunarlandanna var saminn listi yfir vörur, sem taldar voru sérstaklega mikilvægar fyrir þau. Reyndist hér um 600 vörutegundir að ræða. Boðnar voru verulegar tollalækkanir á ýmsum þeirra vara, en ekki náðist samkomulag um algera niðurfellingu tolla á vissum hitabeltisafurðum, sem þróunarlöndin lögðu áherzlu á. Ýmis þróunarlönd njóta ívilnana fyrir þessar afurðir hjá ákveðnum iðnaðarríkjum. Torveldaði það samningana um hitabeltisafurðir. Þetta og takmarkaður árangur um baðmullarvefnaðarvörur gerði það ekki hvað sízt að verkum, að þróunarlöndin litu á niðurstöður samninganna sem mjög ófullnægjandi.

Á landbúnaðarsviðinu var ágreiningurinn mestur milli Efnahagsbandalags Evrópu og Bandaríkjanna. Að lokum náðist samkomulag um kornviðskiptin. Var samið um nýtt lágmarksverð á hveiti, 0.19 dollarar hærra pr. skeppu en lágmarksverð International Wheat Agreement miðað við þáverandi farmgjöld. Er hið nýja verð 1.73 dollarar pr. skeppu. Einnig var samið um 4.1 millj. tonna árlega korngjöf til þróunarlandanna. Bera Bandaríkin 42% kostnaðarins og Efnahagsbandalagið 23%. Að öðru leyti varð árangur á landbúnaðarsviðinu lítill. Ekki náðist t. d. samkomulag um viðskipti með kjöt og mjólkurafurðir.

Það háði hinum smærri ríkjum í Kennedy-viðræðunum, svo sem Norðurlöndunum, að viðræðurnar snerust fyrst og fremst um hagsmuni hinna stærstu samningsaðila, Efnahagsbandalagsins, Bretlands og Bandaríkjanna. Norðurlöndin áttu af þessum ástæðum erfitt með að koma óskum sínum á framfæri. Af þessum sökum og vegna þess, að Norðurlöndin áttu sameiginlegra hagsmuna að gæta gagnvart Efnahagsbandalaginu, ákváðu þau (önnur en Ísland) hinn 21. nóvember 1966 á fundi í Stokkhólmi að koma fram sameiginlega í viðræðunum. Ísland taldi ekki rétt að taka þátt í þessu samstarfi, þar sem tollalækkanir okkur í vil myndu greinilega verða minni en þær ýmsu tollalækkanir, sem Norðurlöndin myndu njóta góðs af. Afturköllun á íslenska tilboðinu hlaut því að verða mjög víðtæk gagnstætt því, sem varð um Norðurlöndin.

Heildarmat á talnalegum grundvelli á þeim niðurstöðum, sem hér hefur verið drepit lauslega á, liggur ekki fyrir. Þó hefur starfslið GATT gert yfirlit um niðurstöðurnar hvað snertir aðaliðnaðarlöndin, þ. e. Bandaríkin, Bretland, Efnahagsbandalagið, Japan, Svíþjóð og Sviss, sem gefur all góða mynd af árangrinum. Eru þessar upplýsingar dregnar saman í meðfylgjandi töflu. Samkvæmt töflunni nam heildarinnflutningur þessarra landa árið 1964 \$ 60 milljörðum, en það er síðasta árið, sem þessar upplýsingar liggja nægilega sundurgreindar. Af heildarinnflutningnum voru \$ 23 milljarðar þá þegar tollfrjáls innflutningur. Tollalækkanir voru

boðnar á innflutningi, sem nam \$ 26 milljörðum, en það er 70% af tollskyldum innflutningi eða 43% af heildarinnflutningnum. Meirihluti þessara tollalækkana var 50% eða meiri. Viðskipti með vörur, sem engar tollalækkningar voru boðnar á, námu árið 1964 um \$ 11.3 milljörðum eða um 19% innflutnings viðkomandi landa. Loks eru kornvörur, kjöt og mjólkurafurðir undanskildar.

Tollalækkningar Kennedy-viðræðnanna og alheimsviðskipti.

Innflutn. árið 1964	Þegar tollfrjáls \$ milljarðar		Tollar lækkaðir \$ milljarðar		Engar tollalækkningar \$ milljarðar		Samtals \$ milljarðar
		%		%		%	
Hitabeltisafurðir	2.2	46	1.1	23	1.5	31	4.8
Aðrar landbúnaðarafurðir .	1.4	22	2.5	40	2.4	38	6.3
Eldsneyti	5.3	58	0.6	7	3.2	35	9.1
Önnur hráefni	8.5	83	1.4	14	0.3	3	10.2
Járn og stál	0.1	5	1.2	60	0.7	35	2.0
Aðrir málmar	1.1	30	2.1	57	0.5	13	3.7
Efnaiðnaðarvörur	0.8	22	2.6	72	0.2	6	3.6
Trjákvöða og pappír	1.3	52	1.1	44	0.1	4	2.5
Vélar og bifreiðar	0.4	4	8.9	87	0.9	9	10.2
Vefnaðarvörður og fatnaður	0.1	4	1.3	57	0.9	39	2.3
Aðrar iðnaðarvörur	1.5	33	2.5	54	0.6	13	4.6
	22.7	38	25.7	43	11.3	19	59.7

Svo sem fram kemur og áður er tekið fram, nema tollalækkunarboðin um \$ 26 milljörðum. Heildarviltanir, þ. e. tollalækkningar og bindingar núlltolla þeirra landa, sem um ræðir, námu hins vegar \$ 32 milljörðum. Heildarviltanir allra þátttakenda Kennedy-viðræðnanna námu \$ 40 milljörðum innflutnings árið 1964, en utanríkisviðskipti þessara landa nema 75% alheimsviðskiptanna það ár.

Tollalækkningar þessar verða framkvæmdar á fimm árum. Bandaríkjamenn voru bundnir heimildarlöggjöf sinni um að framkvæma lækkningar í fimm jöfnum árlegum áföngum. Efnahagsbandalagið, Bretland, Norðurlöndin fjögur, Sviss og Japan framkvæma tvo fimmtu lækkunarinnar í fyrsta áfanga, sem ýmist verður 1. janúar eða 1. júlí 1968, en þann dag kemur ytri tollur Efnahagsbandalagsríkjanna að fullu til framkvæmda. Þá munu þessi lönd framkvæma þrjár lækkningar, sem hver um sig nemur einum fimmta í ársbyrjun 1970, 1971 og 1972, sem fellur þá saman við síðustu lækkun Bandaríkjanna.

5. Samningar Íslands.

Á árunum 1961 og 1962 gerði þáverandi ríkisstjórn ýmsar athugasemdir og hóf könnunarviðræður í þeim tilgangi, að mynda mætti afstöðu til markaðsbandalaganna í Evrópu. Á þeim tíma þóttu líkur benda til, að Bretar og önnur aðildarríki EFTA myndu tengjast Efnahagsbandalaginu á einn eða annan hátt. Til þess kom þó ekki, eftir að aðildarviðræður Breta að Efnahagsbandalaginu fóru út um þúfur í ársbyrjun 1963. Jafnhliða þessari þróun hafði verið fylgt með undirbúningi Kennedy-viðræðnanna í GATT, en þær gátu augljóslega veitt tækifæri til leiðréttingar á tollamálum Íslands.

Seinni hluta árs 1963 fékk ríkisstjórnin boð frá aðalframkvæmdastjóra GATT fyrir hönd samtakanna um, að Íslandi væri boðið að taka þátt í starfsemi GATT á bráðabirgðagrundvelli. Væri tilgangurinn sá, að Ísland gæti með því tekið fullan þátt í Kennedy-viðræðunum og að þeim loknum öðlazzt aðild að GATT, ef um semdist. Var ákveðið að taka þessu boði. Viðskiptastefna Íslands og framkvæmd hennar var tekin til athugunar í sérstakri nefnd GATT í febrúar 1964. Var niður-

staðan sú, að málefni Íslands á þessu sviði væru í samræmi við ákvæði GATT. Þann 5. marz 1964 var bráðabirgðaaðildin samþykkt á aðalfundi GATT, og var bráðabirgðaaðildarsamningur, sem gildi til úrsloka 1965, síðan undirritaður fyrir Íslands hönd og af flestum samningsaðilum GATT, a. m. k. öllum þeim, sem einhverja þýðingu hafa fyrir Ísland í viðskiptalegu tilliti. Fyrir áramót 1964 var bráðabirgðaaðildin framlengd til ársloka 1967.

Svo sem frá hefur verið greint, var sú almenna stefna mörkuð í upphafi Kennedy-viðræðnanna, að reynt skyldi að ná 50% lækkun tolla iðnaðarvara. Enda þótt það markmið gæti ekki talizt fyllilega raunhæft, var hins vegar ljóst, að árangurinn á sviði landbúnaðarafurða yrði allur annar og minni. Var því greinilega heppilegast hagsmunum Íslands, að leitast yrði við að fá sjávarafurðirnar undir almennar tollalækkunarreglur iðnaðarvara, ef settar yrðu. Ekki þarf að orðlengja, að helmingslækkun allra tolla útfluttra íslenzkra sjávarafurða í innflutningslöndunum hefði orðið landinu mikil hagsbót.

Á daginn kom, að Kennedy-viðræðurnar drógust meir á langinn heldur en upphaflega var búizt við. Hin raunverulegu tilboð komu seinna fram en gert hafði verið ráð fyrir. Mikið þóf stóð fyrstu 2 árin um sjálfkrafa almenna reglu um tollalækkun iðnaðarvara, sem reyndar lítið varð úr. Frá upphafi var því sjónarmiði stöðugt haldið fram af Íslands hálfu, að hinar væntanlegu almennu tollalækkunarreglur iðnaðarvara ættu einnig að ná til sjávarafurða. Var jafnan viðurkennt, að þetta ætti ekki við um landbúnað vegna ýmissa séraðstæðna þeirrar atvinnugreinar. Sjávarútvegur nútímans væri hins vegar miklu skyldari iðnaði, og þar sem aðalviðskiptatálminn væru tollar, væri eðlilegast, að almenna reglan um tollalækkun næði einnig til sjávarafurða. Þessu sjónarmiði var einnig fylgt að fullu af ýmsum öðrum útflytjendum sjávarafurða, t. d. Norðmönnum og Dönnum. Af Íslands hálfu var jafnframt lögð á það áherzla, að þar sem við stæðum utan viðskiptabandalaganna í Evrópu, væru okkur á höndum sérstök vandamál vegna þar af leiðandi tollamismununar, sem sumpart ætti ekki við um keppinauta okkar í fiskverzluninni.

Skemmst er frá því að segja, að ofangreind sjónarmið um meðferð sjávarafurða í samningunum hlutu ekki almenna viðurkenningu. Einungis af hálfu Bandaríkjanna voru sjávarafurðir teknar með í iðnaðarvöruútilboðinu, sem fyrst kom fram, en á því tilboði var þó veigamikil takmörkun. Efnahagsbandalagið tók þá stefnu og hélt fast við, að sjávarafurðir heyrðu með landbúnaði, og lagði bandalagið fyrst fram mjög takmarkað sjávarafurðatilboð í ágúst 1966. Efnahagsbandalagið og ekki síður Bretar lögðu til, að sjávarafurðunum og meðferð þeirra yrði skotið til sérfræðiathugunar á breiðum grundvelli. Var svo að skilja, að í slíkum umræðum skyldi athugað, að hve miklu leyti mætti veita viðskiptaleg friðindi gegn ívilnunum á öðrum sviðum, t. d. varðandi löndunarréttindi og „transit“-réttindi. Þessum hugmyndum var algerlega hafnað af hálfu Íslands, Noregs og Danmerkur. En það var ekki fyrr en nokkrum dögum áður en samningur lauk í maí s. l., að Bretar gerðu loks boð um lækkun tolls á einni sjávarafurð.

Fram til þess, að nokkur hreyfing fór að komast á viðræður um sjávarafurðir s. l. sumar, gat ekki talizt tímabært, að ákveðið tilboð kæmi fram af Íslands hálfu. Í samræmi við þá upphaflegu ósk, að tollar sjávarafurða yrðu felldir niður um 50%, ákvað ríkisstjórnin að leggja fram almenna yfirlýsingu um 50% lækkun íslenzkra tolla. Var þetta tilboð lagt fram í ágúst s. l., en jafnframt gert að skilyrði að Ísland hlyti sambærileg tollfríðindi í staðinn skv. gagnkvæmisreglu. Algjörlega undanþegnir þessu tilboði Íslands voru tollar á kjöti, mjólkurafurðum og garðávöxtum (Bruxelles-tollskrárflokkar 2, 4 og 7). Jafnframt var það atriði hins íslenzka tilboðs, að s. k. grunntollar, sem tollalækkanir okkar skyldu miðast við, yrðu tollar í gildi, þegar Ísland gerðist bráðabirgðaaðili að GATT þann 5. marz 1964. Með því voru tollalækkanirnar, sem lögfestar voru af Alþingi eftir þann tíma, teknar með í tilboðið og hluti þess.

Eins og ástætt var í samningunum, þegar tilboðið kom fram — og öllu lengur gat það ekki beðið, að Ísland legði sjálft fram ákveðið tilboð — kom ekki til mála, að við tækjumst á hendur nema mjög takmarkaðar tollalækkanir til að ná gagnkvæmi. Meirihluti tilboðsins hlaut m. ö. o. að verða dreginn til baka, nema algert hughvarf yrði hjá viðsemjendum um hagsmunamál Íslands. Mjög neikvæð afstaða Íslands með að leggja fram takmarkað tilboð gat aðeins orðið til að gefa öðrum afsökun um að halda fast við óbreytta, neikvæða afstöðu í okkar garð. Jákvæð afstaða Íslands bundin ákveðnu gagnkvæmisskilyrði gat aðeins hjálpað okkar málstað, og valdi ríkisstjórnin því þá leið.

Fram eftir hausti 1966 skeði fátt í málefnum Íslands. Hafnar voru á ný ræki-
legar tvíhliða viðræður í Genf við aðalsamningsaðilana, Bandaríkin, Efnahags-
bandalagið og Bretland. Af hálfu Bandaríkjanna hafði fyrr m. a. verið boðin helm-
ingslækkun tollsins á blokkfrystum fiski, sem er 1 sent pr. lb., og samsvarar það
um 4—5% verðtolti. Í nóvemberlok bættu Bandaríkin tilboð sitt með því að bjóða
niðurfellingu tollsins á blokkfrystum fiskflökum og frystum steinbít. Á hinn
bóginn höfðu Bandaríkin undanþegið frystan fisk í neytendapökkum frá samn-
ingum í upphafi skv. einu ákvæði „Trade Expansion Act“. Taldist þetta mjög veru-
leg takmörkun á afstöðu Bandaríkjanna, sem annars var jákvæð í okkar garð og
hjálpaði óefað til hvað aðra viðsemjendur snerti.

Tilboð Efnahagsbandalagsins á sjávarafurðum, sem lagt var fram í ágúst
1966, var næsta lítilfjörlegt. Boðin var lækkun tolls á sildar- og fiskimjöli úr
4% í 2%. Boðin var hækkun á tollfrjálsum innflutningskvóta fyrir síld úr 32 000
tonnum í 46 000 tonn. Þessi kvóti, sem gildi fyrir Þýskaland, hafði hins vegar
verið 80 000—90 000 tonn árlega. Boðin var lækkun tolls á freðfiski úr 18% í 17%.
Önnur tilboð bandalagsins skiptu Ísland litlu máli. Ekkert tilboð hafði komið frá
Bretum.

Með tilliti til þess ákvað ríkisstjórn að vekja sérstaka athygli á stöðu mála
hvað Ísland snerti. Var það gert með orðsendingu til samningsaðila í miðjum des-
ember s. l. Var ofangreindu lýst og tekið fram, að tilboð Bandaríkjanna eitt gæti
talizt hafa þýðingu fyrir Ísland, þótt takmarkað væri. Yrði ekki veruleg breyting á,
mætti líta á Kennedy-viðræðurnar sem árangurslitlar fyrir Ísland og yrði þá til-
boð okkar dregið að mestu leyti til baka.

Næstu þrjú mánuðina voru sjónarmið Íslands þrífaldlega rædd á ný
við aðalsamningsaðila, sem þá áttu í hörðum innbyrðis deilum um eigin hags-
munamál á hinum ýmsu sviðum iðnaðar og landbúnaðar. Þókaði málefnum Ís-
lands ekki áfram að öðru leyti en því, að í apríl var gengið til bráðabirgða frá
samningum við Bandaríkin. Af Íslands hálfu var því sjónarmiði haldið fram og á
því fékkst viðurkenning, að af okkar hálfu gæti ekki verið um að ræða nema
mjög takmarkað gagnþilboð við Bandaríkin. Þó tilboð þeirra sjálfra hefði ákveðið
gildi, væri það takmörkun háð, en Efnahagsbandalagið hefði lítið sem ekkert boðið
og Bretar alls ekkert. Það, sem um samdist við Bandaríkin og greinilega var lág-
markskrafa af þeirra hálfu, voru aðallega lækkanir tolla á þurrkuðum ávöxtum,
eplum, niðursoðnum spergli, ávöxtum, ávaxtasafa og maís, svo og binding núll-
tolla á kornvöru. Hið endanlega íslenzka tilboð nær til 236.0 millj. kr. innflutn-
ings frá Bandaríkjunum miðað við 1965 eða 32% innflutningsins þaðan. Banda-
ríska tilboðið í Kennedy-viðræðunum nær til um 450 millj. kr. útflutnings frá
Íslandi árið 1964 eða um $\frac{2}{3}$ hans til Bandaríkjanna. Svo til allur annar útflutn-
ingur Íslands kemur undir fyrri GATT bindingar.

Auk þess að vera samningar innan Kennedy-viðræðnanna um aðild Íslands
að GATT, ber þess að geta, að þessir tvíhliða samningar við Bandaríkin voru einnig
gerðir í þeim tilgangi að láta hinar gagnkvæmu ívilnanir koma í stað tvíhliða
tollabindingar Íslands og Bandaríkjanna samkvæmt viðskiptasamningnum frá ár-
inu 1943.

Það var loks í maí s. l., að nokkuð bætt sjávarafurðatilboð var lagt fram af hálfu Efnahagsbandalagsins. Höfðu fulltrúar Íslands þá átt fjölmarga viðræðufundi við fulltrúa bandalagsins í Genf og sömuleiðis í Bruxelles og einnig í höfuðborgum sex-veldanna. Höfðu m. a. verið lagðar fram ýtarlegar skriflegar greinargerðir um viðskiptahagsmuni Íslands gagnvart bandalaginu. Var á það lögð áhersla, að aðalútlutningsvara Íslendinga, freðfiskur, hlyti að útilokast að meira eða minna leyti frá bandalagssvæðinu vegna hins háa sameiginlega tolls. Áframhaldandi tollkvóti fyrir ísfisk í Þýzkalandi væri skilyrði fyrir þeim útflutningi, sem væri íslenzkri togaraútgerð afar mikilvægur, en hún stæði nú höllum fæti. Þá var þess óskað með öðru, að tollfrjáls kvóti fyrir nýja og frysta síld væri aukinn, þannig að hann væri festur að stærð í samræmi við innflutningsþörfina og hinn gamli bundni tollkvóti fyrir saltfisk og skreið einnig aukinn til að mæta innflutningsþörfinni. Hvað síldina snerti, vantaði þarna mikið á, en fyrir saltfisk og skreið minna. Aðrar óskir snertu afurðir, sem minna máli skipta, s. s. súrsíld, niðurlögð grásleppuhrogn o. fl.

Seinni hluta vetrar var þess stöðugt vænt, að Efnahagsbandalagið legði fram bætt tilboð, sem gengi a. m. k. eitthvað til móts við óskir okkar. Meðan það dróst á langinn, og fyrir því báru fulltrúar bandalagsins ýmsar ástæður, var því hreyft, að fyrri tollalækkanir og bindingar bandalagsins á sjávarafurðum gæfu því til efni til gagnóska við Ísland. Á grundvelli talna fyrir árið 1964 var 97% útflutnings Íslands til sexveldanna vörur, sem bandalagið hafði samið um í GATT. Gegn þessu var af Íslands hálfu boðin binding núverandi tolla á 66 tollskrárnúmerum, og kennir þar ýmissa grasa og tollar mjög misjafnir.

Rétt fyrir miðjan maí tilkynnti Efnahagsbandalagið loks endurbót sjávarafurðatilboðsins. Var um að ræða takmarkaða lækkun tolls á ísfisk, þ. e. a. s. aðeins á karfa, skötu og grálúðu. Var boðin lækkun tollsins á karfa og grálúðu úr 15% í 8%. Tekið skal fram, að þessi lækkun á við hinn fyrirhugaða ytri toll bandalagsins, en hann kemur að fullu til framkvæmda þann 1. júlí 1968. Á ósöltuðum hrognum var boðin lækkun úr 14% í 10% og á salthrognum úr 15% í 11%. Loks var endanlega boðið á freðfiskflökum 15% í stað 17% fyrr og 18% upphaflega. Aðrar afurðir í þessu nýja tilboði hafa tiltölulega mjög lítila þýðingu fyrir Ísland.

Í viðræðunum við bandalagið um þessa endurbót, var íslenska tilboðið bætt nokkuð, enda var það, eins og það lá fyrir, að sjálfsögðu sérstaklega miðað við bandaríska viðskiptahagsmuni. Ákvað ríkisstjórnin endanlega að bjóða lækkaða tolla á skrifstofuvélum í 84. kafla tollskrárinnar og bindingu á 18 tollum, sem lækkaðir hafa verið frá árinu 1964.

Rétt fyrir lok samninga aðalaðilanna, þ. e. þann 11. maí, gerðu Bretar loks tilboð um eina sjávarafurð. Var það lækkun tolls á síldarlýsi úr 10% í 5%. Þegar tvíhliða viðræður við Breta komust fyrir alvöru af stað árið 1966, var fljótlega gefið í skyn af þeirra hálfu, að tollar á ísuðum, frystum eða verkuðum fiski (3. Bruxelles-tollskrárkafla) yrðu ekki hreyfðir. Voru þeir hins vegar vongóðir um, að all gagnlegt tilboð mætti gera um aðrar afurðir, þ. e. einkum mjöl og lýsi, en aðalhogsmunamál Íslands í þeim efnum snertu fiskimjöl og síldarlýsi (síldarmjöl var þegar tollfrjálst).

Þessari afstöðu Breta var að sjálfsögðu mótmælt afdráttarlaust þrífaldlega við brezku sendinefndina í Genf, en einnig voru viðræður um málið við rétt stjórnarvöld í London. Allt kom það þó fyrir ekki, og var jafnvel útlit fyrir all lengi, að af hálfu Breta kæmi ekki einu sinni neitt tilboð hvað snerti mjöl og lýsi. Helminglækkun tollsins á síldarlýsi, sem boðin var á elleftu stundu, er íslenzkum sjávarútvegi all verulegt hogsmunamál. Þessi tollur hefur verið felldur niður gagnvart bandalagsþjóðum Breta í EFTA. Hefur íslenzkt síldarlýsi staðið í þeim mun lægra verði, sem tollmismuninum nemur á brezka markaðnum. Árið 1965 nam útflutningur íslenzks síldarlýsis til Bretlands yfir 150 millj. kr. og árið 1966 nær

60 millj. kr. Helmingslækkun tollabyrðarinnar nemur því að meðaltali um 5 millj. kr. hvert árið.

Íslenzka tilboðið, eins og það lá fyrir endanlegt eftir samningana við Bandaríkin og Efnahagsbandalagið, náði til lækkana og bindinga um 130 tollskrárnúmera. Það tilboð náði þó aðeins til 100 millj. kr. innflutnings frá Bretlandi á grundvelli innflutningsins árið 1965. Í viðræðunum við Breta kom í ljós, að þeir álitu þetta ekki fullt gagnkvæmi, og ákvað ríkisstjórnin því að ganga að nokkru leyti til móts við óskir Breta um lækkun tolls á brauðvörum og kexi úr 100% í 80% og á karlmannaskóm sömuleiðis úr 100% í 80%. Svo sem við mátti búast var viðskiptalegt hagræði fyrir Breta vegna tollalækkunar í þessum vöruflokkum tiltölulega mikið.

Með samningum við Breta var tollasamningum Íslands í Kennedy-viðræðunum lokið. Allar tollalækkanir, sem boðnar voru, eru taldar upp í frumvarpi því til laga um tollabreytingar vegna samnings í sambandi við Hið almenna samkomulag um tolla og viðskipti, sem ríkisstjórnin hefur lagt fram. Hvort tveggja tekið saman, lækkanir og bindingar tolla námu 849 millj. kr. eða 14% innflutningsins 1965. Í frumvarpinu eru og talin tollnúmer þau, sem binding var boðin á. Miðað við óbreyttan innflutning ársins 1965 hefði tap tolltekna numið um 30 millj. kr., ef hinir umsömdu tollar hefðu þá verið komnir til framkvæmda.

Á grundvelli viðskipta undanfarinna ára virðist mega meta sjávarafurðatilboð Bandaríkjanna og Bretlands á u. þ. b. 25 millj. kr. Íslandi í hag í tollunarlækkun. Erfitt er að gefa tilboði Efnahagsbandalagsins slíkt talnalegt gildi. Tilboðið fyrir fiski- og sildarmjöl og freðfisk myndi lækka tollunina um nær 5 millj. kr. miðað við útflutninginn árið 1965. Önnur tilboð s. s. lækkun tolls á ísuðum karfa og hrognum hafa einnig gildi, þótt ekki sé þá miðað við núverandi aðstæður eða toll fyrir ára, heldur ytri toll Efnahagsbandalagsins settan. Þá er hin gamla binding núll-tolls á saltfiski og skreið á Ítalíu að sjálfsögðu mikilvæg trygging fyrir þeim viðskiptum. Í heild verður því að teljast, að niðurstaða Kennedy-viðræðnanna og gerð aðildarsamnings að GATT sé Íslandi viðskiptalegt hagræði.

Í þessu sambandi er vert að benda á, að svo til allir tollar á útfluttum sjávarafurðum okkar hjá aðalviðskiptaþjóðunum falla nú undir GATT-bindingar. Hugsanleg hækkun einhvers slíks tolls yrði því að þýða bót í lækkun einhvers annars sjávarafurðatolls, þar sem útflutningur okkar er nær einvörðungu slíkar afurðir. Eftir Kennedy-viðræðurnar og gerð aðildarsamnings að GATT er hins vegar mikill meiri hluti hins íslenzka tolls enn óbundinn. Ef um hækkun einhvers hinna bundnu tolla yrði að ræða, ætti að vera tiltölulega auðvelt að bjóða bót í formi lækkunar annarra tolla, þar sem ganga má út frá, að Ísland muni stefna að því í framtíðinni að endurskoða tollakerfið í heild í átt til lækkunar, svo sem aðstæður leyfa á hverjum tíma.

Aðildarsamningur Íslands að GATT, ásamt aðildarsamningum Argentínu, Írlands og Póllands, var staðfestur af GATT aðilunum, sem hluti niðurstaðna Kennedy-viðræðnanna þann 30. júní s. l. Samningurinn var undirritaður fyrir Íslands hönd þann 16. október s. l. Sú undirritun var háð staðfestingu Alþingis, en gildistaka verður 30 dögum eftir að GATT hefur verið tilkynnt, að sú staðfesting liggi fyrir. Samningana önnuðust fyrir Íslands hönd Þórhallur Ásgeirsson, ráðuneytisstjóri, og Einar Benediktsson, sendiráðunautur.

Fylgiskjal I.

HIÐ ALMENNA SAMKOMULAG UM TOLLA OG VIÐSKIPTI

Ríkisstjórnir samveldisins Ástralíu, konungsríkisins Belgíu, bandaríkja Brazíliu, Burma, Kanada, Ceylon, lýðveldisins Chile, lýðveldisins Kína, lýðveldisins Kúba, tékkneska lýðveldisins, franska lýðveldisins, Indlands, Líbanon, stórhertogadæmisins Lúxemborgar, konungsríkisins Hollands, Nýja Sjálands, konungsríkisins Noregs, Pakistan, Suður Rhodesíu, Sýrlands, Suður Afríku sambandsins, hins sameinaða konungsríkis Stóra-Bretlands og Norður-Írlands og Bandaríkja Ameríku:

Viðurkenna, að viðskiptaleg og efnahagsleg samskipti þeirra skuli hafa það að markmiði að bæta lífskjör, tryggja næga atvinnu og miklar, stöðugt vaxandi tekjur og raunverulega eftirspurn, sem nýti að fullu náttúrugæði heimsins og auki framleiðslu og vöruviðskipti.

Vilja stuðla að því, að þessum markmiðum sé náð með því að gera með sér gagnkvæma samninga öllum til hagsbóta, sem lækki verulega tolla og dragi úr öðrum viðskiptahömlum og afnemi mismunum í alþjóðaviðskiptum.

Hafa með fulltrúum sínum gert svofellt samkomulag:

FYRSTI HLUTI

1. gr.

Almenn beztu-kjara meðferð.

1. Sérhvert hagræði, fyrirgreiðsla, forréttindi eða undanþága, sem samningsaðili veitir vegna vöru, sem kemur frá eða fer til hvaða annars lands sem er, skal þá þegar og skilyrðislaust veitt samsvarandi vöru, sem kemur frá eða fer til landssvæða allra annarra samningsaðila. Þetta á við um tolla og hvers konar álögur, sem lagðar eru á eða í sambandi við

THE GENERAL AGREEMENT ON TARIFFS AND TRADE

The Governments of the Commonwealth of Australia, the Kingdom of Belgium, the United States of Brazil, Burma, Canada, Ceylon, the Republic of Chile, the Republic of China, the Republic of Cuba, the Czechoslovak Republic, the French Republic, India, Lebanon, the Grand-Duchy of Luxemburg, the Kingdom of the Netherlands, New Zealand, the Kingdom of Norway, Pakistan, Southern Rhodesia, Syria, the United Kingdom of South Africa, the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, and the United States of America:

Recognizing that their relations in the field of trade and economic endeavour should be conducted with a view to raising standards of living, ensuring full employment and a large and steadily growing volume of real income and effective demand, developing the full use of the resources of the world and expanding the production and exchange of goods.

Being desirous of contributing to these objectives by entering into reciprocal and mutually advantageous arrangements directed to the substantial reduction of tariffs and other barriers to trade and to the elimination of discriminatory treatment in international commerce,

Have through their Representatives agreed as follows:

PART I

Article I

General Most-Favoured-Nation Treatment.

1. With respect to customs duties and charges of any kind imposed on or in connection with importation or exportation or imposed on the international transfer of payments for imports or exports, and with respect to the method of levying such duties and charges, and with respect to all rules and formalities in connection with importation and ex-

innflutning eða útflutning, eða í sambandi við færslu greiðslna milli landa fyrir innflutning eða útflutning og aðferðir þær, sem beitt er við álagningu slíkra tolla og gjalda. Enn fremur á þetta við um allar reglur og fyrirmæli í sambandi við innflutning og útflutning og um öll þau atriði, sem vísað er til í 2. og 4. málsg. 3. greinar.

2. Ákvæði 1. málsg. þessarar greinar þurfa ekki að leiða til afnáms neinna þeirra sérréttinda um tolla eða gjöld, sem talin eru upp hér að neðan, þegar þau sérréttindi eru ekki umfram það, sem kveðið er á um í 4. málsg. þessarar greinar.

a) Sérréttindi, sem einvörðungu eru í gildi milli tveggja eða fleiri þeirra landsvæða, sem talin eru upp í viðauka A, og eru í samræmi við skilyrði þau, sem þar er að finna.

b) Sérréttindi, sem einvörðungu eru í gildi milli tveggja eða fleiri þeirra landsvæða, sem tengd voru, þann 1. júlí 1939, með sameiginlegu fullveldi eða með sambandi, sem náði til verndar eða yferráða, og sem talin eru upp í viðauka B, C og D, og eru í samræmi við skilyrði þau, sem þar er að finna.

c) Sérréttindi, sem einvörðungu eru í gildi milli Bandaríkja Ameríku og lýðveldisins Kúbu.

d) Sérréttindi, sem einvörðungu eru í gildi milli grannríkja þeirra, sem talin eru upp í viðaukum E og F.

3. Ákvæði 1. málsg. skulu ekki ná til sérréttinda milli ríkja, sem fyrrum voru hluti tyrkneska keisaradæmisins og voru aðskilin þann 24. júlí 1923, svo fremi slíkar ívilnanir séu heimilær samkvæmt ákvæðum 5. málsg. a-liðs í 25. grein, sem skal beitt í þessu tilviki með tilliti til ákvæða 1. málsg. 29. greinar.

4. Takmörk sérréttinda fyrir vöru, sem leyfð eru sérréttindi fyrir samkvæmt 2. málsg. þessarar greinar, en sem ekki er tekið sérstaklega fram um, að sé hámark sérréttinda í þar að lútandi lista með þessum samningi, skulu ekki vera umfram það, sem hér segir:

a) Þegar um er að ræða tolla eða álögur á vöru, sem tilgreind er á slíkum

portation, and with respect to all matters referred to in paragraphs 2 and 4 of Article III, any advantage, favour, privilege or immunity granted by any contracting party to any product originating in or destined for any other country shall be accorded immediately and unconditionally to the like product originating in or destined for the territories of all other contracting parties.

2. The provisions of paragraph 1 of this Article shall not require the elimination of any preferences in respect of import duties or charges which do not exceed the levels provided for in paragraph 4 of this Article and which fall within the following descriptions:

a) preferences in force exclusively between two or more of the territories listed in Annex A, subject to the conditions set forth therein;

b) preferences in force exclusively between two or more territories which on July 1, 1939, were connected by common sovereignty or relations of protection or suzerainty and which are listed in Annexes B, C and D, subject to the conditions set forth therein;

c) preferences in force exclusively between the United States of America and the Republic of Cuba;

d) preferences in force exclusively between neighbouring countries listed in Annexes E and F.

3. The provisions of paragraph 1 shall not apply to preferences between the countries formerly a part of the Ottoman Empire and detached from it on July 24, 1923, provided such preferences are approved under sub-paragraph 5 a) of Article XXV, which shall be applied in this respect in the light of paragraph 1 of Article XXIX.

4. The margin of preference on any product in respect of which a preference is permitted under paragraph 2 of this Article but is not specifically set forth as a maximum margin of preference in the appropriate Schedule annexed to this Agreement shall not exceed:

a) in respect of duties or charges on any product described in such Schedule,

lista, skal það vera mismunurinn á þeim beztu-kjara tolli og sérréttindatolti, sem þar er tilgreindur. Ef enginn sérréttindatollur er tilgreindur, skal sá tollur, sem í gildi var þann 10. apríl 1947, skoðaður sem sérréttindatollur, vegna ákvæða þessarar málsgreinar. Ef enginn beztu-kjara-tollur er tilgreindur, skulu takmörkin ekki vera umfram þann mismun, sem var milli beztu-kjara og sérréttinda tollanna þann 10. apríl 1947.

b) Þegar um er að ræða tolla eða á-lögur á vöru, sem ekki er tilgreind í viðkomandi lista, skal það vera mismunurinn á beztu-kjara og sérréttinda tollum, sem í gildi voru þann 10. apríl 1947.

Fyrir þá samningsaðila, sem tilgreindir eru í viðauka G, skal í stað dagsetningarinnar 10. apríl 1947, sem vísað er til í a- og b-liðum í þessari málsgrein, setja þær dagsetningar, sem getið er í viðaukanum.

2. gr.

Listar tollaívilnana.

1. a) Sérhver samningsaðili skal veita öðrum samningsaðilum viðskiptakjör, sem ekki eru lakari en þau, sem gert er ráð fyrir í viðkomandi listum með samningi þessum.

b) Vörur, sem tilgreindar eru í 1. hluta listans, en hann tekur til sérhvers lands, og framleiddar eru á landssvæðum annarra samningsaðila, skulu við innflutning til landssvæðisins, sem listi tekur til, vera undanþegnar venjulegum tollum umfram það, sem þar er tekið fram, og samkvæmt þeim skilmálum og skilyrðum, sem tilgreind eru í þeim lista. Þessar vörur skulu einnig undanþegnar öllum öðrum tollum og hvers kyns gjöldum, sem lögð kunna að vera á eða í sambandi við innflutning, umfram það, sem lagt er á, á þeim degi, þegar samningur þessi var gerður eða þá tolla og gjöld, sem skylt er að leggja á síðar vegna laga, sem í gildi voru á innflutningssvæðinu á þeim degi.

c) Vörur, sem tilgreindar eru í 2. hluta listans, en hann tekur til sérhvers lands, og eru framleiddar á landssvæðum, sem samkvæmt 1. gr. hljóta sérréttindi við

the difference between the most-favoured-nation and preferential rates provided for therein; if no preferential rate is provided for, the preferential rate shall for the purposes of this paragraph be taken to be that in force on April 10, 1947, and, if no most-favoured-nation rate is provided for the margin shall not exceed the difference between the most-favoured-nation and preferential rates existing on April 10, 1947;

b) in respect of duties or charges on any product not described in the appropriate Schedule, the difference between the most-favoured-nation and preferential rates existing on April 10, 1947.

In the case of the contracting parties named in Annex G, the date of April 10, 1947, referred to in sub-paragraphs a) and b) of this paragraph shall be replaced by the respective dates set forth in that Annex.

Article II

Schedules of Concessions.

1. a) Each contracting party shall accord to the commerce of the other contracting parties treatment no less favourable than that provided for in the appropriate Part of the appropriate Schedule annexed to this Agreement.

b) The products described in Part I of the Schedule relating to any contracting party, which are the products of territories of other contracting parties, shall, on their importation into the territory to which the Schedule relates, and subject to the terms, conditions or qualifications set forth in that Schedule, be exempt from ordinary customs duties in excess of those set forth and provided for therein. Such products shall also be exempt from all other duties or charges of any kind imposed on or in connection with importation in excess of those imposed on the date of this Agreement or those directly and mandatorily required to be imposed thereafter by legislation in force in the importing territory on that date.

c) The products described in Part II of the Schedule relating to any contracting party which are the products of territories entitled under Article I to re-

innflutning til landssvæðis, sem listinn nær til, skulu, við innflutning til þess landssvæðis, vera undanþegnar venjulegum tollum umfram það, sem tekið er fram og gert ráð fyrir í 2. hluta þess lista, og samkvæmt skilmálum og skilyrðum, sem tilgreind eru í þeim lista. Vörur þessar skulu enn fremur undanþegnar hvers kyns öðrum tollum og álögum, sem lagðar eru á innflutning eða í sambandi við hann umfram þær, sem álagðar voru, þegar samningur þessi var gerður eða þær, sem skylt var að leggja á síðar samkvæmt lögum, sem í gildi voru á innflutningssvæðinu á þeim degi. Ákvæði þessarar greinar skulu á engan hátt hefta neinn samningsaðila í að viðhalda skilyrðum þess að flytja inn vörur með sérréttindatollum, ef þau skilyrði voru í gildi á þeim degi, er samningur þessi var gerður.

2. Ákvæði þessarar greinar skulu þó á engan hátt hefta neinn samningsaðila í að leggja á hvaða vöru sem er og hvernær sem er við innflutning hennar:

a) Gjald samsvarandi gjaldi, sem lagt er á heima fyrir, í samræmi við ákvæði 2. málsg. 3. greinar, á hliðstæða innlenda framleiðslu eða vöru, sem hin innflutta vara er að nokkru eða öllu leyti framleidd úr.

b) Hvaða undirboðs- eða jöfnunartoll sem er í samræmi við ákvæði 6. gr.

c) Gjöld eða aðrar álögur, sem samsvara kostnaði við veitta þjónustu.

3. Enginn samningsaðila skal breyta þeim reglum, sem beitt er við ákvörðun tollverðmætis eða skiptingu gjaldmiðils í annan, þannig að slíkt dragi úr ívilnunum þeim, sem veittar eru samkvæmt viðeigandi vörulistum við samning þennan.

4. Ef samningsaðili setur á fót, heldur áfram rekstri á, eða leyfir rekstur einkasölu í innflutningi, hvort heldur er formlega eða í reynd með einhverja þá vöru, sem tiltekin er í þar að lútandi listum með samningi þessum, þá skal einkasalan ekki haga starfsemi sinni þannig, að vernd sé veitt umfram þá meðalvernd, sem gert er ráð fyrir í listanum, nema

ceive preferential treatment upon importation into the territory to which the Schedule relates shall, on their importation into such territory, and subject to the terms, conditions or qualifications set forth in that Schedule, be exempt from ordinary customs duties in excess of those set forth and provided for in Part II of that Schedule. Such products shall also be exempt from all other duties or charges of any kind imposed on or in connection with importation in excess of those imposed on the date of this Agreement or those directly and mandatorily required to be imposed thereafter by legislation in force in the importing territory on that date. Nothing in this Article shall prevent any contracting party from maintaining its requirements existing on the date of this Agreement as to the eligibility of goods for entry at preferential rates of duty.

2. Nothing in this Article shall prevent any contracting party from imposing at any time on the importation of any product:

a) a charge equivalent to an internal tax imposed consistently with the provisions of paragraph 2 of Article III in respect of the like domestic product or in respect of an article from which the imported product has been manufactured or produced in whole or in part;

b) any anti-dumping or countervailing duty applied consistently with the provisions of Article VI;

c) fees or other charges commensurate with the cost of services rendered.

3. No contracting party shall alter its method of determining dutiable value or of converting currencies so as to impair the value of any of the concessions provided for in the appropriate Schedule annexed to this Agreement.

4. If any contracting party establishes, maintains or authorizes, formally or in effect, a monopoly of the importation of any product described in the appropriate schedule annexed to this Agreement, such monopoly shall not, except as provided for in that Schedule or as otherwise agreed between the parties which initially negotiated the concession, operate so as

því aðeins að gert sé ráð fyrir því í listanum eða á annan hátt hafi náðst um það samkomulag milli þeirra aðila, sem upphaflega sömdu um ívilnunina. Ákvæði þessarar málsgreinar skulu ekki takmarka heimild samningsaðila til hvers kyns aðstoðar við innlenda framleiðendur, sem leyfð er með öðrum ákvæðum samnings þessa.

5. Áliti samningsaðili, að af hálfu annars samningsaðila hljóti vara ekki þau kjör, sem hinn fyrrnefndi hyggur að hafi verið fyrirhuguð með ívilnun, sem gert er ráð fyrir í viðeigandi lista með samningi þessum, skal hann bera málið beint upp við hinn samningsaðilann. Fallist hinn síðarnefndi á, að það hafi verið fyrirætlun sín að veita vörunni þau kjör, sem álitid var að veitt væru af hinum fyrst nefnda samningsaðila, en lýsir því yfir, að ógjörlegt sé að veita slík kjör, vegna þess að dómstóll eða önnur hlutaðeigandi yfirvöld hafi úrskurðað, að viðkomandi vöru hafi ekki mátt flokka samkvæmt tollalöggjöf viðkomandi lands, þannig að leyfð væri sú veiting kjara, sem fyrirhuguð er með samningi þessum, skulu hinir tveir samningsaðilar, ásamt hverjum þeim öðrum samningsaðilum, sem verulegra hagsmuna hafa að gæta, hefja samninga hið fyrsta með það fyrir augum, að málið sé leyst með bótum.

6. a) Vörumagnstollar og -álögur, sem taldar eru upp í listanum fyrir þá samningsaðila, sem aðild eiga að Alþjóðagjaldeyrissjóðnum, og takmörk sérréttinda á vörumagnstollum og -gjöldum þessara samningsaðila, eru tilgreind í viðkomandi mynt á því skrásetta gengi, sem viðurkennt er eða bráðabirgðaviðurkenning hefur fengizt á hjá Alþjóðagjaldeyrissjóðnum þann dag, sem samningur þessi var gerður. Sé nú skrásett gengi fellt í samræmi við stofnskrá Alþjóðagjaldeyrissjóðsins um meira en tuttugu af hundraði, má breyta slíkum vörumagnstollum og -álögum og takmörkum sérréttinda, þannig að tillit sé tekið til gengisfallsins. Forsenda þessa er þó, að Samningsaðilar (þ. e. a. s. sameiginleg aðgerð samningsaðila, svo sem gert er ráð fyrir í 25. gr.) séu sammála um, að slíkar breytingar dragi ekki úr gildi sérréttinda,

to afford protection on the average in excess of the amount of protection provided for in that Schedule. The provisions of this paragraph shall not limit the use by contracting parties of any form of assistance to domestic producers permitted by other provisions of this Agreement.

5. If any contracting party considers that a product is not receiving from another contracting party the treatment which the first contracting party believes to have been contemplated by a concession provided for in the appropriate Schedule annexed to this Agreement, it shall bring the matter directly to the attention of the other contracting party. If the latter agrees that the treatment contemplated was that claimed by the first contracting party, but declares that such treatment cannot be accorded because a court or other proper authority has ruled to the effect that the product involved cannot be classified under the tariff laws of such contracting party so as to permit the treatment contemplated in this Agreement, the two contracting parties, together with any other contracting parties substantially interested, shall enter promptly into further negotiations with a view to a compensatory adjustment of the matter.

6. a) The specific duties and charges included in the Schedules relating to contracting parties members of the International Monetary Fund, and margins of preference in specific duties and charges maintained by such contracting parties, are expressed in the appropriate currency at the par value accepted or provisionally recognized by the Fund at the date of this Agreement. Accordingly, in case this par value is reduced consistently with the Articles of Agreement of the International Monetary Fund by more than twenty per centum, such specific duties and charges and margins of preference may be adjusted to take account of such reduction; Provided that the CONTRACTING PARTIES (i. e., the contracting parties acting jointly as provided for in Article XXV) concur that such adjustments will not impair the

sem gert er ráð fyrir í viðeigandi listum eða annars staðar í samningnum, enda hafi fullt tillit verið tekið til allra atriða, sem áhrif geta haft á nauðsyn eða hraða slíkra breytinga.

b) Samsvarandi ákvæði skulu gilda um alla samningsaðila, sem ekki eiga aðild að Alþjóðgjaldeyrissjóðnum, frá þeim degi, sem þeir samningsaðilar gerast aðilar að gjaldeyrissjóðnum eða gera við hann sérstakan samning samkvæmt 15. gr.

7. Listarnir með samningi þessum eru hér með gerðir óaðskiljanlegur hluti fyrsta hluta samningsins.

ANNAR HLUTI

3. gr.

Jafnréttiskjör við eigin borgara, að því er varðar innlenda skattlagningu og reglugerðir.

1. Samningsaðilar viðurkenna, að innlendir skattar og aðrar innlendar álögur skuli ekki lagðar þannig á innfluttar vörur eða innlenda framleiðslu, að vernd sé veitt innlendu framleiðslunni. Þetta á einnig við um lög, reglugerðir og firmamæli um innlenda sölu, sölutilboð, kaup, flutning, dreifingu eða notkun vöru, svo og innlendar reglugerðir um magn við blöndun, vinnslu eða notkun ákveðins magns eða hlutfalls vöru.

2. Á framleiðsluvörur sérhvers samningsaðila, sem fluttar eru til landssvæðis annars samningsaðila, skal ekki, hvorki beint né óbeint, leggja hærri innlenda skatta eða aðrar innlendar álögur umfram það, sem beint eða óbeint er lagt á samsvarandi innlenda framleiðslu. Ennfremur skal enginn samningsaðila leggja innlenda skatta eða aðrar innlendar álögur á innfluttar vörur eða innlenda framleiðslu á nokkurn hátt gagnstætt þeirri meginreglu, sem sett er fram í 1. málsg. r.

3. Þegar um er að ræða innlendan skatt, sem er í ósamræmi við ákvæði 2. málsg. r., en sérstaklega heimilaður samkvæmt viðskiptasamningi í gildi þann 10. apríl 1947, þar sem innflutningstollurinn

value of the concessions provided for in the appropriate Schedule or elsewhere in this Agreement, due account being taken of all factors which may influence the need for, or urgency of, such adjustments.

b) Similar provisions shall apply to any contracting party not a member of the Fund, as from the date on which such contracting party becomes a member of the Fund or enters into a special exchange agreement in pursuance of Article XV.

7. The Schedules annexed to this Agreement are hereby made an integral part of Part I of this Agreement.

PART II

Article III

National Treatment on Internal Taxation and Regulation.

1. The contracting parties recognize that internal taxes and other internal charges, and laws, regulations and requirements affecting the internal sale, offering for sale, purchase, transportation, distribution or use of products, and internal quantitative regulations requiring the mixture, processing or use of products in specified amounts or proportions, should not be applied to imported or domestic products so as to afford protection to domestic production.

2. The products of the territory of any contracting party imported into the territory of any other contracting party shall not be subject, directly or indirectly, to internal taxes or other internal charges of any kind in excess of those applied, directly or indirectly, to like domestic products. Moreover, no contracting party shall otherwise apply internal taxes or other internal charges to imported or domestic products in a manner contrary to the principles set forth in paragraph 1.

3. With respect to any existing internal tax which is inconsistent with the provisions of paragraph 2, but which is specifically authorized under a trade agreement, in force on April 10, 1947, in

á hinni skattlögðu vöru var bundinn, skal samningsaðila þeim, sem leggur á skattinn, frjálst að fresta framkvæmd ákvæða 2. málgr. að því er slíkan skatt varðar, þar til samningsaðilinn hefur verið leystur frá kvöðum slíks viðskiptasamnings og þar með leyfð hækkun viðkomandi tolls að því marki, sem nauðsynlegt er, til að bæta upp afnám þess hluta skattsins, sem fól í sér vernd.

4. Þegar framleiðsluvörur hvers eins samningsaðila eru fluttar til annars samningsaðila, skulu þeim ekki veitt lakari kjör en samsvarandi vörum af innlendum uppruna, að því er varðar öll lög, reglugerðir og fyrirmæli varðandi innlenda sölu, sölutilboð, kaup, flutning, dreifingu eða notkun vöru. Ákvæði þessarar málsgreinar skulu ekki hindra notkun mismunandi innlendra flutningsgjalda, sem einvörðungu miðast við hagkvæman rekstur flutningstækja og ekki við uppruna vörunnar.

5. Enginn samningsaðili skal koma á eða viðhalda neins konar innlendum reglugerðum um magn við blöndun, vinnslu eða notkun ákveðins magns eða hlutfalls, sem beint eða óbeint mæla fyrir um, að fyrirfram ákveðið magn eða hlutfall vöru, sem reglugerðin nær til, skuli vera af innlendum uppruna. Enn fremur skal enginn samningsaðili beita innlendum reglugerðum varðandi magn á þann hátt, að gagnstætt sé ákvæðum 1. málgr.

6. Ákvæði 5. málgr. skulu ekki ná til innlendra reglugerða um magn, sem voru í gildi á landssvæði samningsaðila þann 1. júlí 1939, þann 10. apríl 1947 eða þann 24. marz 1948, að eigin vali viðkomandi samningsaðila. Þetta á þó aðeins við, að hverri reglugerð, sem í ósamræmi er við ákvæði 5. málgr., sé ekki breytt innflutningi til tjóns og, að hún hljóti sömu meðferð og tollar í samningaviðræðum.

7. Engin innlend reglugerð um blöndun, vinnslu eða notkun ákveðins magns eða hlutfalls vöru skal framkvæmd þann

which the import duty on the taxed product is bound against increase, the contracting party imposing the tax shall be free to postpone the application of the provisions of paragraph 2 to such tax until such time as it can obtain release from the obligations of such trade agreement in order to permit the increase of such duty to the extent necessary to compensate for the elimination of the protective element of the tax.

4. The products of the territory of any contracting party imported into the territory of any other contracting party shall be accorded treatment no less favourable than that accorded to like products of national origin in respect of all laws, regulations and requirements affecting their internal sale, offering for sale, purchase, transportation, distribution or use. The provisions of this paragraph shall not prevent the applications of differential internal transportation charges which are based exclusively on the economic operation of the means of transport and not on the nationality of the product.

5. No contracting party shall establish or maintain any internal quantitative regulation relating to the mixture, processing or use of products in specified amounts or proportions which requires, directly or indirectly, that any specified amount or proportion of any product which is the subject of the regulation must be supplied from domestic sources. Moreover, no contracting party shall otherwise apply internal quantitative regulations in a manner contrary to the principles set forth in paragraph 1.

6. The provisions of paragraph 5 shall not apply to any internal quantitative regulation in force in the territory of any contracting party on July 1, 1939, April 10, 1947, or March 2, 1948, at the option of that contracting party; Provided that any such regulation which is contrary to the provisions of paragraph 5 shall not be modified to the detriment of imports and shall be treated as a customs duty for the purpose of negotiation.

7. No internal quantitative regulation relating to the mixture, processing or use of products in specified amounts or

ig, að nokkru slíku magni eða hlutfalli sé úthlutað erlendum seljendum.

8. a) Ákvæði þessarar greinar taka ekki til laga, reglugerða eða fyrirmæla um kaup vöru á vegum ríkisstofnana til notkunar í þágu hins opinbera, enda sé varan ekki ætluð til endursölu á viðskiptagrundvelli eða með það fyrir augum að hún sé notuð til framleiðslu á varningi, sem ætlaður sé til almennrar sölu.

b) Ákvæði þessarar greinar skulu ekki hindra, að greiddir séu styrkir einvörðungu til innlendra framleiðenda. Þar með teljast styrkir greiddir innlendum framleiðendum, þegar fjárens er aflað með tekjum af innlendum sköttum og álögum, sem lagðar eru á í samræmi við ákvæði þessarar greinar svo og styrkir, sem veittir eru með kaupum opinberra aðila á innlendri framleiðslu.

9. Samningsaðilar viðurkenna, að innlend ákvæði um hámarksverðlag séu í samræmi við önnur ákvæði þessarar greinar, enda þótt þau geti verið til skaða hagsmunum aðildarríkja, sem selja vörur til innflutnings. Í samræmi við þetta skulu samningsaðilar, sem slíkum aðgerðum beita, taka tillit til hagsmuna þeirra samningsaðila, sem út flytja með það fyrir augum að koma í veg fyrir slík skaðleg áhrif eins og framast er unnt.

10. Ákvæði þessarar greinar skulu ekki hindra neinn samningsaðila í að koma á eða viðhalda innlendum magn-takmörkunum vegna framkallaðra kvikmynda, enda séu skilyrði 4. greinar uppfyllt.

4. gr.

Sérákvæði varðandi kvikmyndir.

Ef samningsaðili kemur á eða viðheldur innlendum magn-takmörkunum fyrir framkallaðar kvikmyndir, skulu slíkar takmarkanir vera sýningarkvótar, er uppfylli eftirtalin skilyrði:

a) Sýningarkvótar geta kveðið á um sýningu innlendra kvikmynda, sem ákveðið lágmarkshlutfall alls sýningar-

proportions shall be applied in such a manner as to allocate any such amount or proportion among external sources of supply.

8. a) The provisions of this Article shall not apply to laws, regulations or requirements governing the procurement by governmental agencies of products purchased for governmental purposes and not with a view to commercial resale or with a view to use in the production of goods for commercial sale.

b) The provisions of this Article shall not prevent the payment of subsidies exclusively to domestic producers, including payments to domestic producers derived from the proceeds of internal taxes or charges applied consistently with the provisions of this Article and subsidies effected through governmental purchases of domestic products.

9. The contracting parties recognize that internal maximum price control measures, even though conforming to the other provisions of this Article, can have effects prejudicial to the interests of contracting parties supplying imported products. Accordingly, contracting parties applying such measures shall take account of the interests of exporting contracting parties with a view to avoiding to the fullest practicable extent such prejudicial effects.

10. The provisions of this Article shall not prevent any contracting party from establishing or maintaining internal quantitative regulations relating to exposed cinematograph films and meeting the requirements of Article IV.

Article IV

Special Provisions relating to Cinematograph Films.

If any contracting party establishes or maintains internal quantitative regulations relating to exposed cinematograph films, such regulations shall take the form of screen quotas which shall conform to the following requirements:

a) Screen quotas may require the exhibition of cinematograph films of national origin during a specified minimum

tíma, sem nýttur er, um ákveðið tímabil, þó ekki skemmra en eitt ár. Sýningartíminn nær til sýninga í viðskiptalegum tilgangi á öllum kvikmyndum hvaðan sem upprunnar eru og er reiknaður á grundvelli sýningartíma hvers kvikmyndahúss á ári hverju eða jafngildi hans.

b) Þegar sýningartími sá, sem samkvæmt sýningarkvóta er frátekinn fyrir kvikmyndir af innlendum uppruna, er undanskilinn, skal sýningartíma ekki formlega eða á annan hátt úthlutað meðal þeirra, sem kvikmyndir leggja til. Þetta á einnig við um sýningartíma, sem tekinn var frá fyrir kvikmyndir af innlendum uppruna, en gefinn eftir af hinu opinbera.

c) Þrátt fyrir ákvæði b-liðs þessarar greinar, getur samningsaðili viðhaldið sýningarkvótum í samræmi við ákvæði a-liðs þessarar greinar, sem taka frá lágmarkshlutfall sýningartíma fyrir kvikmyndir af ákveðnum uppruna frá öðrum en samningsaðila þeim, sem ákveður sýningarkvótann. Þetta er þó háð því skilyrði, að slíkt lágmarkshlutfall sýningartíma verði ekki aukið umfram það, sem var þann 10. apríl 1947.

d) Samningaviðræður skulu fara fram um takmarkanir sýningarkvóta, aukið frjálsræði á því sviði eða afnám þeirra.

proportion of the total screen time actually utilized, over a specified period of not less than one year, in the commercial exhibition of all film of whatever origin, and shall be computed on the basis of screen time per theatre per year or the equivalent thereof;

b) With the exception of screen time reserved for films of national origin under a screen quota, screen time including that released by administrative action from screen time reserved for films of national origin, shall not be allocated formally or in effect among sources of supply;

c) Notwithstanding the provisions of sub-paragraph b) of this Article, any contracting party may maintain screen quotas conforming to the requirements of sub-paragraph a) of this Article which reserve a minimum proportion of screen time for films of a specified origin other than that of the contracting party imposing such screen quotas; Provided that no such minimum proportion of screen time shall be increased above the level in effect on April 10, 1947;

d) Screen quotas shall be subject to negotiation for their limitation, liberalization or elimination.

5. gr.

Frjáls framhaldsflutningur.

1. Vörur (þar með talinn farangur) og einnig skip og önnur flutningatæki, skulu skoðuð sem í framhaldsflutning séu um landssvæði samningsaðila, þegar ferðin um landssvæðið er aðeins hluti allar ferðarinnar, en hún byrjar og endar utan landssvæðis samningsaðila, þar sem farið er um. Á þetta jafnt við, hvort sem um er að ræða umskipun, geymslu vörunnar, skiptingu hennar eða breytt flutningatæki. Slíkur flutningur er í grein þessari nefndur „framhaldsflutningur“.

2. Framhaldsflutningur um landssvæði sérhvers samningsaðila skal vera frjáls um þær leiðir, sem hentugastar eru fyrir

Article V

Freedom of Transit.

1. Goods (including baggage), and also vessels and other means of transport, shall be deemed to be in transit across the territory of a contracting party when the passage across such territory, with or without transshipment, warehousing, breaking bulk, or change in the mode of transport, is only a portion of a complete journey beginning and terminating beyond the frontier of the contracting party across whose territory the traffic passes. Traffic of this nature is termed in this Article „traffic in transit“.

2. There shall be freedom of transit through the territory of each contracting party, via the routes most convenient

flutninga landa á milli, fyrir vöru í framhaldsflutningi til eða frá landssvæðum annarra samningsaðila. Engin aðgreining skal gerð vegna skrásetningarlands skips, upprunals, brottfararstaðar, staðar þess, þar sem komið var inn eða farið út úr landi, loka ákvörðunarstaðar eða vegna neins þess, sem snertir eignarrétt yfir vörum, skipum eða öðrum flutningatækjum.

3. Sérhver samningsaðili getur krafizt þess, að vörur í framhaldsflutningi um landssvæði hans séu settar inn í viðurkennda tollstöð. Ekki skal að nauðsynjalausu tefja eða hefða slíkan flutning, sem kemur frá eða fer til landssvæðis annarra samningsaðila, nema því aðeins, að um sé að ræða það, að gildandi tollalöggjöf eða reglugerðum hafi ekki verið hlýtt, og skal flutningurinn undanþeginn tollum og öllum framhaldsflutningssköttum og öðrum álögum vegna framhaldsflutnings nema flutningsgjöldum og gjöldum, sem svara til kostnaðar hins opinbera eða vegna þjónustu, sem veitt er.

4. Öll gjöld, sem á eru lögð, og allar reglugerðir, sem settar eru af samningsaðilum, um framhaldsflutning til eða frá landssvæði annarra samningsaðila skulu vera sanngjörn og taka tillit til flutningsaðstæðna.

5. Sérhver samningsaðili skal veita framhaldsflutningi til eða frá landssvæði annarra samningsaðila kjör, sem ekki eru lakari en þau, sem veitt eru framhaldsflutningi til eða frá öðrum löndum, að því er varðar öll gjöld, reglugerðir eða fyrirmæli í sambandi við framhaldsflutning.

6. Sérhver samningsaðili skal veita vörum, sem hafa verið í framhaldsflutningi yfir landssvæði annars samningsaðila, kjör, sem ekki eru lakari en þau, sem þessar vörur hefðu fengið, hefðu þær verið fluttar frá upprunastað til ákvörðunarstaðar, án þess að fara yfir landssvæði annars samningsaðila. Samningsaðilum er engu síður frjálst að viðhalda þeim reglugerðum um beinar vörusendingar, sem í gildi voru á þeim degi, er samningur þessi var gerður og sem taka til vara, þar sem slík bein sending er forsenda þess að veittir séu sérreittinda-

for international transit, for traffic in transit to or from the territory of other contracting parties. No distinction shall be made which is based on the flag of vessels, the place of origin, departure, entry, exit or destination, or on any circumstances relating to the ownership of goods, of vessels or of other means of transport.

3. Any contracting party may require that traffic in transit through its territory be entered at the proper custom house, but, except in cases of failure to comply with applicable customs laws and regulations, such traffic coming from or going to the territory of other contracting parties shall not be subject to any unnecessary delays or restrictions and shall be exempt from customs duties and from all transit duties or other charges imposed in respect of transit, except charges for transportation or those commensurate with administrative expenses entailed by transit or with the cost of services rendered.

4. All charges and regulations imposed by contracting parties on traffic in transit to or from the territories of other contracting parties shall be reasonable, having regard to the conditions of the traffic.

5. With respect to all charges, regulations and formalities in connection with transit, each contracting party shall accord to traffic in transit to or from the territory of any other contracting party treatment no less favourable than the treatment accorded to traffic in transit to or from any third country.

6. Each contracting party shall accord to products which have been in transit through the territory of any other contracting party treatment no less favourable than that which would have been accorded to such products had they been transported from their place of origin to their destination without going through the territory of such other contracting party. Any contracting party shall, however, be free to maintain its requirements of direct consignment existing on the date of this Agreement, in respect of any goods in regard to which such direct

tollar, eða er atriði í útreikningsaðferð tolls, sem samningsaðili hefur ákveðið.

7. Ákvæði þessarar greinar taka ekki til notkunar flugvéla í framhaldsferð, en taka til framhaldsflutnings vöru (þar með talinn farangur) loftleiðis.

6. gr.

Undirboðs- og jöfnunartollar.

1. Samningsaðilar viðurkenna, að undirboð vöru beri að fordæma, ef það orsakar tjón eða stofnar í hættu rótgrónum atvinnurekstri hjá samningsaðila eða torveldar að mun stofnun innlands atvinnureksturs. Með undirboði er átt við það, að vara eins lands sé boðin fram í öðru landi við lægra en venjulegu verði. Vegna ákvæða þessarar greinar er talið, að vara sé boðin fram í innflutningslandi á verði, sem er lægra en venjulegt verð, þegar verð vörunnar fluttrar út frá einu landi til annars

a) er lægra en sambærilegt verð í almennum viðskiptum á tilsvarendi vöru, sem ætluð er til notkunar í útflutningslandinu, eða

b) ef slíkt verð á innlenda markaðinum er ekki fyrir hendi, þá lægra en annað hvort

i) hæsta sambærilegt útflutningsverð á tilsvarendi vöru til einhvers lands í almennum viðskiptum eða

ii) framleiðslukostnaður vörunnar í upprunalandinu, að viðbættu samngjörnu álagi fyrir sölukostnaði og ágóða.

Í slíkum tilvikum skal taka tillit til mismunandi söluskilmála og skilyrða, mismunandi skatta og annars aðstöðumunar, sem áhrif hefur á sambærileik verðs.

2. Til að upphefja eða hindra undirboð getur samningsaðili lagt á hverja þá vöru, sem boðin er fram með undirboðskjörum, undirboðstoll, sem ekki er hærri en svarar undirboðinu á viðkomandi vöru.

consignment is a requisite condition of eligibility for entry of the goods at preferential rates of duty or has relation to the contracting party's prescribed method of valuation for duty purposes.

7. The provisions of this Article shall not apply to the operation of aircraft in transit, but shall apply to air transit of goods (including baggage).

Article VI

Anti-dumping and Countervailing Duties.

1. The contracting parties recognize that dumping, by which products of one country are introduced into the commerce of another country at less than the normal value of the products, is to be condemned if it causes or threatens material injury to an established industry in the territory of a contracting party or materially retards the establishment of a domestic industry. For the purposes of this Article, a product is to be considered as being introduced into the commerce of an importing country at less than its normal value, if the price of the product exported from one country to another

a) is less than the comparable price, in the ordinary course of trade, for the like product when destined for consumption in the exporting country, or,

b) in the absence of such domestic price, is less than either

i) the highest comparable price for the like product for export to any third country in the ordinary course of trade, or

ii) the cost of production of the product in the country of origin plus a reasonable addition for selling cost and profit.

Due allowance shall be made in each case for differences in conditions and terms of sale, for differences in taxation, and for other differences affecting price comparability.

2. In order to offset or prevent dumping, a contracting party may levy on any dumped product an anti-dumping duty not greater in amount than the margin of dumping in respect of such product.

Vegna ákvæða þessarar greinar skal umfang undirboðsins ákvarðast sem verðmismunurinn samkvæmt ákvæðum 1. málsg.

3. Enginn jöfnunartollur skal lagður á framleiðslu landssvæðis samningsaðila, þegar hún er flutt inn til landssvæðis annars samningsaðila, er nemi hærrí upphæð en áætlaðar greiðslur eða uppbætur, sem staðfest hefur verið að greilt hafi verið beint eða óbeint við framleiðslu, vinnslu eða útflutning slíkrar vöru í upprunalandinu eða við útflutning. Hér með teljast sérstakir styrkir vegna flutnings ákveðinnar vöru. Með „jöfnunartolli“ er átt við sérstakan toll, sem lagður er á í þeim tilgangi að upphefja hverja þá greiðslu eða uppbætur, sem veittar eru, beint eða óbeint, við framleiðslu, vinnslu eða útflutning hvaða vöru sem er.

4. Á engar vörur framleiddar á landsvæði samningsaðila og fluttar inn til landssvæðis annars samningsaðila, skal leggja undirboðs- eða jöfnunartolla, vegna þess að varan hafi verið undanþegin á lögum eða sköttum, sem lagðir eru á tilsvarendi vöru, þegar hún er ætluð til notkunar í uppruna- eða útflutningslandinu, eða vegna þess að slíkar álögur eða skattar hafa verið endurgreiddir.

5. Á engar vörur framleiddar á landsvæði samningsaðila, sem fluttar eru inn til landssvæðis annars samningsaðila, skal leggja bæði undirboðs- og jöfnunartolla til að vega á móti einu og því sama ástandi, sem skapast við undirboð eða vegna útflutningsbóta.

6. a) Enginn samningsaðili skal leggja undirboðs- eða jöfnunartoll á innflutning vöru frá öðrum samningsaðila nema að komizt sé að raun um, að áhrif undirboðsins eða bótanna séu slík, að þau orsaki tjón á eða stofni verulega í hættu rótgrónum atvinnurekstri eða torveldi að mun stofnun innlands atvinnureksturs.

b) Samningsaðilarnir geta gert undanþágur frá ákvæðum a-liðs þessarar málsg., til þess að gera samningsaðila kleift að leggja undirboðs- eða jöfnunartoll á

For the purposes of this Article, the margin of dumping is the price difference determined in accordance with the provisions of paragraph 1.

3. No countervailing duty shall be levied on any product of the territory of any contracting party imported into the territory of another contracting party in excess of an amount equal to the estimated bounty or subsidy determined to have been granted, directly or indirectly, on the manufacture, production or export of such product in the country of origin or exportation, including any special subsidy to the transportation of a particular product. The term „countervailing duty“ shall be understood to mean a special duty levied for the purpose of offsetting any bounty or subsidy bestowed, directly or indirectly, upon the manufacture, production or export of any merchandise.

4. No product of the territory of any contracting party imported into the territory of any other contracting party shall be subject to anti-dumping or countervailing duty by reason of the exemption of such product from duties or taxes borne by the like product when destined for consumption in the country of origin or exportation, or by reason of the refund of such duties or taxes.

5. No product of the territory of any contracting party imported into the territory of any other contracting party shall be subject to both antidumping and countervailing duties to compensate for the same situation of dumping or export subsidization.

6. a) No contracting party shall levy any anti-dumping or countervailing duty on the importation of any product of the territory of another contracting party unless it determines that the effect of the dumping or subsidization, as the case may be, is such as to cause or threaten material injury to an established domestic industry, or is such as to retard materially the establishment of a domestic industry.

b) The CONTRACTING PARTIES may waive the requirement of sub-paragraph a) of this paragraph so as to permit a contracting party to levy an anti-dumping

innflutta vöru í þeim tilgangi að upphefja undirboð eða uppbætur, sem orsaka tjón á eða stofna í verulega hættu atvinnurekstri á landssvæði annars samningsaðila, sem flytur út viðkomandi vöru til landssvæðis þess samningsaðila, sem er innflutningslandið. Samningsaðilarnir skulu gera undanþágu frá a-lið þessarar málsgr, þannig að leyft sé að leggja á jöfnunartoll, þegar þeir komast að raunum, að uppbætur orsaka tjón á eða stofna í verulega hættu atvinnurekstri hjá öðrum samningsaðila, sem flytur út viðkomandi vöru til þess samningsaðila, sem er innflutningslandið.

c) Í sérstökum tilvikum, þar sem frestun gæti orsakað tjón, sem torvelt yrði að bæta, má samningsaðili leggja á jöfnunartoll í þeim tilgangi, sem getur í b-lið þessarar málsgr., án fyrirfram samþykkis Samningsaðila. Þetta er þó háð því skilyrði, að Samningsaðilum séu tafarlaust tilkynntar slíkar aðgerðir og jöfnunartollurinn sé þegar afnuminn, et Samningsaðilar veita ekki samþykki sitt.

7. Ekki skal litið svo á, að aðgerðir til jöfnunarverðlags á innlenda markaðinum eða jöfnunar brúttótekna framleiðenda hráefnis, en aðgerðir þessar eru óháðar breytingum útflutningsverðs og leiða stundum til þess að vara er seld til útflutnings við lægra verði en sambærileg vara til kaupenda á innlenda markaðinum, hafi í för með sér verulega hættu samkvæmt skilningi 6. málsgr., ef komið er að þeirri niðurstöðu, eftir að samráð hefur verið haft við þá samningsaðila, sem helzt hafa hagsmuna að gæta, að:

a) aðgerðirnar hafi leitt til þess, að vara var seld til útflutnings á hærra verði en sambærilegt verð er á vörunni til kaupenda á innlenda markaðinum og

b) aðgerðunum var þannig hagað, að útflutningur var ekki aukinn óhóflega eða hagsmunir annarra samningsaðila ekki á annan hátt alvarlega skaðaðir, vegna raunverulegra takmarka á framleiðslu eða af öðrum sökum.

or countervailing duty on the importation of any product for the purpose of offsetting dumping or subsidization which causes or threatens material injury to an industry in the territory of another contracting party exporting the product concerned to the territory of the importing contracting party. The CONTRACTING PARTIES shall waive the requirements of sub-paragraph a) of this paragraph, so as to permit the levying of a countervailing duty, in cases in which they find that a subsidy is causing or threatening material injury to an industry in the territory of another contracting party exporting the product concerned to the territory of the importing contracting party.

c) In exceptional circumstances, however, where delay might cause damage which would be difficult to repair, a contracting party may levy a countervailing duty for the purpose referred to in sub-paragraph b) of this paragraph without the prior approval of the CONTRACTING PARTIES; Provided that such action shall be reported immediately to the CONTRACTING PARTIES and that the countervailing duty shall be withdrawn promptly if the CONTRACTING PARTIES disapprove.

7. A system for the stabilization of the domestic price or of the return to domestic producers of a primary commodity, independently of the movements of export prices, which results at times in the sale of the commodity for export at a price lower than the comparable price charged for the like commodity to buyers in the domestic market, shall be presumed not to result in material injury within the meaning of paragraph 6 if it is determined by consultation among the contracting parties substantially interested in the commodity concerned that:

a) the system has also resulted in the sale of the commodity for export at a price higher than the comparable price charged for the like commodity to buyers in the domestic market, and

b) the system is so operated, either because of the effective regulation of production, or otherwise, as not to stimulate exports unduly or otherwise seriously prejudice the interests of the contracting parties.

7. gr.

Tollverð vara.

1. Samningsaðilar viðurkenna gildi þeirra almennu reglna um tollverð, sem settar eru fram í eftirfarandi málsgreinum þessarar greinar, og gangast undir að leggja þau ákvæði til grundvallar fyrir allar vörur, sem við innflutning eða útflutning eru háðar tollum eða öðrum álögum eða hömlum, sem grundvallast á, eða á einhvern hátt ákvarðast af verðmæti. Þegar annar samningsaðili æskir þess, skulu þeir enn fremur rannsaka framkvæmd hverra þeirra laga eða reglugerða, sem snerta tollverð vara með tilliti til þessara reglna. Samningsaðilar geta óskað eftir skýrslum frá samningsaðilum um aðgerðir, sem þeir hafa tekið vegna ákvæða þessarar greinar.

2 a) Tollverð innfluttra vara skal grundvallast á raunverulegu verði þeirrar innfluttu vöru, sem tollurinn er lagður á, eða á verði svipaðrar vöru, og skal ekki grundvallast á verði samsvarandi innlendarar framleiðslu eða á tilbúnu verði.

b) „Raunverulegt verð“ skal vera það verð, sem gildir við venjulegar viðskiptaáðstæður, þegar hin sama eða samsvarandi vara er seld eða boðin til sölu í fullri samkeppni á tíma og stað, sem ákveðinn er samkvæmt lögum innflutningslandsins. Að svo miklu leyti, sem verð slíkrar eða samsvarandi vöru er háð magni því, sem selt er, skal verð það, sem til grundvallar er lagt, reiknast á sama hátt annað hvort með tilliti til i) samþærilegs magns, eða ii) magns, sem ekki er óhagstæðara innflytjendum en meirihluti þess viðskiptamagns í viðkomandi vöru, sem seld er frá útflutningslandinu og til innflutningslandsins.

c) Þegar raunverulegt verðmæti verður ekki fundið með tilliti til b-liðs þessarar málsgreinar, skal tollverð vara fundið sem það ígildi, er næst gengur slíku verðmæti.

3. Tollverð innfluttrar vöru skal ekki ná til neins innlands skatts, sem lagður

Article VII

Valuation for Customs Purposes.

1. The contracting parties recognize the validity of the general principles of valuation set forth in the following paragraphs of this Article, and they undertake to give effect to such principles, in respect of all products subject to duties or other charges or restrictions on importation and exportation based upon or regulated in any manner by value. Moreover, they shall, upon a request by another contracting party review the operation of any of their laws or regulations relating to value for customs purposes in the light of these principles. The CONTRACTING PARTIES may request from contracting parties reports on steps taken by them in pursuance of the provisions of this Article.

2. a) The value for customs purposes of imported merchandise should be based on the actual value of the imported merchandise on which duty is assessed, or of like merchandise, and should not be based on the value of merchandise of national origin or on arbitrary or fictitious values.

b) „Actual value“ should be the price at which, at a time and place determined by the legislation of the country of importation, such or like merchandise is sold or offered for sale in the ordinary course of trade under fully competitive conditions. To the extent to which the price of such or like merchandise is governed by the quantity in a particular transaction, the price to be considered should uniformly be related to either i) comparable quantities, or ii) quantities not less favourable to importers than those in which the greater volume of the merchandise is sold in the trade between the countries of exportation and importation.

c) When the actual value is not ascertainable in accordance with sub-paragraph b) of this paragraph, the value for customs purposes should be based on the nearest ascertainable equivalent of such value.

3. The value for customs purposes of any imported product should not in-

er á í uppruna- eða útflutningslandinu og hin innflutta vara hefur verið undanþegin eða mun verða undanþegin með endurgreiðslu.

4. a) Þegar nauðsynlegt er fyrir samningsaðila vegna 2. málsgreinar að umreikna í eigin gjaldmiðil verð, sem gefið er í gjaldmiðli annars lands, skal, nema öðru vísi sé ákveðið í þessari málsgrein, það gengi notað fyrir hverja mynt, sem er skráð gengi samkvæmt Stofnskrá Alþjóðagjaldeyrissjóðsins eða það gengi, sem er viðurkennt af sjóðnum, eða það skráða gengi, sem er sett í samræmi við sérstakt gjaldeyris-sankomulag samkvæmt 15. gr. þessa samkomulags.

b) Þegar um ekkert slíkt skráð gengi eða viðurkennt gengi er að ræða, skal gengi til umreiknings samsvara því gildi, sem er á gjaldmiðlinum í viðskiptum.

c) Í samráði við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn skulu Samningsaðilar setja reglur um umreikning samningsaðila á erlendri mynt, sem hefur mörg gengi í samræmi við Stofnskrá Alþjóðagjaldeyrissjóðsins. Að því er snertir framkvæmd 2. málsgreinar þessarar greinar, getur sérhver samningsaðili beitt slíkum reglum við slíkar erlendar myntir í staðinn fyrir að nota skráð gengi. Þar til slíkar reglur eru settar af Samningsaðilum, geta þeir notað umreikningsreglur vegna slíkra erlendra mynta með tilliti til ákvæða 2. málsgreinar þessarar greinar, sem eru samdar með það fyrir augum að sýna raunverulegt gildi slíkra erlendra mynta í viðskiptum.

d) Ekkert ákvæða þessarar málsgreinar skal túlkað á þann hátt, að samningsaðilum sé skylt að breyta þeim umreikningsreglum, sem notaðar eru við tollafgreiðslu, þegar þessi samningur var gerð-

clude the amount of any internal tax, applicable within the country of origin or export, from which the imported product has been exempted or has been or will be relieved by means of refund.

4. a) Except as otherwise provided for in this paragraph, where it is necessary for the purposes of paragraph 2 of this Article for a contracting party to convert into its own currency a price expressed in the currency of another country, the conversion rate of exchange to be used shall be based, for each currency involved, on the par value as established pursuant to the Articles of Agreement of the International Monetary Fund or on the rate of exchange recognized by the Fund, or on the par value established in accordance with a special exchange agreement entered into pursuant to Article XV of this Agreement.

b) Where no such established par value and no such recognized rate of exchange exist, the conversion rate shall reflect effectively the current value of such currency in commercial transactions.

c) The CONTRACTING PARTIES in agreement with the International Monetary Fund, shall formulate rules governing the conversion by contracting parties of any foreign currency in respect of which multiple rates of exchange are maintained consistently with the Articles of Agreement of the International Monetary Fund. Any contracting party may apply such rules in respect of such foreign currencies for the purposes of paragraph 2 of this Article as an alternative to the use of par values. Until such rules are adopted by the CONTRACTING PARTIES, any contracting party may employ, in respect of any such foreign currency, rules of conversion for the purposes of paragraph 2 of this Article which are designed to reflect effectively the value of such foreign currency in commercial transactions.

d) Nothing in this paragraph shall be construed to require any contracting party to alter the method of converting currencies for customs purposes which is applicable in its territory on the date

ur, ef slík breyting hefði í för með sér aukningu á tolli, sem greiða þarf.

5. Grundvallarreglur þær og aðferðir, sem beitt er við ákvörðun verðmætis vara, sem á eru lagðir tollar eða aðrar álögur eða hömlur hvers konar með tilliti til verðmætis, skulu vera fastar og skulu vera nægilega vel auglýstar til þess, að þeir, sem viðskipti stunda, geti áætlað tollverðmæti með nokkurri vissu.

8. gr.

Gjöld og fyrirmæli í sambandi við innflutning og útflutning.

1. a) Öll gjöld og álögur, hvers kyns sem eru (önnur en innflutnings- og útflutningstollar og aðrar álögur en þær, sem koma undir III. grein) sem samningsaðilar leggja á innflutning eða útflutning eða í sambandi við slíkt, skulu takmarkast við upphæð samsvarandi um það bil tilkostnaði við veitta þjónustu. Skulu slík gjöld og álögur hvorki hafa inni að halda óbeina vernd fyrir innlenda framleiðslu né skattlagningu á innflutning eða útflutning til fjáröflunar.

b) Samningsaðilar viðurkenna nauðsyn þess að takmarka fjölda og margbreytileik þeirra gjalda og álaga, sem til er vísað í a-lið.

c) Samningsaðilar viðurkenna einnig nauðsyn þess að takmarka svo sem unnt er áhrif og fjölbreytileik fyrirmæla í sambandi við innflutning og útflutning og, að dregið sé úr kröfum um skjöl, sem leggja beri fram við innflutning og útflutning og þau gerð einfaldari.

2. Þegar annar samningsaðili eða Samningsaðilar æskja þess, skal samningsaðili taka til athugunar framkvæmd laga sinna og reglugerða með tilliti til ákvæða þessarar greinar.

3. Enginn samningsaðili skal leggja þungar refsingar við minni háttar brotum á tollreglugerðum eða fyrirmælum um tollafgreiðslu. Sér í lagi skal refsing vegna brottfalls eða mistaka við útfyllingu tollskjala, sem auðvelt er að lagfæra eða augljóslega var gerð án þess,

of this Agreement; if such alteration would have the effect of increasing generally the amounts of duty payable.

5. The bases and methods for determining the value of products subjects to duties or other charges or restrictions based upon or regulated in any manner by value should be stable and should be given sufficient publicity to enable traders to estimate, with a reasonable degree of certainty, the value for customs purposes.

Article VIII

Fees and Formalities connected with Importation and Exportation.

1. a) All fees and charges of whatever character (other than import and export duties and other than taxes within the purview of Article 3) imposed by contracting parties on or in connexion with importation or exportation shall be limited in amount to the approximate cost of services rendered and shall not represent an indirect protection to domestic product or a taxation of imports or exports for fiscal purposes.

b) The contracting parties recognize the need for reducing the number and diversity of fees and charges referred to in sub-paragraph a).

c) The contracting parties also recognize the need for minimizing the incidence and complexity of import and export formalities and for decreasing and simplifying import and export documentation requirements.

2. A contracting party shall, upon request by another contracting party or by the CONTRACTING PARTIES, review the operation of its laws and regulations in the light of the provisions of this Article.

3. No contracting party shall impose substantial penalties for minor breaches of customs regulations or procedural requirements. In particular, no penalty in respect of any omission or mistake in customs documentation which is easily rectifiable and obviously made without

að svik væru höfð í huga eða um gróflega vanrækslu væri að ræða, ekki vera meiri en svo, að hún veiti einungis aðvörun.

4. Ákvæði þessarar greinar ná til gjalda, álaga, fyrirmæla og reglugerða, sem lögð eru á eða framkvæmd af stjórnarvöldum í sambandi við innflutning eða útflutning, og eru þar meðtalin:

- a) Gerningar ræðismanna, svo sem vörureikningar og skilríki staðfest af ræðismanni;
- b) viðskiptahöft;
- c) leyfisveiting;
- d) gjaldeyriseftirlit;
- e) talnaleg upplýsingasöfnun;
- f) framlögð skilríki, útfylling eða staðfesting skilríkja;
- g) athugun og eftirlit;
- h) sóttkví, heilbrigðiseftirlit og sótt-hreinsun.

9. gr.

Upprunamerkingar.

1. Með tilliti til ákvarðana um upprunamerkingar skal hver sammingsaðili veita framleiðslu frá landssvæði annarra sammingsaðila kjör, sem ekki eru lakari en veitt eru tilsvarendi framleiðslu frá öðrum löndum.

2. Þegar samþykkt eru og framkvæmd lög og reglugerðir um upprunamerkingar, viðurkenna sammingsaðilarnir, að dregið skuli svo sem auðið er úr erfiðleikum og óhagræði, sem slíkar ráðstafanir kunna að baka viðskiptum og iðnaði í útflutningslöndunum. Þó skal tekið fullt tillit til nauðsynjar þess, að neytendur séu verndaðir gegn sviksamlegum eða villandi merkingum.

3. Þegar það er framkvæmanlegt af skipulagslegum ástæðum, skulu sammingsaðilar leyfa að upprunamerkingar, sem krafizt er, séu settar á við innflutning.

4. Lög og reglugerðir sammingsaðila um merkingar innfluttra vara skulu vera slíkar, að hægt sé að fara eftir þeim, án þess að vörur séu alvarlega skemmdar, verðmæti þeirra rýrni verulega eða að kostnaðarverð þeirra aukist umfram það, sem sanngjarnt er.

5. Það skal vera almenn regla, að ekki sé lagður á neinn sérstakur tollur eða

fraudulent intent or gross negligence shall be greater than necessary to serve merely as a warning.

4. The provisions of this Article shall extend to fees, charges, formalities and requirements imposed by governmental authorities in connection with importation and exportation, including those relating to:

- a) consular transaction, such as consular invoices and certificates;
- b) quantitative restrictions;
- c) licensing;
- d) exchange control;
- e) statistical services;
- f) documents, documentation and certification;
- g) analysis and inspection; and
- h) quarantine, sanitation and fumigation.

Article IX

Marks of origin.

1. Each contracting party shall accord to the products of the territories of other contracting parties treatment with regard to marking requirements no less favourable than the treatment accorded to like products of any third country.

2. The contracting parties recognize that, in adopting and enforcing laws and regulation relating to marks of origin, the difficulties and inconveniences which such measures may cause to the commerce and industry of exporting countries should be reduced to a minimum, due regard being had to the necessity of protecting consumers against fraudulent or misleading indications.

3. Whenever it is administratively practicable to do so, contracting parties should permit required marks of origin to be affixed at the time of importation.

4. The laws and regulations of contracting parties relating to the marking of imported products shall be such as to permit compliance without seriously damaging the products, or materially reducing their value, or unreasonably increasing their cost.

5. As a general rule, no special duty or penalty should be imposed by any con-

sekt af neinum samningsaðila vegna þess, að einhver hafi ekki farið eftir ákvæðum um merkingar, áður en vara var flutt inn, nema því aðeins að breytingar á merkingu hafi dregizt umfram það, sem sanngjarnt er, eða að villandi merkingar hafi verið settar, eða að merkingar, sem krafizt er, hafi af ráðnum hug verið sleppt.

6. Samningsaðilar skulu hafa samstarf um að koma í veg fyrir notkun vöruheita, sem villi um sannan uppruna vöru og að skaði sé gerður auðþekktum hér- aðs- eða landfræðilegum vöruheitum frá landssvæði samningsaðila, sem verndar þau með löggjöf sinni. Sérhver samningsaðili skal gefa fullan og velviljaðan gaum að þeim óskum og beiðnum, sem kunna að vera gerðar af öðrum samningsaðilum, varðandi framkvæmd kvað- arinnar í setningunni hér á undan um vöruheiti, enda hafi þeim verið tilkynnt hún af samningsaðilanum.

10. gr.

Birting viðskiptareglugerða og framkvæmd þeirra.

1. Lög, reglugerðir, dóms- og stjórnvaldsúrskurðir, er almennt gildi hafa og snerta tollflokkun eða ákvörðun tollverðmætis vöru, eða tolla, skatta og aðrar á- lögur eða skilyrði, höft eða bann við inn- flutningi eða útflutningi eða yfirfærslu á greiðslu í því sambandi eða er varðar sölu, dreifingu, flutning, váttryggingu, geymslu, skoðun, sýningu, vinnslu, blöndun eða aðra notkun, sem framkvæmd er af samningsaðila, skal þegar birt á þann hátt, að ríkisstjórnnum og þeim, sem við- skipti stunda, sé gert kleift að kynnst þeim. Einnig skal birta samninga, sem snerta alþjóðlega viðskiptastefnu og eru í gildi milli ríkisstjórnar samningsaðila eða opinbers aðila þar og ríkisstjórnar annars samningsaðila eða opinbers aðila þar. Ákvæði þessarar málsgreinar leggja engum samningsaðila þær skyldur á herð- ar að kunngjöra upplýsingar, sem leynt eiga að fara, ef slíkt myndi hindra fram- kvæmd laga eða á annan hátt vera gagn- stætt almennum hagsmunum eða myndi

tracting party for failure to comply with marking requirements prior to importation unless corrective marking is unreasonably delayed or deceptive marks have been affixed or the required marking has been intentionally omitted.

6. The contracting parties shall cooperate with each other with a view to preventing the use of trade names in such manner as to misrepresent the true origin of a product, to the detriment of such distinctive regional or geographical names of products of the territory of a contracting party as are protected by its legislation. Each contracting party shall accord full and sympathetic consideration to such requests or representations as may be made any other contracting party regarding the application of the undertaking set forth in the preceding sentence to names of products which have been communicated to it by the other contracting party.

Article X

Publication and Administration of Trade Regulation.

1. Laws, regulations, judicial decisions and administrative rulings of general application, made effective by any contracting party, pertaining to the classification or the valuation of products for customs purposes, or to rates of duty, taxes or other charges, or to requirements, restrictions or prohibitions, on imports or exports or on the transfer of payments therefore, or affecting their sale, distribution, transportation, insurance, warehousing, inspection, exhibition, processing, mixing or other use, shall be published promptly in such a manner as to enable governments and traders to become acquainted with them. Agreements affecting international trade policy which are in force between the government or a governmental agency of any contracting party and the government or governmental agency of any other contracting party shall also be published. The provisions of this paragraph shall not require any contracting party

skaða lögmeta viðskiptahagsmuni einstakra fyrirtækja í einkaeign eða opinberri eign.

2. Almennar aðgerðir, sem samningsaðili grípur til og fela í sér hækkun tolls eða annarra innflutningsgjalda samkvæmt viðurkenndri og fastmótaðri venju, eða almennar aðgerðir, sem fela í sér ný og þyngri fyrirmæli, höft eða bann við innflutningi eða yfirfærslu greiðslna í því sambandi, skal ekki framkvæma fyrr en viðkomandi aðgerðir hafa opinberlega verið kunngjörðar.

3. a) Sérhver samningsaðili skal framkvæma öll lög, reglugerðir, dómsniðurstöður og ákvarðanir, sem getið er í 1. málsgre. þessarar greinar á jafnan, hlutlausan og sanngjarnan hátt.

b) Sérhver samningsaðili skal viðhalda eða koma á, svo fljótt sem auðið er, dómstólum, gerðardómum eða yfirvaldsdómstólum eða skipulagi málsmeðferðar með það meðal annars fyrir augum, að hægt sé að framkvæma skjóta endurskoðun og leiðréttingu á aðgerðum yfirvalds á sviði tollamála. Slíkir dómstólar eða skipulag málsmeðferðar skal vera óháð þeim stofnunum, sem falin er framkvæmd mála, og ákvarðanir þeirra skulu vera framkvæmdar af þessum stofnunum og ráða starfsemi þeirra nema því aðeins að áfrýjað sé af innflytjendum til herra dómstigs innan tilskilins áfrýjunarfrests. Þó skal æðri stjórn slíkrar stofnunar heimilt að gera viðeigandi ráðstafanir til frekari rannsókna mála, ef gild ástæða er til að ætla, að ákvörðun sé í ósamræmi við viðurkenndar grundvallarreglur laga eða staðreyndir.

c) Ákvæði b-liðs þessarar málsgreinar gera ekki að skyldu afnám eða breytingu á skipulagi málsmeðferðar á landssvæði samningsaðila, þegar þessi samningur var gerður, sem í raun tryggði hlutlausan rannsókn á aðgerðum yfirvalds, enda þótt slíkt skipulag málsmeðferðar væri ekki fyllilega og fornlega óháð stofnunum, sem með framkvæmd mála fara. Skal sérhver samningsaðili, sem hefur slíkt skipulag málsmeðferðar, samkvæmt ósk

to disclose confidential information which would impede law enforcement or otherwise be contrary to the public interest or would prejudice the legitimate commercial interest of particular enterprises, public or private.

2. No measure of general application taken by any contracting party effecting an advance in a rate of duty or other charge on imports under an established and uniform practice, or imposing a new or more burdensome requirement restriction or prohibition on imports, or on the transfer of payments therefore, shall be enforced before such measure has been officially published.

3. a) Each contracting party shall administer in a uniform, impartial and reasonable manner all its laws, regulations, decisions and rulings of the kind described in paragraph I of this Article.

b) Each contracting party shall maintain, or institute as soon as practicable, judicial, arbitral or administrative tribunals or procedures for the purpose, inter alia, of the prompt review and correction of administrative action relating to customs matters. Such tribunals or procedures shall be independent of the agencies entrusted with administrative enforcement and their decisions shall be implemented by, and shall govern the practice of, such agencies unless an appeal is lodged with a court or tribunal of superior jurisdiction within the time prescribed for appeals to be lodged by importers; Provided that the central administration of such agency may take steps to obtain a review of the matter in another proceeding if there is good cause to believe that the decision is inconsistent with established principles of law or the actual facts.

c) The provisions of sub-paragraph b) of this paragraph shall not require the elimination or substitution of procedures in force in the territory of a contracting party on the date of this Agreement which in fact provide for an objective and impartial review of administrative action even though such procedures are not fully or formally independent of the agencies entrusted with administrative enforcement. Any contracting party

lata Samningsaðilum í té allar upplýsingar því viðvíkjandi, svo að þeir geti ákveðið, hvort slíkt skipulag málsferðar sé í samræmi við ákvæði þessa liðs málsgreinarinnar.

11. gr.

Almennt afnám viðskiptahafta.

1. Enginn samningsaðili skal viðhalda eða setja önnur bönn eða höft en tolla, skatta eða aðrar álögur, hvort heldur sem er með kvótum, inn- eða útflutningsleyfum eða með öðrum aðgerðum, á innflutning neinnar vöru frá landssvæði annars samningsaðila eða útflutning eða sölu til útflutnings neinnar vöru til landsvæðis annars samningsaðila.

2. Ákvæði 1. málsg. þessarar greinar taka ekki til eftirfarandi:

a) Útflutningsbanna eða hafta, sem sett eru til bráðabirgða, til að koma í veg fyrir eða vinna gegn alvarlegum skorti matvæla eða annarra vara, sem nauðsynlegar eru þeim samningsaðila, sem er útflytjandi.

b) Inn- og útflutningsbanna eða -hafta, sem nauðsynleg eru til framkvæmda á reglum eða fyrir mælum viðvíkjandi flokkun, gæðaeftirliti eða sölu vara í alþjóðaviðskiptum.

c) Innflutningshafta á landbúnaðar- eða sjávarafurðum, hvernig sem innfluttar eru, enda séu þau nauðsynleg til framkvæmdar opinberum aðgerðum, sem hafa það markmið:

i) að takmarka magn tilsvareandi innlendra framleiðslu, sem leyft er að selja eða framleiða, eða ef ekki er um að ræða verulega innlenda framleiðslu á tilsvareandi vöru, þá á innlendri framleiðslu, sem hin innflutta vara getur beint komið í staðinn fyrir, eða

ii) að losna við tímabundna offramleiðslu á tilsvareandi innlendri framleiðslu, eða ef engin veruleg innlend framleiðsla er á tilsvareandi vöru, þá á innlendri framleiðslu, sem hin innflutta vara getur beint komið í staðinn fyrir, með því að offramleiðslan er fengin til ráðstöfunar

employing such procedures shall, upon request, furnish the CONTRACTING PARTIES with full information thereon in order that they may determine whether such procedures conform to the requirements of this sub-paragraph.

Article XI

General Elimination of Quantitative Restrictions.

1. No prohibitions or restrictions other than duties, taxes or other charges, whether made effective through quotas, import or export licenses or other measures, shall be instituted or maintained by any contracting party on the importation of any product of the territory of any other contracting party or on the exportation or sale for export of any product destined for the territory of any other contracting party.

2. The provisions of paragraph 1 of this Article shall not extend to the following:

a) Export prohibitions or restrictions temporarily applied to prevent or relieve critical shortages of foodstuffs or other products essential to the exporting contracting party;

b) Import and export prohibitions or restrictions necessary to the application of standards or regulations for the classification, grading or marketing of commodities in international trade;

c) Import restrictions on any agricultural or fisheries product, imported in any form, necessary to the enforcement of governmental measures which operate:

i) to restrict the quantities of the like domestic product permitted to be marketed or produced, or, if there is no substantial domestic production of the like product, of a domestic product for which the imported product can be directly substituted; or

ii) to remove a temporary surplus of the like domestic product, or, if there is no substantial domestic production of the like product, of a domestic product for which the imported product can be directly substituted, by making the surplus available to certain groups of dome-

ákveðnum hópum innlendra neytenda ókeypis eða við verði, sem er lægra en gildandi markaðsverð, eða

iii) að takmarka magn, sem leyft er að framleiða af vöru úr dýraríkinu, enda sé varan í framleiðslu að öllu eða mestu leyti háð hinni innfluttu vöru og innlend framleiðsla af þeirri vöru tiltölulega lítil.

Samningsaðili, sem leggur höft á innflutning einhverrar vöru samkvæmt ákvæðum c-liðs þessarar greinar, skal opinberlega kunngjöra heildarmagn eða verðmæti vörunnar, sem leyft er að flytja inn á ákveðnu tímabili í framtíðinni og breytingar, sem verða á slíku magni eða verðmæti. Höft, sem beitt er samkvæmt lið i) hér að ofan, skulu ennfremur ekki vera þannig, að þau dragi úr heildar innflutningnum í hlutfalli við heildarframleiðsluna innanlands, í samanburði við það hlutfall, sem með sanngirni mátti búast við milli beggja, hefðu engin höft verið. Þegar hlutfall þetta er ákveðið, skal samningsaðili taka viðeigandi tillit til hlutfallsins, svo sem það var á liðnu tilsvarendi tímabili, og hverra þeirra séraðstæðna, sem kunna að hafa haft áhrif eða hafa áhrif á viðskipti með viðkomandi vöru.

12. gr.

Höft til verndar greiðslujöfnuðinum.

1. Þrátt fyrir ákvæði 1. málsg. 11. greinar getur samningsaðili sett takmarkanir við magni eða verðmæti vöru, sem leyft er að flytja inn, í þeim tilgangi að tryggja fjárhagsaðstöðuna út á við og greiðslujöfnuð sinn, samkvæmt ákvæðum eftirfarandi málsgreinar í þessari grein.

2. a) Innflutningshöft, sem sett eru, viðhaldið eða aukin af samningsaðila samkvæmt þessari grein skulu ekki vera umfram það, sem nauðsynlegt er:

i) til að koma í veg fyrir yfirvofandi hættu á alvarlegu tapi gjaldeyrisforða, eða til þess að stöðva gjaldeyristap.

stic consumers free of charge or at prices below the current market level; or

iii) to restrict the quantities permitted to be produced of any animal product the production of which is directly dependent, wholly or mainly, on the imported commodity, if the domestic production of that commodity is relatively negligible.

Any contracting party applying restrictions on the importation of any product pursuant to sub-paragraph c) of this paragraph shall give public notice of the total quantity or value of the product permitted to be imported during a specified future period and of any change in such quantity or value. Moreover, any restrictions applied under i) above shall not be such as will reduce the total of imports relative to the total of domestic production, as compared with the proportion which might reasonably be expected to rule between the two in the absence of restrictions. In determining this proportion, the contracting party shall pay due regard to the proportion prevailing during a previous representative period and to any special factors which may have affected or may be affecting the trade in the product concerned.

Article XII

Restrictions to Safeguard the Balance of Payments.

1. Notwithstanding the provisions of paragraph 1 of Article XI, any contracting party, in order to safeguard its external financial position and its balance of payments, may restrict the quantity or value of merchandise permitted to be imported, subject to the provisions of the following paragraphs of this Article.

2. a) Import restrictions instituted, maintained or intensified by a contracting party under this Article shall not exceed those necessary:

i) to forestall the imminent threat of, or to stop, a serious decline in its monetary reserves, or

ii) til að ná viðunanlegri aukningu gjaldeyrisforða samningsaðila, ef sá forði er mjög lítill.

Í báðum tilvikum, skal taka viðeigandi tillit til hverra þeirra séraðstæðna, sem áhrif hafa á gjaldeyrisforða samningsaðila eða nauðsyn hans á gjaldeyrisforða, þar með talin — þegar sérstök erlend lán og aðrir fjármunir eru fáanleg — nauðsyn þess að sjá um rétta notkun slíkra lána og fjármuna.

b) Samningsaðilar, sem beita höftum samkvæmt a-lið þessarar málsgreinar skulu jafnt og þétt létta þeim af eftir því, sem tilgreindar aðstæður batna og aðeins viðhalda höftunum að svo miklu leyti, sem aðstæðurnar í a-lið réttlæta beitingu þeirra. Þeir skulu afnema höftin, þegar aðstæðurnar þykja ekki lengur réttlæta það, að þau væru sett eða viðhaldið samkvæmt a-liðnum.

3. a) Við framkvæmd stefnu sinnar í þjóðmálum gangast samningsaðilar undir það að taka sanngjarnt tillit til nauðsynjar þess að viðhalda eða koma á jafnvægi í greiðslujöfnuði sínum á heilbrigðum og traustum grundvelli, og það, að æskilegt sé að forðast óhagkvæma notkun framleiðsluáttanna. Þeir viðurkenna, að til að þessum markmiðum verði náð, sé æskilegt að grípa, svo sem unnt er, til aðgerða, sem auka frekar en minnka alþjóðaviðskipti.

b) Samningsaðilar, sem beita höftum samkvæmt þessari grein, geta ákveðið, að höftum við innflutning ýmissa vara eða vöruflokka sé beitt á þann hátt, að forgangsréttur til innflutnings sé veittur þeim vörum, sem nauðsynlegri eru.

c) Samningsaðilar, sem beita höftum samkvæmt þessari grein, skuldbinda sig til:

i) að forðast ónauðsynlegan skaða viðskiptalegra eða efnahagslegra hagsmuna annarra samningsaðila;

ii) að beita ekki höftum þannig, að takmarkaður sé á ósanngjarnan hátt innflutningur einhverrar ákveðinnar vörutegundar, þannig að ókleift sé að flytja hana inn í því lágmarks viðskiptamagni, sem þarf til að viðhalda ótrufluðum viðskiptaháttum; og

ii) in the case of a contracting party with very low monetary reserves, to achieve a reasonable rate of increase in its reserves.

Due regard shall be paid in either case to any special factors which may be affecting the reserves of such contracting party or its need for reserves, including, where special external credits or other resources are available to it, the need to provide for the appropriate use of such credits or resources.

b) Contracting parties applying restrictions under sub-paragraph a) of this paragraph shall progressively relax them as such conditions improve, maintaining them only to the extent that the conditions specified in that sub-paragraph still justify their application. They shall eliminate the restrictions when conditions would no longer justify their institution or maintenance under that sub-paragraph.

3. a) Contracting parties undertake, in carrying out their domestic policies, to pay due regard to the need for maintaining or restoring equilibrium in their balance of payments on a sound and lasting basis and to the desirability of avoiding an uneconomic employment of productive resources. They recognize that in order to achieve these ends, it is desirable so far as possible to adapt measures which expand rather than contract international trade.

b) Contracting parties applying restrictions under this Article may determine the incidence of the restrictions on imports of different products or classes of products in such a way as to give priority to the importation of those products which are more essential.

c) Contracting parties applying restriction under this Article undertake:

i) to avoid unnecessary damage to the commercial or economic interests of any other contracting party;

ii) not to apply restrictions so as to prevent unreasonably the importation of any description of goods in minimum commercial quantities the exclusion of which would impair regular channels of trade; and

iii) að beita ekki höftum, sem myndu koma í veg fyrir innflutning vörusýnis-horna eða koma í veg fyrir, að haldin séu ákvæði um einkaleyfi, vörumerki, útgáfu-rétt eða annað því um líkt.

d) Samningsaðilar viðurkenna, að samningsaðili geti orðið fyrir mikilli innflutningseftirspurn, vegna þeirrar stefnu í þjóðmálum að koma á og viðhalda fullri og hagkvæmri atvinnu eða að auka notkun auðlinda, og að í því felist slík hættu fyrir gjaldeyrisforðann, sem vísað er til í málsg. 2 a) í þessari grein. Í samræmi við þetta skal samningsaðili, sem annars hefur fylgt ákvæðum þessarar greinar, ekki skyldur til að afnema eða breyta höftum, vegna þess að breyting stefnu í þessum efnun myndi gera óþörf þau höft, sem beitt er samkvæmt þessari grein.

4. a) Samningsaðili, sem setur ný viðskiptahöft eða eykur þau höft, sem fyrir eru, með því að herða verulega á aðgerðum, sem gripið hefur verið til, samkvæmt þessari grein, skal strax eftir að slík höft hafa verið sett eða aukin (eða, áður en það er gert, þegar hægt er að koma við samráði fyrir fram) eiga viðræður við Samningsaðila um eðli greiðsluvandamála sinna og þau önnur úrræði til umbóta, sem tiltæk eru, og um hugsanleg áhrif haftanna á efnahag annarra samningsaðila.

b) Á þeim degi, sem þeir ákveða, skulu Samningsaðilar gera athugun á öllum höftum, sem enn er beitt á þeim degi, samkvæmt ákvæðum þessarar greinar. Frá og með einu ári frá þeim degi skulu samningsaðilar, sem innflutningshöftum beita samkvæmt þessari grein, hefja árlegar viðræður við Samningsaðila, á þann hátt, sem ráð er fyrir gert í a-lið þessarar málsgreinar.

c. i) Ef viðræður samningsaðila samkvæmt a-lið eða b-lið hér að ofan leiða til þess, að Samningsaðilar komast að þeirri niðurstöðu, að höftin séu ekki í samræmi við ákvæði þessarar greinar eða við ákvæði 13. greinar (með tilliti til ákvæða 14. greinar), skulu þeir skýra frá

iii) not to apply restrictions which would prevent the importation of commercial samples or prevent compliance with patent, trade mark, copyright, or similar procedures.

d) The contracting parties recognize that, as a result of domestic policies directed towards the achievement and maintenance of full and productive employment or towards the development of economic resources, a contracting party may experience a high level of demand for imports involving a threat to its monetary reserves of the sort referred to in paragraph 2 a) of this Article. Accordingly, a contracting party otherwise complying with the provisions of this Article shall not be required to withdraw or modify restrictions on the ground that a change in those policies would render unnecessary restrictions which it is applying under this Article.

4. a) Any contracting party applying new restrictions or raising the general level of its existing restrictions by a substantial intensification of the measures applied under this Article shall immediately after instituting or intensifying such restrictions (or, in circumstances in which prior consultation is practicable, before doing so) consult with the CONTRACTING PARTIES as to the nature of its balance of payments difficulties, alternative corrective measures which may be available, and the possible effect of the restrictions on the economies of other contracting parties.

b) On a date to be determined by them, the CONTRACTING PARTIES shall review all restrictions still applied under this Article on that date. Beginning one year after that date, contracting parties applying import restrictions under this Article shall enter into consultations of the type provided for in sub-paragraph a) of this paragraph with the CONTRACTING PARTIES annually.

c) i) If, in the course of consultations with a contracting party under sub-paragraph a) or b) above, the CONTRACTING PARTIES find that the restrictions are not consistent with the provisions of this Article or with those of Article XIII (subject to the provisions of Article XIV),

hvers eðlis ósamræmið sé, og geta þeir gert tillögu um, á hvern hátt viðeigandi breytingar verði gerðar á höftunum.

ii) Ef Samningsaðilar ákveða samkvæmt niðurstöðu viðræðna, að höftum sé beitt á þann hátt, að þau brjóti alvarlega í bága við ákvæði þessarar greinar eða ákvæði 13. greinar (með tilliti til ákvæða 14. greinar) og að það valdi eða skapi hættu á viðskiptalegu tjóni fyrir samningsaðila, skulu þeir gefa samningsaðila þeim, sem höftum beitir, það til kynna og gefa viðeigandi ráð um á hvern hátt ákvæðunum skuli hlýtt innan ákveðins tíma. Ef sá samningsaðili hlýðir ekki ráðleggingunum innan ákveðins tíma, geta Samningsaðilar leyst hvern þann samningsaðila, sem hefur orðið fyrir óhagstæðum viðskiptalegum áhrifum vegna haftanna, frá þeim kvöðum, sem á honum hvíla samkvæmt þessum samning, gagnvart þeim samningsaðila, sem höftunum beitir, eftir því sem þeir álíta að henti hverju sinni.

d) Að boði Samningsaðila skal samningsaðili, sem höftum beitir samkvæmt þessari grein, hefja viðræður við þá að ósk samningsaðila, sem sýnt getur fram á, að höftin séu í ósamræmi við ákvæði þessarar greinar eða ákvæði 13 greinar (með tilliti til ákvæða 14. greinar) og að viðskipti hafi af þeim sökum orðið fyrir óhagstæðum áhrifum. Ekkert slíkt boð skal gert nema því aðeins að Samningsaðilar hafi fullkannað, að beinar viðræður hlutaðeigandi samningsaðila hafi ekki borið árangur. Ef ekkert samkomulag næst eftir viðræður við Samningsaðila og þeir ákveða, að höftunum sé beitt í ósamræmi við slík ákvæði og að viðskiptalegt tjón fyrir þann samningsaðila, sem málið hóf, hlýzt af eða hætta er á því, skulu þeir mæla með því, að höftin séu felld niður eða þeim breytt. Ef höftin eru ekki felld niður eða þeim breytt innan þess tíma, sem Samningsaðilar kunna að ákveða, geta þeir leyst samningsaðila þann, sem málið hóf, frá slíkum kvöðum, samkvæmt samningi þessum, gagnvart samningsaðila þeim,

they shall indicate the nature of the inconsistency and may advise that the restrictions be suitably modified.

ii) If, however, as a result of the consultations, the CONTRACTING PARTIES determine that the restrictions are being applied in a manner involving an inconsistency of a serious nature with the provisions of this Article or with those of Article XIII (subject to the provisions of Article XIV) and that damage to the trade of any contracting party is caused or threatened thereby, they shall so inform the contracting party applying the restrictions and shall make appropriate recommendations for securing conformity with such provisions within a specified period of time. If such contracting party does not comply with these recommendations within the specified period, the CONTRACTING PARTIES may release any contracting party the trade of which is adversely affected by the restrictions from such obligations under this Agreement towards the contracting party applying the restrictions as they determine to be appropriate in the circumstances.

d) The CONTRACTING PARTIES shall invite any contracting party which is applying restrictions under this Article to enter into consultations with them at the request of any contracting party which can establish a prima facie case that the restrictions are inconsistent with the provisions of this Article or with those of Article XIII (subject to the provisions of Article XIV) and that its trade is adversely affected thereby. However, no such invitation shall be issued unless the CONTRACTING PARTIES have ascertained that direct discussions between the contracting parties concerned have not been successful. If, as a result of the consultations with the CONTRACTING PARTIES, no agreement is reached and they determine that the restrictions are being applied inconsistently with such provisions, and that damage to the trade of the contracting party initiating the procedure is caused or threatened thereby, they shall recommend the withdrawal or modification of the restrictions. If the restriction are not withdrawn or modified

sem höftunum beitir, eftir því, sem þeir álitá að henti hverju sinni.

e) Þegar til aðgerðar er gripið samkvæmt þessari málsgrein, skulu Samningsaðilar taka viðeigandi tillit til hverra þeirra ytri séraðstæðna, sem óhagstæð áhrif hafa á útflutningsverzlun samningsaðila, sem höftunum beitir.

f) Ákvarðanir samkvæmt þessari málsgrein skal taka skjótt og, ef mögulegt er, innan 60 daga frá því að viðræður hófust.

5. Sé um að ræða stöðuga og víðtæka notkun hafta samkvæmt þessari grein, sem gefur til kynna almennt misvægi, sem takmarki alþjóðaviðskipti, skulu Samningsaðilar hafa frumkvæði að viðræðum til að athuga til hverra annarra aðgerða megi gripa til að fjarlægja orsakir misvægisins, annað hvort af þeim samningsaðilum, sem eiga í greiðsluferðleikum eða af þeim, sem hafa óvenjulega hagstæðan greiðslujöfnuð, eða af alþjóðlegri stofnun, sem við á. Eftir boði Samningsaðila skulu samningsaðilar taka þátt í slíkum viðræðum.

13. gr.

Mismununarlaus framkvæmd viðskipta- hafta.

1. Samningsaðili skal ekki beita banni eða höftum gegn innflutningi neinnar vöru frá landssvæði annars samningsaðila eða gegn útflutningi neinnar vöru til landssvæðis annars samningsaðila, nema innflutningur samsvarandi vöru frá öllum öðrum löndum eða útflutningur samsvarandi vöru til allra annarra landa sé bannaður eða háður höftum á samsvarandi hátt.

2. Þegar innflutningshöftum er beitt, hver sem varan er, skulu samningsaðilar stefna að þeirri skiptingu viðskipta með

within such time as the CONTRACTING PARTIES may prescribe, they may release the contracting party initiating the procedure from such obligations under this Agreement towards the contracting party applying the restrictions as they determine to be appropriate in the circumstances.

e) In proceeding under this paragraph, the CONTRACTING PARTIES shall have due regard to any special external factors adversely affecting the export trade of the contracting party applying restrictions.

f) Determinations under this paragraph shall be rendered expeditiously and, if possible, within sixty days of the consultations.

5. If there is a persistent and widespread application of import restrictions under this Article, indicating the existence of a general disequilibrium which is restricting international trade, the CONTRACTING PARTIES shall initiate discussions to consider whether other measures might be taken, either by those contracting parties the balances of payments of which are under pressure or by those the balances of payments of which are tending to be exceptionally favourable, or by any appropriate intergovernmental organization, to remove the underlying causes of the disequilibrium. On the invitation of the CONTRACTING PARTIES, contracting parties shall participate in such discussions.

Article XIII

Non-discriminatory Administration of Quantitative Restrictions.

1. No prohibition or restriction shall be applied by any contracting party on the importation of any product of the territory of any other contracting party or on the exportation of any product destined for the territory of any other contracting party, unless the importation of the like product of all third countries or the exportation of the like product to all third countries is similarly prohibited or restricted.

2. In applying import restrictions to any product, contracting parties shall aim at a distribution of trade in such product

slika vöru, sem nálgist svo sem framast er unnt, þá hlutdeild, sem hinir ýmsu samningsaðilar hefðu átt að fá, hefðu engin slík höft verið, og skulu þeir í því augnamiði hlýða eftirfarandi ákvæðum:

a) Þegar það er gerlegt, skulu ákveðnir kvótar fyrir heildarupphæð þess innflutnings, sem leyfður er (hvort sem þeim er skipt niður á útflutningslönd eða ekki) og upphæð þeirra kunngjörð samkvæmt málsgr. 3. b) í þessari grein;

b) Þegar ekki reynist gerlegt að hafa kvóta, má framkvæma höftin með innflutningsleyfum eða heimildum án kvóta.

c) Samningsaðilar skulu ekki — nema til framkvæmda á kvótum, sem úthlutað er í samræmi við d-lið þessarar málsgreinar — krefjast þess, að innflutningsleyfi eða innflutningsheimildir verði bundnar við innflutning vöru frá ákveðnu landi eða af ákveðnu uppruna.

d) Þegar kvóta er skipt milli sölulanda, getur samningsaðili sá, sem höftum beitir, leitað samþykkis um skiptingu hluta kvótans milli allra þeirra samningsaðila, sem verulegra hagsmuna hafa að gæta í sölu viðkomandi vöru. Þegar þessari aðferð verður ekki viðkomandi með hægu móti, skal viðkomandi samningsaðili úthluta þeim samningsaðilum, sem verulegra hagsmuna hafa að gæta í sölu vörunnar, kvótum, sem grundvallast á því hlutfalli, sem slíkir samningsaðilar seldu af heildarmagni eða verðmæti innflutnings á liðnu hæfilegu tímabili, þannig að viðunandi tillit sé tekið til allra þeirra séráðstæðna, sem kunna að hafa eða hafa haft áhrif á viðskipti með vöruna. Engin skilyrði eða reglur skulu settar, sem hindra myndu samningsaðila frá því að nýta til fulls hluta þann af slíku heildarmagni eða verðmæti, sem honum hefur verið úthlutað, ef innflutningurinn fer fram innan þess ákveðna tímabils, sem kvótinn nær til.

3. a) Þegar innflutningsleyfi eru gefin út í sambandi við innflutningshöft, skal samningsaðili, sem höftum beitir, að beiðni samningsaðila, sem hagsmuna hef-

approaching as closely as possible the shares which the various contracting parties might be expected to obtain in the absence of such restrictions, and to this end shall observe the following provisions:

a) Wherever practicable, quotas representing the total amount of permitted imports (whether allocated among supplying countries or not) shall be fixed, and notice given of their amount in accordance with paragraph 3 b) of this Article;

b) In cases in which quotas are not practicable, the restrictions may be applied by means of import licences or permits without a quota;

c) Contracting parties shall not, except for purposes of operating quotas allocated in accordance with subparagraph d) of this paragraph, require that import licences or permits be utilized for the importation of the product concerned from a particular country or source;

d) In cases in which a quota is allocated among supplying countries, the contracting party applying the restrictions may seek agreement with respect to the allocation of shares in the quota with all other contracting parties having a substantial interest in supplying the product concerned. In cases in which this method is not reasonably practicable, the contracting party concerned shall allot to contracting parties having a substantial interest in supplying the product shares based upon the proportions, supplied by such contracting parties during a previous representative period, of the total quantity or value of imports of the product, due account being taken of any special factors which may have affected or may be affecting the trade in the product. No conditions or formalities shall be imposed which would prevent any contracting party from utilizing fully the share of any such total quantity or value which has been allotted to it, subject to importation being made within any prescribed period to which the quota may relate.

3. a) In cases in which import licences are issued in connection with import restrictions, the contracting party applying the restrictions shall provide, upon

ur að gæta vegna viðskipta með viðkomandi vörur, gefa allar upplýsingar, sem þörf er á, viðvíkjandi framkvæmd haftanna, innflutningsleyfum, sem gefin hafa verið út um ákveðið tímabil og skiptingu slíkra leyfa milli útflutningslanda. Engin kvöð skal þó á hvíla um að veita upplýsingar um nöfn fyrirtækja, sem flytja inn eða út.

b) Þegar samfara innflutningshöftum er ákvörðun um kvóta, skal samningsaðili, sem höftum beitir, kunngjóra opinberlega heildarmagn eða verðmæti þeirrar vöru eða vara, sem leyft verður að flytja inn um ákveðið ókomið tímabil og um allar breytingar á slíku magni eða verðmæti. Þær vörusendingar af viðkomandi vöru, sem voru í flutningum, þegar opinberlega var um þær kunngjört, skal ekki útiloka. Þó skulu slíkar vörur, að svo miklu leyti sem kleift er, teknar með í magn það, sem leyft er að flytja inn á viðkomandi tímabili og einnig, þegar nauðsyn krefur, með í magni því, sem leyft er að flytja inn á næsta tímabili eða tímabilum. Ef samningsaðili venju samkvæmt undanþiggur frá slíkum höftum vörur, sem innfluttar hafa verið til neyzlu, eða teknar út úr vöruhúsi til neyzlu, 30 dögum eftir að opinberlega var um þær kunngjört, skulu einnig slíkar venjur skoðast í fullu samræmi við þennan lið málsgreinarinnar.

c) Sé kvótum skipt milli útflutningslanda, skal samningsaðili, sem höftum beitir, þá þegar kunngjóra öðrum samningsaðilum, sem hagsmuna hafa að gæta við sölu viðkomandi vöru, um þá hlutdeild í kvóta, að magni eða verðmæti, sem er úthlutað hinum ýmsu útflutningslöndum og kunngjóra það opinberlega.

4. Val eðlilegs tímabils fyrir hvaða vöru sem er, og mat á séraðstæðum, sem áhrif hafa á viðskipti með vöruna, skal, að því er varðar beitingu hafta í samræmi við málsgr. 2. d) í þessari grein og málsgr. 2. c) í 11. grein, framkvæmt af samningsaðila þeim, sem höftunum beitir. Samn-

the request of any contracting party having an interest in the trade in the product concerned, all relevant information concerning the administration of the restrictions, the import licences granted over a recent period and the distribution of such licences among supplying countries; Provided that there shall be no obligation to supply information as to the names of importing or supplying enterprises.

b) In the case of import restrictions involving the fixing of quotas, the contracting party applying the restrictions shall give public notice of the total quantity or value of the product or products which will be permitted to be imported during a specified future period and of any change in such quantity or value. Any supplies of the product in question which were on route at the time at which public notice was given shall not be excluded from entry; Provided that they may be counted so far as practicable, against the quantity permitted to be imported in the period in question, and also where necessary, against the quantities permitted to be imported in the next following period or periods; and Provided further that if any contracting party customarily exempts from such restrictions products entered for consumption or withdrawn from warehouse for consumption during a period of thirty days after the day of such public notice, such practice shall be considered full compliance with this sub-paragraph.

c) In the case of quotas allocated among supplying countries, the contracting party applying the restrictions shall promptly inform all other contracting parties having an interest in supplying the product concerned of the shares in the quota currently allocated, by quantity or value, to the various supplying countries and shall give public notice thereof.

4. With regard to restrictions applied in accordance with paragraph 2 d) of this Article or under paragraph 2 c) of Article XI, the selection of a representative period for any product and the appraisal of any special factors affecting the trade in the product shall be made

ingsaðili skal þó, að beiðni annars samningsaðila, sem verulegra hagsmuna hefur að gæta við sölu vörunnar, eða að beiðni Samningsaðila, eiga þá þegar viðræður við hinn samningsaðilann eða Samningsaðila um nauðsyn breytingar á því hlutfalli, sem ákveðið hefur verið eða á viðmiðunartímabili, sem valið hefur verið, eða á endurmati séraðstæðna, sem ríkjandi eru, eða á afnámi skilyrða, reglugerða eða annarra ákvæða, sem sett hafa verið á einhliða grundvelli og snerta útlutun á hæfilegum kvóta eða ótakmarkaða notkun hans.

5. Ákvæði þessarar greinar skulu taka til hvaða tollkvóta, sem samningsaðili setur eða viðheldur, og ákvæði þessarar greinar skulu, að svo miklu leyti, sem við á, einnig ná til útflutningshafta.

14. gr.

Undantekningar frá reglunni um mismununarleysi.

1. Samningsaðili, sem beitir höftum samkvæmt 12. grein eða samkvæmt B-kafli 18. greinar, getur, við framkvæmd slíkra hafta, vikið frá ákvæðum 13. greinar á þann hátt, að jafngildi höftum á greiðslum og yfirfærslum vegna vöru og þjónustu í alþjóðlegum viðskiptum, sem samningsaðila er á þeim tíma heimilt að beita samkvæmt 8. eða 14. grein stofnskrár Alþjóðgjaldeyrissjóðsins, eða samkvæmt sambærilegum ákvæðum sérstaks greiðslusamnings, sem gerður hefur verið samkvæmt 6. málsg. 15. greinar.

2. Samningsaðili, sem beitir innflutningshöftum samkvæmt 12. grein eða B-kafli 18. greinar, getur um stundarsakir, með samþykki Samningsaðila, vikið frá ákvæðum 13. greinar að því er varðar lítinn hluta utanríkisverzlunar sinnar, þegar hagræði það, sem af hlýzt fyrir samningsaðilann eða samningsaðilana, sem um ræðir, er verulega umfram það viðskiptalega tjón, sem af því kann að leiða fyrir aðra samningsaðila.

initially by the contracting party applying the restriction; Provided that such contracting party shall, upon the request of any other contracting party having a substantial interest in supplying that product or upon the request of the CONTRACTING PARTIES, consult promptly with the other contracting party or the CONTRACTING PARTIES regarding the need for an adjustment of the proportion determined or of the base period selected, or for the reappraisal of the special factors involved, or for the elimination of conditions, formalities or any other provisions established unilaterally relating to the allocation of an adequate quota or its unrestricted utilization.

5. The provisions of this Article shall apply to any tariff quota instituted or maintained by any contracting party, and in so far as applicable, the principles of this Article shall also extend to export restrictions.

Article XIV

Exceptions to the Rule of Non-discrimination.

1. A contracting party which applies restrictions under Article XII or under Section B of Article XVIII may, in the application of such restrictions, deviate from the provisions of Article XIII in a manner having equivalent effect to restrictions on payments and transfers for current international transactions which that contracting party may at that time apply under Article VIII or XIV of the Articles of Agreement of the International Monetary Fund, or under analogous provisions of a special exchange agreement entered into pursuant to paragraph 6 of Article XV.

2. A contracting party which is applying import restrictions under Article XII or under Section B of Article XVIII may, with the consent of the CONTRACTING PARTIES, temporarily deviate from the provisions of Article XIII in respect of a small part of its external trade where the benefits to the contracting party or contracting parties concerned substantially outweigh any injury which may result to the trade of other contracting parties.

3. Ákvæði 13. greinar skulu ekki útiloka hóp landssvæða, sem hafa sameiginlegan kvóta í Alþjóðagjaldeyrissjóðnum, frá því að heita höftum gegn innflutningi frá öðrum löndum, en ekki sín í milli, í samræmi við ákvæði 12. greinar eða B-kafla 18. greinar, en þó háð því skilyrði, að slík höft séu á allan annan hátt í samræmi við ákvæði 13. greinar.

4. Ákvæði greinar 11 til og með 15 og B-kafla 18. greinar þessa samnings skulu ekki útiloka samningsaðila, sem beittir innflutningshöftum samkvæmt 12. grein eða B-kafla 18. greinar, frá því að grípa til aðgerða til að beina útflutningi sínum á þann hátt, að auknar verði gjaldeyris-tekjur, sem hann getur notað, án þess að vikið sé frá ákvæðum 13. greinar.

5. Ákvæði greinar 11 til og með 15, svo og B-kafla 18. greinar þessa samnings skulu ekki hindra samningsaðila í að heita viðskiptahöfum:

a) sem að áhrifum jafngilda gjaldeyris-höftum, sem leyfð eru samkvæmt kafla 3 b) í 7. grein stofnskrár Alþjóðagjald-eyrissjóðsins, eða

b) sem gert er ráð fyrir í ívilnunar-samningum, sem getið er í viðauka A í þessum samningi, á meðan beðið er niðurstöðu samningaviðræðna þeirra, er þar er getið.

15. gr.

Fyrirkomulag á gjaldeyrisviðskiptum.

1. Samningsaðilar skulu leita samstarfs við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn í því augnamiði, að Samningsaðilar og sjóðurinn geti samræmt stefnur sínar að því er varðar gjaldeyrismál innan lögsögu sjóðsins og að því er varðar vandamál varðandi viðskiptahöft og aðrar viðskiptalegar aðgerðir, sem eru innan lögsögu Samningsaðila.

2. Í hvert skipti, sem Samningsaðilum er falin athugun á vandamálum varðandi gjaldeyrisforða, greiðslujöfnuð og fyrirkomulag á gjaldeyrisviðskiptum,

3. The provisions of Article XIII shall not preclude a group of territories having a common quota in the International Monetary Fund from applying against imports from other countries, but not among themselves, restrictions in accordance with the provisions of Article XII or of Section B of Article XVIII on condition that such restrictions are in all other respects consistent with the provisions of Article XIII.

4. A contracting party applying import restrictions under Article XII or under Section B of the Article XVIII shall not be precluded by Articles XI to XV or Section B of Article XVIII of this Agreement from applying measures to direct its exports in such a manner as to increase its earnings of currencies which it can use without deviation from the provisions of Article XIII.

5. A contracting party shall not be precluded by Articles XI to XV, inclusive, or by Section B of Article XVIII, of this Agreement from applying quantitative restrictions:

a) having equivalent effect to exchange restrictions authorized under Section 3 b) of Article VII of the Articles of Agreement of the International Monetary Fund, or

b) under the preferential arrangements provided for in Annex A of this Agreement, pending the outcome of the negotiations referred to therein.

Article XV

Exchange Arrangements.

1. The CONTRACTING PARTIES shall seek co-operation with the International Monetary Fund to the end that the CONTRACTING PARTIES and the Fund may pursue a co-ordinated policy with regard to exchange questions within the jurisdiction of the Fund and questions of quantitative restrictions and other trade measures within the jurisdiction of the CONTRACTING PARTIES.

2. In all cases in which the CONTRACTING PARTIES are called upon to consider or deal with problems concerning monetary reserves, balances of

skulu þeir ræða ýtarlega við Alþjóðagjaldeyrissjóðinn. Í slíkum viðræðum skulu Samningsaðilar viðurkenna niðurstöður sjóðsins að því er varðar talnalegar upplýsingar og aðrar staðreyndir, sem lúta að erlendum gjaldeyri, gjaldeyrisforða og greiðslujöfnuði og skulu viðurkenna ákvörðun sjóðsins um það, hvort aðgerðir samningsaðila í gjaldeyris-málum séu í samræmi við Stofnskrá Alþjóðagjaldeyrissjóðsins eða í samræmi við ákvæði sérstaks gjaldeyrissamnings milli þess samningsaðila og Samningsaðila. Þegar Samningsaðilar taka endanlega ákvörðun í málum, þar sem um er að ræða skilgreiningar þær, sem er að finna í málsg. 2 a) í 12. grein eða 9. málsg. 18. greinar, skulu þeir viðurkenna ákvörðun sjóðsins í því, hvað sé alvarleg rýrnun gjaldeyrisforða samningsaðila, hvað sé mjög lítill gjaldeyrisforði eða sanngjörn aukning gjaldeyrisforða og einnig í fjármálalegum hliðum annarra mála, sem rædd eru í slíkum tilvikum.

3. Samningsaðilar skulu leita samþykkis Alþjóðagjaldeyrissjóðsins, um hvern hátt hafa skuli á viðræðum samkvæmt 2. málsg. þessarar greinar.

4. Samningsaðilar skulu ekki með gjaldeyrislegum aðgerðum hindra framgang þessa samnings eða hindra framgang Stofnskrár Alþjóðagjaldeyrissjóðsins með viðskiptalegum aðgerðum.

5. Ef Samningsaðilar komast að þeirri niðurstöðu, að höftum sé beitt af samningsaðila á greiðslum og yfirfærslum vegna innflutnings á þann hátt, að í ósamræmi sé við undanþágur þessa samnings vegna viðskiptahafta, skulu þeir tilkynna Alþjóðagjaldeyrissjóðnum.

6. Sérhver samningsaðili, sem ekki er meðlimur Alþjóðagjaldeyrissjóðsins, skal, innan tímatakmarka, sem ákveðin eru af Samningsaðilum eftir viðræður við sjóðinn, gerast aðili að sjóðnum eða að öðrum kosti gera sérstakan gjaldeyrissamning

payments or foreign exchange arrangements, they shall consult fully with the International Monetary Fund. In such consultations, the CONTRACTING PARTIES shall accept all findings of statistical and other facts presented by the Fund relating to foreign exchange, monetary reserves and balances of payments, and shall accept the determination of the Fund as to whether action by a contracting party in exchange matters is in accordance with the Articles of Agreement of the International Monetary Fund, or with the terms of a special exchange agreement between that contracting party and the CONTRACTING PARTIES. The CONTRACTING PARTIES, in reaching their final decision in cases involving the criteria set forth in paragraph 2 a) of Article XII or in paragraph 9 of Article XVIII, shall accept the determination of the Fund as to what constitutes a serious decline in the contracting party's monetary reserves, a very low level of its monetary reserves or a reasonable rate of increase in its monetary reserves, and as to the financial aspects of other matters covered in consultation in such cases.

3. The CONTRACTING PARTIES shall seek agreement with the Fund regarding procedures for consultation under paragraph 2 of this Article.

4. Contracting parties shall not, by exchange action, frustrate the intent of the provisions of this Agreement, nor, by trade action, the intent of the provisions of the Articles of Agreement of the International Monetary Fund.

5. If the CONTRACTING PARTIES consider, at any time, that exchange restrictions on payments and transfers in connection with imports are being applied by a contracting party in a manner inconsistent with the exceptions provided for in this Agreement for quantitative restrictions, they shall report thereon to the Fund.

6. Any contracting party which is not a member of the Fund shall, within a time to be determined by the CONTRACTING PARTIES after consultation with the Fund, become a member of the Fund, or failing that, enter into a

við Samningsaðila. Samningsaðili, sem hættir aðild að sjóðnum, skal þá þegar gera sérstakan gjaldeyrissamning við Samningsaðila. Sérhver sérstakur gjaldeyrissamningur, sem gerður er við samningsaðila samkvæmt þessari málsgrein, skal vera hluti skuldbindinga hans samkvæmt þessum samningi.

7. a) Sérstakur gjaldeyrissamningur, sem gerður er milli samningsaðila og Samningsaðila samkvæmt 6. málsgreið þessarar greinar, skal hafa að geyma ákvæði, sem Samningsaðilar álíta nauðsynleg, til þess að framkvæmd markmiða þessa samnings sé ekki torvelduð vegna aðgerða í gjaldeyrismálum af hálfu viðkomandi samningsaðila.

b) Ákvæði slíks samnings skulu ekki leggja samningsaðilanum á herðar þyngri skyldur í greiðslumálum en lagðar eru á herðar meðlima Alþjóðagjaldeyrissjóðsins með stofnskrá hans.

8. Samningsaðili, sem ekki er meðlimur Alþjóðagjaldeyrissjóðsins, skal veita slíkar upplýsingar innan marka 5. kafla 7. greinar stofnskrár sjóðsins, sem Samningsaðilar kunna að krefjast til að fullnægja hlutverki sínu í samræmi við þennan samning.

9. Ekkert ákvæði samnings þessa skal koma í veg fyrir:

a) að samningsaðili noti gjaldeyrishömlur eða höft í samræmi við ákvæði Stofnskrár Alþjóðagjaldeyrissjóðsins eða við ákvæði sérstaks gjaldeyrissamnings þess samningsaðila og Samningsaðila.

b) að samningsaðili noti hömlur eða höft á innflutningi eða útflutningi, sem aðeins hafi þau áhrif — utan þeirra áhrifa, sem leyfð eru samkvæmt greinum 11, 12, 13 og 14 — að gera virkar slíkar gjaldeyrishömlur eða -höft.

special exchange agreement with the CONTRACTING PARTIES. A contracting party which ceases to be a member of the Fund shall forthwith enter into a special exchange agreement with the CONTRACTING PARTIES. Any special exchange agreement entered into by a contracting party under this paragraph shall thereupon become part of its obligations under this Agreement.

7. a) A special exchange agreement between a contracting party and the CONTRACTING PARTIES under paragraph 6 of this Article shall provide to the satisfaction of the CONTRACTING PARTIES that the objectives of this Agreement will not be frustrated as a result of action in exchange matters by the contracting party in question.

b) The terms of any such agreement shall not impose obligations on the contracting Party in exchange matters generally more restrictive than those imposed by the Articles of Agreement of the International Monetary Fund on members of the Fund.

8. A contracting party which is not a member of the Fund shall furnish such information within the general scope of section 5 of Article VIII of the Articles of Agreement of the International Monetary Fund as the CONTRACTING PARTIES may require in order to carry out their functions under this Agreement.

9. Nothing in this Agreement shall preclude:

a) the use by a contracting party of exchange controls or exchange restrictions in accordance with the Articles of Agreement of the International Monetary Fund or with that contracting party's special exchange agreement with the CONTRACTING PARTIES, or

b) the use by a contracting party of restrictions or controls on imports or exports, the sole effect of which, additional to the effects permitted under Articles XI, XII, XIII or XIV, is to make effective such exchange controls or exchange restrictions.

16. gr.
Styrkir.

Kafli A — Almennt um styrki.

1. Ef samningsaðili veitir eða viðheldur styrkjum, þar með talinn hvers kyns teknastuðningur eða verðlagsuppbót, sem beint eða óbeint eykur útflutning vöru frá, eða minnkar innflutning vöru til, landssvæðis hans, skal hann tilkynna Samningsaðilum skriflega um stærð og eðli styrksins, um áætluð áhrif styrksins á magn það, sem inn eða út er flutt af landssvæði hans, af viðkomandi vöru eða vörum og um þær aðstæður, sem gerðu styrkveitinguna nauðsynlega. Í hverju því tilviki, sem komið er að raun um, að hagsmunir samningsaðila hafi orðið fyrir alvarlegu tjóni eða hættu sé á því, vegna slíkrar styrkveitingar, skal samningsaðili sem styrkinn veitir, samkvæmt ósk, ræða mögulega takmörkun styrkveitingarinnar við annan samningsaðila, einn eða fleiri, eða Samningsaðila.

Kafli B — Viðbótarákvæði um útflutningsstyrki.

2. Samningsaðilar viðurkenna að styrkveiting samningsaðila við útflutning hvaða vöru sem er, geti haft skaðleg áhrif fyrir aðra samningsaðila, bæði þá sem flytja inn og út, og geti orsakað ótilhlýðilega truflun á venjulegum viðskiptahagsmunum og geti hindrað það, að markmiðum þessa samnings sé náð.

3. Af þessum sökum skulu samningsaðilar leitast við að komast hjá að styrkja útflutning hráefna. Ef samningsaðili veitir, engu að síður, beint eða óbeint, einhvers konar styrk, sem eykur útflutning hvaða hráefnis sem er frá landssvæði hans, skal slíkur styrk ekki beitt á þann hátt, að það leiði til þess, að viðkomandi samningsaðili fái meir en sanngjarnan hlut af millirikjaverzlun með viðkomandi vöru, þegar tillit er tekið til hlutdeildar samningsaðila í viðskiptum með þá vöru um líðið hæfilegt tímabil, og allra sérað-

Article XVI
SUBSIDIES

Section A — Subsidies in General.

1. If any contracting party grants or maintains any subsidy, including any form of income or price support, which operates directly or indirectly to increase exports of any product from, or to reduce imports of any product into, its territory, it shall notify the CONTRACTING PARTIES in writing of the extent and nature of the subsidization, of the estimated effect of the subsidization on the quantity of the affected product or products imported into or exported from its territory and of the circumstances making the subsidization necessary. In any case in which it is determined that serious prejudice to the interests of any other contracting party is caused or threatened by any such subsidization, the contracting party granting the subsidy shall, upon request, discuss with the other contracting party or parties concerned, or with the CONTRACTING PARTIES, the possibility of limiting the subsidization.

Section B — Additional Provisions on Export Subsidies

2. The contracting parties recognize that the granting by a contracting party of a subsidy on the export of any product may have harmful effects for other contracting parties, both importing and exporting, may cause undue disturbance to their normal commercial interest, and may hinder the achievement of the objectives of this Agreement.

3. Accordingly, contracting parties should seek to avoid the use of subsidies on the export of primary products. If, however, a contracting party grants directly or indirectly any form of subsidy which operates to increase the export of any primary product from its territory, such subsidy shall not be applied in a manner which results in that contracting party having more than an equitable share of world export trade in that product, account being taken of the shares of the contracting parties in

stæðna, sem kunna að hafa haft eða hafa áhrif á viðskipti með þá vöru.

4. Enn fremur skulu samningsaðilar, frá og með 1. janúar 1958 eða svo fljótt sem auðið er þar á eftir hætta veitingu allra tegunda styrkja, hvort sem veittir eru beint eða óbeint, við útflutning allra vara annarra en hráefna, ef styrkurinn leiðir til sölu vörunnar til útflutnings við verði, sem er lægra en sambærilegt verð fyrir hliðstæða vöru, sem selt er á til kaupenda á innlenda markaðinum. Þar til þann 31. desember 1957, skal enginn samningsaðili auka slíkar styrkveitingar með því að koma á nýjum eða framlengja þær, sem giltu, umfram það, sem var þann 1. janúar 1955.

5. Samningsaðilar skulu gera athugun á framkvæmd ákvæða þessarar greinar við og við með tilliti til þeirrar reynslu, sem fengizt hefur, með það fyrir augum að athuga þýðingu þá, sem greinin hefur haft, að náð sé markmiðum þessa samnings og að komizt sé hjá styrkjum, sem alvarlegu tjóni valda fyrir viðskipti eða hagsmuni samningsaðila.

17. gr.

Viðskiptafyrirtæki ríkisins.

1. a) Sérhver samningsaðili, sem setur á fót eða viðheldur opinberu fyrirtæki, hvar sem staðsett er, eða veitir einhverju fyrirtæki, formlega eða á annan hátt, sérréttindi eða sérstök réttindi, skal sjá um, að slíkt fyrirtæki skuli, við kaup eða sölu, sem snertir annað hvort innflutning eða útflutning, haga gerðum sínum í samræmi við þau almennu ákvæði um mismununarleysi, sem er að finna í samningi þessum, að því er varðar aðgerðir hins opinbera varðandi innflutning eða útflutning einkaaðila.

b) Ákvæði a-liðs þessarar málsgreinar skulu svo skilin, að slíkum fyrirtækjum sé gerð sú skylda — þegar tilhlýðilegt til lit er tekið til annarra ákvæða samnings þessa — að gera slík kaup og sölur einvörðungu í samræmi við viðskiptaleg sjónarmið, þar með talið verð, gæði, fáanleiki, söluhæfni, flutningar og önnur

such trade in the product during a previous representative period, and any special factors which may have affected or may be affecting such trade in the product.

4. Further, as from 1 January 1958 or the earliest practicable date thereafter, contracting parties shall cease to grant either directly or indirectly any form of subsidy on the export of any product other than a primary product which subsidy results in the sale of such product for export at a price lower than the comparable price charged for the like product to buyers in the domestic market. Until 31 December 1957 no contracting party shall extend the scope of any such subsidization beyond that existing on 1 January 1955 by the introduction of new, or the extension of existing, subsidies.

5. The CONTRACTING PARTIES shall review the operation of the provisions of this Article from time to time with a view to examining its effectiveness, in the light of actual experience, in promoting the objectives of this Agreement and avoiding subsidization seriously prejudicial to the trade or interests of contracting parties.

Article XVII

State Trading Enterprises.

1. a) Each contracting party undertakes that if it establishes or maintains a State enterprise, wherever located, or grants to any enterprise, formally or in effect, exclusive or special privileges, such enterprise shall, in its purchases or sales involving either imports or exports, act in a manner consistent with the general principles of non-discriminatory treatment prescribed in this Agreement for governmental measures affecting imports or exports by private traders.

b) The provisions of sub-paragraph a) of this paragraph shall be understood to require that such enterprises shall, having due regard to the other provisions of this Agreement, make any such purchases or sales solely in accordance with commercial considerations, including price, quality, availability, marke-

kaup- eða söluskilyrði og að gefa fyrirtækjum annarra samningsaðila næg tækifæri að keppa um slík kaup eða sölur, í samræmi við venjulegar viðskiptavenjur.

c) Enginn samningsaðili skal hindra fyrirtæki innan lögsögu sinnar í að haga aðgerðum sínum í samræmi við ákvæði a- og b-liðs þessarar málsgreinar, og á það við hvort sem um er að ræða fyrirtæki, sem a-liður þessarar málsgreinar nær til eða ekki.

2. Ákvæði 1. málsg. þessarar greinar skulu ekki taka til innflutnings vara, sem ætlaðar eru til notkunar þá þegar eða síðar af hinu opinbera eða á annan hátt ekki ætlaðar til endursölu eða notkunar við framleiðslu vara, sem ætlaðar eru til sölu. Að því er varðar slíkan innflutning, skal hver samningsaðili veita viðskiptum annarra samningsaðila sanngjarna og réttláta meðferð.

3. Samningsaðilar viðurkenna, að fyrirtæki þau, sem lýst er í a-lið 1. málsg. þessarar greinar, kunni að vera rekin þannig, að af hljótist alvarlegar viðskiptatálmanir. Af þeim sökum eru gagnkvæmar viðræður um sameiginlegt hagræði með það að markmiði að takmarka slíkar tálmanir, þýðingarmiklar fyrir aukningu alþjóðaviðskipta.

4. a) Samningsaðilar skulu kunngjöra Samningsaðilum um þær vörur, sem fluttar eru inn eða út frá landssvæðum þeirra af fyrirtækjum þeirrar tegundar, sem lýst er í a-lið 1. málsg. þessarar greinar.

b) Samningsaðili, sem setur á stofn, viðheldur eða gefur leyfi til, innflutningseinkasölu á vöru, sem er ekki tilkomin vegna ívilnana samkvæmt 2. gr., skal að beiðni annars samningsaðila, sem verulegra hagsmuna hefur að gæta í viðskiptum með viðkomandi vöru, tilkynna Samningsaðilum álagningu á vöruna við innflutning á nýliðnu hæfilegu tímabili eða, þegar það er ekki hægt, verð vörunnar við endursölu.

c) Að beiðni samningsaðila, sem hefur ástæðu til að ætla, að hagsmunir hans, samkvæmt þessum samningi, bíði tjón,

stability, transportation and other conditions of purchase or sale, and shall afford the enterprises of the other contracting parties adequate opportunity, in accordance with customary business practice, to compete for participation in such purchases or sales.

c) No contracting party shall prevent any enterprise (whether or not an enterprise described in sub-paragraph a) of this paragraph) under its jurisdiction from acting in accordance with the principles of sub-paragraphs a) and b) of this paragraph.

2. The provisions of paragraph 1 of this Article shall not apply to imports of products for immediate or ultimate consumption in governmental use and not otherwise for re-sale or use in the production of goods for sale with respect to such imports, each contracting party shall accord to the trade of the other contracting parties fair and equitable treatment.

3. The contracting parties recognize that enterprises of the kind described in paragraph 1 a) of this Article might be operated so as to create serious obstacles to trade; thus negotiations on a reciprocal and mutually advantageous basis designed to limit or reduce such obstacles are of importance to the expansion of international trade.

4. a) Contracting parties shall notify the CONTRACTING PARTIES of the products which are imported into or exported from their territories by enterprises of the kind described in paragraph 1 a) of this Article.

b) A contracting party establishing, maintaining or authorizing an import monopoly of a product, which is not the subject of a concession under Article II, shall, on the request of another contracting party having a substantial trade in the product concerned, inform the CONTRACTING PARTIES of the import markup on the product during a recent representative period, or, when it is not possible to do so, of the price charged on the resale of the product.

c) The CONTRACTING PARTIES may, at the request of a contracting party which has reason to believe that its inter-

vegna starfsemi fyrirtækis þeirrar tegundar, sem lýst er í a-lið 1. málsg. , geta Samningsaðilar æskt þess, að samningsaðili, sem setur á stofn, viðheldur eða heimilar slíkt fyrirtæki, gefi upplýsingar um starfsemi þess með tilliti til þess, að ákvæði samnings þessa séu uppfyllt.

d) Í ákvæðum þessarar málsgreinar felst ekki skylda fyrir neinn samningsaðila að láta í té upplýsingar trúnaðarlegs eðlis, sem torvelda myndu framkvæmd laga eða á annan hátt vera gagnstætt almenningsheill eða skaða lögmæla viðskiptahagsmunum einstakra fyrirtækja.

18. gr.

Stuðningur hins opinbera við efnahagslega framþróun.

1. Samningsaðilar viðurkenna, að markmiðum þessa samnings verði auðveldlega náð með stöðugri efnahagslegri framþróun þjóðarbúskaps þeirra, sérstaklega þeirra samningsaðila, þar sem þjóðarbúskapurinn leyfir aðeins lág lífskjör og er á frumstigum þróunar.

2. Samningsaðilar viðurkenna enn fremur, að það geti verið nauðsynlegt þessum samningsaðilum að gripa til verndar eða annarra aðgerða varðandi innflutning í því augnamiði að framkvæma áætlanir og aðrar aðgerðir til efnahagslegrar framþróunar, sem hafa það að markmiði að bæta lífskjörin almennt, og að slíkar aðgerðir séu réttlætanager að svo miklu leyti, sem þær stuðla að því, að markmiðum þessa samnings sé náð. Þess vegna eru þeir því samþykkingar, að þessir samningsaðilar skuli njóta sérákvæða, svo að þeir geti a) haft nægjanlega sveigjanlega tolla til að mega veita tollvernd í því skyni að koma á fót sérstökum iðnaði og b) beitt viðskiptahöftum af greiðslujafnaðarástæðum, sem taka fullt tillit til áframhaldandi mikillar eftirspurnar eftir innflutningi vegna áætlana þeirra um efnahagslega framþróun.

3. Samningsaðilar viðurkenna að lokum, að með þeim sérákvæðum, sem eru í A og B köflum þessarar greinar,

ests under this Agreement are being adversely affected by the operations of an enterprise of the kind described in paragraph 1 a), request the contracting party establishing, maintaining or authorizing such enterprise to supply information about its operations related to the carrying out of the provisions of this Agreement.

d) The provisions of this paragraph shall not require any contracting party to disclose confidential information which would impede law enforcement or otherwise be contrary to the public interest or would prejudice the legitimate commercial interests to particular enterprise.

Article XVIII

Governmental Assistance to Economic Development.

1. The contracting parties recognize that the attainment of the objectives of this Agreement will be facilitated by the progressive development of their economies, particularly of those contracting parties the economies of which can only support low standards of living and are in the early stages of development.

2. The contracting parties recognize further that it may be necessary for those contracting parties, in order to implement programmes and policies of economic development designed to raise the general standard of living of their people, to take protective or other measures affecting imports, and that such measures are justified in so far as they facilitate the attainment of the objectives of this Agreement. They agree, therefore, that those contracting parties should enjoy additional facilities to enable them a) to maintain sufficient flexibility in their tariff structure to be able to grant the tariff protection required for the establishment of a particular industry and b) to apply quantitative restrictions for balance of payments purposes in a manner which takes full account of the continued high level of demand for imports likely to be generated by their programmes of economic development.

3. The contracting parties recognize finally that with those additional facilities which are provided for in Sections

séu ákvæði samningsins fullnægjandi til að mæta þeim kröfum, sem samningsaðilar gera, undir eðlilegum kringumstæðum vegna efnahagslegrar framþróunar sinnar. Þeir eru, engu að síður, ásáttir um, að þær kringumstæður geti verið, að engar aðgerðir í samræmi við þessi ákvæði eigi við til að gera samningsaðila, sem er á efnahagslegu þróunarskeiði, það kleift að veita þá opinberu aðstoð, sem þarf til stofnunar ákveðinna iðngreina, sem hafi það að markmiði að bæta lífskjör þjóðarinnar almennt. Í C og D köflum þessarar greinar er að finna sérreglur, sem gilda í þeim tilvikum.

4. a) Samningsaðila, sem af efnahagslegum ástæðum getur aðeins veitt þegnum sínum lág lífskjör og sem er á frumstigi um þróunar, skal af þessum ástæðum frjálst að víkja um stundarsakir frá ákvæðum annarra greina þessa samnings í samræmi við A, B og C kafla þessarar greinar.

b) Samningsaðili, sem er á efnahagslegu þróunarskeiði, en sem ákvæði a-liðs hér að ofan ná ekki til, getur lagt fram umsókn til Samningsaðila samkvæmt D-kafla þessarar greinar.

5. Samningsaðilar viðurkenna, að útflutningstekjur samningsaðila, sem efnahagslega svo er ástatt um, sem lýst er í a- og b-lið 4. málsg. og sem eru háðir útflutningi fárra hráefna, geti minnkað alvarlega vegna minni sölu slíkra vara. Þegar útflutningur hráefna slíks samningsaðila verður fyrir alvarlegum áhrifum vegna aðgerða annars samningsaðila, getur hann, af þessum sökum, þurft að nota heimild til viðræðna samkvæmt 22. grein þessa samnings.

6. Samningsaðilar skulu framkvæma árlegar athuganir á öllum þeim úrræðum, sem gripið hefur verið til samkvæmt C og D kafla þessarar greinar.

Kafla A.

7. a) Ef samningsaðili, sem ákvæði a-liðs 4. málsg. þessarar greinar ná til, álitur æskilegt, með það fyrir augum að

A and B of this Article, the provisions of this Agreement would normally be sufficient to enable contracting parties to meet the requirements of their economic development. They agree, however, that there may be circumstances where no measure consistent with those provisions is practicable to permit a contracting party in the process of economic development to grant the governmental assistance required to promote the establishment of particular industries with a view to raising the general standard of living of its people. Special procedures are laid down in Sections C and D of this Article to deal with those cases.

4. a) Consequently, a contracting party the economy of which can only support low standards of living and is in the early stages of development shall be free to deviate temporarily from the provisions of the other Articles of this Agreement, as provided in Sections A, B and C of this Article.

b) A contracting party the economy of which is in the process of development but which does not come within the scope of sub-paragraph a) above, may submit applications to the CONTRACTING PARTIES under Section D of this Article.

5. The contracting parties recognize that the export earnings of contracting parties the economies of which are of the type described in paragraph 4 a) and b) above, and which depend on exports of a small number of primary commodities may be seriously reduced by a decline in the sale of such commodities. Accordingly, when the export of primary commodities by such a contracting party are seriously affected by measures taken by another contracting party, it may have resort to the consultation provisions of Article XXII of this Agreement.

6. The CONTRACTING PARTIES shall review annually all measures applied pursuant to the provisions of Sections C and D of this Article.

Section A

7. a) If a contracting party coming within the scope of paragraph 4 a) of this Article considers it desirable, in order to

stuðla að stofnun sérstakrar iðngreinar til að bæta lífskjör þjóðar sinnar, að breyta eða fella niður ívilnun, sem veitt er samkvæmt hlutaðeigandi tollalista, sem aukið er við samning þennan, skal hann tilkynna Samningsaðilum það og hefja viðræður við hvern þann samningsaðila, sem í byrjun hafði verið samið við um ívilnunina, og við hvern þann annan samningsaðila, sem Samningsaðilar ákveða að hafi verulegra hagsmuna að gæta í þessu efni. Ef samningar takast milli hlutaðeigandi samningsaðila, skal þeim frjálst að breyta eða fella niður ívilnanir í viðeigandi tollalistum þessa samnings til framkvæmdar slíku samkomulagi, þar með taldar hverjar þær bætur, sem um væri að ræða.

b) Ef samkomulag næst ekki innan 60 daga frá því að tilkynning var gefin samkvæmt a-lið hér að ofan, getur samningsaðili, sem hyggst breyta eða fella niður ívilnun, lagt málið fyrir Samningsaðila, sem þá þegar skulu taka það til athugunar. Ef niðurstaða þeirra er sú, að samningsaðili sá, sem hyggst breyta eða fella niður ívilnun, hefur gert allt í sínu valdi til að ná samkomulagi og að bætur boðnar af honum eru fullnægjandi, skal samningsaðilanum frjálst að breyta eða fella niður ívilnunina, ef bæturnar koma til framkvæmda samtímis. Ef Samningsaðilar komast að þeirri niðurstöðu, að bætur samningsaðila sem fyrirhugar að breyta eða fella niður ívilnun, séu ekki nægar, en komast að þeirri niðurstöðu, að hann hafi gert allt það, sem sanngjarnt má telja, til að bjóða nægar bætur, skal samningsaðilanum frjálst að framkvæma slíka breytingu eða niðurfella ívilnunina. Ef til slíkra aðgerða er gripið, skal hverjum öðrum þeim samningsaðila, sem getið er í a-liðnum hér að ofan, frjálst að breyta eða fella niður ívilnanir, sem að verulegu leyti samsvara þeim ívilnunum, sem í byrjun var samið um við þann samningsaðila, sem til aðgerðanna greip.

Kafli B.

8. Samningsaðilar viðurkenna, að samningsaðilar, sem ákvæði a-liðs 4.

promote the establishment of a particular industry with a view to raising the general standard of living of its people, to modify or withdraw a concession included in the appropriate Schedule annexed to this Agreement, it shall notify the CONTRACTING PARTIES to this effect and enter into negotiations with any contracting party with which such concession was initially negotiated, and with any other contracting party determined by the CONTRACTING PARTIES to have a substantial interest therein. If agreement is reached between such contracting parties concerned, they shall be free to modify or withdraw concessions under the appropriate Schedules to this Agreement in order to give effect to such agreement, including any compensatory adjustments involved.

b) If agreement is not reached within sixty days after the notification provided for in sub-paragraph a) above, the contracting party which proposes to modify or withdraw the concession may refer the matter to the CONTRACTING PARTIES, which shall promptly examine it. If they find that the contracting party which proposes to modify or withdraw the concession has made every effort to reach an agreement and that the compensatory adjustment offered by it is adequate, that contracting party shall be free to modify or withdraw the concession if at the same time, it gives effect to the compensatory adjustment. If the CONTRACTING PARTIES do not find that the compensation offered by a contracting party proposing to modify or withdraw the concession is adequate, but find that it has made every reasonable effort to offer adequate compensation, that contracting party shall be free to proceed with such modification or withdrawal. If such action is taken, any other contracting party referred to in sub-paragraph a) above shall be free to modify or withdraw substantially equivalent concessions initially negotiated with the contracting party which has taken the action.

Section B

8. The contracting parties recognize that contracting parties coming within

málgreinar þessarar greinar ná til, sem séu í örri efnahagslegri framþróun, hafi tilhneigingu til greiðsluferfiðleika vegna tilrauna til að stækka innanlandsmarkaði sína og eins vegna óstöðugra viðskiptakjara við útlönd.

9. Samningsaðili, sem ákvæði a-liðs 4. málgreinar þessarar greinar ná til, getur í samræmi við ákvæði 10. og 12. málgreina, haft stjórn á innflutningnum almennt með því að takmarka magn eða verðmæti vara þeirra, sem leyft er að flutt sé inn, með höftum, í þeim tilgangi að varðveita hina ytri efnahagslegu stöðu og tryggja þann gjaldeyrisforða, sem er nauðsynlegur til að framkvæma efnahagsáætlanir. Þetta er háð því skilyrði, að innflutningshöft, sem sett eru, viðhaldið eða aukin, séu ekki umfram það, sem er nauðsynlegt:

a) til að koma í veg fyrir hættu á alvarlegu tapi gjaldeyrisforða, eða til þess að stöðva slíkt tap.

b) til að ná viðunanlegri aukningu gjaldeyrisforða samningsaðila, ef sá forði er ónógur.

Í báðum tilvikum skal taka viðeigandi tillit til hverra þeirra séraðstæðna, sem áhrif kunna að hafa á gjaldeyrisforða samningsaðila eða nauðsyn hans á gjaldeyrisforða, þar með talin — þegar sérstök erlend lán og aðrir fjármunir eru fáanleg — nauðsyn þess að sjá um rétta notkun slíkra lána og fjármuna.

10. Þegar höftum þessum er beitt, getur samningsaðili ákveðið að hve miklu leyti þau snerta innflutning ýmissa vara eða vöruflokka, á þann hátt, að forréttindi séu veitt innflutningi þeirra vara, sem nauðsynlegri eru en aðrar með tilliti til stefnunnar um efnahagslega framþróun. Þetta er þó háð því skilyrði, að höftum sé þannig beitt, að forðazt sé nauðsynjalaust tjón á viðskiptalegum eða efnahagslegum hagsmunum annarra samningsaðila, og að ekki sé um að ræða, að takmarkaður sé á ósanngjarnan hátt innflutningur einhverrar ákveðinnar vörutegundar, þannig að ókleift sé að flytja hana inn í því lágmarks viðskiptamagn, sem þarf til að viðhalda ótrufluðum viðskiptaháttum. Þetta er enn

the scope of paragraph 4 a) of this Article tend, when they are in rapid process of development, to experience balance of payments difficulties arising mainly from efforts to expand their internal markets as well as from the instability in their terms of trade.

9. In order to safeguard its external financial position and to ensure a level of reserves adequate for the implementation of its programme of economic development, a contracting party coming within the scope of paragraph 4 a) of this Article may, subject to the provisions of paragraph 10 to 12, control the general level of its imports by restricting the quantity or value of merchandise permitted to be imported; Provided that the import restrictions instituted, maintained or intensified shall not exceed those necessary:

a) to forestall the threat of, or to stop, a serious decline in its monetary reserves, or

b) in the case of a contracting party with inadequate monetary reserves to achieve a reasonable rate of increase in its reserves.

Due regard shall be paid in either case to any special factors which may be affecting the reserves of the contracting party or its need for reserves including, where special external credits or other resources are available to it, the need to provide for the appropriate use of such credits or resources.

10. In applying these restrictions, the contracting party may determine their incidence on imports of different products or classes of products in such a way as to give priority to the importation of those products which are more essential in the light of its policy of economic development; Provided that the restrictions are so applied as to avoid unnecessary damage to the commercial or economic interest of any other contracting party and not to prevent unreasonably the importation of any description of goods in minimum commercial quantities the exclusion of which would impair regular channels of trade; and Provided further that the restrictions are not so applied as to prevent the im-

fremur háð því skilyrði, að höftum sé ekki þannig beitt, að komið sé í veg fyrir innflutning vörusýnishorna eða komið í veg fyrir, að haldin séu ákvæði um einkaleyfi, vörumerki, útgáfurétt eða annað því um líkt.

11. Samningsaðili, sem um ræðir, skal, við framkvæmd stefnu sinnar í þjóðmálum, taka viðhlitandi tillit til nauðsynjar þess að koma á jafnvægi í greiðslujöfnuði sínum á traustum og varanlegum grundvelli og til þess, að æskilegt er, að framleiðsluþættir séu nýttir á hagkvæman hátt. Eftir því sem aðstæður batna, skal samningsaðili jafnt og þétt létta af þeim höftum, sem beitt er samkvæmt þessum kafla, og viðhalda þeim einungis að svo miklu leyti, sem nauðsynlegt er, vegna ákvæða 9. málsgreinar þessarar greinar og nema þau brott, þegar ríkjandi aðstæður réttlæta ekki lengur, að þeim sé viðhaldið. Þetta þýðir þó ekki, að þess sé krafizt af samningsaðila, að hann afnemi eða breyti höftum vegna þess, að breyting á stefnu í efnahagslegri framþróun geri ónauðsynleg höft, sem beitt er samkvæmt þessum kafla.

12. a) Samningsaðili, sem setur ný viðskiptahöft eða eykur þau höft, sem fyrir eru, með því að herða verulega á aðgerðum, sem gripið hefur verið til samkvæmt þessum kafla, skal strax eftir að slík höft hafa verið sett eða augin (eða áður en það er gert, þegar hægt er að koma við samráði fyrirfram) eiga viðræður við Samningsaðila um eðli greiðsluvandamála sinna, þau önnur úrræði til umbóta, sem tiltæk eru, og hugsanleg áhrif haftanna á efnahag annarra samningsaðila.

b) Á degi, sem þeir ákveða, skulu Samningsaðilar gera athugun á öllum höftum, sem þá er enn beitt, samkvæmt ákvæðum þessa kafla. Að liðnum tveim árum frá þeim degi, skulu samningsaðilar, sem innflutningshöftum beita samkvæmt þessum kafla, hefja viðræður við Samningsaðila á þann hátt, sem ráð er fyrir gert í a-lið þessarar málsgreinar, með um það bil, en þó ekki skemmra millibili en tveggja ára, samkvæmt starfsáætlun, sem gerð er ár-

portation of commercial samples or to prevent compliance with patent, trademark, copyright or similar procedures.

11. In carrying out its domestic policies, the contracting party concerned shall pay due regard to the need for restoring equilibrium in its balance of payments on a sound and lasting basis and to the desirability of assuring an economic employment of productive resources. It shall progressively relax any restrictions applied under this Section as conditions improve, maintaining them only to the extent necessary under the terms of paragraph 9 of this Article and shall eliminate them when conditions no longer justify such maintenance; Provided that no contracting party shall be required to withdraw or modify restrictions on the ground that a change in its development policy would render unnecessary the restrictions which it is applying under this Section.

12. a) Any contracting party applying new restrictions or raising the general level of its existing restrictions by a substantial intensification of the measures applied under this Section, shall immediately after instituting or intensifying such restrictions (or, in circumstances in which prior consultation is practicable, before doing so) consult with the CONTRACTING PARTIES as to the nature of its balance of payments difficulties, alternative corrective measures which may be available, and the possible effect of the restrictions on the economies of other contracting parties.

b) On a date to be determined by them, the CONTRACTING PARTIES shall review all restrictions still applied under this Section on that date. Beginning two years after that date, contracting parties applying restrictions under this Section shall enter into consultations of the type provided for in sub-paragraph a) above with the CONTRACTING PARTIES at intervals of approximately, but not less than, two years according to a programme to be drawn up each year by

lega af Samningsaðilum. Þetta er þó háð því skilyrði, að engar viðræður samkvæmt ákvæðum þessarar greinar fari fram innan tveggja ára frá því, að lokið var almennum viðræðum samkvæmt öðrum ákvæðum þessarar málsgreinar.

c) i) Ef viðræður samningsaðila samkvæmt a-lið eða b-lið þessarar málsgreinar, leiða til þess, að Samningsaðilar komast að þeirri niðurstöðu, að höftin séu ekki í samræmi við ákvæði þessa kafla eða við ákvæði 13. gr. (með tilliti til ákvæða 14. gr.) skulu þeir skýra frá hvers eðlis ósamræmið sé, og geta þeir gert tillögur um, á hvern hátt viðeigandi breytingar verði gerðar á höftunum.

ii) Ef Samningsaðilar ákveða samkvæmt niðurstöðu viðræðna, að höftum sé beitt á þann hátt, að þau brjóti alvarlega í bága við ákvæði þessa kafla eða ákvæði 13. gr. (með tilliti til ákvæða 14. gr.) og að það valdi eða skapi hættu á viðskiptalegu tjóni fyrir samningsaðila, skulu þeir gefa samningsaðila þeim. sem höftunum beitir, það til kynna og gefa viðeigandi ráð um á hvern hátt ákvæðunum skuli hlýtt innan ákveðins tíma. Ef sá samningsaðili hlýðir ekki ráðleggingunum innan ákveðins tíma, geta Samningsaðilar leyst hvern þann samningsaðila, sem hefur orðið fyrir óhagstæðum viðskiptalegum áhrifum vegna haftanna, frá þeim kvöðum, sem á honum hvíla, samkvæmt þessum samningi, gagnvart þeim samningsaðila, sem höftunum beitir, eftir því sem þeir álíta að henti hverju sinni.

d) Að boði Samningsaðila skal samningsaðili, sem höftum beitir samkvæmt þessum kafla, hefja viðræður við þá að ósk samningsaðila, sem sýnt getur fram á, að höftin séu í ósamræmi við ákvæði þessa kafla eða ákvæði 13. greinar (með tilliti til ákvæða 14. gr.) og að viðskipti hafi af þessum sökum orðið fyrir óhagstæðum áhrifum. Ekkert slíkt boð skal gera nema því aðeins, að Samningsaðilar hafi fullkannað, að beinar viðræður hlutaðeigandi samningsaðila hafi ekki borið árangur.

the CONTRACTING PARTIES; Provided that no consultation under this subparagraph shall take place within two years after the conclusion of a consultation of a general nature under any other provision of this paragraph.

c) i) If, in the course of consultations with a contracting party under subparagraph a) or b) of this paragraph, the CONTRACTING PARTIES find that the restrictions are not consistent with the provisions of this Section or with those of Article XIII (subject to the provisions of Article XIV), they shall indicate the nature of the inconsistency and may advise that the restrictions be suitably modified.

ii) If, however, as a result of the consultations, the CONTRACTING PARTIES determine that the restrictions are being applied in a manner involving an inconsistency of a serious nature with the provisions of this Section or with those of Article XIII (subject to the provisions of Article XIV) and that damage to the trade of any contracting party is caused or threatened thereby, they shall so inform the contracting party applying the restrictions and shall make appropriate recommendations for securing conformity with such provisions within a specified period. If such contracting party does not comply with these recommendations within the specified period, the CONTRACTING PARTIES may release any contracting party the trade of which is adversely affected by the restrictions from such obligations under this Agreement toward the contracting party applying the restrictions as they determine to be appropriate in the circumstances.

d) The CONTRACTING PARTIES shall invite any contracting party which is applying restrictions under this Section to enter into consultations with them at the request of any contracting party which can establish a prima facie case that the restrictions are inconsistent with the provisions of this Section or with those of Article XIII (subject to the provisions of Article XIV) and that its trade is adversely affected thereby. However, no such invitation shall be issued unless the CONTRACTING PART-

Ef ekkert samkomulag næst eftir viðræður við Samningsaðila og þeir ákveða, að höftunum sé beitt í ósamræmi við slík ákvæði og að það valdi eða skapi hættu á viðskiptalegu tjóni fyrir þann samningsaðila, sem málið hóf, skulu þeir mæla með því, að höftin séu felld niður eða þeim breytt. Ef höftin eru ekki felld niður eða þeim breytt innan þess tíma, sem Samningsaðilar kunna að ákveða, geta þeir leyst samningsaðila þann, sem málið hóf, frá slíkum kvöðum, samkvæmt samningi þessum, gagnvart samningsaðila þeim, sem höftunum beitir, eftir því, sem þeir álíta að henti hverju sinni.

e) Ef samningsaðili, sem gripið hefur verið til aðgerða gegn samkvæmt síðustu setningu c-liðs (ii) eða d-liðs þessarar málsgreinar, kemst að þeirri niðurstöðu, að sú lausn undan kvöðum, sem Samningsaðilar hafa leyft, hafi óhagstæð áhrif á framkvæmd áætlana og stefnu hans til efnahagslegrar framþróunar, skal honum frjálst, ekki síðar en 60 dögum eftir að til slíkra aðgerða hefur verið gripið, að gefa framkvæmdastjóra Samningsaðila skriflega yfirlýsingu um það, að hann hyggist segja upp samningi þessum. Uppsögnin skal koma til framkvæmda á sextugasta degi frá því, að framkvæmdastjórinn fékk skriflega yfirlýsingu um það.

f) Þegar ákvæðum þessarar málsgreinar er framfylgt, skulu Samningsaðilar taka viðeigandi tillit til þeirra atvika, sem nefnd eru í 2. málgr. þessarar greinar. Ákvarðanir samkvæmt þessari málsgrein skal taka skjótt og, ef mögulegt er, innan 60 daga frá því að viðræður hófust.

Kafli C.

13. Ef samningsaðili, sem ákvæði a-liðs 4. málsgreinar þessarar greinar ná til, kemst að þeirri niðurstöðu, að opinber aðstoð sé nauðsynleg til að stuðla að stofnun sérstakrar iðngreinar með það

IES have ascertained that direct discussions between the contracting parties concerned have not been successful. If, as a result of the consultations with the CONTRACTING PARTIES no agreement is reached and they determine that the restrictions are being applied inconsistently with such provisions, and that damage to the trade of the contracting party initiating the procedure is caused or threatened thereby, they shall recommend the withdrawal or modification of the restrictions. If the restrictions are not withdrawn or modified within such time as the CONTRACTING PARTIES may prescribe, they may release the contracting party initiating the procedure from such obligations under this Agreement towards the contracting party applying the restrictions as they determine to be appropriate in the circumstances.

e) If a contracting party against which action has been taken in accordance with the last sentence of sub-paragraph c) ii) or d) of this paragraph, finds that the release of obligations authorized by the CONTRACTING PARTIES adversely affects the operation of its programme and policy of economic development, it shall be free, not later than sixty days after such action is taken, to give written notice to the Executive Secretary to the CONTRACTING PARTIES of its intention to withdraw from this Agreement and such withdrawal shall take effect on the sixtieth day following the day on which the notice is received by him.

f) In proceeding under this paragraph, the CONTRACTING PARTIES shall have due regard to the factors referred to in paragraph 2 of this Article. Determinations under this paragraph shall be rendered expeditiously and, if possible, within sixty days of the initiation of the consultations.

Section C

13. If a contracting party coming within the scope of paragraph 4 a) of this Article finds that governmental assistance is required to promote the establishment of a particular industry with

fyrir augum að bæta líf skjör þjóðar sinnar almennt, en að engar aðgerðir, sem eru í samræmi við önnur ákvæði þessa samnings, henta því markmiði, má hann styðjast við ákvæði þau og reglur, sem er að finna í þessum kafla.

14. Viðkomandi samningsaðili skal tilkynna Samningsaðilum þá sérstöku erfiðleika, sem hann verður fyrir við að ná marki því, sem lýst er í stórum dráttum í 13. málsg. þessarar greinar, og skal hann gefa til kynna þær sérstöku aðgerðir varðandi innflutning, sem hann hefur í hyggju að grípa til, til að yfirstíga þá erfiðleika. Ekki skal hann grípa til aðgerða fyrr en útrunninn er tímafrestur sá, sem gerður er í 15. og 17. málsg., eftir því sem við á, eða, ef aðgerðirnar snerta innflutning vöru, sem ívilnun hefur verið veitt á, samkvæmt viðeigandi tollalista með þessum samningi, nema hann hafi fengið samþykki Samningsaðila í samræmi við ákvæði 18. málsgreinar. Þó getur samningsaðili, ef iðngreinin, sem styrks nýtur, hefur þegar hafið framleiðslu, og eftir að hafa tilkynnt það Samningsaðilum, gripið til slíkra aðgerða sem nauðsynlegar eru til að koma í veg fyrir, að innflutningur viðkomandi vöru eða vara aukist verulega umfram það, sem eðlilegt er á hinu tilgreinda tímabili.

15. Ef Samningsaðilar æskja þess ekki, innan 30 daga frá því að aðgerðirnar voru tilkynntar, að viðkomandi samningsaðili eigi viðræður við þá, skal samningsaðilanum frjálst að víkja frá viðeigandi ákvæðum annarra greina samnings þessa, að svo miklu leyti, sem nauðsynlegt er, vegna hinna fyrirhuguðu ráðstafana.

16. Ef Samningsaðilar æskja, skal viðkomandi samningsaðili ræða við þá um tilgang hinna fyrirhuguðu aðgerða, um aðrar hugsanlegar aðgerðir, sem grípa mætti til samkvæmt samningi þessum, og um væntanleg áhrif hinna fyrirhuguðu aðgerða á viðskiptalega og efnahagslega hagsmuni annarra samningsaðila. Ef Samningsaðilar fallast á eftir slíkar viðræður, að engar aðgerðir,

a view to raising the general standard of living of its people, but that no measure consistent with the other provisions of this Agreement is practicable to achieve that objective, it may have recourse to the provisions and procedures set out in this Section.

14. The contracting party concerned shall notify the CONTRACTING PARTIES of the special difficulties which it meets in the achievement of the objective outlined in paragraph 13 of this Article and shall indicate the specific measure affecting imports which it proposes to introduce in order to remedy these difficulties. It shall not introduce that measure before the expiration of the time-limit laid down in paragraph 15 or 17, as the case may be, or if the measure affects imports of a product which is the subject of a concession included in the appropriate Schedule annexed to this Agreement, unless it has secured the concurrence of the CONTRACTING PARTIES in accordance with the provisions of paragraph 18; Provided that, if the industry receiving assistance has already started production, the contracting party may, after informing the CONTRACTING PARTIES, take such measures as may be necessary to prevent, during that period, imports of the product or products concerned from increasing substantially above a normal level.

15. If, within thirty days of the notification of the measure, the CONTRACTING PARTIES do not request the contracting party concerned to consult with them, that contracting party shall be free to deviate from the relevant provisions of the other Articles of this Agreement to the extent necessary to apply the proposed measure.

16. If it is requested by the CONTRACTING PARTIES to do so, the contracting party concerned shall consult with them as to the purpose of the proposed measure, as to alternative measures which may be available under this Agreement, and as to the possible effect of the measure proposed on the commercial and economic interests of other contracting parties. If, as a result of such

Samrýmanlegar öðrum ákvæðum samnings þessa, séu tiltækar til að ná takmörkum þeim, sem getið er í 13. málsgrein þessarar greinar, og fallast á hinar fyrirhuguðu aðgerðir, skal viðkomandi samningsaðili vera laus frá skuldbindingum sínum samkvæmt viðeigandi ákvæðum annarra greina þessa samnings, að svo miklu leyti, sem nauðsynlegt er, til að framkvæma þær aðgerðir.

17. Ef Samningsaðilar hafa ekki gefið samþykki sitt fyrir slíkum ráðstöfunum innan 90 daga frá því að tilkynnt var um ráðstafanirnar samkvæmt 14. málsgrein þessarar greinar, getur viðkomandi samningsaðili gripið til ráðstafananna, eftir að hafa tilkynnt það Samningsaðilum.

18. Ef hinar fyrirhuguðu aðgerðir snerta vöru, sem ívilnun hefur verið veitt á í viðeigandi tollalista með þessum samningi, skal viðkomandi samningsaðili hefja viðræður við hverja þá aðra samningsaðila, sem upphaflega var samið við um ívilnunina, og við hverja þá aðra samningsaðila, sem Samningsaðilar ákveða að hafi verulegra hagsmuna að gæta. Samningsaðilar skulu fallast á aðgerðirnar, ef þeir eru ásáttir um, að engar aðgerðir samrýmanlegar öðrum ákvæðum samningsins séu tiltækar til að ná takmörkum þeim, sem er getið í 13. málsgrein þessarar greinar, og ef þeir eru ásáttir um:

a) að samkomulag hafi náðst við aðra samningsaðila með viðræðum þeim, sem skírskotað er til að ofan, eða

b) ef ekkert slíkt samkomulag hefur náðst innan 60 daga frá því, að tilkynning sú, sem ráð er fyrir gert í 14. málsgrein, barst Samningsaðilum, að samningsaðili sá, sem hagnýtti sér ákvæði þessa kafla, hafi gert allt, sem sanngjarnt getur talizt, til að ná samkomulagi og að hagsmuna annarra samningsaðila hafi verið nægilega vel gætt.

Samningsaðilinn, sem hagnýtti sér ákvæði þessa kafla, skal þar með frjál

consultation, the CONTRACTING PARTIES agree that there is no measure consistent with the other provisions of this Agreement which is practicable in order to achieve the objective outlined in paragraph 13 of this Article, and concur in the proposed measure, the contracting party concerned shall be released from its obligations under the relevant provisions of the other Articles of this Agreement to the extent necessary to apply that measure.

17. If, within ninety days after the date of the notification of the proposed measure under paragraph 14 of this Article, the CONTRACTING PARTIES have not concurred in such measure, the contracting party concerned may introduce the measure proposed after informing the CONTRACTING PARTIES.

18. If the proposed measure affects a product which is the subject of a concession included in the appropriate Schedule annexed to this Agreement, the contracting party concerned shall enter into consultations with any other contracting party with which the concession was initially negotiated, and with any other contracting party determined by the CONTRACTING PARTIES to have a substantial interest therein. The CONTRACTING PARTIES shall concur in the measure if they agree that there is no measure consistent with the other provisions of this Agreement, which is practicable in order to achieve the objective set forth in paragraph 13 of this Article, and if they are satisfied:

a) that agreement has been reached with such other contracting parties as a result of the consultations referred to above, or

b) if no such agreement has been reached within sixty days after the notification provided for in paragraph 14 has been received by the CONTRACTING PARTIES, that the contracting party having recourse to this Section has made all reasonable efforts to reach an agreement and that the interests of other contracting parties are adequately safeguarded.

The contracting party having recourse to this Section shall thereupon be releas-

frá kvöðum sínum samkvæmt ákvæðum annarra greina þessa samnings, að svo miklu leyti, sem nauðsynlegt er, til að hann geti framkvæmt aðgerðirnar.

19. Ef fyrirhugaðar aðgerðir af því tagi, sem lýst er í 13. málsg. þessarar greinar, snerta iðngrein, sem auðveldað hefur verið að stofna á byrjunarskeiðinu með höftum, sem ekki höfðu verndartilgang, en voru sett af viðkomandi samningsaðila vegna greiðslujafnaðarins, í samræmi við þar að lútandi ákvæði þessa samnings, getur sá samningsaðili hagnýtt sér ákvæði og reglur þessa kafla. Þetta er þó háð því skilyrði, að hann framkvæmi ekki hinar fyrirhuguðu aðgerðir án samþykkis Samningsaðila.

20. Ekkert það, sem er í málsgreinum þessarar greinar hér að framan, skal leyfa neitt frávik frá ákvæðum 1., 2. og 12. gr. þessa samnings. Ákvæði 10. málsg. þessarar gr. skulu einnig taka til allra hafta samkvæmt þessari gr.

21. Ef aðgerðir eru framkvæmdar samkvæmt 17. málsg. þessarar greinar, getur samningsaðili, sem fyrir verulegum áhrifum verður af þeim sökum, hvenær sem er frestað framkvæmd ívilnana, sem nokkurn veginn hafa gagnkvæmt gildi, og annarra kvaða samkvæmt þessum samningi, varðandi viðskipti þess samningsaðila, sem hagnýtti sér ákvæði þessarar greinar, svo fremi Samningsaðilar séu því ekki mótfallnir. Þetta er þó háð því skilyrði, að Samningsaðilum sé tilkynnt frestunin með 60 daga fyrirvara ekki síðar en 6 mánuðum eftir að til aðgerðanna var gripið eða þeim breytt verulega til tjóns þeim samningsaðila, sem fyrir varð. Sérhver slíkur samningsaðili skal veita næg tækifæri til viðræðna í samræmi við ákvæði 22. gr. þessa samnings.

Kaflí D.

22. Samningsaðili, sem ákvæði b-liðs 4. málsg. þessarar gr. ná til og sem æskir þess að grípa til aðgerða af því tagi, sem lýst er í 13. málsg. þessarar greinar, til að koma á fót ákveðinni iðngrein, í þeim tilgangi að stuðla að efnahagslegri framþróun, getur æskt samþykkis Samnings-

ed from its obligations under the relevant provisions of the other Articles of this Agreement to the extent necessary to permit it to apply the measure.

19. If a proposed measure of the type described in paragraph 13 of this Article concerns an industry the establishment of which has in the initial period been facilitated by incidental protection afforded by restrictions imposed by the contracting party concerned for balance of payments purposes under the relevant provisions of this Agreement, that contracting party may resort to the provisions and procedures of this Section; Provided that it shall not apply the proposed measure without the concurrence of the CONTRACTING PARTIES.

20. Nothing in the preceding paragraphs of this Section shall authorize any deviation from the provisions of Articles I, II and XIII of this agreement. The provisos to paragraph 10 of this Article shall also be applicable to any restriction under this Section.

21. At any time while a measure is being applied under paragraph 17 of this Article any contracting party substantially affected by it may suspend the application to the trade of the contracting party having recourse to this Section of such substantially equivalent concessions or other obligations under this Agreement the suspension of which the CONTRACTING PARTIES do not disapprove; Provided that sixty days notice of such suspension is given to the CONTRACTING PARTIES not later than six months after the measure has been introduced or changed substantially to the detriment of the contracting party affected. Any such contracting party shall afford adequate opportunity for consultation in accordance with the provisions of Article XXII of this Agreement.

Section D.

22. A contracting party coming within the scope of sub-paragraph 4 b) of this Article desiring, in the interest of the development of its economy, to introduce a measure of the type described in paragraph 13 of this Article in respect of the establishment of a particular in-

aðila fyrir slíkum aðgerðum. Samningsaðilar skulu strax eiga viðræður við samningsaðilann og skulu taka ákvörðun sína í samræmi við ákvæði 16. málsgr. Ef Samningsaðilar fallast á hinar fyrirhuguðu aðgerðir, skal viðkomandi samningsaðili leystur undan kvöðum sínum samkvæmt öðrum viðeigandi greinum þessa samnings, að svo miklu leyti, sem nauðsynlegt er til að framkvæma aðgerðirnar. Ef hinar fyrirhuguðu aðgerðir snerta vöru, sem ívilnun hefur verið veitt á samkvæmt viðeigandi tollalista með þessum samningi, skulu ákvæði 18. málsgr. gilda.

23. Allar aðgerðir samkvæmt þessum kafla skulu vera í samræmi við ákvæði 20. málsgr. þessarar greinar.

19. gr.

Neyðarráðstafanir vegna innflutnings einstakra vara.

1. a) Ef vara er flutt til landssvæðis samningsaðila, vegna ófyrirséðrar þróunar og vegna þeirra kvaða, þar með taldar tollaívilnanir, sem samningsaðili hefur tekið á sig með samningi þessum, í slíku auknu magni og undir slíkum skilyrðum, að það orsaki eða valdi hættu á alvarlegum skaða fyrir innlenda framleiðendur landssvæðisins á líkri vöru, eða vöru, sem innflutta varan beint keppir við, skal samningsaðilanum frjálst, að svo miklu leyti og svo lengi, sem nauðsynlegt er til að koma í veg fyrir eða bæta úr slíkum skaða, að fresta framkvæmd kvaðar vegna slíkrar vöru, að öllu eða nokkru leyti, eða draga til baka eða breyta ívilnun.

b) Ef vara, sem ívilnun hefur verið veitt á, flyzt til landssvæðis samningsaðila, undir þeim kringumstæðum, sem getið er í a-lið þessarar málsgreinar, þannig að það orsaki eða valdi hættu á alvarlegum skaða fyrir innlenda framleiðendur á líkri vöru, eða vöru, sem innflutta varan beint keppir við, á landsvæði samningsaðila, sem er eða var aðnjótandi slíkrar ívilnunar, skal þeim samningsaðila, sem inn flytur — ef hinn

industry may apply to the CONTRACTING PARTIES for approval of such measure. The CONTRACTING PARTIES shall promptly consult with such contracting party and shall, in making their decision, be guided by the considerations set out in paragraph 16. If the CONTRACTING PARTIES concur in the proposed measures the contracting party concerned shall be released from its obligations under the relevant provisions of the other Articles of this Agreement to the extent necessary to permit it to apply the measure. If the proposed measure affects a product which is the subject of a concession included in the appropriate Schedule annexed to this Agreement, the provisions of paragraph 18 shall apply.

23. Any measure applied under this Section shall comply with the provisions of paragraph 20 of this Article.

Article XIX

Emergency Action on Imports of Particular Products.

1. a) If, as a result of unforeseen developments and of the effect of the obligations incurred by a contracting party under this Agreement, including tariff concessions, any product is being imported into the territory of that contracting party in such increased quantities and under such conditions as to cause or threaten serious injury to domestic producers in that territory of like or directly competitive products, the contracting party shall be free, in respect of such product, and to the extent and for such time as may be necessary to prevent or remedy such injury, to suspend the obligation in whole or in part or to withdraw or modify the concession.

b) If any product which is the subject of a concession with respect to a preference, is being imported into the territory of a contracting party in the circumstances set forth in sub-paragraph a) of this paragraph, so as to cause or threaten serious injury to domestic producers of like or directly competitive products in the territory of a contracting party which receives or received such preference, the importing contracting

samningsaðilinn æskir þess — vera frjáls að fella niður þær kvaðir, sem um er að ræða, að öllu eða nokkru leyti eða draga til baka eða breyta ívilnun á vöru, að svo miklu leyti og svo lengi, sem nauðsynlegt er, til að koma í veg fyrir eða bæta slíkan skaða.

2. Áður en samningsaðili grípur til aðgerða samkvæmt ákvæðum 1. málsgreinar, skal hann tilkynna það Samningsaðilum skriflega, eins fljótt fyrirfram og auðið er, og veita Samningsaðilum og þeim samningsaðilum, sem verulegra hagsmuna hafa að gæta sem útflytjendur viðkomandi vöru, tækifæri til viðræðna vegna hinna fyrirhuguðu aðgerða. Þegar til slíkra aðgerða er gripið vegna veittrar ívilnunar, skal í yfirlýsingunni tekið fram, hvaða samningsaðili hafi farið fram á aðgerðirnar. Ef um varhugavert ástand er að ræða, og töf myndi orsaka tjón, sem erfitt yrði að bæta, má grípa til bráðabirgðaráðstafana samkvæmt 1. málsgreinar, án þess að viðræður séu haldnar fyrirfram, svo fremi sem viðræður fari fram þá þegar eftir að til ráðstafananna hefur verið gripið.

3. a) Ef samkomulag næst ekki milli þeirra samningsaðila, sem hagsmuna hafa að gæta, um aðgerðirnar, skal samningsaðila þeim, sem fyrirbyggur eða halda vill áfram aðgerðum, frjálst að gera þær. Ef slíkar aðgerðir hafa verið hafnar eða þeim haldið áfram, skal samningsaðilum þeim, sem fyrir áhrifum verða, frjálst, ekki síðar en 90 dögum eftir að til aðgerðanna var gripið, og 30 dögum eftir að Samningsaðilar fengu um það skriflega tilkynningu, að undanþiggja viðskipti samningsaðila, sem til slíkra aðgerða hefur gripið eða — samkvæmt því, sem gert er ráð fyrir í b-lið 1. málsgreinar þessarar greinar — að undanþiggja viðskipti samningsaðila, sem hefur æskt slíkra aðgerða, slíkum mótsvarandi gagnívilnunum eða öðrum kvöðum, sem á hvíla samkvæmt samningi þessum og sem Samningsaðilar neita ekki að samþykkja.

b) Þegar til aðgerða er gripið án fyrirfram viðræðna samkvæmt 2. málsgreinar þessarar greinar og það orsakar eða

party shall be free, if that other contracting party so requests, to suspend the relevant obligation in whole or in part or to withdraw or modify the concession in respect of the product, to the extent and for such time as may be necessary to prevent or remedy such injury.

2. Before any contracting party shall take action pursuant to the provisions of paragraph 1 of this Article, it shall give notice in writing to the CONTRACTING PARTIES as far in advance as may be practicable and shall afford the CONTRACTING PARTIES and those contracting parties having a substantial interest as exporters of the product concerned an opportunity to consult with it in respect of the proposed action. When such notice is given in relation to a concession with respect to a preference, the notice shall name the contracting party which has requested the action. In critical circumstances, where delay would cause damage which it would be difficult to repair, action under paragraph 1 of this Article may be taken provisionally without prior consultation, on the condition that consultation shall be effected immediately after taking such action.

3. a) If agreement among the interested contracting parties with respect to the action is not reached, the contracting party which proposes to take or continue the action shall, nevertheless, be free to do so, and if such action is taken or continued, the affected contracting parties shall then be free, not later than ninety days after such action is taken, to suspend, upon the expiration of thirty days from the day on which written notice of such suspension is received by the CONTRACTING PARTIES, the application to the trade of the contracting party taking such action, or, in the case envisaged in paragraph 1 b) of this Article, to the trade of the contracting party requesting such action, of such substantially equivalent concessions or other obligations under this Agreement the suspension of which the CONTRACTING PARTIES do not disapprove.

b) Notwithstanding the provisions of sub-paragraph a) of this paragraph, where action is taken under paragraph

skapar alvarlega hættu á tjóni fyrir innlenda framleiðendur á landssvæði samningsaðilanna á vörum, sem verða fyrir áhrifum af aðgerðunum, og þegar tóf myndi orsaka tjón, sem erfitt yrði að bæta, skal samningsaðilum, þrátt fyrir ákvæði a-liðs þessarar málsg. frjálst að draga til baka þær ívilnanir eða aðrar kvaðir, sem nauðsynlegt kann að vera til að koma í veg fyrir eða bæta úr tjóninu. Þetta frelsi nær frá þeim tíma, þegar til aðgerðanna var gripið, og þar til viðræðum lýkur.

20. gr.

Almennar undanþágur.

Ekkert í samningi þessum skal svo skilið, að það komi í veg fyrir, að gripið sé til og framkvæmdar eftirtaldar aðgerðir af samningsaðilunum, svo fremi slíkar aðgerðir séu ekki framkvæmdar á þann hátt, að þær séu óréttlát og óréttlætanagerleg mismunun milli landa, þar sem sömu aðstæður ríkja, og séu hulin höft á alþjóðlegum viðskiptum:

a) Aðgerðir, sem nauðsynlegar eru vegna almenns siðferðis;

b) Aðgerðir, sem nauðsynlegar eru til verndar lífi eða heilsu manna, dýra eða jurta;

c) Aðgerðir, sem snerta innflutning eða útflutning gulls eða silfurs;

d) Aðgerðir, sem nauðsynlegar eru til að tryggja, að lögum og reglugerðum, sem ekki eru í ósamræmi við ákvæði þessa samnings, sé hlýtt, þar með talin þau lög og reglugerðir um framkvæmd tollamála, framkvæmd einkasala, samkvæmt 4. málsg. 2. gr. og 17. gr., vernd einkaleyfa, vörumerkja og höfundarréttar og að fyrirbyggðir séu sviksamlegir viðskiptahættir;

e) Aðgerðir, sem snerta framleiðslu gerða af fongum;

f) Aðgerðir, sem gripið er til til verndar þjóðarverðmætum, sem hafa listrænt, sögulegt eða fornleifalegt gildi;

g) Aðgerðir til að tryggja, að ekki sé cytt upp auðlindum, sem til þurrðar geta gengið, ef slíkar aðgerðir eru framkvæmdar með höftum á innlendri framleiðslu eða neyzlu;

h) Aðgerðir, sem gripið er til vegna

2 of this Article without prior consultation and causes or threatens serious injury in the territory of a contracting party to the domestic producers of products affected by the action, that contracting party shall, where delay would cause damage difficult to repair, be free to suspend, upon the taking of the action and throughout the period of consultation, such concessions or other obligations as may be necessary to prevent or remedy the injury.

Article XX

General Exceptions.

Subject to the requirement that such measures are not applied in a manner which would constitute a means of arbitrary or unjustifiable discrimination between countries where the same conditions prevail, or a disguised restriction on international trade, nothing in this Agreement shall be construed to prevent the adoption or enforcement by any contracting party of measures:

a) necessary to protect public morals;

b) necessary to protect human, animal or plant life or health;

c) relating to the importation or exportation of gold or silver;

d) necessary to secure compliance with laws or regulations which are not inconsistent with the provisions of this Agreement, including those relating to customs enforcement, the enforcement of monopolies operated under paragraph 4 of Article II and Article XVII, the protection of patents, trade marks and copyrights, and the prevention of deceptive practices;

e) relating to the products of prison labour;

f) imposed for the protection of national treasures of artistic, historic or archaeological value;

g) relating to the conservation of exhaustible natural resources if such measures are made effective in conjunction with restrictions on domestic production or consumption;

h) undertaken in pursuance of obliga-

kvaða alþjóðasamnings un vörur, enda sé hann í samræmi við skilyrði, sem lögð eru fyrir Samningsaðila og sem þeir hafa ekki verið á móti, eða samningurinn hafi sjálfur á þann hátt verið lagður fyrir og ekki mótmælt;

i) Aðgerðir, sem í sér fela höft á útflutningi innlendra hráefna, sem nauðsynleg eru til að tryggja nægt magn slíkra efna fyrir vinnsluiðnað heima fyrir á tímum þegar verðinu á slíkum eignum á innlenda markaðinum er haldið fyrir neðan heimsmarkaðsverð, sem lið í opinberum jafnvægisáðgerðum. Þetta er þó háð því skilyrði, að slíkum höftum sé ekki þannig beitt, að útflutningur aukist eða vernd sé veitt innlenda iðnaðinum og ekki sé vikið frá ákvæðum þessa samnings gegn mismunun;

j) Aðgerðir, sem nauðsynlegar eru til að tryggja öflun eða dreifingu á vörum, sem á er almennur eða staðbundinn skortur. Þetta er þó háð því skilyrði, að slíkar aðgerðir séu í samræmi við þá reglu, að öllum samningsaðilum beri jafn hlutur í alheimsframboði slíkra vara og að sérhverjar þær aðgerðir, sem eru í ósamræmi við önnur ákvæði þessa samnings, skuli afdnumin svo fljótt, sem aðstæðurnar, sem ollu þeim, eru ekki lengur fyrir hendi. Samningsaðilar skulu taka til athugunar nauðsyn þessa liðs ekki síðar en 30. júní 1960.

21. gr.

Undanþágur af öryggisástandum.

Ekkert í samningi þessum skal skiljast svo

a) að það leggi samningsaðila þá skyldu á herðar að veita neinar upplýsingar, sem hann álitur gagnstætt öryggishagsmunum sínum;

b) að það hefti samningsaðila í að grípa til aðgerða, sem hann álitur nauðsynlegar til verndar öryggishagsmunum sínum:

i) að því er snertir kjarnkleyf efni eða hráefni, sem þau efni eru unnin úr;

ii) að því er snertir viðskipti með vopn, skotfæri og hernaðartæki og þau viðskipti með aðrar vörur og efni, sem

tions under any intergovernmental commodity agreement which conforms to criteria submitted to the CONTRACTING PARTIES and not disapproved by them or which is itself so submitted and not so disapproved;

i) Involving restrictions on exports of domestic materials necessary to assure essential quantities of such materials to a domestic processing industry during periods when the domestic price of such materials is held below the world price as part of a governmental stabilization plan; Provided that such restrictions shall not operate to increase the exports of or the protection afforded to such domestic industry, and shall not depart from the provisions of this Agreement relating to non-discrimination;

j) essential to the acquisition or distribution of products in general or local short supply; Provided that any such measures shall be consistent with the principle that all contracting parties are entitled to an equitable share of the international supply of such products, and that any such measures, which are inconsistent with the other provisions of this Agreement shall be discontinued as soon as the conditions giving rise to them have ceased to exist. The CONTRACTING PARTIES shall review the need for this sub-paragraph not later than 30 June 1960.

Article XXI

Security Exeptions.

Nothing in this Agreement shall be construed

a) to require any contracting party to furnish any information the disclosure of which it considers contrary to its essential security interests; or

b) to prevent any contracting party from taking any action which it considers necessary for the protection of its essential security interests

i) relating to fissionable materials or the materials from which they are derived;

ii) relating to the traffic in arms, ammunition and implements of war and to such traffic in other goods and

beint eða óbeint eru til að birgja herstöðvar;

iii) og sem gripið er til á stríðstímum eða öðrum tímum hættu í alþjóðlegri sambúð, eða

c) að það hindri samningsaðila í að grípa til aðgerða til verndar alþjóða friði og öryggi í samræmi við skyldur hans samkvæmt Stofnskrá Sameinuðu þjóðanna.

22. gr. Viðræður.

1. Sérhver samningsaðili skal taka til velviljaðrar athugunar erindi, sem annar samningsaðili kann að eiga við hann, og veita næg tækifæri til viðræðna, þegar um er að ræða sérhver þau mál, sem snerta framkvæmd samnings þessa.

2. Samningsaðilar geta, að beiðni samningsaðila, átt viðræður við sérhvern eða sérhverja samningsaðila um mál, sem ekki hefur tekizt að fá fullnægjandi lausn á með viðræðum samkvæmt 1. málsg.

23. gr.

Ákvæði gegn því, að réttindi séu að öllu eða nokkru leyti ekki virt.

1. Sé samningsaðili þeirrar skoðunar, að hann njóti að einhverju eða öllu leyti ekki góðs af einhverju því, sem honum ber samkvæmt þessum samningi eða, að það, að hindrað sé, að einhverju markmiði þessa samnings verði náð vegna þess, að a) annar samningsaðili hefur brugðizt því að gegna skyldum sínum samkvæmt þessum samningi eða b) annar samningsaðili grípur til ákveðinna aðgerða hvort sem þær stríða mót ákvæðum þessa samnings eða ekki eða c) að fyrir liggja einhverjar aðrar kringumstæður, getur samningsaðili, í því augnamiði að fá fullnægjandi lausn á málinu, snúið sér skriflega eða gert tillögu til annars eða annarra samningsaðila, sem hann álitur að málið sé skylt. Sérhver samningsaðili, sem þannig er leitað til, skal taka til velvilj-

materials as is carried on directly or indirectly for the purpose of supplying a military establishment;

iii) taken in time of war or other emergency in international relations; or

c) to prevent any contracting party from taking any action in pursuance of its obligations under the United Nations Charter for the maintenance of international peace and security.

Article XXII Consultation

1. Each contracting party shall accord sympathetic consideration to, and shall afford adequate opportunity for consultation regarding, such representations as may be made by another contracting party with respect to any matter affecting the operation of this Agreement.

2. The CONTRACTING PARTIES may, at the request of a contracting party, consult with any contracting party or parties in respect of any matter for which it has not been possible to find a satisfactory solution through consultation under paragraph 1.

Article XXIII Nullification or Impairment.

1. If any contracting party should consider that any benefit accruing to it directly or indirectly under this Agreement is being nullified or impaired or that the attainment of any objective of the Agreement is being impeded as the result of a) the failure of another contracting party to carry out its obligations under this Agreement, or b) the application by another contracting party of any measure, whether or not it conflicts with the provisions of this Agreement, or c) the existence of any other situation, the contracting party may, with a view to the satisfactory adjustment of the matter make written representations or proposals to the other contracting party or parties which it considers to be concerned. Any contracting

aðra athugunar álit og tillögur, sem hann fær.

2. Ef viðunandi samkomulag næst ekki milli samningsaðila, sem hlut eiga að máli, innan sanngjarns tímafrests eða ef um er að ræða erfiðleika svo sem lýst er í c-lið 1. málsgr. þessarar greinar, má vísa málinu til Samningsaðila. Samningsaðilar skulu þá þegar rannsaka mál, sem þannig hefur verið vísað til þeirra, og beina viðeigandi tillögum til þeirra samningsaðila, sem þeir álíta að hlut eigi að máli, eða gefa úrskurð um málið, allt eftir því sem við á. Samningsaðilar geta átt viðræður við samningsaðila, Efnahags- og félagsmálaráð Sameinuðu þjóðanna eða aðrar alþjóðastofnanir, þegar þeir álíta, að slíkar viðræður séu nauðsynlegar.

Ef Samningsaðilar álíta, að kringumstæðurnar séu nægilega alvarlegs eðlis, geta þeir leyft samningsaðila eða aðilum að draga til baka að framkvæma gagnvart samningsaðila eða samningsaðilum þær ívilnanir eða aðrar kvaðir samkvæmt samningi þessum, sem þeir telja henta kringumstæðunum. Ef framkvæmd ívilnunar eða annarrar kvaðar gagnvart samningsaðila er í reynd dregin til baka, skal samningsaðilanum frjálst ekki síðar en 60 dögum eftir að til slíkrar aðgerðar hefur verið gripið, að gefa framkvæmdastjóra Samningsaðila um það skriflega yfirlýsingu, að hann hyggist segja upp samningi þessum, og skal uppsögnin taka gildi á sextugusta degi, sem liður frá því, að hann fékk í hendur uppsögnina.

PRIÐJI HLUTI

24. gr.

Lögsaga — Landamæravíðskipti — Tollabandalög og fríverzlunarsvæði.

1. Ákvæði samnings þessa ná til tollsvæðis móðurlands samningsaðilanna og til hvers þess annars tollsvæðis, sem samningur þessi hefur verið viðurkenndur

party thus approached shall give sympathetic consideration to the representations or proposals made to it.

2. If no satisfactory adjustment is effected between the contracting parties concerned within a reasonable time, or if the difficulty is of the type described in paragraph 1 c) of this Article, the matter may be referred to the CONTRACTING PARTIES. The CONTRACTING PARTIES shall promptly investigate any matter so referred to them and shall make appropriate recommendations to the contracting parties which they consider to be concerned, or give a ruling on the matter, as appropriate. The CONTRACTING PARTIES may consult with contracting parties, with the Economic and Social Council of the United Nations and with any appropriate intergovernmental organization in cases where they consider such consultation necessary.

If the CONTRACTING PARTIES consider that the circumstances are serious enough to justify such action, they may authorize a contracting party or parties to suspend the application to any other contracting party or parties of such concessions or other obligations under this Agreement as they determine to be appropriate in the circumstances. If the application to any contracting party of any concession or other obligation is in fact suspended, that contracting party shall then be free, not later than sixty days after such action is taken to give written notice to the Executive Secretary to the CONTRACTING PARTIES of its intention to withdraw from this Agreement and such withdrawal shall take effect upon the sixtieth day following the day on which such notice is received by him.

PART III

Article XXIV

Territorial Application — Frontier Traffic — Customs Union and Free-trade Areas.

1. The provisions of this Agreement shall apply to the metropolitan customs territories of the contracting parties and to any other customs territories in re-

fyrir samkvæmt 26. grein eða er framkvæmdur við samkvæmt 33. grein eða í samræmi við bókun um bráðabirgðagildistöku. Sérhvert slíkt tollsvæði skal farið með sem samningsaðili væri, en einvörðungu að því er varðar lögsögu samnings þessa. Ákvæði samnings þessa skal ekki skilja svo, að þau skapi nein réttindi eða skyldur í sambúð tveggja eða fleiri tollsvæða, sem samningur þessi hefur verið samþykktur fyrir af einum samningsaðila samkvæmt 26. grein eða er framkvæmdur við samkvæmt 33. grein eða í samræmi við bókun um bráðabirgðagildistöku.

2. Í samningi þessum er með tollsvæði átt við hvert það landssvæði, þar sem sérstakur tollur eða aðrar viðskiptareglur eru í gildi að því er snertir verulegan hluta viðskipta slíks landssvæðis við önnur landssvæði.

3. Ákvæði samnings þessa skal ekki skilja svo, að þau hindri:

a) samningsaðila í að veita ívilnanir samliggjandi löndum til að auðvelda landamæraviðskipti;

b) ívilnanir, sem veittar eru hinu frjálsa landssvæði Trieste af löndum, sem liggja að því landssvæði, svo fremi slíkar ívilnanir séu ekki í ósamræmi við friðarsamninga eftir seinni heimsstyrjöldina.

4. Samningsaðilarnir viðurkenna, að æskilegt sé að auka viðskiptafrelsi með því að komið sé á, með frjálsum samþykktum, nánari tengslum hagkerfa þeirra landa, sem aðild eiga að slíkum samningum. Þeir viðurkenna einnig, að markmið tollabandalags eða friverzlunarsvæðis skuli vera að auðvelda viðskipti milli þáttökusvæðanna og ekki að setja tálmanir á viðskipti annarra samningsaðila við þau landssvæði.

5. Með tilliti til þessa, skulu ákvæði þessa samnings ekki hindra, að stofnað sé til, með landssvæðum samningsaðila, tollabandalags eða friverzlunarsvæðis eða gerðar séu bráðabirgðarástafanir, sem nauðsynlegar eru til stofnunar tolla-

spect of which this Agreement has been accepted under Article XXVI or is being applied under Article XXXIII or pursuant to the Protocol of Provisional Application. Each such customs territory shall, exclusively for the purposes of the territorial application of this Agreement, be treated as though it were a contracting party; Provided that the provisions of this paragraph shall not be construed to create any rights or obligations as between two or more customs territories in respect of which this Agreement has been accepted under Article XXVI or is being applied under Article XXXIII or pursuant to the Protocol of Provisional Application by a single contracting party.

2. For the purposes of this Agreement a customs territory shall be understood to mean any territory with respect to which separate tariffs or other regulations of commerce are maintained for a substantial part of the trade of such territory with other territories.

3. The provisions of this Agreement shall not be construed to prevent:

a) advantages accorded by any contracting party to adjacent countries in order to facilitate frontier traffic;

b) advantages accorded to the trade with the Free Territory of Trieste by countries contiguous to that territory, provided that such advantages are not in conflict with the Treaties of Peace arising out of the Second World War.

4. The contracting parties recognize the desirability of increasing freedom of trade by the development, through voluntary agreements, of closer integration between the economies of the countries parties to such agreements. They also recognize that the purpose of a customs union or of a free-trade area should be to facilitate trade between the constituent territories and not to raise barriers to the trade of other contracting parties with such territories.

5. Accordingly, the provisions of this Agreement shall not prevent, as between the territories of contracting parties the formation of a customs union or of a free-trade area or the adoption of an interim agreement necessary for the

bandalags eða fríverzlunarsvæðis. Þetta er þó háð þeim skilyrðum að:

a) að því er varðar tollabandalag, eða bráðabirgðasamkomulag, sem leiði til myndunar tollabandalags, skulu tollar og aðrar viðskiptareglur, sem beitt var þegar til slíks bandalags eða bráðabirgðasamkomulags var stofnað við samningsaðila, sem ekki eiga aðild að slíku bandalagi eða samkomulagi, ekki vera hærri eða meiri tálmun á viðskiptum en hin almenna tollun eða viðskiptareglur þær voru, sem giltu á þátttökusvæðunum, áður en til slíks bandalags var stofnað eða slíkur bráðabirgðasamningur gerður, eftir því hvað við á;

b) að því er varðar fríverzlunarsvæði eða bráðabirgðasamkomulag, sem leiðir til myndunar fríverzlunarsvæðis, skulu tollar og aðrar viðskiptareglur, sem giltu í hverju aðildarsvæðanna og beitt, þegar slíkt fríverzlunarsvæði var myndað eða bráðabirgðasamningur gerður, við viðskipti samningsaðila, sem ekki eru í slíku svæði eða aðilar að slíkum samningi, ekki vera hærri eða meiri tálmun en samsvarandi tollar og aðrar viðskiptareglur voru, sem giltu á aðildarsvæðunum fyrir myndun fríverzlunarsvæðisins eða gerð bráðabirgðasamningsins, eftir því sem við á; og

c) sérhvert bráðabirgðasamkomulag, sem vísað er til í a- og b-lið, skal hafa inni að halda áætlun og tímaákvæði um myndun slíks tollabandalags eða fríverzlunarsvæðis innan sanngjarns tíma.

6. Ef samningsaðili, sem uppfyllir ákvæði a-liðs í 5. málsgl., fyrirhyggur að hækka tola í ósamræmi við ákvæði 2. greinar, skal sú málsmeðferð, sem ákveðin er með 28. grein, gilda. Þegar breytingar eru gerðar til bóta, skal taka viðeigandi tillit til bóta, sem þegar hafa verið veittar með lækkun tilsvareandi tolls hjá öðrum aðilum bandalagsins.

7. a) Sérhver samningsaðili, sem ákveður að ganga í tollabandalag eða fríverzlunarsvæði eða að eiga aðild að

formation of a customs union or of a free-trade area; Provided that:

a) with respect to a customs union, or an interim agreement leading to the formation of a customs union, the duties and other regulations of commerce imposed at the institution of any such union or interim agreement in respect of trade with contracting parties not parties to such union or agreement shall not on the whole be higher or more restrictive than the general incidence of the duties and regulations of commerce applicable in the constituent territories prior to the formation of such union or the adoption of such interim agreement, as the case may be;

b) with respect to a free-trade area, or an interim agreement leading to the formation of a free-trade area, the duties and other regulations of commerce maintained in each of the constituent territories and applicable of the formation of such free-trade area, or the adoption of such interim agreement to the trade of contracting parties not included in such area or not parties to such agreement shall not be higher or more restrictive than the corresponding duties and other regulations of commerce existing in the same constituent territories prior to the formation of the free-trade area, or interim agreement, as the case may be; and

c) any interim agreement referred to in sub-paragraphs a) and b) shall include a plan and schedule for the formation of such a customs union or of such a free-trade area within a reasonable length of time.

6. If, in fulfilling the requirements of sub-paragraph 5 a), contracting party proposes to increase any rate of duty inconsistently with the provisions of Article II, the procedure set forth in Article XXVIII shall apply. In providing for compensatory adjustment, due account shall be taken of the compensation already afforded by the reductions brought about in the corresponding duty of the other constituents of the union.

7. a) Any contracting party deciding to enter into a customs union or free-trade area, or an interim agreement lead-

bráðabirgðasamkomulagi, sem leiði til myndunar slíks bandalags eða svæðis, skal þá þegar tilkynna það Samningsaðilum og láta þeim í té þær upplýsingar um hið fyrirhugaða bandalag og svæði, sem geri þeim kleift að leggja slíkar skýrslur og ráðleggingar fyrir samningsaðila, sem þeir álíta, að við eigi.

b) Ef Samningsaðilar, eftir að hafa kynnt sér áætlun og tímaákvæði, sem vísað er til í 5. málsgl., í samráði við aðila að þeim samningi og hafandi tekið viðeigandi tillit til upplýsinga, sem veittar hafa verið í samræmi við a-liðinn, komast að þeirri niðurstöðu, að ekki sé sennilegt, að slíkur samningur leiði til myndunar tollabandalags eða friverzlunarsvæðis innan þess tíma, sem fyrirhugaður var af aðilum að samningnum eða að það tímabil sé ekki sanngjarnt, skulu Samningsaðilar gefa aðilum að samningnum ráðleggingar. Eftir því sem við á, skulu aðilarnir ekki viðhalda slíkum samningi eða láta hann koma til framkvæmda, ef þeir eru ekki reiðubúnir að breyta honum í samræmi við þessar ráðleggingar.

c) Samningsaðilum skal tilkynnt sérhver veruleg breyting í áætlun eða tímaákvæðum þeim, sem getið er í c-lið 5. málsgl. og geta þeir æst þess, að viðkomandi samningsaðilar eigi viðræður við þá, ef sennilegt þykir, að breytingin stofni í hættu myndun tollabandalags eða friverzlunarsvæðis eða tefji það óhóflega.

8. Með tilliti til samnings þessa:

a) Skal tollabandalag merkja, að eitt tollsvæði komi í stað tveggja eða fleiri tollsvæða, þannig að

i) tollar og aðrar opinberar aðgerðir, sem úr viðskiptum draga (nema, þar sem nauðsynlegt er, það sem leyft er samkvæmt greinum 11, 12, 13, 14, 15 og 20) séu afnumin á verulegum hluta allra viðskipta milli þeirra landsvæða, sem hlut eiga að bandalaginu eða að minnsta kosti á verulegum hluta allra viðskipta með vörur, sem uppruna sinn eiga á þeim landssvæðum, og

ii) sömu tollar og aðrar opinberar aðgerðir, sem úr viðskiptum draga, gildi

ing to the formation of such a union or area, shall promptly notify the CONTRACTING PARTIES and shall make available to them such information regarding the proposed union or area as will enable them to make such reports and recommendations to contracting parties as they may deem appropriate.

b) If, after having studied the plan and schedule included in an interim agreement referred to in paragraph 5 in consultation with the parties to that agreement and taking due account of the information made available in accordance with the provisions of sub-paragraph a), the CONTRACTING PARTIES find that such agreement is not likely to result in the formation of a customs union or of a free-trade area within the period contemplated by the parties to the agreement or that such period is not a reasonable one, the CONTRACTING PARTIES shall make recommendations to the parties to the agreement. The parties shall not maintain or put into force, as the case may be, such agreement if they are not prepared to modify it in accordance with these recommendations.

c) Any substantial change in the plan or schedule referred to in paragraph 5 c) shall be communicated to the CONTRACTING PARTIES, which may request the contracting parties concerned to consult with them if the change seems likely to jeopardize or delay unduly the formation of the customs union or of the free-trade area.

8. For the purposes of this Agreement:

a) A customs union shall be understood to mean the substitution of a single customs territory for two or more customs territories, so that

i) duties and other restrictive regulations of commerce (except, where necessary, those permitted under Article XI, XII, XIII, XIV XV and XX) are eliminated with respect to substantially all the trade between the constituent territories of the union or at least with respect to substantially all the trade in products originating in such territories, and,

ii) subject to the provisions of paragraph 9, substantially the same duties

yfirleitt, í samræmi við ákvæði 9. málsg. í viðskiptum meðlima bandalagsins við landssvæði, sem ekki eru í bandalaginu.

b) Með fríverzlunarsvæði er átt við hóp tveggja eða fleiri tollsvæða, þar sem tollar og aðrar opinberar aðgerðir, sem úr viðskiptum draga (nema, þar sem nauðsynlegt er, það sem leyft er samkvæmt greinum 11, 12, 13, 14, 15, og 20) séu afnumin á verulegum hluta allra viðskipta milli þeirra landssvæða, sem hlut eiga að, með vörur, sem uppruna sinn eiga á þeim landssvæðum.

9. Ívilnanir þær, sem getið er í 2. málsg. 1. greinar, breytast ekki vegna myndunar tollabandalags eða fríverzlunarsvæðis, en þær má nema brott eða breyta með samningum við þá samningsaðila, sem hlut eiga að máli. Við samningsaðila þá, sem hlut eiga að máli, skal sérstaklega beitt fyrrgreindum samningahætti, þegar um er að ræða brotttám ívilnana, sem nauðsyn krefst til að skilyrði liðs a) i) í 8. málsg. og b-liðs í 8. málsg. séu uppfyllt.

10. Samningsaðilar geta með tveggja þriðju hluta meirihluta samþykkt tillögur, sem uppfylla ekki að öllu skilyrði 5.—9. málsg., að báðum meðtöldum, svo fremi slíkar tillögur leiði til myndunar tollabandalags eða fríverzlunarsvæðis í skilningi þessarar greinar.

11. Með tilliti til þeirra séraðstæðna, sem leiðir af stofnun sjálfstæðra ríkja á Indlandi og í Pakistan, og í viðurkenningu á þeirri staðreynd, að þau hafa lengi verið efnahagsleg heild, fallast samningsaðilar á, að ákvæði þessa samnings skuli ekki hindra löndin tvö í að gera sérstakar ráðstafanir varðandi viðskipti þeirra í milli, þar til gagnkvæmum viðskiptasamböndum þeirra hefur verið komið fyrir með endanlegum hætti.

12. Sérhver samningsaðili skal gera þær ráðstafanir, sem sanngjarnar eru og hann getur gripið til, til að tryggja, að ákvæðum þessa samnings sé hlýtt af stjórnnum og yfirvöldum svæða og héraða innan landssvæðis hans.

and other regulations of commerce are applied by each of the members of the union to the trade of territories not included in the union;

b) A free-trade area shall be understood to mean a group of two or more customs territories in which the duties and other restrictive regulations of commerce (except, where necessary, those permitted under Articles XI, XII, XIII, XIV, XV and XX) are eliminated on substantially all the trade between the constituent territories in products originating in such territories.

9. The preferences referred to in paragraph 2 of Article I shall not be affected by the formation of a customs union or of a free-trade area but may be eliminated or adjusted by means of negotiations with contracting parties affected. This procedure of negotiations with affected contracting parties shall, in particular, apply to the elimination of preferences required to conform with the provisions of paragraph 8 a) i) and paragraph 8 b).

10. The CONTRACTING PARTIES may by a two-thirds majority approve proposals which do not fully comply with the requirements of paragraphs 5 to 9 inclusive, provided that such proposals lead to the formation of a customs union or a free-trade area in the sense of this Article.

11. Taking into account the exceptional circumstances arising out of the establishment of India and Pakistan as independent States and recognizing the fact that they have long constituted an economic unit, the contracting parties agree that the provisions of this Agreement shall not prevent the two countries from entering into special arrangements with respect to the trade between them, pending the establishment of their mutual trade relations on a definitive basis.

12. Each contracting party shall take such reasonable measures as may be available to it to ensure observance of the provisions of this Agreement by the regional and local governments and authorities within its territory.

25. gr.

**Sameiginlegar ráðstafanir
samningsaðilanna.**

1. Fulltrúar samningsaðilanna skulu halda með sér fundi við og við, í þeim tilgangi að framkvæma þau ákvæði samnings þessa, sem krefjast sameiginlegra ráðstafana, og í þeim tilgangi yfirleitt að auðvelda framkvæmd og stuðla að markmiðum samnings þessa. Alls staðar þar sem í samningi þessum er gert ráð fyrir, að samningsaðilar grípi til sameiginlegra ráðstafana, eru þeir nefndir Samningsaðilar.

2. Framkvæmdastjóra Sameinuðu þjóðanna er falið að kalla saman fyrsta fund Samningsaðila, og skal hann haldinn ekki síðar en 1. marz 1948.

3. Sérhver samningsaðili skal hafa réttindi til eins atkvæðis á öllum fundum Samningsaðila.

4. Ákvarðanir Samningsaðila skulu teknar með meirihluta greiddra atkvæða, nema öðru vísi sé tekið fram í samningi þessum.

5. Þegar um sérstakar kringumstæður er að ræða, sem ekki er annars staðar gert ráð fyrir í samningi þessum, geta Samningsaðilar gert undanþágu frá kvöð, sem lögð er á samningsaðila samkvæmt samningi þessum. Þetta er þó háð því skilyrði, að slíkar ákvarðanir séu staðfestar af meirihluta, sem nemi tveim þriðju hlutum greiddra atkvæða og að meirihluti sá nái til meir en helmingssamningsaðila. Samningsaðilar geta einnig með slíkri atkvæðagreiðslu

i) skilgreint ákveðna flokka séraðstæðna, þar sem gilda skulu önnur skilyrði um atkvæðagreiðslur, þegar undanþágur eru gefnar frá kvöðum, og

ii) mælt fyrir um þau skilyrði, sem krafizt er að fullnægt sé, vegna framkvæmda þessa liðs málsgreinarinnar.

26. gr.

Samþykki, gildistaka og skrásetning.

1. Samningsgerð þessi miðast við 30. október 1947.

2. Samningur þessi skal vera opinn

Article XXV

**Joint Action by the Contracting
Parties.**

1. Representatives of the contracting parties shall meet from time to time for the purpose of giving effect to those provisions of this Agreement which involve joint action and, generally, with a view to facilitating the operation and furthering the objectives of this Agreement. Wherever reference is made in this Agreement to the contracting parties acting jointly they are designated as the CONTRACTING PARTIES.

2. The Secretary-General of the United Nations is requested to convene the first meeting of the CONTRACTING PARTIES, which shall take place not later than March 1, 1948.

3. Each contracting party shall be entitled to have one vote at all meetings of the CONTRACTING PARTIES.

4. Except as otherwise provided for in this Agreement, decisions of the CONTRACTING PARTIES shall be taken by a majority of the votes cast.

5. In exceptional circumstances not elsewhere provided for in this Agreement, the CONTRACTING PARTIES may waive an obligation imposed upon a contracting party by this Agreement; Provided that any such decision shall be approved by a two-thirds majority of the votes cast and that such majority shall comprise more than half of the contracting parties. The CONTRACTING PARTIES may also by such a vote

i) define certain categories of exceptional circumstances to which other voting requirements shall apply for the waiver of obligations, and

ii) prescribe such criteria as may be necessary for the application of this sub-paragraph.

Article XXVI

**Acceptance, Entry Into Force
and Registration.**

1. The date of this Agreement shall be 30 October 1947.

2. This Agreement shall be open for

til samþykktar hverjum þeim samningsaðila, sem var samningsaðili eða átti í samningum um aðild að samningnum þann 1. marz 1955.

3. Samningur þessi er gerður í einu frumeintaki á ensku og einu frumeintaki á frönsku, en báðir textar eru jafngildir, og skal hann geymdur hjá framkvæmdastjóra Sameinuðu þjóðanna, sem skal sjá öllum ríkisstjórnnum, sem hagsmuna hafa að gæta, fyrir staðfestum eintökum.

4. Sérhver ríkisstjórn, sem samþykkir samning þennan, skal afhenda framkvæmdastjóra Samningsaðila fullgildingarskjal, og skal hann tilkynna öllum ríkisstjórnnum, sem hagsmuna hafa að gæta, dag þann, er sérhvert fullgildingarskjal hefur verið móttakið og dag þann, er samningur þessi tekur gildi samkvæmt 6. málsgrein þessarar greinar.

5. a) Sérhver ríkisstjórn, sem samþykkir samning þennan, gerir svo að því er varðar heimaland sitt og önnur landssvæði, sem hún ber ábyrgð á á alþjóðlegum vettvangi, að undanskildum þeim sérstöku tollsvæðum, sem hún tilkynnir framkvæmdastjóra Samningsaðila um, þegar hún sjálf samþykkir samninginn.

b) Sérhver ríkisstjórn, sem hefur tilkynnt framkvæmdastjóranum undanþágur samkv. a-lið þessarar málsgreinar, getur, hvenær sem er, tilkynnt framkvæmdastjóranum, að samþykki hennar taki einnig til sérstaks tollsvæðis eða sérstakra tollsvæða, sem svo hafa verið undanþegin. Yfirlýsingin tekur gildi á þrítugasta degi eftir að við henni var tekið af framkvæmdastjóranum.

c) Ef eitthvert þeirra tollsvæða, sem samningur þessi hefur verið samþykktur fyrir af samningsaðila, fær eða öðlast fulla stjórn á utanríkisviðskiptamálum sínum og öðru því, sem samningur þessi nær til, skal litið á það landssvæði sem samningsaðila, þegar sá samningsaðili, sem ábyrgðin hvílir á, mælir með því og gefur út yfirlýsingu þar að lútandi.

6. Samningur þessi skal taka gildi milli þeirra ríkisstjórnna, sem hafa samþykkt hann, á þrítugasta degi frá þeim

acceptance by any contracting party which, on 1 March 1955, was a contracting party or was negotiating with a view to accession to this Agreement.

3. This Agreement, done in a single English original and in a single French original, both texts authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations, who shall furnish certified copies thereof to all interested governments.

4. Each government accepting this Agreement shall deposit an instrument of acceptance with the Executive Secretary to the CONTRACTING PARTIES, who will inform all interested governments of the date of deposit of each instrument of acceptance and of the day on which this Agreement enters into force under paragraph 6 of this Article.

5. a) Each government accepting this Agreement does so in respect of its metropolitan territory and of the other territories for which it has international responsibility, except such separate customs territories as it shall notify to the Executive Secretary to the CONTRACTING PARTIES at the time of its own acceptance.

b) Any government, which has so notified the Executive Secretary under exceptions in sub-paragraph a) of this paragraph, may at any time give notice to the Executive Secretary that its acceptance shall be effective in respect of any separate customs territory or territories so excepted and such notice shall take effect on the thirtieth day following the day on which it is received by the Executive Secretary.

c) If any of the customs territories, in respect of which a contracting party has accepted this Agreement, possesses or acquires full autonomy in the conduct of its external commercial relations and of the other matters provided for in this Agreement, such territory shall, upon sponsorship through a declaration by the responsible contracting party establishing the above-mentioned fact, be deemed to be a contracting party.

6. This Agreement shall enter into force, as among the governments which have accepted it, on the thirtieth day fol-

degi, er framkvæmdastjóra Samningsaðila voru afhent fullgildingarskjöl af hálfu þeirra ríkisstjórna, sem getið er í viðauka H, en á milli landssvæða þeirra eru 85% allra utanríkisviðskipta landssvæða þessara ríkisstjórna, reiknað í samræmi við viðeigandi prósentudálk, sem þar er að finna. Fullgildingarskjal hversrar ríkisstjórnar skal taka gildi á þrítugasta degi frá þeim degi, er skjal-ið var lagt fram.

7. Sameinuðu þjóðunum er falið að skrásetja samning þennan, þegar er hann tekur gildi.

27. gr.

Frestun eða afnám ívilnana.

Sérhverjum samningsaðila skal frjálst hvenær sem er að fresta eða afnema, að nokkru eða öllu leyti, ívilnun, sem gert er ráð fyrir í viðeigandi lista með samningi þessum, á þeim forsendum, að samningsaðilinn ákveði, að um hann hafi upphaflega verið samið við ríkisstjórn, sem ekki hafi orðið, eða hætt hafi að vera samningsaðili. Samningsaðili, sem til slíkra aðgerða grípur, skal kunngera það Samningsaðilum og eftir beiðni eiga viðræður við samningsaðila, sem verulegra hagsmuna hafa að gæta, varðandi viðkomandi vöru.

28. gr.

Breytingar á ívilnana-listum.

1. Á fyrsta degi hvers þriggja ára tímabils, en fyrsta tímabilið byrjar þann 1. janúar 1958 (eða á fyrsta degi hvers þess annars tímabils, sem Samningsaðilar ákveða með tveim þriðju hlutum greiddra atkvæða) getur samningsaðili (til hans er, hér eftir í greininni, vísað sem „samningsaðila, sem um sækir“) breytt eða dregið til baka ívilnun, sem er í þar að lútandi vörulista með þessum samningi, með samningum og samkomulagi við hvern þann samningsaðila, sem við var samið um slíka ívilnun í upphafi, og við hvern þann annan samningsaðila, sem Samn-

owing the day on which instruments of acceptance have been deposited with the Executive Secretary to the CONTRACTING PARTIES on behalf of governments named in Annex H, the territories of which account for 85 per centum of the total external trade of the territories of such governments, computed in accordance with the applicable column of percentages set forth therein. The instrument of acceptance of each other government shall take effect on the thirtieth day following the day on which such instrument has been deposited.

7. The United Nations is authorized to effect registration of this Agreement as soon as it enters into force.

Article XXVII

Withholding or Withdrawal of Concessions.

Any contracting party shall at any time be free to withhold or to withdraw in whole or in part any concession, provided for in the appropriate Schedule annexed to this Agreement, in respect of which such contracting party determines that it was initially negotiated with a government which has not become, or has ceased to be, a contracting party. A contracting party taking such action shall notify the CONTRACTING PARTIES and, upon request, consult with contracting parties which have a substantial interest in the product concerned.

Article XXVIII

Modification of Schedules.

1. On the first day of each three-year period, the first period beginning on 1, January 1958 (or on the first day of any other period that may be specified by the CONTRACTING PARTIES by two-thirds of the votes cast) a contracting party (hereafter in this Article referred to as the „applicant contracting party“) may, by negotiation and agreement with any contracting party with which such concession was initially negotiated and with any other contracting party determined by the CONTRACTING PARTIES to have a principal supplying

ingsaðilar ákveða að hafi sérstaka hagsmuni seljanda (en þessir tveir flokkar samningsaðila ásamt samningsaðila, sem um sækir, eru hér á eftir í þessari grein nefndir „samningsaðilarnir, sem fyrst og fremst um ræðir“) og með þeirri forsendu, að viðræður séu við hvern þann annan samningsaðila, sem Samningsaðilar ákveða, að hafi verulegra hagsmuna að gæta í sambandi við slíka ívilnun.

2. Í slíkum viðræðum og með slíku samkomulagi, sem getur haft að geyma ákvæði er feli í sér bætur að því er snertir aðrar vörur, skulu hlutaðeigandi samningsaðilar stefna að því að viðhalda í almennu markki, þeim gagnkvæmu ívilnunum, sem sérhverjum eru hagstæðar, þannig að þær verði ekki óhagstæðari verzlun en þær, sem þessi samningur inniheldur, áður en slíkar samningaviðræður fara fram.

3. a) Ef samkomulag næst ekki milli þeirra samningsaðila, sem fyrst og fremst um ræðir, fyrir þann 1. janúar 1958 eða áður en sá tímafrestur, sem gert er ráð fyrir í 1. málsg. þessarar greinar, rennur út, skal samningsaðila þeim, sem fyrirhyggur að breyta eða draga til baka ívilnun, engu að síður frjálst að gera það. Sé til slíkra aðgerða gripið, er hverjum þeim samningsaðila, sem um ívilnunina var í upphafi samið við, samningsaðila, sem samkv. 1. málsg. telst hafa sérstaka hagsmuni seljanda, og samningsaðila, sem samkvæmt 1. málsg. telst hafa verulega hagsmuna að gæta, frjálst, ekki síðar en 6 mánuðum eftir að til slíkra aðgerða var gripið, að draga til baka, eftir að skrifleg tilkynning með 30 daga fyrirvara um að það skuli gert barst Samningsaðilum, ívilnanir, sem að verulegu leyti eru jafngildi ívilnana, sem upphaflega var um samið við samningsaðilann, sem um sækir.

b) Ef samkomulag næst milli samningsaðila, sem fyrst og fremst um ræðir, en annar samningsaðili, sem samkvæmt 1. málsg. þessarar greinar telst hafa verulegra hagsmuna að gæta, hefur ekki fengið óskum sínum fullnægt, er hinum síðarnefnda samningsaðila frjálst ekki síðar en 6 mánuðum eftir að til aðgerða var gripið samkvæmt slíku samkomulagi að

interest (which two preceding categories of contracting parties, together with the applicant contracting party, are in this Article hereinafter referred to as the „contracting parties primarily concerned“), and subject to consultation with any other contracting party determined by the CONTRACTING PARTIES to have a substantial interest in such concession, modify or withdraw a concession included in the appropriate Schedule annexed to this Agreement.

2. In such negotiations and agreement, which may include provision for compensatory adjustment with respect to other products, the contracting parties concerned shall endeavour to maintain a general level of reciprocal and mutually advantageous concessions not less favourable to trade than that provided for in this Agreement prior to such negotiations.

3. a) If agreement between the contracting parties primarily concerned cannot be reached before 1 January 1958 or before the expiration of a period envisaged in paragraph 1 of this Article, the contracting party which proposes to modify or withdraw the concession shall, nevertheless, be free to do so and if such action is taken any contracting party with which such concession was initially negotiated, any contracting party determined under paragraph 1 to have a principal supplying interest and any contracting party determined under paragraph 1 to have a substantial interest shall then be free not later than six months after such action is taken, to withdraw, upon the expiration of thirty days from the day on which written notice of such withdrawal is received by the CONTRACTING PARTIES, substantially equivalent concessions initially negotiated with the applicant contracting party.

b) If agreement between the contracting parties primarily concerned is reached but any other contracting party determined under paragraph 1 of this Article to have a substantial interest is not satisfied, such other contracting party shall be free, not later than six months after action under such agreement is taken, to withdraw, upon the expiration of thirty

draga til baka, eftir að skrifleg tilkynning með 30 daga fyrirvara um að það skuli gert barst Samningsaðilum, ívilnanir, sem að verulegu leyti eru jafngildi ívilnana, sem um var samið við samningsaðilann, sem um sækir.

4. Samningsaðilarnir geta, hvenær sem er, undir sérstökum kringumstæðum, leyft samningsaðila að hefja samningaviðræður um breytingar eða afnám ívilnana, sem veittar eru samkvæmt þar að lútandi lista með þessum samningi, samkvæmt eftirfarandi aðferðum og skilyrðum:

a) Slíkum samningaviðræðum og sérhverjum viðræðum hliðstæðum þeim skal hagað í samræmi við ákvæði 1. og 2. málsg. þessarar greinar.

b) Ef samningar takast í samningaviðræðum milli þeirra samningsaðila, sem fyrst og fremst um ræðir, skulu ákvæði b-liðs í 3. málsg. þessarar greinar gilda.

c) Ef samkomulag næst ekki milli þeirra samningsaðila, sem fyrst og fremst um ræðir, innan 60 daga frá því að viðræður hafa verið leyfðar, eða innan lengra tímafrests, sem Samningsaðilar kunna að hafa ákveðið, getur samningsaðilinn, sem um sækir, skotið málinu til Samningsaðila.

d) Þegar slíkt málskot hefur farið fram, skulu Samningsaðilar þá þegar gera athugun á málinu og leggja álit sitt fyrir samningsaðilana, sem fyrst og fremst um ræðir, með það fyrir augum að ná samkomulagi. Náist samkomulag, gilda ákvæði b-liðs 3. málsg., svo sem samkomulag milli þeirra samningsaðila, sem fyrst og fremst um ræðir, hefði náðst. Náist ekkert samkomulag milli þeirra samningsaðila, sem fyrst og fremst um ræðir, skal samningsaðilanum, sem um sækir, frjálst að breyta eða draga til baka ívilnunina, nema því aðeins að Samningsaðilar ákveði, að samningsaðilinn, sem um sækir, hafi á ósanngjarnan hátt ekki boðið upp á nægar bætur. Sé til slíkra aðgerða gripið, er hverjum samningsaðila, sem um ívilnunina var í upphafi samið við, samningsaðila, sem samkvæmt a-lið 4. málsg. telst hafa sérstaka hagsmuni seljanda og samnings-

days from the day on which written notice of such withdrawal is received by the CONTRACTING PARTIES, substantially equivalent concessions initially negotiated with the applicant contracting party.

4. The CONTRACTING PARTIES may, at any time, in special circumstances, authorize a contracting party to enter into negotiations for modification or withdrawal of a concession included in the appropriate Schedule annexed to this Agreement subject to the following procedures and conditions:

a) Such negotiations and any related consultations shall be conducted in accordance with the provisions of paragraphs 1 and 2 of this Article.

b) If agreement between the contracting parties primarily concerned is reached in the negotiations, the provisions of paragraph 3 b) of this Article shall apply.

c) If agreement between the contracting parties primarily concerned is not reached within a period of sixty days after negotiations have been authorized, or within such longer period as the CONTRACTING PARTIES may have prescribed, the applicant contracting party may refer the matter to the CONTRACTING PARTIES.

d) Upon such reference, the CONTRACTING PARTIES shall promptly examine the matter and submit their views to the contracting parties primarily concerned with the aim of achieving a settlement. If a settlement is reached, the provisions of paragraph 3 b) shall apply as if agreement between the contracting parties primarily concerned had been reached. If no settlement is reached between the contracting parties primarily concerned, the applicant contracting party shall be free to modify or withdraw the concession, unless the CONTRACTING PARTIES determine that the applicant contracting party has unreasonably failed to offer adequate compensation. If such action is taken, any contracting party with which the concession was initially negotiated, any contracting party determined under paragraph 4 a) to have a principal supplying interest and

aðila, sem samkvæmt a-lið 4. málsg. telst hafa verulegra hagsmuna að gæta, frjálst, ekki síðar en 6 mánuðum eftir að til slíkra aðgerða var gripið, að breyta eða draga til baka, eftir að skrifleg tilkynning með 30 daga fyrirvara um að það skuli gert barst Samningsaðilum, ívilnanir, sem að verulegu leyti eru jafngildi ívilnana, sem upphaflega var um samið við samningsaðilann, sem um sækir.

5. Fyrir þann 1. janúar 1958 og innan loka hvers þess tímabils, sem ráð er fyrir gert í 1. málsg., getur samningsaðili með tilkynningu til Samningsaðila, áskilið sér þann rétt á næsta tímabili, að breyta þar að lútandi listum í samræmi við aðferðir 1.—3. málsg. Velji samningsaðili þann kost, skal öðrum samningsaðilum heimilt, á sama tímabili, að breyta eða draga til baka, samkvæmt sömu aðferðum, ívilnanir, sem upphaflega var samið um við þann samningsaðila.

28. gr. — viðauki. Tollaviðræður.

1. Samningsaðilarnir viðurkenna, að tollar eru gjarnan alvarlegur viðskipta-tálmi. Þýðingarmiklar til aukningar milli-riksjaviðskipta eru af þessum sökum viðræður á gagnkvæmum grundvelli sem er sérhverjum til hagsbóta, með það fyrir augum að lækka verulega tolla almennt svo og aðrar álögur á innflutningi og útflutningi, og sér í lagi til lækkunar á þeim háu tollum, sem hindra innflutning jafnvel á mjög litlu magni. Slíkar viðræður skulu taka viðeigandi tillit til markmiða samnings þessa og hinna mismunandi þarfa einstakra samningsaðila. Samningsaðilar geta þess vegna við og við staðið fyrir slíkum samningaviðræðum.

2. a) Samningaviðræður samkvæmt þessari grein geta verið á grundvelli einstakra vara, sem valdar eru, eða með þeim marghliða aðferðum, sem samningsaðilar, sem hlut eiga að máli, kunna að velja. Slíkar viðræður geta haft það að markmiði að lækka tolla, binda tolla þá,

any contracting party determined under paragraph 4 a) to have a substantial interest, shall be free, not later than six months after such action is taken, to modify or withdraw, upon the expiration of thirty days from the day on which written notice of such withdrawal is received by the CONTRACTING PARTIES, substantially equivalent concessions initially negotiated with the applicant contracting party.

5. Before 1 January 1958 and before the end of any period envisaged in paragraph 1 a contracting party may elect by notifying the CONTRACTING PARTIES to reserve the right, for the duration of the next period, to modify the appropriate Schedule in accordance with the procedures of paragraphs 1 to 3. If a contracting party so elects, other contracting parties shall have the right, during the same period, to modify or withdraw, in accordance with the same procedures, concessions initially negotiated with that contracting party.

Article XXVIII bis. Tariff Negotiations.

1. The contracting parties recognize that customs duties often constitute serious obstacles to trade; thus negotiations on a reciprocal and mutually advantageous basis, directed to the substantial reduction of the general level of tariffs and other charges on imports and exports and in particular to the reduction of such high tariffs as discourage the importation even of minimum quantities, and conducted with due regard to the objectives of this Agreement and the varying needs of individual contracting parties, are of great importance to the expansion of international trade. The CONTRACTING PARTIES may therefore sponsor such negotiations from time to time.

2. a) Negotiations under this Article may be carried out on a selective product-by-product basis or by the application of such multilateral procedures as may be accepted by the contracting parties concerned. Such negotiations may be directed towards the reduction of duties,

sem eru, eða það, að skuldbindingar séu gerðar um, að einstakir tollar eða meðaltollar á sérstökum vöruflokkum fari ekki upp yfir ákveðin mörk. Binding lágra tolla gegn hækkun eða binding tollfrelsis skal vera viðurkennd jafngild ívilnun að verðmæti og lækkun hárra tolla.

b) Samningsaðilarnir viðurkenna, að almennt er árangur marghliða viðræðna háður þátttöku allra samningsaðila, sem eiga verulegan hluta utanríkisviðskipta sinna hvor við annan.

3. Samningaviðræður skulu haldnar á grundvelli, sem gefur næg tækifæri til að taka tillit til:

a) Þarfa einstakra samningsaðila og einstakra iðngreina.

b) Þarfa þeirra landa, sem skemmra eru á veg komin í hagþróuninni, til sveigjanlegru notkunar tollverndar til að stuðla að hagþróun þeirra og sérstakra þarfa þessara landa til notkunar tolla í fjáröflunarskyni; og

c) Allra annarra atriða, sem máli skipta, þar með fjármálalegra, þróunarlegra, hernaðarlegra og annarra þarfa samningsaðilanna, sem hlut eiga að máli.

29. gr.

Tengsl samnings þessa við Havana sáttmálann.

1. Samningsaðilarnir skuldbinda sig til að taka, eins og framkvæmdavaldi þeirra er frekast unnt, tillit til hinna almennu ákvæða I.—VI. kafla, að báðum meðtöldum, og IX. kafla Havana sáttmálans, þar til þeir hafa samþykkt hann í samræmi við stjórnarskrárleg ákvæði sín.

2. Annar hluti samnings þessa skal falla úr gildi á þeim degi, er Havana sáttmálinn tekur gildi.

3. Hafi Havana sáttmálinn ekki tekið gildi fyrir 30. september 1949, skulu samningsaðilarnir halda með sér fund fyrir 31. desember 1949, til að ná samkomulagi um, hvort auka beri þennan samning, bæta hann eða viðhalda honum.

4. Falli Havana sáttmálinn einhvern tíma úr gildi, skulu Samningsaðilar

the binding of duties at then existing levels or undertakings that individual duties or the average duties on specified categories of products shall not exceed specified levels. The binding against increase of low duties or of duty-free treatment shall, in principle, be recognized as a concession equivalent in value to the reduction of high duties.

b) The contracting parties recognize that in general the success of multilateral negotiations would depend on the participation of all contracting parties which conduct a substantial proportion of their external trade with one another.

3. Negotiations shall be conducted on a basis which affords adequate opportunity to take into account:

a) the needs of individual contracting parties and individual industries;

b) the needs of less-developed countries for a more flexible use of tariff protection to assist their economic development and the special needs of these countries to maintain tariffs for revenue purposes; and

c) all other relevant circumstances, including the fiscal, developmental, strategic and other needs of the contracting parties concerned.

Article XXIX

The Relation of this Agreement to observe to the Havana Charter.

1. The contracting parties undertake to observe to the fullest extent of their executive authority the general principles of Charters I to IV inclusive and of Chapter IX of the Havana Charter pending their acceptance of it in accordance with their constitutional procedures.

2. Part II of this Agreement shall be suspended on the day on which the Havana Charter enters into force.

3. If by September 30, 1949, the Havana Charter has not entered into force, the contracting parties shall meet before December 31, 1949, to agree whether this Agreement shall be amended, supplemented or maintained.

4. If at any time the Havana Charter should cease to be in force, the CON-

halda með sér fund svo fljótt sem auðið er, eftir að það er orðið, til að ná samkomulagi um, hvort auka beri samning þennan, bæta hann eða viðhalda honum. Meðan af slíku samkomulagi hefur ekki orðið, skal annar hluti þessa samnings taka gildi aftur. Þetta er þó háð því skilyrði, að ákvæði annars hluta, að undanskilinni 23. gr., verði tekin upp, að breyttu því, sem breyta þarf, svo sem þau koma fyrir í Havana sáttmálanum, og enn fremur því, að enginn samningsaðili sé bundinn neinum skilyrðum, sem hann var ekki bundinn á þeim tíma, er Havana sáttmálinn féll úr gildi.

5. Hafi samningsaðili ekki samþykkt Havana sáttmálann á þeim degi, sem hann gengur í gildi, skulu Samningsaðilar ræðast við um, hvort og þá á hvern hátt samning þennan skuli bæta eða auka, að svo miklu leyti, sem hann snertir samband slíks samningsaðila og annarra samningsaðila. Meðan slíkt samkomulag hefur ekki náðst, skulu ákvæði annars hluta samnings þessa halda áfram gildi milli slíks samningsaðila og annarra samningsaðila, án tillits til ákvæða 2. málsg. þessarar greinar.

6. Samningsaðilar, sem eru aðilar að Alþjóðaviðskiptamálastofnuninni, skulu ekki beita ákvæðum samnings þessa þannig að hindruð sé framkvæmd ákvæða Havana sáttmálans. Framkvæmd þess stefnuatriðis, sem málsg. þessi grundvallast á, við samningsaðila, sem ekki er aðili að Alþjóðaviðskiptamálastofnuninni, skal vera samningsatriði samkvæmt 5. málsg. þessarar greinar.

30. gr.

Breytingar.

1. Breytingar á ákvæðum fyrsta hluta samnings þessa eða á ákvæðum 29. gr. eða þessarar gr. skulu taka gildi, þegar þær hafa verið samþykktar af öllum samningsaðilum, nema þegar ákvæði um breytingar eru sett annars staðar í samningi þessum. Aðrar breytingar á samningi þessum skulu öðlast gildi gagnvart þeim samningsaðilum, sem hafa samþykkt þær, þegar tveir þriðju samningsaðil-

TRACTING PARTIES shall meet as soon as practicable thereafter to agree whether this Agreement shall be supplemented, amended or maintained. Pending such agreement, Part II of this Agreement shall again enter into force; Provided that the provisions of Part II other than Article XXIII shall be replaced, mutatis mutandis, in the form in which they then appeared in the Havana Charter; and Provided further that no contracting party shall be bound by any provisions which did not bind it at the time when the Havana Charter ceased to be in force.

5. If any contracting party has not accepted the Havana Charter by the date upon which it enters into force, the CONTRACTING PARTIES shall confer to agree whether, and if so in what way, this Agreement in so far as it affects relations between such contracting party and other contracting parties, shall be supplemented or amended. Pending such agreement the provisions of part II of this Agreement shall, notwithstanding the provisions of paragraph 2 of this Article, continue to apply as between such contracting party and other contracting parties.

6. Contracting parties which are Members of the International Trade Organization shall not invoke the provisions of this Agreement so as to prevent the operation of any provision of the Havana Charter. The application of the principle underlying this paragraph to any contracting party which is not a Member of the International Trade Organization shall be the subject of an agreement pursuant to paragraph 5 of this Article.

Article XXX

Amendments.

1. Except where provision for modification is made elsewhere in this Agreement, amendments to the provisions of Part I of this Agreement or to the provisions of Article XXIX or of this Article shall become effective upon acceptance by all the contracting parties, and other amendments to this Agreement shall become effective, in respect of those contracting parties which accept them, upon

anna hafa samþykkt þær og síðan gagnvart hverjum samningsaðila, sem samþykkir þær.

2. Sérhver samningsaðili, sem samþykkir breytingu við samning þennan, skal framvísa samþykktarskjali við framkvæmdastjóra Sameinuðu þjóðanna, innan þess tíma, sem Samningsaðilar gefa til kynna. Samningsaðilar geta ákveðið, að hver sú breyting, sem til framkvæmda kemur samkvæmt þessari grein, sé þess eðlis, að hverjum þeim samningsaðila, sem ekki hefur samþykkt hana innan þess tíma, sem Samningsaðilar gefa til kynna, sé frjálst að segja upp aðild sinni að þessum samningi eða að vera áfram samningsaðili með samþykki Samningsaðila.

31. gr.

Uppsögn.

Sérhver samningsaðili getur sagt upp aðild sinni að þessu samkomulagi án tillits til ákvæða 12. málsg. 18. gr. eða 23. gr. eða 2. málsg. 30. gr. Einnig getur sérhver samningsaðili sér í lagi sagt upp aðild fyrir hönd sérstaks, aðgreinds tollsvæðis, sem hann ber alþjóðlega ábyrgð á og sem hafði á þeim tíma fulla sjálfstjórn í viðskiptamálum sínum út á við og öðrum málum, sem samningur þessi snertir. Uppsögnin skal taka gildi þegar liðnir eru 6 mánuðir frá þeim degi, er skrifleg tilkynning um uppsögn barst framkvæmdastjóra Sameinuðu þjóðanna.

32. gr.

Samningsaðilar.

1. Með samningsaðilum að samningi þessum skal átt við þær ríkisstjórnir, sem beita ákvæðum samnings þessa, samkvæmt 26. eða 33. gr. eða í samræmi við bókun um bráðabirgðafrankvæmd.

2. Hvenær sem er, eftir að samningur þessi hefur tekið gildi, samkvæmt 6. málsgrein 26. gr., geta þeir samningsaðilar, sem samþykkt hafa samning þennan samkvæmt 4. málsgrein 26. greinar,

acceptance by two-thirds of the contracting parties and there after for each other contracting party upon acceptance by it.

2. Any contracting party accepting an amendment to this Agreement shall deposit an instrument of acceptance with the Secretary-General of the United Nations within such period as the CONTRACTING PARTIES may specify. The CONTRACTING PARTIES may decide that any amendment made effective under this Article is of such a nature that any contracting party which has not accepted it within a period specified by the CONTRACTING PARTIES shall be free to withdraw from this Agreement, or to remain a contracting party with the consent of the CONTRACTING PARTIES.

Article XXXI

Withdrawal.

Without prejudice to the provisions of paragraph 12 of Article XVIII, or of Article XXIII or of paragraph 2 of Article XXX, any contracting party may withdraw from this Agreement, or may separately withdraw on behalf of any of the separate customs territories for which it has international responsibility and which at the time possesses full autonomy in the conduct of its external commercial relations and of the other matters provided for in this Agreement. The withdrawal shall take effect upon the expiration of six months from the day on which written notice of withdrawal is received by the secretary-General of the United Nations.

Article XXXII

Contracting Parties.

1. The contracting parties to this Agreement shall be understood to mean those governments which are applying the provisions of this Agreement under Article XXVI and XXXIII or pursuant to the Protocol of Provisional Application.

2. At any time after the entry into force of this Agreement pursuant to paragraph 6 of Article XXVI, those contract-

ákveðið, að sérhver samningsaðili, sem ekki hefur samþykkt samninginn á þann hátt, hætti að vera samningsaðili.

33. gr.

Aðild.

Ríkisstjórn, sem ekki er aðili að samningi þessum, eða ríkisstjórn, sem kemur fram fyrir hönd aðgreinds tollsvæðis, sem hefur fulla sjálfstjórn í viðskiptamálum sínum út á við og í öðrum málum, sem samningur þessi snertir, getur gerzt aðili að samningi þessum, fyrir sína eigin hönd eða fyrir hönd landssvæðisins, með þeim skilmálum, sem um semst milli ríkisstjórnarinnar og Samningsaðila. Ákvarðanir Samningsaðila samkvæmt þessari málsg. skulu teknar af meirihluta, er nemi tveim þriðju hlutum.

34. gr.

Viðaukar.

Viðaukarnir við samning þennan skulu hér með skoðast sem órjúfanlegur hluti samningsins.

35. gr.

Frávik frá beitingu samnings milli einstakra samningsaðila.

1. Samningur þessi eða 2. gr. samningsins skal ekki gilda milli samningsaðila og annars samningsaðila, ef:

a) samningsaðilarnir tveir hafa ekki átt samningaviðræður um tolla við hvorn annan og

b) annar hvor samningsaðilinn fellst ekki á þessa framkvæmd samningsins, þegar annar hvor verður samningsaðili.

2. Samningsaðilar geta tekið framkvæmd þessarar greinar til athugunar í einstökum tilvikum, að tilmælum hvaða samningsaðila sem er og gert viðeigandi tillögur.

ing parties which have accepted this Agreement pursuant to paragraph 4 of Article XXVI may decide that any contracting party which has not so accepted it shall cease to be a contracting party.

Article XXXIII

Accession.

A government not party to this Agreement, or a government acting on behalf of a separate customs territory possessing full autonomy in the conduct of its external commercial relations and of the other matters provided for in this Agreement, may accede to this Agreement, on its own behalf or on behalf of that territory, on terms to be agreed between such government and the CONTRACTING PARTIES. Decisions of the CONTRACTING PARTIES under this paragraph shall be taken by a two-thirds majority.

Article XXXIV

Annexes.

The annexes to this Agreement are hereby made an integral part of this Agreement.

Article XXXV

Non-application of the Agreement between particular Contracting Parties.

1. This Agreement, or alternatively Article II of this Agreement shall not apply as between any contracting party and any other contracting Party if:

a) the two contracting parties have not entered into tariff negotiations with each other, and

b) either of the contracting parties, at the time either becomes a contracting party, does not consent to such application.

2. The CONTRACTING PARTIES may review the operation of this Article in particular cases at the request of any contracting party and make appropriate recommendations.

FJÓRÐI HLUTI
VIÐSKIPTI OG ÞRÓUN

36. gr.

Markmið og meginstefna.

1. Samningsaðilar

a) eru þess minnugir, að grundvallar-markmið þessa samkomulags eru m. a. fólgin í því að auka velmegun og stöðuga efnahagsþróun meðal allra þeirra, sem aðild eiga að því, og líta þeir svo á, að slík þróun sé sérstaklega aðkallandi fyrir vanþróaða samningsaðila;

b) líta svo á, að tekjur af útflutningi vanþróaðra samningsaðila geti átt mjög mikilvægan þátt í efnahagsþróun þeirra og að umfang þessara gjaldeyrstekna byggist á verði því, sem vanþróaðir samningsaðilar greiða fyrir nauðsynlegan innflutning, útflutningsmagni þeirra og verði því, sem fæst fyrir þann útflutning;

c) vekja athygli á því, að mikill munur er á velmegun í vanþróaðum löndum og öðrum löndum;

d) viðurkenna, að aðgerðir einstakra samningsaðila, svo og sameiginlegar aðgerðir af þeirra hálfu, eru nauðsynlegar til þess að unnt sé að efla efnahagsþróun vanþróaðra samningsaðila, og koma á skjótri þróun til aukinnar velmegunar í þessum löndum;

e) viðurkenna, að alþjóðaverzlun, sem tæki til þess að ná efnahagslegum og félagslegum framförum, eigi að vera háð þeim reglum og venjum — og ráðstöfunum í samræmi við slíkar reglur og venjur — er samræmast þeim markmiðum, sem lýst er í ákvæðum þessarar greinar;

f) og með því að Samningsaðilar geta gert vanþróaðum samningsaðilum unnt að heita sérstökum ráðstöfunum til þess að efla viðskipti sín og efnahagsþróun, þá hafa þeir orðið sammála um eftirfarandi:

2. Þörf er á því, að útflutningstekjur vanþróaðra samningsaðila, aukist með skjóttum og stöðugum hætti.

3. Þörf er á því, að gert verði jákvætt átak, er beinist að því að tryggja það, að

PART IV
TRADE AND DEVELOPMENT

Article XXXVI

Principles and Objectives.

1. The Contracting Parties,

a) recalling that the basic objectives of this Agreement include the raising of standards of living and the progressive development of the economies of all contracting parties, and considering that the attainment of these objectives is particularly urgent for less-developed contracting parties;

b) considering that export earnings of the less-developed contracting parties can play a vital part in their economic development and that the extent of this contribution depends on the prices paid by the less-developed contracting parties for essential imports, the volume of their exports, and the prices received for these exports;

c) noting that there is a wide gap between standards of living in less-developed countries and in other countries;

d) recognizing that individual and joint action is essential to further the development of the economies of less-developed contracting parties and to bring about a rapid advance in the standards of living in these countries;

e) recognizing that international trade as a means of achieving economic and social advancement should be governed by such rules and procedures — and measures in conformity with such rules and procedures — as are consistent with the objectives set forth in this Article;

f) noting that the CONTRACTING PARTIES may enable less-developed contracting parties to use special measures to promote their trade and development;

agree as follows:

2. There is need for a rapid and sustained expansion of the export earnings of the less-developed contracting parties.

3. There is need for positive efforts designed to ensure that less-developed

vanþróaðir samningsaðilar öðlist þann
ate with the needs of their economic devel-
opment.

4. Þar sem margir vanþróaðir samnings-
aðilar þurfa enn um sinn að byggja á
útflutningi takmarkaðs úrvals af undir-
stöðuafurðum, þá er þörf á því að veita
slíkum vörum aðgang að mörkuðum
heimsins með hagkvæmari og aðgengi-
legri skilmálum en verið hefur, að svo
miklu leyti sem frekast er unnt, og hvar
sem slíkt má teljast hagkvæmt, er þörf
á því að grípa til ráðstafana, er beinast
að því að skapa jafnvægi og bæta að-
stæður á mörkuðum heimsins fyrir slíkar
afurðir, þar með taldar sérstaklega ráð-
stafanir til þess að tryggja stöðugt, sann-
gjarnt og arðvænlegt verð fyrir þær, og
auka á þann hátt mögulegan vöxt heims-
verzlunar og eftirspurnar, ásamt öflugum
og stöðugum vexti raunverulegra útflut-
ningstekna þessara landa, þannig að þeim
skapist á þann hátt auknir möguleikar til
efnahagsþróunar.

5. Hröð efnahagsþróun vanþróaðra
samningsaðila verður mun auðveldari
með aukinni fjölbreytni í uppbyggingu
efnahagskerfis þeirra og með því að
komast hjá því að treysta um of á út-
flutning undirstöðuafurða. Af þessum
sökum er mikil þörf á því, að þeir fái sem
allra greiðastan aðgang að mörkuðum,
við sem hagstæðastar aðstæður, með
unnar fullframleiddar vörur, sem þegar
hafa mikla þýðingu fyrir útflutningsverzl-
un vanþróaðra aðila, eða munu hafa
mikla þýðingu fyrir hana síðar meir.

6. Sökum stöðugs skorts á útflutnings-
tekjum og öðrum gjaldeyristekjum van-
þróaðra samningsaðila, má finna mjög
mikilvægt tengsl milli viðskipta annars
vegar og fjárhagslegs stuðnings við efna-
hagsþróun þeirra hins vegar. Af þessum
sökum er mjög mikil þörf á því, að náð
og stöðugt samstarf ríki milli Samnings-
aðila og alþjóðlegra lánastofnana, þannig
að þær geti lagt fram sinn skerf á sem
áhrifaríkastan hátt til þess að létta þær
byrðar, sem vanþróaðir samningsaðilar

contracting parties secure a share in the
growth in international trade commensur-
skerf í vexti alþjóðaviðskipta, sem talizt
getur samsvara þörfum þeirra á sviði
efnahagslegrar þróunar.

4. Given the continued dependence of many
less-developed contracting parties on the
exporation of a limited range of primary
products, there is need to provide in the
largest possible measure more favorable
and acceptable conditions of access to
world markets for these products, and
wherever appropriate to devise measure
designed to stabilize and improve condi-
tions of world markets in these products,
including in particular measures designed
to attain stable, equitable and remunera-
tive prices, thus permitting an expansion
of world trade and demand and a dyna-
mic and steady growth of the real export
earnings of these countries so as to pro-
vide them with expanding resources for
their economic development.

5. The rapid expansion of the economies
of the less-developed contracting parties
will be facilitated by a diversification of
the structure of their economies and the
avoidance of an excessive dependence on
the export of primary products. There is,
therefore, need for increased access in the
largest possible measure to markets under
favorable conditions for processed and
manufactured products currently or po-
tentially of particular export interest to
less-developed contracting parties.

6. Because of the chronic deficiency in
the export proceeds and other foreign ex-
change earnings of less-developed con-
tracting parties, there are important inter-
relationships between trade and financial
assistance to development. There is, there-
fore, need for close and continuing col-
laboration between the CONTRACTING
PARTIES and the international lending
agencies so that they can contribute most
effectively to alleviating the burdens these
less-developed contracting parties assume

taka sér á herðar vegna efnahagsþróunar sinnar.

7. Þörf er á því, að samstarf eigi sér stað milli Samningsaðila, annarra stjórnarstofnana og svo samtaka og stofnana innan kerfis Sameinuðu þjóðanna, sem einkum beina starfsemi sinni að viðskiptum og efnahagsþróun vanþróaðra landa.

8. Þróaðir samningsaðilar búast ekki við gagnkvæmi vegna skuldbindinga, sem þeir taka sér á herðar í viðskiptasamningum til þess að draga úr eða afnema tolla og önnur höft í viðskiptum við vanþróaða samningsaðila.

9. Samningsaðilarnir skulu vinna að því af fullum hug og einurð, bæði hver í sínu lagi og sameiginlega, að gripið verði til ráðstafana, sem miða að því, að þessi meginstefnumið öðlist gildi.

37. gr.

Skuldbindingar.

1. Þróaðir samningsaðilar skulu eftir því sem frekast er unnt — nema þegar knýjandi ástæður, þar með taldar laga­legar ástæður, koma í veg fyrir að slíkt sé mögulegt — sjá um að eftirfarandi ákvæði öðlist gildi:

a) láta aðgerðir, sem beinast í þá átt að draga úr eða afnema með öllu hömlur gegn vörum, er nú hafa eða síðar kunna að hafa sérstaka þýðingu fyrir vanþróaða samningsaðila, ganga fyrir að verulegu leyti, þar með taldir tollar og önnur höft, sem á ósanngjarnan hátt gera mun á slíkum vörum í óunnu og unnu formi;

b) forðast að koma á eða auka tolla eða önnur innflutningshöft á vörur, sem nú hafa sérstaka þýðingu fyrir útflutningsverzlun vanþróaðra samningsaðila, eða kunna síðar að hafa þýðingu fyrir útflutningsverzlun þeirra;

c) i) forðast að gripa til nýrra aðgerða í peningamálum, og

ii) ef ákveðnar eru breytingar á stefnu í peningamálum að láta þá þær ráðstafanir ganga fyrir, er beinast að því að draga úr eða afnema aðgerðir í peningamálum, sem myndu verulega hindra vöxt á neyztu undirstöðuafurða, hvort heldur

in the interest of their economic development.

7. There is need for appropriate collaboration between the CONTRACTING PARTIES, other intergovernmental bodies and the organs and agencies of the United Nations system, whose activities relate to the trade and economic development of less-developed countries.

8. The developed contracting parties do not expect reciprocity for commitments made by them in trade negotiations to reduce or remove tariffs and other barriers to the trade of less-developed contracting parties.

9. The adoption of measures to give effect to these principles and objectives shall be a matter of conscious and purposeful effort on the part of the contracting parties both individually and jointly.

Article XXXVII

Commitments.

1. The developed contracting parties shall to the fullest extent possible — that is, except when compelling reasons, which may include legal reasons, make it impossible — give effect to the following provisions:

a) accord high priority to the reduction and elimination of barriers to products currently or potentially of particular export interest to less-developed contracting parties, including customs duties and other restrictions which differentiate unreasonably between such products in their primary and in their processed forms;

b) refrain from introducing, or increasing the incidence of, customs duties or nontariff import barriers on products currently or potentially of particular export interest to less-developed contracting parties; and

c) i) refrain from imposing new fiscal measures, and

ii) in any adjustments of fiscal policy accord high priority to the reduction and elimination of fiscal measures, which would hamper, or which hamper, significantly the growth of consumption of primary products, in raw or processed

sem er í hráu eða unnu formi, sem að öllu eða mestu leyti eru framleiddar á landssvæðum vanþróaðra samningsaðila, og sem sérstaklega er beint gegn slíkum afurðum.

2. a) Hvenær sem litið er svo á, að ekki sé séð um að eitthvert af ákvæðum þeim, sem felast í stafliðum a), b) eða c) í 1. málsgrein, öðlist gildi, þá skal Samningsaðilinn skýrt frá því, og skal sá samningsaðili, sem ekki sér um að viðeigandi ákvæði öðlist gildi, skýra frá því eða einhver annar samningsaðili, sem hlut á að máli.

b) i) Nú fer einhver samningsaðili þess á leit, sökum þess að hann telur sig hafa hagsmunum af því, án þess að það brjóti í bága við þær viðræður, er einhverjir tveir samningsaðilar kunna að eiga sín á milli, þá skulu Samningsaðilar ráðgjast við þann þeirra, sem hlut á að máli, svo og við alla þá samningsaðila, er hagsmunum eiga að gæta, varðandi ákvæði það, sem hér um ræðir, í þeim tilgangi að finna lausn, er allir aðilar, sem hlut eiga að máli, geta gert sig ánægða með, í því skyni að ná tilgangi þeim, sem felst í ákvæðum 36. greinar. Í viðræðum þessum skal athuga ástæður þær, sem bornar voru fram fyrir því að ákvæðum þeim, sem felast í stafliðum a), b) eða c) í 1. málsgrein, hafi ekki verið gefið gildi.

ii) Þar sem hugsanlegt er, að einstökum samningsaðilum reynist í vissum tilvikum auðveldara að hrinda í framkvæmd ákvæðum þeim, sem felast í stafliðum a), b) eða c) í 1. málsgrein, með því að grípa til aðgerða í samvinnu við aðra samningsaðila, sem lengra eru á veg komnir efnahagslega, þá mætti beina slíkum viðræðum í þá átt, þegar slíkt þykir við eiga.

iii) Í tilvikum, þar sem slíkt þykir vel við eiga, mætti einnig beina slíkum viðræðum, sem Samningsaðilar hafa beitt sér fyrir í þá átt, að samkomulag verði um sameiginlegar aðgerðir, sem beinist að því að ná tilgangi þessa samkomulags eins og það kemur fram í ákvæðum 1. málsgreinar 25. greinar.

3. Þróaðir samningsaðilar skulu:

a. í tilvikum, þar sem ríkisstjórnin beint eða óbeint ákveður endursöluverð á af-

form, wholly or mainly produced in the territories of less-developed contracting parties, and which are applied specifically to those products.

2. a) Whenever it is considered that effect is not being given to any of the provisions of sub-paragraph a), b) or c) of paragraph 1, the matter shall be reported to the CONTRACTING PARTIES either by the contracting party not so giving effect to the relevant provisions or by any other interested contracting party.

b) i) The CONTRACTING PARTIES shall, if requested so to do by any interested contracting party, and without prejudice to any bilateral consultations that may be undertaken, consult with the contracting party concerned and all interested contracting parties with respect to the matter with a view to reaching solutions satisfactory to all contracting parties concerned in order to further the objectives set forth in Article XXXVI. In the course of these consultations, the reasons given in cases where effect was not being given to the provisions of sub-paragraph a), b) or c) of paragraph 1 shall be examined.

ii) As the implementation of the provisions of sub-paragraph a), d) or c) of paragraph 1 by individual contracting parties may in some cases be more readily achieved where action is taken jointly with other developed contracting parties, such consultation might, where appropriate, be directed towards this end.

iii) The consultations by the CONTRACTING PARTIES might also, in appropriate cases, be directed towards agreement on joint action designed to further the objectives of this Agreement as envisaged in paragraph 1 of Article XXV.

3. The developed contracting parties shall:

a) make every effort, in cases where a government directly or indirectly deter-

urðum, sem að öllu eða mestu leyti eru framleiddar á landssvæðum vanþróaðra samningsaðila, leitast við að halda viðskiptajöfnuði í því horfi, sem sanngjarnt má teljast;

b) gefa virkan gaum að því að gripa til ráðstafana, sem beinast í þá átt að efla þróun innflutnings frá vanþróaðum samningsaðilum og taka þátt í viðeigandi alþjóðlegum aðgerðum, er að þessu miða;

c) gefa gaum að viðskiptahagsmunum vanþróaðra samningsaðila, þegar þeir í huga aðrar ráðstafanir, sem heimilt er að gripa til samkvæmt ákvæðum þessa samnings, til lausnar sérstökum vandamálum, og kanna alla möguleika á jákvæðum ráðum áður en gripað er til slíkra aðgerða, þegar þær myndu hafa áhrif á brýna hagsmuni þessara samningsaðila.

4. Vanþróaðir samningsaðilar samþykkja að gripa til viðeigandi ráðstafana til þess að hrinda í framkvæmd ákvæðum þeim, sem fólgin eru í IV. hluta þessa samkomulags, til hagbóta fyrir viðskipti annarra vanþróaðra samningsaðila, að svo miklu leyti sem slíkar aðgerðir samræmast þróun hjá þessum aðilum, hverjum um sig, nú og framvegis, svo og þörfum þeirra á sviði fjármála og viðskipta, jafnframt því sem tillit verði tekið til undangenginnar viðskiptaþróunar og viðskiptahagsmuna allra vanþróaðra samningsaðila.

5. Við framkvæmd skuldbindinga þeirra, sem felast í ákvæðum 1. til 4. málsgreinar, skal sérhver samningsaðili veita hverjum þeim öðrum samningsaðila eða samningsaðilum, sem af því hafa hagsmuni, fullkomið og tafarlaust tækifæri til viðræðna samkvæmt þeim venjulegu reglum, sem í þessu samkomulagi felast, varðandi hvert það málefni eða vanda, sem upp kann að koma.

38. gr.

Sameiginlegar aðgerðir.

1. Samningsaðilarnir skulu gripa til sameiginlegra aðgerða, innan ramma

mines the resale price of products wholly or mainly produced in the territories of less-developed contracting parties, to maintain trade margins at equitable levels;

b) give active consideration to the adoption of other measures designed to provide greater scope for the development of imports from less-developed contracting parties and collaborate in appropriate international action to this end;

c) have special regard to the trade interest of less-developed contracting parties when considering the application of other measures permitted under this Agreement to meet particular problems and explore all possibilities of constructive remedies before applying such measures where they would affect essential interests of those contracting parties.

4. Less-developed contracting parties agree to take appropriate action in implementation of the provisions of Part IV for the benefit of the trade of other less-developed contracting parties, in so far as such action is consistent with their individual present and future development, financial and trade needs taking into account past trade developments as well as the trade interests of less-developed contracting parties as a whole.

5. In the implementation of the commitments set forth in paragraph 1 to 4 each contracting party shall afford to any other interested contracting party or contracting parties full and prompt opportunity for consultations under the normal procedures of this Agreement with respect to any matter or difficulty which may arise.

Article XXXVIII

Joint Action.

1. The contracting parties shall collaborate jointly, within the framework of

þessa samkomulags og á annan hátt, eftir því sem við á, til þess að vinna að þeim stefnumiðun, sem fólgin eru í ákvæðum 36. greinar þessa samkomulags.

2. Einkum og sér í lagi skulu Samningsaðilar:

a) eftir því sem við á, grípa til aðgerða, þar með taldar aðgerðir, sem gripið er til á alþjóðavettvangi, til þess að skapa auðveldari og hagkvæmari aðgang að heimsörkuðum fyrir undirstöðuafurðir, sem sérstaklega varða hagsmuni vanþróaðra samningsaðila, og finna leiðir til þess að efla jafnvægi og bæta aðstæður á heimsörkuðum fyrir þessar afurðir, þar með taldar ráðstafanir, sem beinast að því að fá jafnt, sanngjarnt og arðvænlegt verð fyrir slíkar útflutningsafurðir;

b) leita eftir viðeigandi samstöðu um stefnuna í þróun viðskipta- og efnahagsmála við Sameinuðu þjóðirnar, stofnanir þeirra og samtök, þar með taldar hverjar þær stofnanir, sem kann að verða komið á fót á grundvelli tillagna frá ráðstefnu Sameinuðu þjóðanna um viðskipta- og efnahagsþróun;

c) starfa saman að athugun og skilgreiningu á stefnu og áætlun vanþróaðra samningsaðila, á sviði þróunarmála, um leið og athugað er sambandið milli viðskipta og efnahagsaðstoðar, í því skyni að finna leiðir til ákveðinna aðgerða, er miði að því að efla þróun útflutningsverzlunar og auðvelda aðgang að útflutningsmörkuðum fyrir vörur þær, sem framleiddar eru af þeim framleiðsluðnaði, sem þannig er komið á fót, og í þessum sama tilgangi leita eftir samstarfi við ríkisstjórnir og alþjóðastofnanir, og alveg sérstaklega við samtök og stofnanir, sem starfa að því að veita fjárhagslegan stuðning til þróunarmála, með það fyrir augum að framkvæma kerfisbundnar athuganir á sambandinu milli viðskipta og efnahagsaðstoðar meðal einstakra vanþróaðra samningsaðila í því skyni að öðlast betri hugmynd um útflutningsmöguleika, markaðshorfur og hverjar þær aðgerðir aðrar, sem þörf kann að vera á;

d) hafa stöðugar gætur á þróun heimsverzlunar með sérstöku tilliti til vaxtarhraða viðskipta vanþróaðra samningsaðila og gera tillögur til samningsaðila eftir

this Agreement and elsewhere, as appropriate, to further the objectives set forth in Article XXXVI.

2. In particular, the CONTRACTING PARTIES shall:

a) where appropriate, take action, including action through international arrangements, to provide improved and acceptable conditions of access to world markets for primary products of particular interest to less-developed contracting parties and to devise measures designed to stabilize and improve conditions of world markets in these products including measures designed to attain stable, equitable and remunerative prices for exports of such products;

b) seek appropriate collaboration in matters of trade and development policy with the United Nations and its organs and agencies, including any institutions that may be created on the basis of recommendations by the United Nations Conference on Trade and Development;

c) collaborate in analyzing the development plans and policies of individual less-developed contracting parties and in examining trade and aid relationships with a view to devising concrete measures to promote the development of export potential and to facilitate access to export markets for the products of the industries thus developed and, in this connexion, seek appropriate collaboration with governments and international organizations, and in particular with organizations having competence in relation to financial assistance for economic development, in systematic studies of trade and aid relationships in individual less-developed contracting parties aimed at obtaining a clear analysis of export potential, market prospects and any further action that may be required;

d) keep under continuous review the development of world trade with special reference to the rate of growth of the trade of less-developed contracting parties

því sem telja má viðeigandi, miðað við aðstæður;

e) starfa saman að því að finna tiltækar leiðir til að auka viðskipti í þágu efnahagsþróunar fyrir tilstilli alþjóðlegrar samræmingar og lagfæringar á ríkjandi stefnu og reglugerðum viðkomandi lands með aðstoð tæknilegra og viðskiptalegra staðla á sviði framleiðslu, flutninga og verzlunar og sömuleiðis með aðstoð auglýsinga og upplýsingastarfsemi í þágu útflutningsverzlunar, m. a. með því að koma á fót aðstöðu til aukinnar miðlunar á upplýsingum á sviði viðskipta og þróun markaðsrannsókna; og

f) koma á fót þeim skipulagsbreytingum á stofnunum þeim, sem fyrir eru, er teljast mega nauðsynlegar til þess að þjóna tilgangi þeim, sem kveðið er á um í 36. grein, og veita gildi þeim ákvæðum, sem felast í þessum hluta samkomulagsins.

and make such recommendations to contracting parties as may, in the circumstances, be deemed appropriate;

e) collaborate in seeking feasible methods to expand trade for the purpose of economic development, through international harmonization and adjustment of national policies and regulations, through technical and commercial standards affecting production, transportation and marketing, and through export promotion by the establishment of facilities for the increased flow of trade information and the development of market research; and

f) establish such institutional arrangements as may be necessary to further the objectives set forth in Article XXXVI and to give effect to the provisions of this Part.

VIÐAUKI A

Listi yfir landssvæði þau, sem vísað er til í 1. gr., málsg. 2 a).

Hið sameinaða konungsríki Stóra Bretlands og Norður-Írlands.

Landssvæði, sem lúta hinu sameinaða konungsríki Stóra Bretlands og Norður-Írlands.

Kanada.

Samveldið Ástralía.

Landssvæði, sem lúta Samveldinu Ástralíu.

Nýja Sjáland.

Landssvæði, sem lúta Nýja Sjálandi.

Ríkjasambandið Suður Afríka, þar með talin Suðvestur Afríka.

Írland.

Indland (frá og með 10. apríl 1947).

Nýfundnaland.

Suður-Ródesía.

Burma.

Ceylon.

Á sumum þeirra landssvæða, sem að ofan er getið, gilda tveir eða fleiri sérréttindatollar fyrir tiltekna vörur. Sérhverj slikt landssvæði getur — með samningi við aðra samningsaðila, sem eru aðalseljendur slíkra vara með beztu-kjartollu — látið einn sérréttindatoll koma í

ANNEX A

List of Territories referred to in Paragraph 2 a) of Article I

United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Dependent territories of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Canada

Commonwealth of Australia

Dependent territories of the Commonwealth of Australia

New Zealand

Dependent territories of New Zealand

Union of South Africa including South West Africa

Ireland

India (as on April 10, 1947)

Newfoundland

Southern Rhodesia

Burma

Ceylon

Certain of the territories listed above have two or more preferential rates in force for certain products. Any such territory may, by agreement with the other contracting parties which are principal suppliers of such products at the most-favoured-nation rate, substitute

stað fleiri slíkra sérréttindatolla, sem í heild sé ekki óhagstæðari seljendum með beztu-kjaratolli en sérréttindi þau, sem í gildi voru áður en breytingin var gerð.

Álagning jafngilda sérréttindatolla, sem komi í stað innlends sérréttindaskatts, er í gildi var hinn 10. apríl 1947, og einungis gildir milli tveggja eða fleiri þeirra landssvæða, sem getið er í þessum viðauka, eða sem komi í stað þeirra magnreglugerða á sérréttinda-grundvelli, sem lýst er í eftirfarandi málsgrein, skal ekki skoðast sem hækkun sérréttindatolls.

Það fyrirkomulag sérréttinda, sem getið er í 14. gr., 5. málsg. b), er hið sama og í gildi var í Bretlandi þann 10. apríl 1947 samkvæmt samningi við ríkisstjórnir Kanada, Ástralíu og Nýja Sjálands fyrir kælt eða fryst nautakjöt og kálfakjöt, fryst kindakjöt og lambakjöt, kælt eða fryst svinakjöt og reykt svínaflesk. Án þess að taka afstöðu til neinna þeirra aðgerða, sem til er gripið samkv. ákvæðum þeim, sem felast í 20. gr. I h), er til þess ætlað að þetta fyrirkomulag verði afnumið, eða í stað þess komi tollaivilnunar og að samningaviðræður með þetta fyrir augum fari fram svo skjótt sem hagkvæmt má teljast milli þeirra landa, sem þar eiga einkum hlut að máli eða eiga sérstakra hagsmuna að gæta hér að lútandi.

Skattur sá á leigu kvikmynda, sem í gildi var í Nýja Sjálandi þann 10. apríl 1947 skal, að því er tekur til tilgangs þessa samnings, teljast vera innflutningstollur samkvæmt ákvæðum 1. greinar. Kvóti sá fyrir kvikmyndaleigu, sem í gildi var í Nýja Sjálandi þann 10. apríl 1947 skal, að því er tekur til tilgangs þessa samnings, teljast vera kvóti samkvæmt ákvæðum 4. greinar.

Samveldisríkin Indland og Pakistan hafa ekki verið talin sérstaklega í fyrr nefndum lista, þar eð þau höfðu ekki verið stofnuð sem slík á degi þeim, sem hér er miðað við, þ. e. hinn 10. apríl 1947.

for such preferential rates single preferential rate which shall not on the whole be less favourable to suppliers at the most-favoured-nation rate than the preferences in force prior to such substitution.

The imposition of an equivalent margin of tariff preference to replace a margin of preference in an internal tax existing on April 10, 1947, exclusively between two or more of the territories listed in this Annex or to replace the preferential quantitative arrangements described in the following paragraph, shall not be deemed to constitute an increase in a margin of tariff preference.

The preferential arrangements referred to in paragraph 5 b) of Article XIV are those existing in the United Kingdom on April 10, 1947, under contractual agreements with the Governments of Canada, Australia and New Zealand, in respect of chilled and frozen beef and veal, frozen mutton and lamb, chilled and frozen pork, and bacon. It is the intention, without prejudice to any action taken under part I h) of Article XX, that these arrangements shall be eliminated or replaced by tariff preferences, and that negotiations to this end shall take place as soon as practicable among the countries substantially concerned or involved.

The film hire tax in force in New Zealand on April 10, 1947, shall, for the purposes of this Agreement, be treated as a customs duty under Article I. The renters' film quota in force in New Zealand on April 10, 1947, shall, for the purposes of this Agreement, be treated as a screen quota under Article IV.

The Dominions of India and Pakistan have not been mentioned separately in the above list since they had not come into existence as such on the base date of April 10, 1947.

VIÐAUKI B

Listi yfir landssvæði innan franska ríkjasambandsins, sem vísað er til í 1. gr. 2 b).

Frakkland.
Franska Mið-Afríka (svæðið Kongó¹ og önnur landssvæði).
Franska Vestur-Afríka.
Kamerún undir frönskum yfirráðum¹).
Franska Somaliströndin og þær lendar, sem henni fylgja.
Frönsk landssvæði á Indlandi¹).
Frönsk landssvæði í Kyrrahafi (Oceania).
Frönsk landssvæði innan samveldisins Nýju Hebrideseyjar¹).
Guadeloupe og þær lendar, sem henni fylgja.
Franska Guiana.
Indó-Kína.
Madagascar og þær lendar, sem henni fylgja.
Marokkó (franska svæðið)¹).
Martinique.
Nýja Kaledónía og þær lendar, sem henni fylgja.
Réunion.
Saint-Pierre og Miquelon.
Tógó undir frönskum yfirráðum¹).
Túnis.

VIÐAUKI C

Listi yfir landssvæði innan tollabandalags Belgíu, Luxemburg og Hollands, sem vísað er til í 1. gr. 2 b).

Efnahagsbandalag Belgíu og Luxemburg.
Belgíska Kongó.
Ruanda Urundi.
Holland.
Nýja Guinea.
Surinam.
Hollenzku Antilleseyjar.
Lýðveldið Indónesía.
Fyrir innflutning til þeirra lands-
svæða, sem mynda tollabandalagið.

1) Fyrir innflutning til Frakklands og lands-
svæða innan franska ríkjasambandsins.

ANNEX B

List of Territories of the French Union referred to in Paragraph 2 b) of Article I

France
French Equatorial Africa (Treaty Basin of the Congo¹ and other territories)
French West Africa
Cameroons under French Mandate¹)
French Somali Coast and Dependencies
French Establishments in India¹)
French Establishments in Oceania
French Establishments in the Condominium of the New Hebrides¹)
Guadeloupe and Dependencies
French Guiana
Indo-China
Madagascar and Dependencies
Marocco (French zone)¹)
Martinique
New Caledonia and Dependencies
Réunion
Saint-Pierre and Miquelon
Togo under French Mandate¹)
Tunisia

ANNEX C

List of Territories of the Customs Union of Belgium, Luxemburg and the Netherlands referred to in Paragraph 2 b) Article I

The Economic Union of Belgium and Luxemburg
Belgian Congo
Ruanda Urundi
Netherlands
New Guinea
Surinam
Netherlands Antilles
Republic of Indonesia
For imports into the metropolitan territories constituting the Customs Union.

1) For imports into Metropolitan France and Territories of the French Union.

VIÐAUKI D

Skrá yfir landssvæði, sem vísað er til í 1. gr. 2 b) að því er varðar Bandaríki Ameríku.

Bandaríki Ameríku (tollasvæðið).

Landssvæði, sem lúta Bandaríkjum Ameríku.

Lýðveldið Filippseyjar.

Jafngild álagning sérréttindatolla, sem komi í stað innlands sérréttindaskatts, er í gildi var hinn 10. apríl 1947, og einungis gildir milli tveggja eða fleiri þeirra landssvæða, sem getið er í þessum viðauka, skal ekki skoðast sem hækkun sérréttindatolls.

VIÐAUKI E

Listi yfir landssvæði, sem samkomulag um sérréttindi milli Chile og nágrannalanda þess taka til og vísað er til í 1. gr. 2 d).

Sérréttindi, sem í gildi eru einungis milli Chile, annars vegar, og

1. Argentínu,
2. Bolívíu,
3. Perú

hins vegar.

VIÐAUKI F

Listi yfir landssvæði, sem samkomulag um sérréttindi milli Líbanons og Sýrlands og nágrannalanda þeirra tekur til og vísað er til í 1. gr. 2 d).

Sérréttindi, sem í gildi eru einungis milli tollabandalags Líbanons og Sýrlands annars vegar og

1. Palestínu,
2. Transjordaníu

hins vegar.

VIÐAUKI G

Dagsetningar, sem afmarka hámarksréttindi þau, sem vísað er til í 1. gr. 3. málsg.

Ástralía ..... 15. október 1946
Kanada ..... 1. júlí 1939
Frakkland ..... 1. janúar 1939

ANNEX D

List of Territories referred to in Paragraph 2 b) of Article I as respects the United States of America

United States of America (customs territory)

Dependent territories of the United States of America

Republic of the Philippines

The imposition of an equivalent margin of tariff preference to replace a margin of preference in an internal tax existing on April 10, 1947, exclusively between two or more of the territories listed in this Annex shall not be deemed to constitute an increase in a margin of tariff preference.

ANNEX E

List of Territories covered by Preferential Arrangements between Chile and Neighbouring Countries referred to in Paragraph 2 d) of Article I

Preferences in force exclusively between Chile on the one hand, and

1. Argentina
2. Bolivia
3. Peru

on the other hand.

ANNEX F

List of Territories covered by Preferential Arrangements between Lebanon and Syria and Neighbouring Countries referred to in Paragraph 2 d) of Article I

Preferences in force exclusively between the Lebanon-Syrian Customs Union, on the one hand, and

1. Palestine
2. Transjordan

on the other hand.

ANNEX G

Dates establishing Maximum Margins of Preference referred to in Paragraph 3 of Article I

Australia ..... October 15, 1946
Canada ..... July 1, 1939
France ..... January 1, 1939

Tollabandalag Liban-
ons og Sýrlands .. 30. nóvember 1938
Ríkjasambandið Suð-
ur-Afríka ..... 1. júlí 1938
Suður-Ródesía ..... 1. maí 1941

Lebanon-Syrian
Customs Union .... November 30, 1938
Union of South Africa July 1, 1938
Southern Rhodesia .. May 1, 1941

VIÐAUKI H

Prósenttölur hlutdeildar í útflutnings-
viðskiptum, sem nota skal til þess
að skilgreina ákvörðun þá, sem
vísað er til í 26. gr.
(Grundvallaðar á meðaltali árunna
1949—1953).

Ef núverandi samkomulag hefur öðl-
ast samþykki þeirra samningsaðila, er
hafa á hendi utanríkisviðskipti, sem sam-
kvæmt dálki I nemur þeim hundraðs-
hluta slíkra viðskipta, sem kveðið er á
um í 6. málsg. 26. greinar, áður en
ríkisstjórn Japans hefur gerzt aðili að
hinu almenna samkomulagi, þá skal
dálkur I gilda að því er tekur til ákvæða
þeirrar málsgreinar. Ef núverandi sam-
komulag hefur hins vegar ekki öðl-
ast slíkt samþykki áður en ríkisstjórn Jap-
ans hefur gerzt samningsaðili, þá skal
dálkur II gilda að því er tekur til ákvæða
þeirrar málsgreinar.

	Dálkur I (Samningsaðilar hinn 1. marz 1955)	Dálkur II (Samningsaðilar hinn 1. marz 1955 og Japan)
Ástralía	3.1	3.0
Austurríki	0.9	0.8
Belgía-Lúxemb. .	4.3	4.2
Brasilía	2.5	2.4
Burma	0.3	0.3
Kanada	6.7	6.5
Ceylon	0.5	0.5
Chile	0.6	0.6
Kúba	1.1	1.1
Tékkóslóvakía .	1.4	1.4
Danmörk	1.4	1.4
Dóminík. lýðveld.	0.1	0.1
Finnland	1.0	1.0
Frakkland	8.7	8.5
Samb.l.v. Þýskal.	5.3	5.2
Grikkland	0.4	0.4
Haití	0.1	0.1
Indland	2.4	2.4
Indónesía	1.3	1.3

ANNEX H

Percentage Shares of Total External
Trade to be Used for the Purpose
of Making the Determination re-
ferred to in Article XXVI
(based on the average of 1949—1953)

If, prior to the accession of the Govern-
ment of Japan to the General Agreement,
the present Agreement has been accepted
by contracting parties the external trade
of which under column I accounts for the
percentage of such trade specified in
paragraph 6 of Article XXVI, column I
shall be applicable for the purposes of
that paragraph. If the present Agreement
has not been so accepted prior to the
accession of the Government of Japan,
column II shall be applicable for the pur-
poses of that paragraph.

	Column I (Contracting parties on 1 March 1955)	Column II (Contracting parties on 1 March and Japan)
Australia	3.1	3.0
Austria	0.9	0.8
Belgium-Luxemb.	4.3	4.2
Brazil	2.5	2.4
Burma	0.3	0.3
Canada	6.7	6.5
Ceylon	0.5	0.5
Chile	0.6	0.6
Cuba	1.1	1.1
Czechoslovakia .	1.4	1.4
Denmark	1.4	1.4
Dominican Republic	0.1	0.1
Finland	1.0	1.0
France	8.7	8.5
Germany, Federal Republic of	5.3	5.2
Greece	0.4	0.4
Haiti	0.1	0.1
India	2.4	2.4
Indonesia	1.3	1.3

	Dálkur I (Samningsaðilar hinn 1. marz 1955)	Dálkur II (Samningsaðilar hinn 1. marz 1955 og Japan)	Column I (Contracting parties on 1 March 1955)	Column II (Contracting parties on 1 March and Japan)
Ítalía	2.9	2.8	2.9	2.8
Konungsveldið				
Holland	4.7	4.6	4.7	4.6
Nýja Sjáland ...	1.0	1.0	1.0	1.0
Nicaragua	0.1	0.1	0.1	0.1
Noregur	1.1	1.1	1.1	1.1
Pakistan	0.9	0.8	0.9	0.8
Peru	0.4	0.4	0.4	0.4
Ródesía og				
Nýasaland	0.6	0.6	0.6	0.6
Svíþjóð	2.5	2.4	2.5	2.4
Tyrkland	0.6	0.6	0.6	0.6
Ríkjasambandið				
Suður Afríka ..	1.8	1.8	1.8	1.8
Stóra Bretland ..	20.3	19.8	20.3	19.8
Bandar. Ameríku	20.6	20.1	20.6	20.1
Uruguay	0.4	0.4	0.4	0.4
Japan	—	2.3	—	2.3
	100.0	100.0	100.0	100.0

Ath. Þessar prósenttölur hafa verið reiknaðar þannig, að tekið sé tillit til viðskipta allra þeirra landssvæða, sem almenna samkomulagið um tolla og viðskipti tekur til.

Note: These percentages have been computed taking into account the trade of all territories in respect of which the General Agreement on Tariffs and Trade is applied.

VIÐAUKI I

Athugasemdir og viðbótarákvæði.

Um 1. gr.

1. málsg. 1.

Skuldbindingar þær, sem felast í 1. málsg. 1. gr. með vísun til 2. og 4. málsg. 3. gr., svo og skuldbindingar þær, sem felast í málsg. 2 b) í 2. gr. með vísun til 6. gr., skulu teljast hluti af öðrum hluta að því er tekur til bókunarinnar um gildistöku til bráðabirgða.

Tilvísanir þær, sem felast í næstu málsgrein hér að framan og 1. málsg. 1. gr., sem vitna í 2. og 4. málsg. 3. gr., skulu eigi teljast gildar fyrr en breyting hefur verið gerð á 3. gr. við gildistöku breytingar þeirrar, sem felst í bókun frá 14. september 1948 og tekur til breytinga á öðrum hluta og 26. gr. hins almenna samkomulags um tolla og viðskipti.

ANNEX I

Notes and supplementary provisions

Ad Article I

Paragraph 1.

The obligations incorporated in paragraph 1 of Article I by reference to paragraphs 2 and 4 of Article III and those incorporated in paragraph 2 b) of Article II by reference to Article VI shall be considered as falling within Part II for the purposes of the Protocol of Provisional Application.

The cross-references, in the paragraph immediately above and in paragraph 1 of Article I, to paragraphs 2 and 4 of Article III shall only apply after Article III has been modified by the entry into force of the amendment provided for in the Protocol Modifying Part II and Article XXVI of the General Agreement on Tariffs and Trade, dated September 14, 1948.

4. málsg.

Hugtakið „takmörk sérréttinda“ tekur til hins algjöra mismunar milli beztu-kjaratolla og sérréttindatolla fyrir sams konar vörur, en ekki til hins hlutfallslega sambands milli þessara tveggja tolltegunda. Sem dæmi má nefna:

1. Ef beztu-kjaratollur af verðmæti nemur 36 af hundraði, en sérréttindatollur 24 af hundraði verðmætis, þá nema mörk sérréttinda 12 af hundraði verðmætis en ekki einum þriðja hluta af beztu-kjaratollinum;

2. Ef beztu-kjaratollurinn nemur 36 af hundraði verðmætis og sérréttindatollurinn er skráður sem tveir þriðju hlutar beztu-kjaratolls, þá nema mörk sérréttinda 12 af hundraði verðmætis;

3. Ef beztu-kjaratollurinn nemur 2 frönkum af hverju kílógrammi, en sérréttindatollurinn 1.50 frönkum af hverju kílógrammi, þá nema mörk sérréttinda 0.50 frönkum af hverju kílógrammi.

Eftirfarandi beiting tollaákvæða samkvæmt viðteknum og samstæðum framkvæmdamáta, myndi ekki teljast brjóta í bága við almenna bindingu sérréttindamarka:

i) Beiting tollflokunar eða tolla að nýju, við innflutning vöru, þar sem slíkt á að réttu við, í tilvikum þar sem beiting slíkrar flokkunar eða slíkra tolla við innflutning slíkrar vöru var hætt um stundar sakir, eða var óvirk þann 10. apríl 1947; og

ii) Flokkun tiltekinnar vörutegundar í annan tollflokk en þann, sem átti við um slíkan innflutning hinn 10. apríl 1947, í þeim tilvikum, þar sem tollalögin gera augljóslega ráð fyrir því að slíkri vörutegund megi skipa í fleiri en einn tollflokk.

Um 2. gr.

2. málsg. a).

Tilvísun sú, sem felst í 2. gr. málsg. 2 a), sem vitnar í 2. málsg. 3. gr., skal eigi taka gildi fyrr en breyting hefur verið gerð á 3. gr. við gildistöku breyt-

Paragraph 4.

The term „margin of preference“ means the absolute difference between the most-favoured-nation rate of duty and the preferential rate of duty for the like product, and not the proportionate relation between those rates. As examples:

1) If the most-favoured-nation rate were 36 per cent *ad valorem* and the preferential rate were 24 per cent *ad valorem*, the margin of preference would be 12 per cent *ad valorem*, and not one-third of the most-favoured-nation rate;

2) If the most-favoured-nation rate were 36 per cent *ad valorem* and the preferential rate were expressed as two-thirds of the most-favoured-nation rate, the margin of preference would be 12 per cent *ad valorem*;

3) If the most-favoured-nation rate were 2 francs per kilogramme and the preferential rate were 1.50 francs per kilogramme, the margin of preference would be 0.50 francs per kilogramme.

The following kind of customs action, taken in accordance with established uniform procedures, would not be contrary to a general binding of margins of preference:

i) The re-application to an imported product of a tariff classification or rate of duty, properly applicable to such product, in cases in which the application of such classification or rate to such product was temporarily suspended or inoperative on April 10, 1947; and

ii) The classification of a particular product under a tariff item other than that under which importations of that product were classified on April 10, 1947, in cases in which the tariff law clearly contemplates that such product may be classified under more than one tariff item.

Ad Article II

Paragraph 2 a).

The cross-reference, in paragraph 2 a) of Article II, to paragraph 2 of Article III shall only apply after Article III has been modified by the entry into force of

ingar þeirrar, sem felst í bókun frá 14. september 1948 og tekur til breytinga á öðrum hluta og 26. gr. hins almenna samkomulags um tolla og viðskipti.

2. málsg. b).

Sjá athugasemd við 1. málsg. 1. gr.

4. málsg.

Ákvæðum þessarar málsgreinar skal beitt með tilliti til ákvæða 31. gr. Havana-samningsins, nema þeir aðilar, sem upprunalega sömdu um þessa tilslökun, hafi sérstaklega samið um annað.

Um 3. gr.

Sérhver innanlandsskattur eða önnur innanlandsgjöld, eða sérhver lög, reglugerðir eða kvaðir af því tagi, sem vísað er til í 1. málsg., sem tekur til innfluttrar vöru eða sams konar vöru framleiddri innanlands, og sem eru innheimt eða lögð á hina innfluttu vöru, þegar hún er flutt inn, og á þeim stað, þar sem hún er flutt inn, skulu eigi að síður teljast vera innanlandsskattur eða önnur innanlandsgjöld, eða lög, reglugerðir eða kvaðir af því tagi, sem vísað er til í 1. málsg., og eru þau þar af leiðandi háð ákvæðum 3. gr.

1. málsg.

Beiting ákvæða 1. málsg. að því er tekur til innanlandsskatta, sem lagðir eru á af bæjar- eða sveitarstjórnnum og yfirvöldum, sem starfa á landssvæði einhvers samningsaðila, skal háð ákvæðum þeim, sem felast í síðustu málsgrein 24. gr. Hugtakið „sanngjarnar ráðstafanir“ í síðast nefndri málsg. myndu t. d. ekki krefjast þess að felld yrðu úr gildi landslög, sem heimila bæjar- og sveitarstjórnnum að leggja á innanlandsskatta, sem ekki brjóta í bága við anda ákvæða 3. gr., enda þótt þeir tæknilega séð teljist í ósamræmi við bókstaf þeirra, ef slík ógilding skapaði viðkomandi bæjar- eða sveitarfélögum, eða yfirvöldum þeim, sem hlut eiga að máli, alvarlega fjárhagsörðugleika. Hvað viðvikur álagningu skatta af hálfu bæjar- eða sveitar-

the amendment provided for in the Protocol Modifying Part II and Article XXVI of the General Agreement on Tariffs and Trade, dated September 14, 1948.

Paragraph 2 b).

See the note relating to paragraph 1 of Article I.

Paragraph 4.

Except where otherwise specifically agreed between the contracting parties which intially negotiated the concession, the provisions of this paragraph will be applied in the light of the provisions of Article 31 of the Havana Charter.

Ad Article III

Any internal tax or other internal charge, or any law, regulation or requirement of the kind referred to in paragraph 1 which applies to an imported product and to the like domestic product and is collected or enforced in the case of the imported product at the time or point of importation, is nevertheless to be regarded as an internal tax or other internal charge, or a law, regulation or requirement of the kind referred to in paragraph 1, and is accordingly subject to the provisions of Article III.

Parapgraph 1.

The application of paragraph 1 to internal taxes imposed by local governments and authorities within the territory of a contracting party is subject to the provisions of the final paragraph of Article XXIV. The term „reasonable measures“ in the last-mentioned paragraph would not require, for example, the repeal of existing national legislation authorizing local governments to impose internal taxes which, although technically inconsistent with the letter of Article III, are not in fact inconsistent with its spirit, if such repeal would result in a serious financial hardship for the local governments or authorities concerned. With regard to taxation by local governments or authorities which is inconsistent with both the letter and spirit of Article III,

félaga, eða annarra yfirvalda, sem brýtur í bága við bæði bókstaf og anda ákvæða 3. gr., þá myndi hugtakið „sanngjarnar ráðstafanir“ gera samningsaðila kleift að afnema slíka skattlagningu smám saman á aðlögunartímabili, ef skyndilegar ráðstafanir í því efni myndu hafa alvarlega erfiðleika í för með sér á sviði fjármála og stjórnsýslu.

2. málsg. r.

Skattur, sem er í samræmi við ákvæði þau, er felast í fyrstu setningu 2. málsg. r., teldist brjóta í bága við ákvæði annarrar setningar sömu málsgreinar einungis í því tilviki að um væri að ræða samkeppni, annars vegar milli hinnar skattlögðu vöru og hins vegar vöru, sem væri í beinni samkeppni við hana eða komið gæti í hennar stað og ekki væri skattlögð á svipaðan hátt.

5. málsg. r.

Reglugerðir, sem eru í samræmi við ákvæði þau, er felast í fyrstu setningu 5. málsg. r., skulu ekki teljast brjóta í bága við ákvæði annarrar setningar sömu málsgreinar, hvenær sem þannig hagar til að allar þær vörur, sem háðar eru ákvæðum slíkra reglugerða, eru framleiddar innanlands í verulegu magni. Eigi er unnt að réttlæta það að reglugerð samrímist ákvæðum annarrar setningar fyrr nefndrar málsgreinar á þeim forsendum, að hlutfall eða magn það, sem ætlað er hverri þeirri vörutegund, er reglugerðin á við um, feli í sér réttmætt samband milli innfluttra vara og innlendra vara.

Um 5. gr.

5. málsg. r.

Hvað við kemur flutningsgjöldum tekur sú grundvallarregla, sem felst í ákvæðum 5. málsg. r., til svipaðra vara sem fluttar eru eftir sömu leið við svipaðar aðstæður.

Um 6. gr.

1. málsg. r.

1. Falin undirboð af hálfu skyldra fyrirtæka (þ. e. sala af hálfu innflytjanda við verði, sem er lægra en það verð, er útflytjandi sá, sem innflytjandinn er í sambandi við, hefur gefið upp á vöru-reikningi sínum, og sömuleiðis lægra en

the term „reasonable measures“ would permit a contracting party to eliminate the inconsistent taxation gradually over a transition period, if abrupt action would create serious administrative and financial difficulties.

Paragraph 2.

A tax conforming to the requirements of the first sentence of paragraph 2 would be considered to be inconsistent with the provisions of the second sentence only in cases where competition was involved between, on the one hand, the taxed product and, on the other hand, a directly competitive or substitutable product which was not similarly taxed.

Paragraph 5.

Regulation consistent with the provisions of the first sentence of paragraph 5 shall not be considered to be contrary to the provisions of the second sentence in any case in which all of the products subject to the regulations are produced domestically in substantial quantities. A regulation cannot be justified as being consistent with the provisions of the second sentence on the ground that the proportion or amount allocated to each of the product which are the subject of the regulation constitutes an equitable relationship between imported and domestic products.

Ad Article V

Paragraph 5.

With regard to transportation charges, the principle laid down in paragraph 5 refers to like products being transported on the same route under like conditions.

Ad Article VI

Paragraph 1.

1. Hidden dumping by associated houses (that is, the sale by an importer at a price below that corresponding to the price invoiced by an exporter with whom the importer is associated, and also below the price in the exporting

verðið í útflutningslandinu) telst vera ein tegund undirboðs og má í því sambandi reikna umfang undirboðsins út á grundvelli þess verðs, sem varan er seld á af hálfu innflytjandans.

2. Viðurkennt er að þegar um er að ræða innflutning frá landi, sem hefur algera eða hér um bil algera einokun á viðskiptum sínum og þar sem allt vöruverð innanlands er ákveðið af ríkinu, þá geta verið sérstakir erfiðleikar á því að ákveða samanburðarverð vegna ákvæða 1. málgr., og kann þá svo að fara að nauðsynlegt sé fyrir samningsaðila, sem flytur inn, að taka tillit til þess að beinn og einskorðaður samanburður við innanlandsverðlag í slíku landi getur stundum verið óraunhæfur.

2. og 3. málgr.

Athugasemd 1. — Á sama hátt og í mörgum öðrum tilvikum á sviði tollamála þá getur samningsaðili krafizt þess, að sanngjarnt veð (trygging eða innborgun í reiðu fé) sé sett fyrir greiðslu á tolli, sem beint er gegn undirboði eða uppbótargreiðslum, unz endanleg ákvörðun er tekin varðandi staðreyndir, þegar grunur leikur á að um undirboð eða uppbótargreiðslur sé að ræða.

Athugasemd 2. — Í sumum tilvikum getur margfalt gengi falið í sér uppbætur við útflutning, sem samkvæmt 3. málgr. má mæta með sérstökum tolli. Þá getur margfalt gengi einnig falið í sér vissa tegund undirboðs með því að fella gjaldmiðil ákveðins lands að nokkru í verði, og má mæta slíku með aðgerðum samkvæmt ákvæðum 2. málgr. Með „marggengisaðgerðum“ er átt við aðgerðir ríkisstjórnna, eða aðgerðir sem ríkisstjórnir heimila.

6. málgr. b).

Uppgjöf réttinda eða kröfu samkvæmt ákvæðum þessa stafliðs 6. málgr. skal einungis veita gegn umsókn af hálfu þess samningsaðila, sem hefur í hyggju að leggja á toll til að vega upp á móti undirboði eða uppbótargreiðslum, eftir því sem við á.

Um 7. gr.

1. málgr.

Hugtakið „eða aðrar álögur“ má ekki teljast fela í sér innanlandsskatta eða

country) constitutes a form of price dumping with respect to which the margin of dumping may be calculated on the basis of the price at which the goods are resold by the importer.

2. It is recognized that, in the case of imports from a country which has a complete or substantially complete monopoly of its trade and where all domestic prices are fixed by the State, special difficulties may exist in determining price comparability for the purposes of paragraph 1, and in such cases importing contracting parties may find it necessary to take into account the possibility that a strict comparison with domestic prices in such a country may not always be appropriate.

Paragraphs 2 and 3.

Note 1. — As in many other cases in customs administration, a contracting party may require reasonable security (bond or cash deposit) for the payment of anti-dumping or countervailing duty pending final determination of the facts in any case of suspected dumping or subsidization.

Note 2. — Multiple currency practices can in certain circumstances constitute a subsidy to exports which may be met by countervailing duties under paragraph 3 or can constitute a form of dumping by means of a partial depreciation of a country's currency which may be met by action under paragraph 2. By „multiple currency practices“ is meant practices by governments or sanctioned by governments.

Paragraph 6 b)

Waivers under the provisions of this sub-paragraph shall be granted only on application by the contracting party proposing to levy an anti-dumping or countervailing duty, as the case may be.

Ad Article VII

Paragraph 1.

The expression „or other charges“ is not to be regarded as including internal

samsvarandi gjöld, sem lögð eru á innfluttar vörur eða í sambandi við þær.

2. málsg.

1. Það telst vera í samræmi við ákvæði 7. gr. að líta svo á, að „raunverulegt verð“ taki til verðs á vörureikningi auk sérhverra gjalda, sem ekki eru innifalin, fyrir lögmætum kostnaði, er réttilega má teljast hluti „raunverulegs verðs“, auk sérhvers óeðlilegs afsláttar eða annarrar lækkunar á venjulegu samkeppnisverði.

2. Það telst vera í samræmi við ákvæði 7. gr., málsg. 2 b), að samningsaðili túlki setninguna „við venjulegar viðskiptaaðstæður . . . í fullri samkeppni“ þannig, að ákvæðið útiloki hver þau viðskipti, þar sem kaupandi og seljandi eru ekki óháðir hvor öðrum og verð vörunnar er ekki eina atriðið, sem máli skiptir.

3. Mælikvarðinn „í fullri samkeppni“ heimilar samningsaðila að útiloka verðlag, sem felur í sér sérstakan afslátt, sem einungis er veittur einkaumboðsmanni.

4. Orðalag stafliðanna a) og b) heimilar samningsaðila að ákvarða verðlag vara til tolls á samræmdan hátt annað hvort 1) á grundvelli verðlags ákveðins útflytjanda á hinn innfluttu vöru, eða 2) á grundvelli almenns verðlags á samskonar varningi.

Um 8. gr.

1. Enda þótt ákvæði 8. gr. taki ekki til notkunar margskonar gengis sérstaklega, þá felst í ákvæðum 1. og 4. málsgreinar fordæming á beitingu skatta eða gjalda á yfirfærslur í þeim tilgangi að geta haft í frammi notkun margfalds gengis. Ef samningsaðili samt sem áður beitir margs konar yfirfærslugjöldum sökum greiðslujafnvægis síns, og nýtur til þess samþykkis Alþjóðagjaldeyrissjóðsins, þá veita ákvæði 15. gr., málsg. 9 a) aðstöðu hans fullkomna vernd.

2. Það teldist vera í samræmi við ákvæði 1. málsg., að upprunavottorða sé einungis krafizt, þegar slíkt er með öllu óumflýjanlegt þegar um er að ræða inn-

taxes or equivalent charges imposed on or in connexion with imported products.

Paragraph 2.

1. It would be in conformity with Article VII to presume that „actual value“ may be represented by the invoice price, plus any non-included charges for legitimate costs which are proper elements of „actual value“ and plus any abnormal discount or other reduction from the ordinary competitive price.

2. It would be in conformity with Article VII, paragraph 2 b), for a contracting party to construe the phrase „in the ordinary course of trade . . . under fully competitive conditions“, as excluding any transaction wherein the buyer and seller are not independent of each other and price is not the sole consideration.

3. The standard of „fully competitive conditions“ permits a contracting party to exclude from consideration prices involving special discounts limited to exclusive agents.

4. The wording of sub-paragraphs a) and b) permits a contracting party to determine the value for customs purposes uniformly either 1) on the basis of a particular exporter's prices of the imported merchandise, or 2) on the basis of the general price level of like merchandise.

Ad Article VIII

1. While Article VIII does not cover the use of multiple rates of exchange as such, paragraphs 1 and 4 condemn the use of exchange taxes or fees as a device for implementing multiple currency practices; if, however a contracting party is using multiple currency exchange fees for balance of payments reasons with the approval of the International Monetary Fund, the provisions of paragraph 9 a) of Article XV fully safeguard its position.

2. It would be consistent with paragraph 1 on the importation of products from the territory of a contracting party into the territory of another contracting

flutning vara frá landssvæði eins samningsaðila til landssvæðis annars samningsaðila.

Um 11., 12., 13., 14. og 18. gr.

Hvenær sem hugtökin „innflutningshöft“ eða „útflutningshöft“ koma fyrir í 11., 12., 13., 14. og 18. gr., skal litið svo á, að þar í séu faldar þær hömlur, sem stafa af verzlunarviðskiptum opinberra aðila.

Um 11. gr.

2. málsg. c).

Hugtakið „hvernig sem“ í þessari málsgrein tekur til sömu vörutegunda, þegar þær eru enn á einhverju af fyrri framleiðslustigum sínum og hætt við skemmdum, sem keppa beint við hina fersku afurð og myndu gera hömlur á henni óvirkar ef óhindraður innflutningur á þeim væri leyfður.

2. málsg., síðasti stafliður.

Hugtakið „séraðstæður“ tekur til breytinga á hlutfallslegri framleiðslugetu innlendra og erlendra framleiðenda, eða einstakra erlendra framleiðenda, en ekki til breytinga, sem komið er á fyrir tilstilli aðgerða, sem eru óheimilar samkvæmt ákvæðum samningsins.

Um 12. gr.

Samningsaðilar skulu sjá svo um að fullkomin leynd hvíli yfir hverjum þeim viðræðum, sem kunna að eiga sér stað samkvæmt ákvæðum þessarar greinar.

3. málsg. c) i).

Þeir samningsaðilar, sem beita viðskiptahöftum, skulu leitast við að valda ekki örðugleikum í sambandi við útflutning einstakrar vörutegundar, sem efna-hagur einstaks samningaðila byggist að mestu leyti á.

4. málsg. b).

Aðilar eru ásáttir um, að dagsetningin skuli vera innan 90 daga eftir gildistöku þeirra breytinga á þessari grein.

party, the production of certificates of origin should only be required to the extent that is strictly indispensable.

Ad Articles XI, XII, XIII, XIV and XVIII

Throughout Articles XI, XII, XIII, XIV and XVIII the terms „import restrictions“ or „export restrictions“ include restrictions made effective through state-trading operations.

Ad Article XI

Paragraph 2 c).

The term „in any form“ in this paragraph covers the same products when in an early stage of processing and still perishable, which compete directly with the fresh product and if freely imported would tend to make the restriction on the fresh product ineffective.

Paragraph 2, last sub-paragraph.

The term „special factors“ includes changes in relative productive efficiency as between domestic and foreign producers, or as between different foreign producers, but not changes artificially brought about by means not permitted under the Agreement.

Ad Article XII

The CONTRACTING PARTIES shall make provision for the utmost secrecy in the conduct of any consultation under the provisions of this Article.

Paragraph 3 c) i)

Contracting parties applying restriction shall endeavour to avoid causing serious prejudice to exports of a commodity on which the economy of a contracting party is largely dependent.

Paragraph 4 b)

It is agreed that the date shall be within ninety days after the entry into force of the amendments of this Article effected

sem bókunin um breytingu á inngangi og öðrum og þriðja hluta þessa samnings felur í sér. Fari hins vegar svo að Samningsaðilar komist að raun um, að aðstæður séu ekki heppilegar til þess að framfylgja ákvæðum þessarar málsgreinar á þeim tíma, sem ráð hefur verið fyrir gert, þá geta þeir ákveðið önnur tíma-mörk, þó að því tilskildu, að sú dagsetning eigi sér stað eigi síðar en 30 dögum eftir að skuldbindingar þær, sem felast í 2., 3. og 4. málsg. 8. gr. Stofnskrá Alþjóðagjaldeyrissjóðsins, verða bindandi fyrir þau ríki, sem aðild eiga að sjóðnum og sem sameiginlega hafa á sinni hendi utanríkisviðskipti, er nema að minnsta kosti 50 af hundraði allra utanríkisviðskipta samningsaðilanna.

4. málsg. e).

Aðilar eru sammála um, að ákvæði þau, sem fólgin eru í málsg. 4 e), feli ekki í sér neinar nýjar ástæður til þess, að vörumagnshöftum verði komið á eða við haldið vegna greiðslujafnvægis. Ákvæðum þessum er einungis ætlað að tryggja það, að fullt tillit sé tekið til ytri aðstæðna, svo sem breytinga viðskiptaskilmála, vörumagnshafna, óhóflega hárra tolla og uppbóta, er geta haft áhrif á erfiðleika þá, sem samningsaðili sá, er hlut á að máli, getur átt við að etja vegna greiðslujafnaðar sins.

Um 13. gr.

2. málsg. d).

Ekki hefur verið minnt á „tillit í verzlunarviðskiptum“ almennt í sambandi við úthlutun á viðskiptakvóta, þar sem álitid var, að heiting slíkra kvóta af hálfu stjórnvalda myndi ekki ávallt hafa raunhæft gildi, auk þess sem litið var svo á að í þeim tilvikum, þar sem slíkt má teljast raunhæft, þá geti samningsaðili ávallt komið slíku tilliti við, þegar hann leitar eftir samningum, í samræmi við hina almennu reglu, sem felst í upphafi 2. málsg.

4. málsg.

Sjá athugasemd varðandi „séraðstæður“ í sambandi við síðasta staflið 2. málsg. 11. gr.

by the Protocol Amending the Preamble and Parts II and III of this Agreement. However, should the CONTRACTING PARTIES find that conditions were not suitable for the application of the provisions of this sub-paragraph at the time envisaged, they may determine a later date; Provided that such day is not more than thirty days after such time as the obligations of Article VIII, Sections 2, 3 and 4 of the Articles of Agreement of the International Monetary Fund become applicable to contracting parties, members of the Fund, the combined foreign trade of which constitutes at least fifty per centum of the aggregate foreign trade of all contracting parties.

Paragraph 4 e)

It is agreed that paragraph 4 e) does not add any new criteria for the imposition or maintenance of quantitative restrictions for balance of payments reasons. It is solely intended to ensure that all external factors such as changes in the terms of trade, quantitative restrictions, excessive tariffs and subsidies, which may be contributing to the balance of payments difficulties of the contracting party applying restrictions will be fully taken into account.

Ad Article XIII

Paragraph 2 d).

No mention was made of „commercial considerations“ as a rule for the allocation of quotas because it was considered that its application by governmental authorities might not always be practicable. Moreover, in cases where it is practicable, a contracting party could apply these considerations in the process of seeking agreement, consistently with the general rule laid down in the opening sentence of paragraph 2.

Paragraph 4.

See note relating to „special factors“ in connection with the last sub-paragraph of paragraph 2 of Article XI.

Um 14. gr.

1. málsg. r.

Ákvæði þessarar málsgreinar skal eigi túlka á þann veg, að það komi í veg fyrir að Samningsaðilar, þá er þeir ráðgast hvor við annan í samræmi við ákvæði 4. málsg. r. 12. gr., og 12. málsg. r. 18. gr., taki fullt tillit til eðlis, áhrifa og ástæðna þeirra, sem leiða til þess að höfð sé í frammi mismunur í sambandi við beitingu innflutningshafta.

2. málsg. r.

Eitt af þeim tilvikum, sem gert er ráð fyrir að átt geti sér stað samkvæmt ákvæðum 2. málsg. r., er að einhver samningsaðili hafi á sinni hendi greiðsluafgang, sem orðið hefur til af völdum almennra viðskipta og hann getur eigi fært sér í nyt án þess að grípa til mismunaaðgerða.

Um 15. gr.

4. málsg. r.

Hugtakinu „hindra“ er ætlað að merkja, til dæmis að taka, að brot gegn bókstaf einhverrar greinar þessa samnings af völdum aðgerða á sviði gjaldeyrismála skuli ekki teljast rof á ákvæðum þeirrar greinar, ef eigi hefur í raun verið vikið verulega frá tilgangi þeim, sem í ákvæðum greinarinnar felst. Þannig myndi ekki verða litið svo á að samningsaðili, er í samræmi við reglur um gjaldeyriseftirlit, sem beitt er samkvæmt Stofnskrá Alþjóðagjaldeyrissjóðsins, krefst þess að tekið sé við greiðslu fyrir útflutning hans í eigin gjaldeyri hans eða í gjaldeyri eins eða fleiri ríkja, sem aðild eiga að Alþjóðagjaldeyrissjóðnum, myndi af þeim sökum teljast brjóta í bága við ákvæði 11. eða 13. gr. Annað dæmi væri í því fólgið að samningsaðili tæki fram á innflutningsleyfi frá hvaða landi flytja megi inn vörur, ekki í þeim tilgangi að hafa í frammi frekari mismunur í sambandi við útgáfu innflutningsleyfa, heldur til þess eins að halda uppi leyfilegu gjaldeyriseftirliti.

Um 16. gr.

Undanþága á greiðslu tolls eða skatta á útflutta vöru, sem greiddir eru af sams-

Ad Article XIV

Paragraph 1

The provisions of this paragraph shall not be so construed as to preclude full consideration by the CONTRACTING PARTIES, in the consultations provided for in paragraph 4 of Article XII and in paragraph 12 of Article XVIII, of the nature, effects and reasons for discrimination in the field of import restrictions.

Paragraph 2.

One of the situations contemplated in paragraph 2 is that of a contracting party holding balances acquired as a result of current transactions which it finds itself unable to use without a measure of discrimination.

Ad Article XV

Paragraph 4.

The word „frustrate“ is intended to indicate, for example, that infringements of the letter of any Article of this Agreement by exchange action shall not be regarded as a violation of that Article if, in practice, there is no appreciable departure from the intent of the Article. Thus, a contracting party which, as part of its exchange control operated in accordance with the Articles of Agreement of the International Monetary Fund, requires payment to be received for its exports in its own currency or in the currency of one or more members of the International Monetary Fund will not thereby be deemed to contravene Article XI or Article XIII. Another example would be that of a contracting party which specifies on an import licence the country from which the goods may be imported, for the purpose not of introducing any additional element of discrimination in its import licensing system but of enforcing permissible exchange controls.

Ad Article XVI

The exemption of an exported product from duties or taxes borne by the like

konar vöru, þegar hún er ætluð til inn-
anlandsneyzlu, eða eftirgjöf á slíkum
tollum eða sköttum að upphæð, sem ekki
er hærri en sú, sem fallið hefur til
greiðslu, skal eigi teljast til uppbóta-
greiðslna.

B-hluti.

1. Engin ákvæði, sem felast í B-hluta,
skulu útiloka, að samningsaðili geti notað
margskonar gengi í samræmi við ákvæði
Stofnskrár Alþjóðagjaldeyrissjóðsins.

2. „Hráefni“ skal, að því er tekur
til ákvæða B-hluta, teljast vera sér-
hver sú afurð, sem aflað er á sviði land-
búnaðar, skógræktar eða fiskveiða, eða
sérhvert jarðefni í sinni eðlilegu mynd,
eða sem hefur hlotið þá meðferð, sem
venjulega er talin nauðsynleg til þess
að koma viðkomandi afurð á markað í
verulegu magni fyrir atbeina alþjóðavið-
skipta.

3. málsg. r.

1. Nú vill svo til, að samningsaðili
hefur ekki flutt viðkomandi afurð út á
undangengnu því tímabili, sem um er að
ræða, þá útilokar það ekki í sjálfu sér
samningsaðilann frá því að beita rétti sín-
um til að öðlast hluta af viðskiptum þeim,
er eiga sér stað með hlutaðeigandi afurð.

2. Nú vill svo til, að komið hefur verið
á kerfi til þess að tryggja stöðugleika
innanlandsverðs á undirstöðuafurð, eða
tekjur innlendra framleiðenda undir-
stöðuafurðar, burtséð frá því hverjar
sveiflur kunna að eiga sér stað á út-
flutningsverði þeirrar afurðar, sem á
stundum getur haft þær afleiðingar í
för með sér, að verðlag afurðarinnar til
útflutnings er lægra en verð það, sem
kaupendum er gert að greiða fyrir sams-
konar afurð á innanlandsmarkaði, þá
skal eigi litið svo á, að slíkt geti talizt
til útflutningsuppbóta í þeim skilningi,
sem felst í ákvæðum 3. málsg. r., ef Samn-
ingsaðilar komast að raun um:

- a) að kerfi það, sem hér um ræðir, hafi
einnig haft það í för með sér, eða
sé þannig skipulagt, að það geti
valdið því, að afurðin sé seld til út-
flutnings við herra verði en kaup-
endum er gert að greiða fyrir sams-
konar afurð á innanlandsmarkaði; og

product when destined for domestic
consumption, or the remission of such
duties or taxes in amounts not in excess
of those which have accrued, shall not
be deemed to be a subsidy.

Section B

1. Nothing in Section B shall preclude
the use by a contracting party of multiple
rates of exchange in accordance with the
Articles of Agreement of the International
Monetary Fund.

2. For the purposes of Section B, a
„primary product“ is understood to be
any product of farm, forest or fishery,
or any mineral, in its natural form or
which has undergone such processing as
is customarily required to prepare it for
marketing in substantial volume in inter-
national trade.

Paragraph 3

1. The fact that a contracting party
has not exported the product in question
during the previous representative period
would not in itself preclude that contrac-
ting party from establishing its right to
obtain a share of the trade in the product
concerned.

2. A system for the stabilization of
the domestic price or of the return of
domestic producers of a primary product
independently of the movements of ex-
port prices, which results at times in the
sale of the product for export at a price
lower than the comparable price charged
for the like product to buyers in the
domestic market, shall be considered not
to involve a subsidy on exports within
the meaning of paragraph 3 if the CON-
TRACTING PARTIES determine that:

- a) the system has also resulted, or is so
designed as to result, in the sale of
the product for export at a price
higher than the comparable price
charged for the like product to buyers
in the domestic market; and

b) að kerfi það, sem hér um ræðir, sé þannig rekið, eða því sé ætlað að vera þannig rekið, annaðhvort sökum áhrifaríkrar skipulagningar framleiðslunnar eða af öðrum sökum, að það örvi ekki útflutning um of eða skaði á annan hátt alvarlega hagsmuni annarra samningsaðila.

Þrátt fyrir slíka ákvörðun Samningsaðila skulu aðgerðir samkvæmt slíku kerfi vera háðar ákvæðum 3. málsg. ef þær eru að hluta eða öllu leyti greiddar af fé ríkisins auk þess, sem þær eru greiddar úr sjóðum, sem myndaðir eru með innheimtu gjalda, sem lögð eru á framleiðendur hlutaðeigandi vara.

4. málsg.

Svo er til ætlazt, samkvæmt ákvæðum 4. málsg., að samningsaðilar leitist við að ná samkomulagi fyrir árslok 1957 um afnám allra uppbóta, sem þá eru enn við lýði, frá og með 1. janúar 1958; eða, ef slíkt nær ekki fram að ganga, að ná samkomulagi um að framlengja stöðvunina til þess dags, er þeir búast hið fyrsta við að ná slíku samkomulagi.

Um 17. gr.

1. málsg.

Starfræksla viðskiptaráða, sem samningsaðilar koma á fót og hafa á hendi kaup og sölu, er háð ákvæðum þeim, sem felast í stafliðunum a) og b).

Starfsemi viðskiptaráða, sem samningsaðilar koma á fót en hafa ekki á hendi kaup og sölu heldur ákveða reglur þær, sem gilda eiga um viðskipti á vegum einkaaðila, er háð þeim ákvæðum samningsins, sem um slíkt fjalla.

Ákvæði þessarar greinar koma ekki í veg fyrir, að opinber stofnun geti farið fram á, að greitt sé mismunandi hátt verð fyrir tiltekna vöru á mismunandi mörkuðum, að því tilskildu að slíkur mismunur á verði eigi sér stað af viðskiptalegum ástæðum til þess að mæta aðstæðum framboðs og eftirspurnar á útflutningsmörkuðum.

1. málsg. a).

Aðgerðir stjórnvalda, sem beinast að því að tryggja gæðastuðla og góðan

b) the system is so operated, or is designed so to operate, either because of the effective regulation of production or otherwise, as not to stimulate exports unduly or otherwise seriously to prejudice the interests of other contracting parties.

Notwithstanding such determination by the CONTRACTING PARTIES, operations under such a system shall be subject to the provisions of paragraph 3 where they are wholly or partly financed out of government funds in addition to the funds collected from producers in respect of the product concerned.

Paragraph 4

The intention of paragraph 4 is that the contracting parties should seek before the end of 1957 to reach agreement to abolish all remaining subsidies as from 1 January 1958; or, failing this, to reach agreement to extend the application of the standstill until the earliest date thereafter by which they can expect to reach such agreement.

Ad Article XVII

Paragraph 1.

The operations of Marketing Boards, which are established by contracting parties and are engaged in purchasing or selling, are subject to the provisions of sub-paragraphs a) and b).

The activities of Marketing Boards which are established by contracting parties and which do not purchase or sell but lay down regulations covering private trade are governed by the relevant Articles of this Agreement.

The charging by a state enterprise of different prices for its sales of a product in different markets is not precluded by the provisions of this Article, provided that such different prices are charged for commercial reasons, to meet conditions of supply and demand in export markets.

Paragraph 1 a).

Governmental measures imposed to ensure standards of quality and efficiency

rekstur utanríkisverzlunar, eða sérréttindi, sem veitt eru til nýtingar á náttúruauðlindum landsins, en sem eigi veita ríkisstjórninni vald til þess að hafa á hendi yfirlit með verzlunarreksturs viðkomandi fyrirtækis, teljast ekki til „sérreittinda eða sérstakra réttinda“.

1. málsg. b).

Land það, sem nýtur „bundins láns“ er frjálst að því að telja það til „viðskiptalegra sjónarmiða“, þegar það festir kaup á nauðsynjum í öðrum löndum.

2. málsg.

Hugtakið „vörur“ takmarkast við afurðir samkvæmt þeim skilningi, sem lagður er í þá orðmynd í almennum verzlunarviðskiptum, og því er ekki ætlað að taka til kaups eða sölu á þjónustu.

3. málsg.

Samningaumleitunum þeim, sem samningsaðilar samþykkja að hafa með sér samkvæmt ákvæðum þessarar málsgreinar, má beina að lækkun tolla eða annarra gjalda af innflutningi eða útflutningi, eða að því að koma á einhverju öðru fyrirkomulagi, sem þjónar gagnkvæmum hagsmunum aðila og samræmist ákvæðum þessa samnings. (Sjá 4. málsg. 2. gr. og skýringar við þá málsg.).

4. málsg. b).

Hugtakið „álagning . . . við innflutning“ í þessari málsgrein skal merkja þann mismun, sem er á verði því, sem innflutningseinkasalan krefst fyrir hina innfluttu vöru (að frátöldum innanlandssköttum innan þeirra marka, sem ákvæði III. gr. segja til um, flutningskostnaði, dreifingarkostnaði svo og öðrum þeim kostnaði, er kaup, sala eða frekari meðferð vörunnar hefur í för með sér, ásamt sanngjörnum ágóðahluta) og kostnaðarverði vörunnar, þá henni hefur verið skipað upp í innflutningshöfn.

Um 18..gr.

Samningsaðilar, svo og þeir samningsaðilar, sem hlut eiga að máli, skulu við hafa ýrústu leynd varðandi mál þau, er upp kunna að koma í sambandi við ákvæði þessarar greinar.

in the operation of external trade, or privileges granted for the exploitation of national natural resources but which do not empower the government to exercise control over the trading activities of the enterprise in question, do not constitute „exclusive or special privileges“.

Paragraph 1 b).

A country receiving a „tied loan“ is free to take this loan into account as a „commercial consideration“ when purchasing requirements abroad.

Paragraph 2.

The term „goods“ is limited to products as understood in commercial practice, and is not intended to include the purchase or sale of services.

Paragraph 3

Negotiations which contracting parties agree to conduct under this paragraph may be directed towards the reduction of duties and other charges on imports and exports or towards the conclusion of any other mutually satisfactory arrangement consistent with the provisions of this Agreement. (See paragraph 4 of Article II and the note to that paragraph.)

Paragraph 4 b)

The term „import mark-up“ in this paragraph shall represent the margin by which the price charged by the import monopoly for the imported product (exclusive of internal taxes within the purview of Article III, transportation, distribution, and other expenses incident to the purchase, sale or further processing, and a reasonable margin of profit) exceeds the landed cost.

Ad Article XVIII

The CONTRACTING PARTIES and the contracting parties concerned shall preserve the utmost secrecy in respect of matters arising under this Article.

1. og 4. málsg.

1. Þegar þeir íhuga hvort efnahagur einhvers samningsaðila „leyfir aðeins lág lífskjör“ þá skulu Samningsaðilar taka tillit til eðlilegs efnahagsástands og skulu ekki byggja niðurstöður sínar á óvenjulegu efnahagsástandi, sem gæti stafað af sérstaklega hagstæðum skilyrðum fyrir útflutning á meginafurð eða meginafurðum viðkomandi samningsaðila um stundar sakir.

2. Setningin „á frumstigum þróunar“ á ekki einungis við um þá samningsaðila, sem hafa nýlega hafið efnahagsþróun sína, heldur einnig þá samningsaðila, sem eru að iðnvæða efnahag sinn með það fyrir augum að þurfa ekki að vera um of háðir framleiðslu undirstöðufurða.

2., 3., 7., 13. og 22. málsg.

Tilvitnunin í stofnun sérstakra iðngreina á ekki einungis við um stofnun nýrra iðngreina, heldur einnig um stofnun nýrrar framleiðslugreinar innan einhvers iðngreinar, sem þegar er fyrir hendi, svo og til verulegrar endurskipulagningar iðngreinar, sem þegar er starfandi og uppfyllir tiltölulega lítinn hluta þeirrar eftirspurnar, sem innanlands er eftir vöru þeirri, er hún framleiðir. Þá tekur hún einnig til endurbyggingar iðngreinar, sem hefur verið í eyði lögð eða orðið fyrir verulegum skaða af völdum hernaðaraðgerða eða náttúruhamfara.

7. málsg. b).

Takmörkun eða ógilding, samkvæmt ákvæðum 7. málsg. b), af hálfu annars samningsaðila en þess, sem leggur fram umsókn samkvæmt ákvæðum þeim, sem vísað er til í 7. málsg. a), skal ákveðin innan sex mánaða frá þeim degi að telja, er sá samningsaðili, sem umsókn leggur fram, greip til slíkrar aðgerðar, og skal hún þá öðlast gildi á 30. degi frá þeim degi að telja, er Samningsaðilum var tilkynnt um slíka takmörkun eða ógilding.

11. málsg.

Eigi skal túlka aðra setninguna í 11. málsg. á þann veg, að þess sé krafizt Alþt. 1967. A. (88. löggjafarþing).

Paragraphs 1 and 4

1. When they consider whether the economy of a contracting party „can only support low standards of living“, the CONTRACTING PARTIES shall take into consideration the normal position of that economy and shall not base their determination on exceptional circumstances such as those which may result from the temporary existence of exceptionally favourable conditions for the staple export product or products of such contracting party.

2. The phrase „in the early stages of development“ is not meant to apply only to contracting parties which have just started their economic development, but also to contracting parties the economies of which are undergoing a process of industrialization to correct an excessive dependence on primary production.

Paragraphs 2, 3, 7, 13 and 22

The reference to the establishment of particular industries shall apply not only to the establishment of a new industry, but also to the establishment of a new branch of production in an existing industry and to the substantial transformation of an existing industry, and to the substantial expansion of an existing industry supplying a relatively small proportion of the domestic demand. It shall also cover the reconstruction of an industry destroyed or substantially damaged as a result of hostilities or natural disasters.

Paragraph 7 b)

A modification or withdrawal, pursuant to paragraph 7 b), by a contracting party, other than the applicant contracting party, referred to in paragraph 7 a), shall be made within six months of the day on which the action is taken by the applicant contracting party, and shall become effective on the thirtieth day following the day on which such modification or withdrawal has been notified to the CONTRACTING PARTIES.

Paragraph 11

The second sentence in paragraph 11 shall not be interpreted to mean that a

að samningsaðili dragi úr eða afnemi höft, ef slík aðgerð um að draga úr eða afnema höft myndi hafa það í för með sér að skapa ástand, sem réttlætti það að gripið væri til hafta, eða þau hert, hvort heldur sem við á, samkvæmt ákvæðum 9. málgr. 8. gr.

12. málgr. b).

Dagsetning sú, sem vitnað er til í 12. málgr. b) skal vera sú dagsetning, sem Samningsaðilar ákveða í samræmi við ákvæði 4. málgr. b) í 12. gr. þessa samkomulags.

13. og 14. málgr.

Viðurkennt er að áður en samningsaðili getur ákveðið að grípa til tiltekinna aðgerða og tilkynna það Samningsaðilum í samræmi við ákvæði 14. málgr. þá þurfi samningsaðili að fá sanngjarnan tíma til þess að meta samkeppnisaðstöðu þeirrar iðngreinar, sem í hlut á.

15. og 16. málgr.

Þannig er litið á, að Samningsaðilar skuli bjóða þeim samningsaðila, sem hyggst grípa til aðgerða samkvæmt ákvæðum C-hluta, að hafa samráð við þá í samræmi við ákvæði 16. málgr., ef þess er farið á leit við þá af hálfu samningsaðila, sem teldi að aðgerðir þær, sem um væri að ræða, hefðu veruleg áhrif á viðskipti hans.

16., 18., 19. og 22. málgr.

1. Þannig er litið á, að Samningsaðilar geti verið sammála fyrirhuguðum aðgerðum með vissum skilyrðum eða takmörkunum. Ef slíkar aðgerðir eru síðan framkvæmdar á þann hátt að það samræmist ekki samþykki Samningsaðila, þá skulu þær að þessu leyti teljast til aðgerða, sem Samningsaðilar hafa ekki samþykkt. Í þeim tilvikum, þar sem Samningsaðilar hafa lýst yfir samþykki sínu á vissum aðgerðum í tiltekinn tíma, þá getur sá samningsaðili, sem í hlut á, óskað eftir framlengingu þess tímatakmarks í samræmi við ákvæði þau og reglur, sem felast í C- og D-hluta, eftir því sem við á, ef hann telur að aðgerðanna sé þörf í lengri tíma til þess að

contracting party is required to relax or remove restrictions if such relaxation or removal would thereupon produce conditions justifying the intensification or institution, respectively, of restrictions under paragraph 9 of Article XVIII.

Paragraph 12 b)

The date referred to in paragraph 12 b) shall be the date determined by the CONTRACTING PARTIES in accordance with the provisions of paragraph 4 b) of Article XII of this Agreement.

Paragraphs 13 and 14

It is recognized that, before deciding on the introduction of a measure and notifying the CONTRACTING PARTIES in accordance with paragraph 14, a contracting party may need a reasonable period of time to assess the competitive position of the industry concerned.

Paragraphs 15 and 16

It is understood that the CONTRACTING PARTIES shall invite a contracting party proposing to apply a measure under Section C to consult with them pursuant to paragraph 16 if they are requested to do so by a contracting party the trade of which would be appreciably affected by the measure in question.

Paragraphs 16, 18, 19 and 22.

1. It is understood that the CONTRACTING PARTIES may concur in a proposed measure subject to specific conditions or limitations. If the measure as applied does not conform to the terms of the concurrence it will to that extent be deemed a measure in which the CONTRACTING PARTIES have not concurred. In cases in which the CONTRACTING PARTIES have concurred in a measure for a specified period, the contracting party concerned, if it finds that the maintenance of the measure for a further period of time is required to achieve the objective for which the measure was originally taken, may apply to the CONTRACTING PARTIES for an ex-

þær nái þeim tilgangi, sem til var ætlað í upphafi.

2. Gert er ráð fyrir, að Samningsaðilar muni að öllum jafnaði varast að samþykkja aðgerðir, sem líklegar eru til þess að valda alvarlegum skaða á útflutningi vörutegundar, sem efnahagur einhvers samningsaðila byggist að mestu á.

18. og 22. málsg. r.

Setningin „að hagsmunum annarra samningsaðila hafi verið nægilega vel gætt“ á að veita nægilegt svigrúm þannig að í hverju einstöku tilviki sé unnt að taka tillit til hagkvæmustu aðferða við að gæta þessarar hagsmuna. Slíkar aðferðir gætu til dæmis verið í því fólgnað að samningsaðili sá, sem gripið getur til ákvæða í C- og D-hluta, veiti viðbótarund-anþágur þann tíma, sem frávík frá ákvæðum annarra greina samkomulagsins eru í gildi, eða að einhver þeirra samningsaðila, sem getið er í 18. málsg. r., nemur um stundar sakir úr gildi und-anþágu, sem jafngildir að mestu leyti þeirri rýrð á gildi samkomulagsins, er hinar fyrirhuguðu aðgerðir kunna að hafa í för með sér. Slíkur samningsaðili myndi hafa rétt til að gæta hagsmuna sinna með því að nema slíka undanþágu þannig úr gildi um stundarsakir, að því tilskyldu þó að hann noti sér ekki slíkan rétt, þegar um er að ræða aðgerðir samningsaðila, sem ákvæði 4. málsg. r. stafliðs a) taka til, og Samningsaðilar hafa komið að þeirri niðurstöðu að sú tilslökun, sem stungið hefur verið upp á til að bæta fyrir þetta, sé nægileg.

19. málsg. r.

Ákvæðum þeim, sem felast í 19. málsg. r., er ætlað að taka til þeirra tilvika, þegar iðngrein hefur verið við lýði lengur en sá „sanngjarni tími“, sem getið er um í skýringum við 13. og 14. málsg. r., og eigi má skilja þau svo að þau svipti samningsaðila, sem ákvæði 4. málsg. r. stafliðs a) í 18. gr. taka til, réttinum til að beita öðrum ákvæðum C-hluta, þar með talin ákvæði 17. málsg. r., að því er varðar nýstofnaða iðngrein, jafnvel þó hann hafi af tilviljun notið

tension of that period in accordance with the provisions and procedures of Section C or D, as the case may be.

2. It is expected that the CONTRACTING PARTIES will, as a rule refrain from concurring in a measure which is likely to cause serious prejudice to export of a commodity on which the economy of a contracting party is largely dependent.

Paragraphs 18 and 22

The phrase „that the interests of other contracting parties are adequately safeguarded“ is meant to provide latitude sufficient to permit consideration in each case of the most appropriate method of safeguarding those interests. The appropriate method may, for instance, take the form of an additional concession to be applied by the contracting party having recourse to Section C or D during such time as the deviation from the other Articles of the Agreement would remain in force or of the temporary suspension by any other contracting party referred to in paragraph 18 of a concession substantially equivalent to the impairment due to the introduction of the measure in question. Such contracting party would have the right to safeguard its interests through such a temporary suspension of a concession; Provided that this right will not be exercised when, in the case of a measure imposed by a contracting party coming within the scope of paragraph 4 a), the CONTRACTING PARTIES have determined that the extent of the compensatory concession proposed was adequate.

Paragraph 19

The provisions of paragraph 19 are intended to cover the cases where an industry has been in existence beyond the „reasonable period of time“ referred to in the note to paragraphs 13 and 14, and should not be so construed as to deprive a contracting party coming within the scope of paragraph 4 a) of Article XVIII, of its right to resort to the other provisions of Section C, including paragraph 17, with regard to a newly established industry even though it has benefited

góðs af vernd sökum innflutningshafta, sem komið hefur verið á vegna greiðslu- jafnvægis.

21. málsgr.

Hverja þá ráðstöfun, sem gripið er til samkvæmt ákvæðum 21. málsgr., skal þegar í stað nema úr gildi, ef numdar eru úr gildi aðgerðir, sem gripið hefur verið til samkvæmt ákvæðum 17. málsgr., eða ef samningsaðilar eru samþykkir þeirri ráðstöfun, sem tillaga er gerð um eftir að liðin eru þau 90 daga tímatak- mörk, sem tilgreind eru í 17. málsgr.

Um 20. gr.

Stafliður h).

Undantekning sú, sem getið er í þess- um staflið, tekur til sérhvers vörusamn- ings, sem samrýmist þeim meginreglum er efnahags- og félagsmálaráðið hefur samþykkt með ályktun sinni nr. 30 IV.) frá 28. marz 1947.

Um 24. gr.

9. málsgr.

Þannig er litið á að ákvæði I. gr. krefjist þess að þegar vara, sem flutt hefur verið inn á landssvæði ríkis, sem er aðili að tollabandalagi eða fríverzlunarbandalagi, samkv. sérréttindatollataxta, er flutt út að nýju til landssvæðis annars ríkis, sem einnig er aðili að slíkum bandalögum, þá skal hinn síðarnefndi innheimta toll, sem jafngildir mismuninum milli þess tolls, sem þegar hefur verið greiddur, og sér- hvers hærri tolls, sem greiða þyrfti ef varan væri flutt beint inn á landssvæði hans.

11. málsgr.

Ráðstafanir, sem gripið hefur verið til af hálfu Indlands og Pakistan, til þess að framkvæmda ákveðna viðskiptasamn- inga milli þessara ríkja, þegar samkomu- lag hefur náðst þar að lútandi, kynnu að víkja að nokkru frá tilteknum ákvæðum þessa samkomulags, en hins vegar myndu þessar ráðstafanir almennt telj- ast vera í samræmi við tilgang þessa samkomulags.

Um 28. gr.

Samningsaðilar og sérhver samnings- aðili, sem hlut á að máli, ættu að sjá

from incidental protection afforded by balance of payments import restrictions.

Paragraph 21

Any measure taken pursuant to the provisions of paragraph 21 shall be with- drawn forthwith if the action taken in accordance with paragraph 17 is with- drawn or if the contracting parties con- cur in the measure proposed after the expiration of the ninety-day time limit specified in paragraph 17.

Ad Article XX

Sub-paragraph h)

The exception provided for in this sub- paragraph extends to any commodity agreement which conforms to the princi- ples approved by the Economic and Social Council in its Resolution 30 (IV) of 28 March 1947.

Ad Article XXIV

Paragraph 9.

It is understood that the provisions of Article I would require that, when a product which has been imported into the territory of a member of a customs union or free-trade area at a preferential rate of duty is re-exported to the territory of another member of such union or area, the latter member should collect a duty equal to the difference between the duty already paid and any higher duty that would be payable if the product were being imported directly into its territory.

Paragraph 11

Measures adopted by India and Pakistan in order to carry out definitive trade ar- rangements between them, once they have been agreed upon, might depart from particular provisions of this Agreement, but these measures would in general be consistent with the objectives of the Agreement.

Ad Article XXVIII

The CONTRACTING PARTIES and each contracting party concerned should

svo um, að samningaumleitarnir og aðrar viðræður þeirra í milli fari fram með fyllstu hugsanlegri leynd til þess að koma í veg fyrir að upplýsingar um fyrirhugaðar breytingar á tollum verði heyrum kunnar áður en slíkt getur talizt vera tímabært. Tilkynna skal Samningsaðilum þegar í stað um allar breytingar, sem kunna að verða gerðar á tollakerfum einstakra landa fyrir tilstilli þeirra ákvæða, sem í þessari grein felast.

1. málsg. r.

1. Nú tilgreina Samningsaðilar tímatak mörk, sem ekki miðast við 3 ár, og getur samningsaðili þá gripið til ráðstafana samkvæmt ákvæðum 1. málsg. r. eða 3. málsg. r. 28. gr. á fyrsta degi eftir að slík önnur tímatak mörk eru liðin, og ef Samningsaðilar hafa ekki á nýjan leik tilgreint ný tímatak mörk, þá skulu síðari tímatak mörk miðast við þrjú ár eftir að slík tímatak mörk hafa verið tilgreind.

2. Ákvæði það, sem kveður svo á, að hinn 1. janúar 1958, eða á öðrum tíma, sem kann að verða tilgreindur í samræmi við ákvæði 1. málsg. r., geti samningsaðili „ . . . breytt eða dregið til baka ívilnun“, felur í sér þá merkingu að þann dag, eða á fyrsta degi að loknu hverju tímabili, breytist hin lagalega skuldbinding þessa samningsaðila samkvæmt 11. gr. Þetta ákvæði merkir hins vegar ekki að breytingar af hans hálfu á innflutningstollum þurfi endilega að öðlast gildi frá og með þeim degi. Ef töl verður á því að tollabreyting, sem komið hefur verið á fyrir tilstilli samningaumleitana samkvæmt ákvæðum þessarar greinar, öðlist gildi, þá má það á sama hátt dragast að upphótartilslakanir öðlist gildi.

3. Eigi fyrr en sex mánuðum og eigi síðar en þremur mánuðum fyrir þann 1. janúar 1958, eða lokadag sérhvers tímabils, sem kemur þar næst á eftir, ætti sá samningsaðili, sem óskar eftir því að draga úr eða fella úr gildi einhverja þá tilslökun, sem fólgin er í áætlun þeirri, er við á, að senda Samningsaðilum tilkynningu þar að lútandi. Skulu Samningsaðilar þá ákveða við hvaða samningsaðila, einn eða fleiri, eigi að taka upp samn-

arrange to conduct the negotiations and consultations with the greatest possible secrecy in order to avoid premature disclosure of details of prospective tariff changes. The CONTRACTING PARTIES shall be informed immediately of all changes in national tariffs resulting from recourse to this Article.

Paragraph 1

1. If the CONTRACTING PARTIES specify a period other than a three-year period, a contracting party may act pursuant to paragraph 1 or paragraph 3 of Article XXVIII on the first day following the expiration of such other period and, unless the CONTRACTING PARTIES have again specified another period, subsequent periods will be three-year periods following the expiration of such specified period.

2. The provision that on 1 January 1958, and on other days determined pursuant to paragraph 1, a contracting party „may . . . modify or withdraw a concession“ means that on such day, and on the first day after the end of each period, the legal obligation of such contracting party under Article II is altered; it does not mean that the changes in its customs tariff should necessarily be made effective on that day. If a tariff change resulting from negotiations undertaken pursuant to this Article is delayed, the entry into force of any compensatory concessions may be similarly delayed.

3. Not earlier than six months, nor later than three months, prior to 1 January 1958, or to the termination date of any subsequent period, a contracting party wishing to modify or withdraw any concession embodied in the appropriate Schedule, should notify the CONTRACTING PARTIES to this effect. The CONTRACTING PARTIES shall then determine the contracting party or contracting parties with which the negotiations or

ingaumleitanir eða viðræður þær, sem tilgreindar eru í 1. málsg. Sérhver sá samningsaðili, sem þannig er tilgreindur, skal þá taka þátt í slíkum samningaumleitunum og viðræðum við þann samningsaðila, sem þess fer á leit, með það fyrir augum að ná samkomulagi fyrir lok tímabilsins, Sérhver framlenging á tryggðum gildistíma vöruskráa skal þá taka til vöruskráanna eins og þeim kann að hafa verið breytt að loknum slíkum samningaumleitunum, samkvæmt ákvæðum 1., 2. og 3. málsg. 28. gr. Ef Samningsaðilar hyggjast efna til samningaumleitana varðandi tolla, sem ná til fleiri en tveggja ríkja, innan sex mánaða tímabils fyrir 1. janúar 1958, eða fyrir einhvern annan dag, sem ákveðinn hefur verið samkvæmt ákvæðum 1. málsg., þó skal undirbúningur þeirra að slíkum umleitunum einnig taka til viðeigandi leiða til þess að efna til samningaumleitana þeirra, sem kveðið er á um í þessari málsgrein.

4. Tilgangurinn með því að gera ráð fyrir þátttöku sérhvers samningsaðila í samningaumleitunum, sem hefur meginhagsmuni af því að sjá öðrum fyrir vörum, auk sérhvers þess samningsaðila, er í upphafi var samið við um tilslökun þá, er hefur á hendi stærri hluta þeirra viðskipta, sem tilslökunin tekur til heldur en samningsaðili sá, er í upphafi var samið við um hana, fái raunhæft tækifæri til þess að vernda samningsrétt þann, sem hann á samkvæmt ákvæðum þessa samkomulags. Hins vegar er ekki til þess ætlast að samningaumleitunum þessum verði þann veg háttað að það skapi erfiðleika við samningaumleitanir og samkomulag á grundvelli ákvæða XXVIII. gr., né heldur að þær valdi vandræðum við að beita ákvæðum þessarar greinar í framtíðinni í sambandi við tilslakanir, sem samkomulag hefur verið gert um á grundvelli umleitana, er fram hafa farið samkvæmt ákvæðum þessarar greinar. Samkvæmt því ættu Samningsaðilar einungis að álykta að samningsaðili hafi meginhagsmuni af því að sjá öðrum fyrir vörum, ef sá hinn sami samningsaðili hefur í hæfilegan langan tíma áður en samningaumleitanirnar hófust haft á hendi stærri hluta af viðskiptum á markaði þess

consultations referred to in paragraph 1 shall take place. Any contracting party so determined shall participate in such negotiations or consultations with the applicant contracting party with the aim of reaching agreement before the end of the period. Any extension of the assured life of the Schedules shall relate to the Schedules as modified after such negotiations, in accordance with paragraphs 1, 2 and 3 of Article XXVIII. If the CONTRACTING PARTIES are arranging for multilateral tariff negotiations to take place within the period of six months before 1 January 1958, or before any other day determined pursuant to paragraph 1, they shall include in the arrangements for such negotiations suitable procedures for carrying out the negotiations referred to in this paragraph.

4. The object of providing for the participation in the negotiations of any contracting party with a principal supplying interest, in addition to any contracting party with which the concession was initially negotiated, is to ensure that a contracting party with a larger share in the trade affected by the concession than a contracting party with which the concession was initially negotiated shall have an effective opportunity to protect the contractual right which it enjoys under this Agreement. On the other hand, it is not intended that the scope of the negotiations should be such as to make negotiations and agreement under Article XXIII unduly difficult nor to create complications in the application of this Article in the future to concessions which result from negotiations thereunder. Accordingly, the CONTRACTING PARTIES should only determine that a contracting party has a principal supplying interest if that contracting party has had, over a reasonable period of time prior to the negotiations, a larger share in the market of the applicant contracting party than a contracting party with which the concession was initially negotiated or would, in the judgement of the CONTRACTING PART-

samningsaðila, sem umsóknina leggur fyrir, heldur en samningsaðili sá, sem upphaflega var samið við um tilslökunina, eða myndi að dómi samningsaðila hafa notið þeirra viðskipta ef samningsaðili sá sem umsóknina leggur fram, hefði ekki beitt vörumagnshöftum, er gerðu mönnum mishátt undir höfði. Það teldist því eigi vera réttmætt af samningsaðilum að álykta, að fleiri en einn samningsaðili, eða í þeim alveg sérstöku tilvikum, þar sem þeir stæðu hér um bil jafnfætis, fleiri en tveir samningsaðilar hefðu meginhagsmuni af að sjá öðrum fyrir vörum.

5. Þrátt fyrir skilgreiningu þá á meginhagsmunum af að sjá öðrum fyrir vörum, sem felst í athugasemd 4 við 1. málsg., þá geta Samningsaðilar í sérstöku undantekningartilvikum ályktað að samningsaðili hafi meginhagsmuni af að sjá öðrum fyrir vörum svo og fremi að tilslökun sú, sem í hlut á, hefur áhrif á viðskipti, sem teljast vera meginhluti alls útflutnings slíks samningsaðila.

6. Ekki er til þess ætlast að ákvæðið um þátttöku í samningsumleitunum af hálfu einhvers samningsaðila, sem hefur meginhagsmuni af að sjá öðrum fyrir vörum, og um viðræður við einhvern þann samningsaðila, sem hefur verulega hagsmuni af tilslökun þeirri, er sá samningsaðili, sem leggur fram umsóknina um samningsumleitunir, leitast við að takmarka eða ógilda, hafi þau áhrif að hann þurfi að greiða skaðabætur eða þola miska, sem nemur meiru en þeirri takmörkun eða ógildingu, sem sótt er eftir, og skal slíkt þá metið í ljósi þess viðskiptaástands, er ríkir þegar farið er fram á ógildinguna eða takmörkunina, og skal þá tekið tillit til sérhverra vörumagnshafna, sem gera mönnum mishátt undir höfði og samningsaðili sá, er umsókn leggur fram, kann að beita.

7. Hugtakið „verulegir hagsmunir“ er ekki unnt að skilgreina nákvæmlega, og af þeim sökum getur það valdið Samningsaðilum erfiðleikum. Eigi að síður er til þess ætlast að í hugtakið sé lagður sá skilningur, að það taki einungis til þeirra samningsaðila, er hafa með höndum eða, ef ekki er beitt vörumagnshöftum, sem gera mönnum mishátt undir höfði og

IES, have had such a share in the absence of discriminatory quantitative restrictions maintained by the applicant contracting party. It would therefore not be appropriate for the CONTRACTING PARTIES to determine that more than one contracting party, or in those exceptional cases where there is near equality more than two contracting parties, had a principal supplying interest.

5. Notwithstanding the definition of a principal supplying interest in note 4 to paragraph 1, the CONTRACTING PARTIES may exceptionally determine that a contracting party has a principal supplying interest if the concession in question affects trade which constitutes a major part of the total exports of such contracting party.

6. It is not intended that provision for participation in the negotiations of any contracting party with a principal supplying interest, and for consultation with any contracting party having a substantial interest in the concession which the applicant contracting party is seeking to modify or withdraw, should have the effect that it should have to pay compensation or suffer retaliation greater than the withdrawal or modification sought, judged in the light of the conditions of trade at the time of the proposed withdrawal or modification, making allowance for any discriminatory quantitative restrictions maintained by the applicant contracting party.

7. The expression „substantial interest“ is not capable of a precise definition and accordingly may present difficulties for the CONTRACTING PARTIES. It is however, intended to be construed to cover only those contracting parties which have, or in the absence of discriminatory quantitative restrictions affecting their exports could reasonably be

hafa áhrif á útflutning þeirra, mætti með sanngirni búast við að hefðu með höndum verulegan hluta af viðskiptum á markaði þess samningsaðila, sem leitast við að takmarka eða ógilda tilslökunina.

4. málsgr.

1. Sérhverri beiðni um heimild til þess að taka upp samningsumleitanir skulu fylgja allar viðeigandi hagskýrslur og aðrar heimildir. Ákvörðun um slíka beiðni skal tekin innan 30 daga frá því að hún var borin fram.

2. Viðurkennt er að ef vissum samningsaðilum, sem byggja afkomu sína að mestu leyti á tiltölulega fáum undirstöðu-afurðum og treysta á tollinn sem mikilvæga hjálp við að auka fjölbreytni innan efnahagskerfa sinna eða sem mikilvæga tekjulind, er venjulega heimilað að semja um takmörkun eða ógildingu tilslakana einungis á grundvelli ákvæða 1. málsgr. 28. gr., þá gæti slíkt leitt til þess að þeir myndu þá gripa til takmörkunar eða ógildingar, sem þegar til lengdar lætur myndi reynast ónauðsynlegt. Til þess að koma í veg fyrir að slíkt ástand skapist skulu Samningsaðilar heimila sérhverjum slíkum samningsaðila, samkvæmt ákvæðum 4. málsgr., að hefja samningsumleitanir, nema því aðeins að þeir líti svo á að það myndi hafa því líka hækkun á tollum í för með sér, eða stuðla verulega að slíkri hækkun tolla, að jafnvægi þeirra vörulista, sem fylgja þessu samkomulagi, væri stefnt í hættu, eða valda óhæfilegum truflunum á alþjóðaviðskiptum.

3. Gert er ráð fyrir því að samningsumleitonum, sem heimilaðar eru samkvæmt ákvæðum 4. málsgr., um takmörkun eða ógildingu á tilslökunum varðandi einstaka vörutegund, eða mjög lítinn flokk vörutegunda, megi venjulega ljúka innan 60 daga. Hin vegar er það viðurkennt að slík tímatakörk nægja ekki, þegar um er að ræða samningsumleitanir varðandi takmörkun eða ógildingu á tilslökunum, væri því rétt að Samningsaðilar ákveði rýmri tímatakörk.

4. Ákvörðun þá, sem vísað er til í 4. málsgr. d), skulu Samningsaðilar taka innan 30 daga frá því að málið er lagt

expected to have, a significant share in the market of the contracting party seeking to modify or withdraw the concession.

Paragraph 4

1. Any request for authorization to enter into negotiations shall be accompanied by all relevant statistical and other data. A decision on such request shall be made within thirty days of its submission.

2. It is recognized that to permit certain contracting parties, depending in large measure on a relatively small number of primary commodities and relying on the tariff as an important aid for furthering diversification of their economies or as an important source of revenue, normally to negotiate for the modification or withdrawal of concessions only under paragraph 1 of Article XXVIII, might cause them at such a time to make modifications or withdrawals which in the long run would prove unnecessary. To avoid such a situation the CONTRACTING PARTIES shall authorize any such contracting party, under paragraph 4, to enter into negotiations unless they consider this would result in, or contribute substantially towards, such an increase in tariff levels as to threaten the stability of the Schedules to this Agreement or lead to undue disturbance of international trade.

3. It is expected that negotiations authorized under paragraph 4 for modification or withdrawal of a single item, or a very small group of items, could normally be brought to a conclusion in sixty days. It is recognized, however, that such a period will be inadequate for cases involving negotiations for the modification or withdrawal of a larger number of items and in such cases, therefore, it would be appropriate for the CONTRACTING PARTIES to prescribe a longer period.

4. The determination referred to in paragraph 4 d) shall be made by the CONTRACTING PARTIES within thirty

fyrir þá, nema sá samningsaðilinn, sem umsókn sendir, samþykki lengri tímatæmörk.

5. Þegar tekin er ákvörðun um það samkvæmt ákvæðum 4. málsg. d) hvort samningsaðili, sem umsókn leggur fyrir, hefur á ósanngjarnan hátt látið undir höfuð leggjast að bjóða fullnægjandi skaðabætur, þá er þannig litið á að Samningsaðilar taki fullnægjandi tillit til þeirrar sérstöðu samningsaðila, sem hefur bundið stóran hluta af tollum sínum við mjög lágan tolltaxta og hefur því að þessu leyti minna svigrúm en aðrir samningsaðilar til þess að framkvæma lagfæringar, er fela í sér bætur.

Um 28. gr. (til viðbótar).

3. málsg.

Þannig er litið á að tilvitnunin í fjármálaþarfir taki einnig til tolla sem leið til tekjuöflunar, og sérstaklega tolla, sem lagðir eru á aðallega til að afla tekna, eða tolla, sem lagðir eru á vörur, er gætu komið í stað annarra vara, sem háðar eru tekjuöflunartollum, til þess að koma í veg fyrir að einhverjir geti komið sér undan því að greiða slíkan tolla.

Um 29. gr.

1. málsg.

Ákvæði 1. málsg. taka ekki til VII. og VIII. kafla Havanasáttmálans, þar sem þeir fjalla almennt um skipulag, verkefni og starfsreglur Alþjóðaviðskiptastofnunarinnar.

Um fjórða hluta.

Orðin „þróaðir samningsaðilar“ og orðin „vanþróaðir samningsaðilar“, eins og þau eru notuð í fjórða hluta, skal skilja þannig að þau eigi við þróuð og vanþróuð lönd, sem aðilar eru að almenna samkomulaginu um tolla oð viðskipti.

Um 36. gr.

1. málsg.

Grein þessi byggist á þeim stefnumiðum, sem lýst er í 1. grein eins og henni er breytt samkv. A kafla 1. málsgreinar bókuar um breytingu á fyrsta hluta og 29. og 30. grein, þegar sú bókuar öðlast gildi.

days of the submission of the matter to them, unless the applicant contracting party agrees to a longer period.

5. In determining under paragraph 4 d) whether an applicant contracting party has unreasonably failed to offer adequate compensation, it is understood that the CONTRACTING PARTIES will take due account of the special position of a contracting party which has bound a high proportion of its tariffs at very low rates of duty and to this extent has less scope than other contracting parties to make compensatory adjustment.

Ad Article XXVIII bis

Paragraph 3

It is understood that the reference to fiscal needs would include the revenue aspect of duties and particularly duties imposed primarily for revenue purposes or duties imposed on products which can be substituted for products subject to revenue duties to prevent the avoidance of such duties.

An Article XXIX

Paragraph 1.

Chapters VII and VIII of the Havana Charter have been excluded from paragraph 1 because they generally deal with the organization, functions and procedures of the International Trade Organization.

Ad Part IV

The words „developed contracting parties“ and the words „less-developed contracting parties“ as used in Part IV are to be understood to refer to developed and less-developed countries which are parties to the General Agreement on Tariffs and Trade.

Ad Article XXXVI

Paragraph 1

This Article is based upon the objectives set forth in Article I as it will be amended by Section A of paragraph 1 of the Protocol Amending Part I and Article XXIX and XXX when that Protocol enters into force.

4. málsg. r.

Hugtakið „undirstöðuafurðir“ tekur til landbúnaðarafurða, sbr. 2. málsgrein at-hugasemdar, sem bætist við 16. grein, B kafla.

5. málsg. r.

Áætlun um aukna fjölbreytni í fram-leiðslu myndi venjulega taka til eflingar þeirrar starfsemi, sem lýtur að vinnslu undirstöðuafurða og þróun iðnaðarfram-leiðslu, og skal þá haft í huga ríkjandi ástand hjá þeim sérstaka samningsaðila, sem hlut á að máli, og horfur í heiminum með framleiðslu og neyzlu ýmissa vöru-tegunda.

8. málsg. r.

Svo er litið á að orðin „búist ekki við gagnkvæmi“ merki, samkvæmt markmið-um þeim, sem lýst er í þessari grein, að í viðræðum um viðskiptasamninga skuli eigi búast við því af vanþróuðum samn-ingsaðilum, að þeir leggi af mörkum það, sem ekki getur talizt samrímamlegt efna-hagsþróun þeirra hvers og eins og þörf-um á sviði fjármála og viðskipta, og skal þá tillit tekið til undangenginnar þróunar í viðskiptamálum.

Ákvæði þessarar málsgreinar myndu eiga við, ef til aðgerða kemur samkvæmt ákvæðum þeim, sem felast í A kafla 18. greinar, 28. grein, 28. grein eftir breyt-ingu (sem verður 29. grein eftir að breyt-ing sú, sem felst í A-kafla 1. málsgreinar bókunar um breytingu á fyrsta hluta og 29. og 30. grein hefur öðlast gildi), 33. grein eða öðrum reglum, sem í þessu samkomulagi felast.

Um 37. gr.

1. málsg. r. a).

Ákvæði þessarar málsgreinar myndu eiga við, ef til samninga er gengið um lækkun eða afnám tolla eða annarra reglna, sem lúta að takmörkun verzlunar samkvæmt ákvæðum þeim, sem felast í 28. grein, 28. grein eftir breytingu (sem verður 29. grein eftir að breyting sú, sem felst í A-kafla 1. málsgreinar bókunar um breytingu á fyrsta hluta og 29. og 30. grein hefur öðlast gildi), og 33. grein, svo og í sambandi við aðrar þær að-

Paragraph 4

The term „primary products“ includes agricultural products, vide paragraph 2 of the note ad Article XVI, Section B.

Paragraph 5

A diversification programme would generally include the intensification of activities for the processing of primary products and the development of manu-facturing industries, taking into account the situation of the particular contracting party and the world outlook for produc-tion and consumption of different com-modities.

Paragraph 8

It is understood that the phrase „do not expect reciprocity“ means, in accordance with the objectives set forth in this Article, that the less-developed contracting parties should not be expected, in the course of trade negotiations, to make contributions which are inconsistent with their indivi-dual development, financial and trade needs, taking into consideration past trade developments.

This paragraph would apply in the event of action under Section A of Article XVIII, Article XXVIII, Article XXVIII bis (Arti-cle XXIX after the amendment set forth in Section A of paragraph 1 of the Protocol Amending Part I and Article XXIX and XXX shall have become effective), Article XXXIII, or any other procedure under this Agreement.

Ad Article XXXVII

Paragraph 1 a)

This paragraph would apply in the event of negotiations for reduction or elimination of tariffs or other restrictive regulations of commerce under Articles XXVIII, XXVIII bis (XXIX after the amendment set forth in Section A of paragraph 1 of the Protocol Amending Part I and Article XXIX and XXX shall have become effective), and Article XXXIII, as well as in connexion with other action to effect such reduction or

gerðir, sem samningsaðilar kunna að geta gripið til í þeim tilgangi að koma á slíkri lækkun eða afnámi.

1. málsg. b).

Þær aðgerðir aðrar, sem vikið er að í þessari málsgrein, kynnu að taka til ráðstafana til að koma á skipulagsbreytingum heima fyrir, hvetja til neyzlu á tilteknum afurðum eða til að koma á starfsemi til eflingar viðskiptum.

Fylgiskjal II.

**BÓKUN VIÐ ALMENNA SAMKOMU-
LAGIÐ UM TOLLA OG VIÐ-
SKIPTI GENF 1967**

Ríki þau, sem aðild eiga að hinu almenna samkomulagi um tolla og viðskipti og Efnahagsbandalag Evrópu, er tóku þátt í viðskiptaráðstefnu þeirri, sem haldin var á árunum 1964—1967 (hér á eftir nefnd „þátttakendur“), og stefndu síðan til samningsumleitana samkvæmt ákvæðum 6. málsg. 24. gr., 28. gr., með viðauka, 33. gr., svo og öðrum þeim ákvæðum hins almenna samkomulags um tolla og viðskipti (hér á eftir nefnt „almenna samkomulagið“), er máli skipta, hafa fyrir milligöngu fulltrúa sinna gert með sér svo hljóðandi samkomulag:

I. Ákvæði varðandi lista.

1. Listi sá, sem fylgir bókun þessari og varðar hvern þátttakanda, skal teljast vera listi, er fylgir hinu almenna samkomulagi og varðar þann tiltekna þátttakanda þann dag, sem bókun þessi öðlast gildi að því er til tekur samkvæmt ákvæðum 6. málsgreinar.

2. Sérhver þátttakandi skal tryggja það, að svo miklu leyti sem sérhver sá taxti, sem færður er í dálkinn á lista hans og gefur til kynna tilslökunartaxtann (hér á eftir nefndur „lokataxti“) öðlast ekki gildi hinn 1. janúar 1968, að sérhver lokataxti öðlist gildi eigi síðar en 1. janúar 1972. Innan tímabilsins frá 1. janúar 1968 til 1. janúar 1972 skal þátttakandi lækka tolltaxta sína eigi minna og eigi

elimination which contracting parties may be able to undertake.

Paragraph 3 b)

The other measures referred to in this paragraph might include steps to promote domestic structural changes, to encourage the consumption of particular products, or to introduce measures of trade promotion.

**GENEVA (1967) PROTOCOL TO THE
GENERAL AGREEMENT ON TARIFFS
AND TRADE**

The contracting parties to the General Agreement on Tariffs and Trade and the European Economic Community which participated in the 1964—67 Trade Conference (hereinafter referred to as „participants“),

HAVING carried out negotiations pursuant to paragraph 6 of Article XXIV, Article XXVIII bis, Article XXXIII and other relevant provisions of the General Agreement on Tariffs and Trade (hereinafter referred to as „the General Agreement“),

HAVE, through their representatives, agreed as follows:

I — Provisions Relating to Schedules

1. The Schedule annexed to this Protocol relating to a participant shall become a Schedule to the General Agreement relating to that participant on the day on which this Protocol enters into force for it pursuant to paragraph 6.

2. Each participant shall ensure that, in so far as any rate specified in the column of its schedule setting out the concession rate (hereinafter referred to as the „final rate“) does not become effective on 1 January 1968, each final rate shall become effective not later than 1 January 1972. Within the period of 1 January 1968 to 1 January 1972 a participant shall make rate reductions in

síðar en kveðið er á um í eftirfarandi staflíðum, nema að því leyti sem sérstaklega kann að vera tilgreint í lista hans:

- a) Þátttakandi, sem byrjar að lækka tolla sína hinn 1. janúar 1968 skal sjá um að einn fimmti hluti heildarlækkunar á lokataxtanum öðlist gildi þann sama dag, og að fjórir fimmtu hlutar heildarlækkunar lokataxtans öðlist gildi í fjórum jöfnum áföngum hinn 1. janúar 1969, 1970, 1971 og 1972.
- b) Þátttakandi, sem byrjar að lækka tolla sína hinn 1. júlí 1968, eða einhverjum dag milli 1. janúar og 1. júlí 1968, skal sjá svo um að tveir fimmtu hlutar heildarlækkunar á lokataxtanum öðlist gildi þann sama dag, og að þrjú fimmtu hlutar heildarlækkunar lokataxtans öðlist gildi í þremur jöfnum áföngum hinn 1. janúar 1970, 1971 og 1972.

3. Eftir að listi sá, sem tekur til einhvers ákveðins þátttakanda og fylgir þessari bókun er orðinn að lista, sem fylgir almenna samkomulaginu samkvæmt ákvæðum 1. málsg. þessarar bókunar, þá skal sérhver þátttakandi vera frjálst að því að fresta eða ógilda að einhverju eða öllu leyti, og hvenær sem er, ívilnun þá, sem í slíkum lista felst, að því er tekur til einherrar þeirrar vörutegundar, sem þátttakandi eða ríkisstjórn, sem hefur samið um bráðabirgðaaðild á viðskiptaráðstefnu þeirri, sem haldin var á árunum 1964—1967 (hér á eftir nefnd „bráðabirgðaaðild“), svo fremi að listi hans, sem fylgir þessari bókun, eða bókun þeirri, sem gildir um aðild bráðabirgðaaðila, sé ekki enn orðin að lista, sem fylgir almenna samkomulaginu, þá skal sérhver þátttakandi teljast hafa meginhagsmuni af vörusölu; að því tilskildu þó:

- a) að skrifleg tilkynning um sérhverja slíka frestun á framkvæmd tilslökunar verði afhent samningsaðilum innan 30 daga frá því að hún öðlaðist gildi;
- b) að skrifleg tilkynning varandi fyrirætlun um að nema slíka tilslökun úr gildi verði afhent samningsaðil-

amounts not less than and on dates not later than those laid down in one of the following sub-paragraphs, except as may be otherwise clearly provided for in its schedule.

- a) A participant which begins rate reductions on 1 January 1968 shall make effective one fifth of the total reduction to the final rate on that date and four fifths of the total reduction in four equal instalments on 1 January of 1969, 1970, 1971 and 1972.
- b) A participant which begins rate reductions on 1 July 1968, or on a date between 1 January and 1 July 1968, shall make effective two fifths of the total reduction to the final rate on that date and three fifths of the total reduction in three equal instalments on 1 January of 1970, 1971 and 1972.

3. Any participant, after the schedule relating to it annexed to this Protocol has become a Schedule to the General Agreement pursuant to the provisions of paragraph 1 of this Protocol, shall be free at any time to withhold or to withdraw in whole or in part the concession in such schedule with respect to any product in which a participant or a government having negotiated for accession during the 1964—67 Trade Conference (hereinafter referred to as an „acceding government“), but the schedule of which annexed to this Protocol or to the protocol for the accession of the acceding government has not yet become a Schedule to the General Agreement, has a principal supplying interest, provided that:

- a) Written notice of any such withholding of a concession shall be given to the CONTRACTING PARTIES within thirty days after the date of such withholding.
- b) Written notice of intention to make any such withdrawal of a concession shall be given to the CONTRACTING

um að minnsta kosti 30 dögum áður en slík fyrirhuguð ógilding er framkvæmd;

- c) að efnt verði til viðræðna, ef óskað er, við hvaða þátttakanda sem er, eða hvaða aðila með bráðabirgðaaðild sem er, sem jafnframt hefur lista, sem orðinn er hluti af almenna samkomulaginu, og hefur verulega hagsmuni af vörutegund þeirri, sem um er að ræða;
- d) að sérhver tilslökun, sem þannig er frestað eða felld úr gildi, skuli taka gildi frá og með þeim degi er listi þess þátttakanda eða aðila með bráðabirgðaaðild, sem hefur meginhagsmuni af að sjá öðrum fyrir vörum, verður að lista, er fylgir almenna samkomulaginu.

4. a) Í hverju tilviki þar sem málsg. 1 b) og c) í II. gr. almenna samkomulaginu vísar til dagsetningar þess samkomulags, þá skal dagsetning sú, sem við á við hverja þá vörutegund, sem fjallað er um í tilslökun, er felst í lista, er fylgir þessari bókun, vera dagsetning þessarar bókunar, án þess þó að brjóta í bága við nokkra þá skuldbindingu, sem kann að vera í gildi þann dag.

b) Að því er tekur til tilvísunar þeirrar, sem felst í málsg. 6 a) í II. gr. almenna samkomulagsins um dagsetningu samkomulagsins, þá skal dagsetning sú, sem gildir um lista, er fylgir þessari bókun, vera dagsetning þessarar bókunar.

II. Lokaákvæði.

5. a) Bókun þessi skal standa opin til staðfestingar af hálfu þátttakanda, með undirritun eða á annan hátt, til 30. júní 1968.

b) Fulltrúanefndin getur ákveðið að framlengja tímabil það, sem þátttakandi getur staðfest þessa bókun á, en þó eigi fram yfir 31. desember 1968. Slík ákvörðun skal tilgreina reglur þær og skilyrði, sem gilda um lista þann, sem fylgir þessari bókun og varðar þátttakanda þann, sem í hlut á.

6. Bókun þessi skal öðlast gildi hinn 1. janúar 1968 fyrir þá þátttakendur, sem hafa staðfest hana fyrir 1. desember 1967, en fyrir þá þátttakendur, sem staðfesta hana síðar, skal hún öðlast gildi þann

PARTIES at least thirty days before the date of such intended withdrawal.

c) Consultations shall be held upon request, with any participant or any acceding government, the relevant schedule relating to which has become a Schedule to the General Agreement and which has a substantial interest in the product involved.

d) Any concession so withheld or withdrawn shall be applied on and after the day on which the schedule of the participant or the acceding government which has the principal supplying interest becomes a Schedule to the General Agreement.

4. a) In each case in which paragraph 1 b) and c) of Article II of the General Agreement refers to the date of that Agreement, the applicable date in respect of each product which is the subject of a concession provided for in a schedule annexed to this Protocol shall be the date of this Protocol, but without prejudice to any obligations in effect on that date.

b) For the purpose of the reference in paragraph 6 a) of Article II of the General Agreement to the date of that Agreement, the applicable date in respect of a schedule annexed to this Protocol shall be the date of this Protocol.

II — FINAL PROVISIONS

5. a) This Protocol shall be open for acceptance by participants, by signature or otherwise, until 30 June 1968.

b) The period during which this Protocol may be accepted by a participant may be extended, but not beyond 31 December 1968, by a decision of the Council of Representatives. Such decision shall lay down the rules and conditions for the implementation of the schedule annexed to this Protocol relating to that participant.

6. This Protocol shall enter into force on 1 January 1968 for those participants which have accepted it before 1 December 1967, and for participants accepting after that date it shall enter into force on the

dag, sem þeir staðfesta hana, að því tilskildu þó eigi síðar en hinn 1. desember 1967 skuli þátttakendur þeir, sem þá hafa staðfest þessa bókun, eða eru reiðubúnir að gera það, íhuga hvort þeir telji þátttakendur nægilega marga til þess að réttlæta það, að hafin verði lækkun tolla-taxta samkvæmt ákvæðum 2. málsg. og ef þeir líta þá svo á að þeir eigi telji þátttakendur nægilega marga til þess, þá skulu þeir tilkynna það aðalframkvæmdastjóranum, sem þá skal fara þess á leit að allir þátttakendur athugi hvernig ástatt er, með það fyrir augum að tryggja staðfestingu sem allra flestra svo fljótt sem auðið er.

7. Bókun þessi skal fengin í vörzlu aðalframkvæmdastjóra samningsaðila, sem skal skjótlega láta sérhverjum aðila að hinu almenna samkomulagi, ásamt Efnahagsbandalagi Evrópu, í té staðfest eftirrit af bókuninni og sömuleiðis tilkynna um sérhverja staðfestingu á henni.

8. Bókun þessi skal skrásett í samræmi við ákvæði 102. gr. stofnskrár Sameinuðu þjóðanna.

Gert í Genf 30. júní 1967 í einu eintaki á ensku og frönsku, nema að því leyti sem öðruvísi er tilgreint að því er varðar áætlanir þær, sem fylgja þessari bókun, og skulu báðir textar teljast jafngildir.

dates of acceptance; provided that not later than 1 December 1967 the participants which have accepted or are then prepared to accept this Protocol shall consider whether they constitute a sufficient number of participants to justify the beginning of rate reductions according to paragraph 2, and if they consider that they do not constitute a sufficient number they shall so notify the Director-General who shall request all participants to review the situation with a view to securing the greatest possible number of acceptances at the earliest practicable date.

7. This Protocol shall be deposited with the Director-General to the CONTRACTING PARTIES, who shall promptly furnish a certified copy thereof and a notification of each acceptance thereof, pursuant to paragraph 5 above, to each contracting party to the General Agreement and to the European Economic Community.

8. This Protocol shall be registered in accordance with the provisions of Article 102 of the Charter of the United Nations.

Done at Geneva this thirtieth day of June one thousand nine hundred and sixty-seven, in a single copy, in the English and French languages, except as otherwise specified with respect to the schedules annexed hereto, both texts being authentic.